

FINANŠU UN EKONOMISKIE APRĒĶINI JAUNAS IZGLĪTĪBAS IESTĀDES 1.-9. KLASEI IZVEIDEI

GALA ZIŅOJUMS

Pasūtītājs: Ādažu novada pašvaldība

Izpildītājs: PricewaterhouseCoopers SIA

SATURS

Terminu un saīsinājumu skaidrojums	4
1. Kopsavilkums	5
1.1. Projekts īsumā.....	5
1.2. Iecerētais risinājums projekta īstenošanai.....	5
1.3. Projekta kopsavilkums.....	6
2. Ievads	8
3. Vispārīgā informācija	8
3.1. Mērķis un darba uzdevumi.....	8
3.2. Regulējošā normatīvā bāze vispārējā izglītības jomā.....	9
3.3. Atbilstošie plānošanas dokumenti vispārējās izglītības jomā.....	10
3.4. Pašvaldībā esošā institucionālā shēma vispārējās izglītības jomā.....	13
3.5. Pašvaldības iespējas piesaistīt ārējo finansējumu vispārējās izglītības un sporta jomā.....	14
4. Projekta īstenošanas pamatojums	17
4.1. Esošās situācijas raksturojums un vajadzību novērtējums.....	17
4.1.1 Demogrāfiskās situācijas analīze Latvijā un Ādažu novadā.....	17
4.1.2 Vispārējās izglītības infrastruktūra un pakalpojumi Ādažu novadā.....	20
4.1.3 Izglītojamo skaits un dinamika.....	23
4.1.4 Vispārējās izglītības iestāžu kapacitāte un esošais piepildījums.....	24
4.1.5 Pieprasījums pēc vispārējās izglītības Ādažu novadā.....	31
4.1.6 Latvijas makroekonomiskās attīstības tendences.....	35
4.1.7 Pašvaldības izmaksu analīze.....	37
4.1.7 SVID analīze.....	40
4.1.8 Jaunas izglītības iestādes nepieciešamības pamatojums.....	41
4.2. Atbilstošākā Projekta jaunas izglītības iestādes izveidei noteikšana.....	42
4.2.1 Ādažu novada bērnu un skolēnu skaita prognozēšanas metodika.....	42
4.2.2 Prognozētās izmaiņas bērnu un skolēnu skaitā Ādažu novadā.....	44
4.2.3 Pašvaldības izdevumi par novada bērnu izglītību citās pašvaldībās.....	49
4.2.4 Scenāriji vispārējās izglītības pakalpojumu nodrošināšanai Ādažos.....	49
4.3. Projekta iespējamo īstenošanas alternatīvu analīze.....	72
4.3.1 A alternatīva: neīstenot projektu.....	72
4.3.2 B alternatīva: projekta īstenošana, finansējot kapitālieguldījumus no pašvaldības budžeta un VK aizņēmuma (bāze).....	73
4.3.3 C alternatīva: projekta īstenošana, izmantojot publisko un privāto partnerību (PPP).....	75
4.3.4 Projekta iespējamo īstenošanas alternatīvu turpmāko darbību laika grafiks, ietekme uz valsts budžetu un kopsavilkums.....	77
4.4. Piemērotākās Projekta īstenošanas alternatīvas iespējamības novērtējums.....	78
4.4.1 Tehniskā iespējamība.....	78
4.4.2 Tiesiskā pieļaujamība.....	84
4.4.3 Finansiālā iespējamība.....	87
4.4.4 Sociālā un vides iespējamība.....	89

4.5. Vispārējās izglītības pakalpojumu nodrošināšana ĀVS līdz jaunas izglītības iestādes izveidei	90
4.5.1 Esošais un paredzamais kapacitātes trūkums pašvaldības skolās.....	90
4.5.2 Iespējamie risinājumi ĀVS papildu kapacitātes nodrošināšanai	93
4.5.3 Institucionālās izmaiņas ĀVS līdz jaunas izglītības iestādes izveidei	96
5. Projekta īstenošanas labāko alternatīvu izvērtējums.....	98
5.1. PPP risinājuma piemērotības analīze.....	98
5.1.1 PPP īstenošanas veidi.....	98
5.1.2 Projekta ieinteresēto pušu pārskats.....	101
5.1.3 Sociālekonomisko ieguvumu aprēķini	102
5.2. Ieguldījumu pieejamības analīze.....	106
5.3. Finansējuma piesaistes novērtējums	108
5.4. Partnerības līguma statistiskās uzskaites novērtējums.....	109
5.5. Projekta risku analīze	111
5.5.1 Risku analīzes metodoloģija	111
5.5.2 Projekta risku analīze	113
5.6. Privātā partnera atlases procedūras izvērtējums.....	117
5.7. Konkurences un komercdarbības atbalsta vērtējums.....	118
6. Ieguldījumam atbilstošās vērtības aprēķins	121
6.1. Novērtēšanas pieejas apraksts	121
6.2. Finanšu modelis.....	121
6.2.1 Pamata pieņēmumi.....	121
6.2.2 Projekta izmaksas	123
6.2.3 Projekta īstenošanas ilgums.....	125
6.3. Ieguldījumam atbilstošās vērtības noteikšana	125
6.3.1 Ekonomiskā tīrā tagadnes vērtība.....	126
6.4. Jutīguma analīze	127
7. Rīcības plāns vispārējās izglītības pakalpojumu sniegšanas modeļu attīstībai	131
8. Nobeigums.....	135
Pielikumi	136

TERMINU UN SAĪSINĀJUMU SKAIDROJUMS

Saīsinājums	Skaidrojums
ANO	Apvienoto Nāciju Organizācija
ĀBJSS	Ādažu Bērnu un jaunatnes sporta skola
ĀBVS	Ādažu Brīvā Valdorfa skola
ĀVS	Ādažu vidusskola
CFLA	Centrālā finanšu un līgumu aģentūra
CVS	Carnikavas vidusskola
EIB	Eiropas Investīciju banka
EKS	Eiropas Kontu Sistēma (European System of Accounts)
ELFLA	Eiropas Lauksaimniecības Fonds lauku attīstībai
ENVP	Projekta ekonomiskā tīrā tagadnes vērtība
EPC PPP	Engineering, procurement, and construction public-private partnership (Publiskā un privātā sektora partnerība projektēšanas, iepirkuma un būvniecības jomā)
ERAB	Eiropas Rekonstrukcijas un attīstības banka
ES	Eiropas Savienība
ESA 2010	European System of Accounts 2010 (Eiropas Kontu Sistēma 2010)
ESF	Eiropas Sociālais fonds
EUR	Eiro
EURIBOR	Euro Interbank Offered Rate (Euro starpbanku piedāvātā procentu likme)
FEA	Finanšu ekonomiskie aprēķini fABS
IAV	Ieguldījumam atbilstoša vērtība
IJN	Izglītības un jaunatnes nodaļa
IKP	Iekšzemes kopprodukts
MK	Ministru kabinets
NPV	Pašreizējā neto vērtība
OECD	Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija
PII	Pirmsskolas izglītības iestāde
PIL	Publisko iepirkumu likums
PPP	Publiskā un privātā partnerība
PVN	Pievienotās vērtības nodoklis
PwC	PricewaterhouseCoopers
SAM	Specifiskā atbalsta mērķis
S&P	Standard & Poor's (Internacionāla kredītreitingu un citu finanšu pakalpojumu aģentūra)
SPUK	Stratēģisko projektu uzraudzības komisija

1. KOPSAVILKUMS

Finanšu un ekonomiskie aprēķini izstrādāti saskaņā ar [Publiskās un privātās partnerības likuma, Ministru kabineta 06.10.2009. noteikumu Nr. 1152 “Kārtība finanšu un ekonomisko aprēķinu veikšanai, publiskās un privātās partnerības līguma veida noteikšanai un atzinuma par finanšu un ekonomiskajiem aprēķiniem sniegšanai”](#) prasībām, kā arī atbilstoši Centrālās finanšu un līgumu aģentūras (CFLA) [Publiskās un privātās partnerības finanšu un ekonomisko aprēķinu izstrādes vadlīnijām](#) (2024.gada 25.septembra redakcija).

1.1. PROJEKTS ĪSUMĀ

1. Projekta apraksts: Projekts paredz jaunas pamatizglītības infrastruktūras izveidi Ādažu novadā, lai risinātu pieaugošo skolēnu skaita radīto vietu trūkumu, kas 2025./2026. m.g. sasniedz 210 vietas ĀVS sākumskolas korpusā un 170 vietas ĀVS vidusskolas korpusā. Prognozēts, ka līdz 2030./2031. m.g. trūkstošo vietu skaits pašvaldības skolās pieaugs līdz 870 vietām, savukārt starpība starp prognozēto skolas vecuma bērnu skaitu novadā un pašvaldības skolu kapacitāti sasniegs 2230 vietas, no kurām 1410 pamatskolas posmā. Plānots izveidot infrastruktūru, kas nodrošinās mācību vietas 900 izglītojamajiem 1.-9. klasē, ietverot mācību telpas, administratīvās telpas, ēdināšanas zonu, bibliotēku, sporta zāli, infrastruktūru, tai skaitā āra sporta infrastruktūru, citu nepieciešamo aprīkojumu un II līmeņa patvertni skolas telpu pagrabstāvā. Kopējais investīciju apjoms tiek prognozēts 29.8 miljonu eiro apmērā, un Projekta īstenošanas termiņš ir 20 gadi.

2. Projekta publiskais partneris: Ādažu novada pašvaldība.

3. Projekta īstenošanas ilgums: 20 gadi (3 gadi kopējais būvniecības periods, 17 gadi uzturēšanas periods).

4. PPP līguma līgumcena: 60 748 970 eiro

5. Projekta ekonomiskā tīrā tagadnes vērtība (ENPV): 1 270 204 eiro

6. Pozitīva ieguldījumam atbilstošā vērtība (IAV): -4 057 283 eiro

7. Finanšu ekonomiskajos aprēķinos (FEA) izvērtētas alternatīvas: Projekta neīstenošana, Bāzes modelis (Projekta īstenošana, kapitālieguldījumus finansējot ar aizņēmumu no Valsts kases), publiskā un privātā partnerība.

1.2. IECERĒTAIS RISINĀJUMS PROJEKTA ĪSTENOŠANAI

8. PPP risinājums: Līgumiskais PPP veids, Partnerības iepirkuma līgums.

9. PPP modelis: DBFM – Projektē, Būvē, Finansē, Uzturi (angļu val. – Design, Build, Finance, Maintain).

10. Risku pārdale:

- **Būvniecības risks** – nodots privātajam partnerim;
- **Pieejamības risks** – nodots privātajam partnerim;
- **Pieprasījuma risks** – Izveidotās infrastruktūras ietvaros netiek iegūti ienākumi no gala lietotājiem un pieprasījuma risku nevar ietekmēt/vadīt ne publiskais, ne privātais partneris. Projekta ietvaros pieprasījuma risks ir publiskā partnera pārvaldībā.

11. Privātā partnera ieņēmumu avots: pieejamības maksājumi.

12. Pieejamības maksājums: 3 573 469 eiro.

13. Projektēšanas un būvniecības periods: kopējais būvniecības periods 3 gadi.

14. Pieejamības periods: kopējais pieejamības periods Projekta ietvaros ir 17 gadi.

15. Īpašuma tiesības uz nekustāmo īpašumu, kur ir plānots īstenot PPP projektu: Projekta īstenošanu plānots veikt uz Ādažu novada pašvaldības nekustamā īpašuma.

16. Privātā partnera atlases procedūra: konkursa procedūra ar sarunām atbilstoši Publisko iepirkumu likumam (turpmāk - PIL).

17. Komercedarbības atbalsts: nav konstatēts.

18. Eiropas Savienības vai citu fondu līdzfinansējuma piesaistes projekta īstenošanai iespējamība: nav iespējams.

19. Īpašuma tiesības uz nekustāmo īpašumu, kurš tiks radīts PPP projekta ietvaros: īpašumtiesības ir nostiprinātas publiskajam partnerim gan PPP līguma darbības laikā, gan pēc tā izbeigšanās.

1.3. PROJEKTA KOPSAVILKUMS

Straujais iedzīvotāju skaita pieaugums, ko galvenokārt veicina pozitīvs migrācijas saldo, ir būtiski palielinājis Ādažu novada vispārējās izglītības iestāžu noslodzi. Pēdējo 10 gadu laikā skolas vecuma bērnu skaits ir gandrīz dubultojies. Turklāt Ādažu novads ir viens no "jaunākajiem" Latvijā - 2025. gadā 21% iedzīvotāju ir bērni līdz 14 gadu vecumam, kas norāda uz augstu pieprasījumu pēc vispārējās izglītības pakalpojumiem.

Šo demogrāfisko tendenču rezultātā izglītojamo skaits pašvaldības skolās ir pieaudzis vairāk nekā uz pusi, 2025./2026. m.g. sasniedzot 2 901 skolēnu. Neskatoties uz īstenotajiem izglītības infrastruktūras attīstības projektiem, pašvaldības skolas ir pārslogotas un tajās trūkst vietu visiem izglītojamiem. 2025./2026. m.g. ĀVS sākumskolas korpusā trūkst aptuveni 210 vietu, bet vidusskolas korpusā – aptuveni 170 vietu. Līdz ar to specializētie kabineti ir pārveidoti par mācību klasēm, savukārt koplietošanas telpas – ēdamzāles, garderobes, gaiteni un sporta infrastruktūra – ir pārpildītas. Savukārt CVS pēc pārbūves jau mācās optimāls skolēnu skaits, lai gan vidusskolas klases vēl nav pilnībā nokomplektētas.

Esošajā situācijā pašvaldības skolu infrastruktūra nespēj nodrošināt pietiekamu vietu visiem novadā dzīvojošajiem skolas vecuma bērniem. Aptuveni 70% bērnu mācās pašvaldības skolās, bet starpība starp skolas vecuma bērnu skaitu novadā un skolēnu skaitu pašvaldības skolās pieaug un sasniedz aptuveni 1 340 bērnu. Būtiska daļa no tiem mācās ārpus Ādažu novada vai privātās skolās, kas rada papildu finanšu slogu pašvaldībai – aptuveni 1,2 miljoniem eiro gadā maksājumus citām pašvaldībām un privāto skolu līdzfinansējumā.

Prognozes līdz 2030. gadam liecina, ka skolēnu skaits pašvaldības skolās turpinās pieaugt un trūkstošo vietu skaits palielināsies, jo lielās sākumskolas plūsmas pakāpeniski pāries uz augstākajām klašu grupām. Lai gan skolēnu skaits sākumskolā pakāpeniski samazināsies pēdējo gadu zemās dzimstības dēļ, ĀVS sākumskolā tas joprojām saglabāsies virs optimālā līmeņa - par aptuveni 210 skolēniem. Lielākais pieaugums sagaidāms ĀVS 5.–9. klašu grupā un vidusskolā, kur prognozēts aptuveni 390 vietu deficīts, kas pie jau esošās pārslogotības būtiski pastiprinās spiedienu uz skolas infrastruktūru un mācību vidi. Līdzīgi arī pieaugs CVS skolēnu skaits, pārsniedzot optimālo skolas kapacitāti par aptuveni 270 vietām un radot nepieciešamību pēc papildu telpu risinājumiem.

Ņemot vērā šos faktorus, pašvaldībai kļūst arvien sarežģītāk izpildīt likumā noteikto pienākumu nodrošināt novadā deklarētajiem bērniem iespēju iegūt pamatzglītību un vispārējo vidējo izglītību savā pašvaldībā. Esošo pašvaldības skolu kapacitāte nav pietiekama, lai nodrošinātu vietas visiem esošajiem skolēniem un segtu arī perspektīvi augošo pieprasījumu pēc vispārējās izglītības. Tādēļ bez papildu izglītības infrastruktūras attīstības pašvaldība arī turpmāk nespēs nodrošināt visiem novadā dzīvojošajiem bērniem vietu pašvaldības skolās un mazināt finansiālo slogu, kas rodas no nepieciešamības līdzfinansēt izglītību ārpus novada.

Lai noteiktu atbilstošāko Projektu jaunas izglītības iestādes izveidei, FEA ietvaros izvērtēti 4 scenāriji vispārējās izglītības pakalpojumu nodrošināšanai Ādažos: (1) Ādažu novada izglītības infrastruktūra paliek nemanīga un jauna skola netiek būvēta, (2) jaunas izglītības iestādes izveide 1.-9. klasei, (3) jaunas izglītības iestādes izveide 1.-9. klasei un vidusskolas ar progimnāzijas klasēm izveide ĀVS vidusskolas korpusā un (4) jaunas izglītības iestādes izveide 7.-12. klasei un ĀVS vidusskolas korpusa

pārstrukturēšana par pamatskolu. Ņemot vērā katra scenārija sociālekonomisko, tehnisko, institucionālo, finanšu izmaksu, kā arī ilgtspējas un vides aspektu analīzi, par atbilstošāko Projektu atzīta jaunas izglītības iestādes izveide 1.-9. klasei, kas nodrošinās mācību vietas 900 izglītojamajiem. Projekta īstenošanas rezultātā paredzēts lielākais pašvaldības skolu kapacitātes pieaugums (līdz 3484 vietām), kas visefektīvāk risinās vietu trūkumu pamatskolas posmā un nodrošinās izglītības pieejamību lielākam skaitam novada bērnu gan īstermiņā, gan ilgtermiņā, salīdzinot ar citiem apskatītajiem scenārijiem.

Jaunās izglītības iestādes izveide un esošo pašvaldības skolu atslogošana radīs labvēlīgus priekšnoteikumus kvalitatīvas mācību vides un daudzveidīga izglītības piedāvājuma attīstībai. Papildu infrastruktūra veicinās iekļaujošas izglītības un speciālo izglītības programmu īstenošanu, nodrošinot atbilstošas telpas gan mācībām, gan atbalsta personālam. Vienlaikus jaunā skolas ēka un ar to saistītā sporta infrastruktūra paplašinās interešu izglītības iespējas, tostarp sporta, kultūras un citu ārpuskolas aktivitāšu klāstu, kas veicina bērnu un jauniešu vispusīgu attīstību un veselīgu dzīvesveidu.

Salīdzinot dažādas Projekta īstenošanas alternatīvas pēc ekonomiskās ietekmes un ar projektu saistītajiem riskiem, secināts, ka finansiāli izdevīgākais ir Projekta realizēšana, izmantojot pašvaldības budžeta līdzekļus un Valsts kases aizņēmumu. Ņemot vērā pašvaldības esošo ilgtermiņa saistību apjomu, nepieciešamo summu kapitālieguldījumiem nebūtu iespējams aizņemties no Valsts kases, tādēļ tiek rekomendēts PPP risinājums, kur privātais partneris varētu uzņemt nepieciešamās saistības.

Līdz jaunās izglītības iestādes izveidei 2030. gadā ĀVS vidusskolas korpusā paredzams būtisks telpu deficīts, jo nepieciešams rast papildu vietas 324 skolēniem (8 klašu komplektiem). Moduļu īre ir piemērotākais risinājums šo telpu nodrošināšanai, jo moduļus ir iespējams ātri uzstādīt un tie ļauj nodrošināt nepieciešamo platību atbilstoši vajadzībām. Turklāt to īre īstermiņā - 3-4 gadu periodam līdz jaunas izglītības iestādes izbūvei - ir finansiāli izdevīgāka, salīdzinot ar moduļu iegādes izmaksām.

2. IEVADS

Kopš 2014. gada iedzīvotāju skaits Ādažu novadā ir strauji pieaudzis, galvenokārt, pozitīvas migrācijas rezultātā. Turklāt novads iedzīvotāju vecuma struktūras ziņā ir viens no jaunākajiem Latvijā, un skolas vecuma bērnu skaits ir teju divkārtšojies, palielinot izglītības infrastruktūras noslodzi.

Šīs demogrāfiskās izmaiņas būtiski ietekmē skolu darbību. Skolēnu skaits ĀVS ar katru gadu pieaug – 2025./2026. mācību gadā ĀVS mācās 2 102 skolēni, kas būtiski pārsniedz optimālo skolas kapacitāti. Lai kompensētu telpu trūkumu, klašu izmitināšanai tiek izmantoti specializēto priekšmetu kabineti un citas telpas, kas sākotnēji nebija paredzētas šādam mērķim. Saskaņā ar pašvaldības skolu sniegto informāciju vietu trūkums ĀVS 2030./2031. m.g. var pārsniegt 620 vietas. Turklāt prognozējams, ka tas vēl pieaugs saistībā ar plānoto dzīvojamo māju būvniecību Ādažu pilsētā un pagastā. Šī situācija negatīvi ietekmē izglītības pieejamību un kvalitāti novadā, tādēļ vispārējās izglītības pieejamības nodrošināšana visos klašu posmos kļūst par vienu no pašvaldības prioritārajiem uzdevumiem.

Lai risinātu vietu trūkumu ĀVS, sākotnēji Ādažu novada dome 2023. gada 22. martā pieņēma lēmumu Nr. 126 “Par jaunu pašvaldības izglītības iestāžu izveidošanu”, konceptuāli atbalstot divu jaunu izglītības iestāžu izveidi: sākumskolas izveidi Podnieku kvartālā, Ādažos (līdz 300 vietām) un ēkas būvniecību 4.-9. klašu skolēnu izglītības procesa nodrošināšanai zemesgabalā pie ĀVS. Turpmākās ieceres izvērtēšanai tika veikts arī teritorijas novērtējums Podnieku kvartālā, secinot, ka tā ir piemērotāka PII, nevis sākumskolas izvietojumam. Savukārt no mācību procesa un pārvaldības viedokļa optimālāk ir veidot vienu jaunu vispārējās izglītības iestādi 1.–9. klasēm, nevis divas atsevišķas skolas, lai nodrošinātu efektīvāku resursu izmantošanu un labāku izglītības kvalitāti. Tādēļ tika pieņemts lēmums Nr. 425 “Par pašvaldības jaunas izglītības iestādes izveidi 1.–9.klasei”, kas paredz vienas jaunas skolas izveidi 1.–9. klašu posmam ar 800 vietām. Šim nolūkam pašvaldība iegādājās nekustamo īpašumu “Liepnieki”, kur plānots būvēt skolas ēku un sporta infrastruktūru, tādējādi nodrošinot izglītības un sporta pieejamību būtiskai daļai apkārtnes iedzīvotāju.

Ņemot vērā ES un pašvaldības praksi apjomīgus infrastruktūras projektus pamatot ar tehniski ekonomiskiem pamatojumiem, arī jaunās 1.–9. klases izglītības iestādes izveides būvniecības un uzturēšanas izmaksu novērtējumam nepieciešams sagatavot pamatojumu labākajai alternatīvai nepieciešamās ēkas būvei, kurā ietverti arī risinājumi ĀVS pakalpojumu nodrošināšanai līdz jaunās izglītības iestādes darbības uzsākšanai. Papildus nepieciešams izvērtēt iespējas izmantot SIA “NAMS” būvprojektu “Jauna skolas ēka Ādažos”, kā arī apsvērt PPP modeļa piemērošanu, pamatojot tā izvēli ar finanšu un ekonomiskajiem aprēķiniem.

3. VISPĀRĪGĀ INFORMĀCIJA

3.1. MĒRĶIS UN DARBA UZDEVUMI

FEA izstrādes mērķis ir izvērtēt esošo situāciju vispārējās izglītības jomā Ādažu novadā un noteikt tehniski, sociāli un ekonomiski piemērotāko alternatīvu, izvēloties atbilstošāko modeli vispārējās izglītības pakalpojumu nodrošināšanai Ādažos, lai risinātu jautājumu ar trūkstošo vietu skaitu un uzlabotu izglītības pakalpojumus ĀVS, t.sk., izvērtējot PPP modeļa piemērošanas iespējas.

Lai nodrošinātu izvīrītā mērķa sasniegšanu, FEA ietvaros veikti sekojoši darba uzdevumi:

1.

Esošās situācijas analīze Ādažu novadā, tostarp pieprasījuma un piedāvājuma pēc vispārējās izglītības pakalpojumiem izvērtēšana.

2.

Atbilstošākā Projekta jaunas izglītības iestādes izveidei noteikšana vispārējās izglītības pakalpojumu nodrošināšanai Ādažos.

3.	Projekta iespējamo īstenošanas alternatīvu analīze un iespējamības novērtējums, tostarp FEA veikšana, ņemot vērā CFLA FEA vadlīnijas un MK noteikumus.
4.	Projektēšanas darba uzdevuma izstrāde jaunas pamatskolas būvniecībai un tai pieguļošās sporta infrastruktūras izbūvei.
5.	Transporta plūsmas shēmas izstrāde teritorijām, kurās piedāvāts veikt jaunas infrastruktūras būvniecību.
6.	Rīcības plāna izstrāde vispārējās izglītības pakalpojumu sniegšanas modeļa attīstībai.

FEA sagatavošanai izmantotas vairākas pētījuma metodes:

- Normatīvo aktu analīze pašvaldības atbildības un funkciju noteikšanai vispārējās izglītības jomā;
- Sekundāro datu apkopošana un analīze pieprasījuma un piedāvājuma pēc vispārējās izglītības izvērtēšanai un skolēnu skaita prognožu izstrādei;
- Dokumentu (satura) analīze esošās situācijas raksturojumam un vajadzību novērtējumam;
- Aptaujas veikšana un datu analīze galveno iemeslu noskaidrošanai skolas izvēlei ārpus Ādažu novada;
- Ādažu novada skolu apskate materiāltehniskās bāzes un infrastruktūras novērtēšanai;
- Daļēji strukturētās intervijas ar skolu pārstāvjiem esošās situācijas raksturojumam un vajadzību novērtējumam;
- Diskusijas ar galvenajām iesaistītajām pusēm iknedēļas sanāksmēs, lai nodrošinātu viedokļu apmaiņu par esošo situāciju un novada vajadzībām vispārējās izglītības jomā, iespējamiem scenārijiem šo pakalpojumu nodrošināšanai un risinājumiem līdz jaunas izglītības iestādes izveidei.
- Satiksmes plūsmu uzskaitē un aprēķins satiksmes organizācijas, piekļūšanas un drošības aspektu izvērtēšanai, kas saistīti ar jaunas izglītības iestādes izveidi;
- FEA veikšana jaunās izglītības iestādes izveides būvniecības un uzturēšanas izmaksu novērtējumam un sociālekonomisko ieņēmumu aprēķins līdz 2047. gadam.

FEA ietvaros noteikts atbilstošākais Projekts jaunas izglītības iestādes izveidei, kam veikta iespējamo īstenošanas alternatīvu analīze, ņemot vērā CFLA FEA vadlīnijas un MK noteikumus, sociālekonomiskos, tehniskos un vides aspektus, kā arī institucionālo situāciju, finanšu izmaksas un ilgtspēju, ekspluatācijas izmaksas un riskus.

FEA rezultātā izstrādāts PPP finanšu un ekonomiskais aprēķins jaunas izglītības iestādes izveidei, kā arī pamatojums ĀVS darbības nodrošināšanai līdz jaunās iestādes darbības uzsākšanai. Dokuments kalpos kā pamats pašvaldības turpmākajām darbībām izglītības jomas attīstībā un investīciju piesaistē, t.sk. PPP modeļa izmantošanai vai ES fondu speciālo atbalsta mērķu ietvaros.

FEA atbilstība Tehniskajai specifikācijai ir norādīta 2. pielikumā, savukārt atbilstība CFLA PPP FEA veidlapai - 3. pielikumā.

3.2. REGULĒJOŠĀ NORMATĪVĀ BĀZE VISPĀRĒJĀ IZGLĪTĪBAS JOMĀ

Saskaņā ar normatīvajiem aktiem pašvaldībai ir pienākums nodrošināt izglītības pieejamību un organizēt izglītības ieguves iespējas savas teritorijas iedzīvotājiem. Pašvaldību likuma 4. panta 4. punktā ir noteikts, ka viena no pašvaldības autonomajām funkcijām ir nodrošināt iespēju iegūt obligāto izglītību un gādāt par vidējās izglītības, profesionālās ievirzes izglītības un interešu izglītības pieejamību.¹ To paredz arī Izglītības likuma 17. pants, kurā noteiktas, ka katras pašvaldības pienākums ir nodrošināt

¹ Pašvaldību likums

bērniem, kuru dzīvesvieta deklarēta pašvaldības administratīvajā teritorijā, iespēju iegūt pamatizglītību bērna dzīvesvietai tuvākajā pašvaldības izglītības iestādē un nodrošināt jauniešiem iespēju iegūt vidējo izglītību.²

Pašvaldības pilnvaras un pienākumi ietver gan administratīvus un finansiālus jautājumus, gan rūpes par izglītojamo labklājību un vienlīdzīgu pieeju izglītībai. Pašvaldība plāno un organizē izglītības iestāžu tīklu, dibina, reorganizē un likvidē izglītības iestādes un to struktūrvienības, kā arī nodrošina izglītības iestāžu vadību. Pašvaldība nodrošina izglītības iestāžu finansēšanu un kontrolē piešķirto līdzekļu izlietojumu, kā arī finansē atbilstošās izglītības jomas funkcijas, tostarp izdevumus, kas saistīti ar izglītības iestāžu personāla atalgojumu. Pašvaldība nodrošina izglītības pieejamību visiem attiecīgās teritorijas bērniem, tostarp nodrošinot vietas izglītības iestādēs, organizējot transportu, ēdināšanu un sniedzot atbalstu bērniem ar speciālām vajadzībām. Tāpat pašvaldība veic obligātā izglītības vecuma bērnu uzskaiti un sniedz ģimenēm nepieciešamo atbalstu izglītības jautājumos.

Izglītības iestādes izveide un tās darbības nodrošināšana jāveic, ievērojot normatīvajos aktos noteiktās prasības attiecībā uz izglītības infrastruktūru, izglītības programmu īstenošanu, pedagogu kvalifikāciju un darba samaksu, kā arī izglītības iestādes finansēšanu. Izglītības iestāžu darbības un būvniecības reglamentējošie normatīvie akti, kā arī galvenās prasības izglītības infrastruktūrai un telpu aprīkojumam ir apkopotas 4. pielikumā.

SECINĀJUMS:

Pašvaldībām saskaņā ar normatīvajiem aktiem ir noteikts pienākums nodrošināt izglītības pakalpojumus saviem iedzīvotājiem, un šī funkcija tiek īstenota saskaņā ar virkni normatīvo aktu, kas regulē gan izglītības pakalpojumu sniegšanu, gan izglītības infrastruktūras izveidi un uzturēšanu. Attīstot izglītības pakalpojumus un infrastruktūru Ādažu novadā, jāņem vērā gan valsts, gan pašvaldības normatīvie akti, kas nosaka prasības izglītības iestāžu izveidei, darbībai un aprīkojumam.

Jānodrošina atbilstība higiēnas, drošības, vides pieejamības un ergonomikas prasībām, kā arī jāgarantē, ka izglītības iestādes ēka un teritorija atbilst īstenojamās izglītības programmas specifikai un sekmē kvalitatīva izglītības procesa norisi. Ievērojot šīs prasības, pašvaldība nodrošina iedzīvotājiem kvalitatīvus un mūsdienīgus izglītības pakalpojumus.

3.3. ATBILSTOŠIE PLĀNOŠANAS DOKUMENTI VISPĀRĒJĀS IZGLĪTĪBAS JOMĀ

Izglītības kontekstā valsts un pašvaldību plānošanas dokumenti ietver plānus un rīcības stratēģijas, kas vērstas uz zināšanu attīstīšanu, kvalitatīvas, pieejamas un iekļaujošas izglītības nodrošināšanu, izglītības attīstību reģionos, kā arī ilgtspējīgas un videi draudzīgas izglītības infrastruktūras nodrošināšanu. FEA izstrādes ieviešanai, ņemtas vērā šajos dokumentos noteiktās prioritātes, mērķi, attīstības virzieni un rīcības.

Latvijas Nacionālais attīstības plāns 2021.-2027.gadam³

Latvijas Nacionālais attīstības plāns nosaka prioritāti “Zināšanas un prasmes personības un valsts izaugsmei”, lai īstenotu Latvijas attīstības mērķi – veidot zinošu, iekļaujošu un radošu sabiedrību efektīvā, inovatīvā un ražīgā tautsaimniecībā. Rīcības virziena “Kvalitatīva, pieejama, iekļaujoša izglītība” mērķis iekļauj pamatizglītības kvalitāti, tai skaitā, materiāltehnisko vidi, kā priekšnoteikumu prasmju attīstībai. Izglītības kvalitāte un izglītības sistēmas efektīva pārvaldība aptver izglītības iestāžu tīkla veidošanu un efektīvu resursu pārvaldīšanu, dodot prioritāti ieguldījumiem, kas tieši saistīti ar mācību procesu, vienlaikus nodrošinot piemērotu vidi zināšanu un prasmju apgūšanai.

² Izglītības likums

³ Pārresoru koordinācijas centrs, [Latvijas Nacionālais attīstības plāns 2021.-2027. gadam](#)

Jaunas izglītības iestādes izveide Ādažu novadā ir saskaņā ar rīcības virzienu “Kvalitatīva, pieejama, iekļaujoša izglītība”, jo vērsta uz izglītības kvalitātes un pieejamības uzlabošanu, materiāltehniskās bāzes stiprināšanu un labvēlīgu apstākļu nodrošināšanu mācību procesam.

Izglītības attīstības pamatnostādnes 2021.-2027.gadam⁴

Izglītības attīstības pamatnostādnes 2021.-2027. gadam ir balstītas uz Latvijas Nacionālajā attīstības plānā 2021.-2027. gadam noteiktajām prioritātēm. Galvenais pamatnostādņu mērķis ir kvalitatīvas izglītības iespējas nodrošināšana visiem Latvijas iedzīvotājiem visas dzīves garumā, lai veicinātu viņu potenciāla attīstību, kā arī stiprinātu spēju pielāgoties un pārvaldīt pārmaiņas sabiedrībā. Rīcības virziens “Izglītības vides attīstība” izvirza priekšlikumus izglītības vides un infrastruktūras uzlabošanai, lai nodrošinātu modernu un kvalitatīvu izglītību. Rīcības virziena uzdevums ir stiprināt vispārējās izglītības iestāžu nodrošinājumu ar mūsdienīgas un kvalitatīvas izglītības īstenošanai nepieciešamajiem resursiem, pilnveidot mācību vidi un infrastruktūru, kas nosaka, ka pašvaldībām ir lielāka atbildība par izglītības iestāžu tīkla attīstību, pielāgošanos aktuālajiem apstākļiem un kvalitatīvas vispārējās izglītības nodrošināšanu savā teritorijā.

Straujais iedzīvotāju skaita pieaugums Ādažu novadā ievērojami noslogo esošo pašvaldības izglītības infrastruktūru. Jaunas izglītības iestādes izveide ir vērsta uz vispārējās izglītības pakalpojumu nodrošināšanu un iztrūkstošo skolēnu vietu problēmas risināšanu, ņemot vērā arī skolēnu skaita pieaugumu nākotnē. Tas atbilst Izglītības attīstības pamatnostādnes noteiktajam uzsvaram uz pašvaldību lomas stiprināšanu izglītības infrastruktūras plānošanā un attīstībā.

Ādažu novada ilgtspējīga attīstības stratēģija (2013.-2037.), aktualizēta 2025.gadā⁵

Ādažu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija (2013.-2037.) un tās stratēģiskais mērķis SM3 “Izglītota sabiedrība un kvalitatīvi pakalpojumi” uzsvēr nepieciešamību nodrošināt ikvienam novada iedzīvotājam pieejamu, kvalitatīvu un daudzveidīgu izglītību, vienlaikus radot apstākļus, lai iedzīvotāji vēlētos dzīvot, mācīties, strādāt un atpūsties novadā. Ilgtermiņa prioritāte “Izglītots un labklājīgs novads” paredz nodrošināt vienlīdzīgas iespējas un piekļuvi izglītībai. Tā uzsvēr iekļaujošas izglītības nozīmi, samērīgu skolēnu skaitu klasēs, stabila un profesionāla pedagogu kolektīva veidošanu, kā arī daudzveidīga izglītības iestāžu tīkla attīstību, kas izvietots tuvu dzīvesvietām un kļūst par vienu no novada pievilcības pamatelementiem.

Jaunas izglītības iestādes izveide Ādažos veicina stratēģijā noteikto mērķu sasniegšanu, uzlabojot vispārējās izglītības pakalpojumu pieejamību un nodrošinot kvalitatīvu, mūsdienīgu, iekļaujošu mācību vidi. Izglītība iestādes izvietojums daudzdzīvokļu māju kvartāla tuvumā atbilst stratēģijas uzstādījumam par izglītības infrastruktūras dažādību un pieejamību dzīvesvietas tuvumā, vienlaikus veicinot iedzīvotāju vēlmi palikt novadā un bērnu un jauniešu aktīvu līdzdalību sabiedriskajā dzīvē.

Ādažu novada attīstības programma (2021.-2027.)⁶

Pašvaldības novada attīstības programmas vidējā termiņa prioritātes izceļ resursu efektīvu izmantošanu un attīstību, akcentējot racionālu pašvaldības īpašumu izmantošanu un jaunu publisko pakalpojumu objektu izveidi. Viena no prioritātes uzdevumiem ir jaunu ēku būvniecība pašvaldības teritorijā, lai paplašinātu publisko pakalpojumu piedāvājumu. Papildus tiek izcelta nepieciešamība nodrošināt pieejamu un daudzpusīgu izglītību, kas ir neatņemama daļa no ilgtermiņa mērķa – veidot “izglītotu un labklājīgu novadu”.

Jaunas izglītības iestādes izveide Ādažu novada teritorijā atbilst attīstības programmā noteiktajām prioritātēm par publisko pakalpojumu infrastruktūras paplašināšanu un pieejamas vispārējās izglītības nodrošināšanu, kā arī tās izveidi paredz pasākums “Ā5.1.2.12. Jaunas vispārējās izglītības iestādes izbūve Ādažos”.

⁴ Ministru kabinets, [Par Izglītības attīstības pamatnostādņēm 2021.-2027. gadam](#)

⁵ Ādažu novada pašvaldība, [Ādažu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2037. gadam](#)

⁶ Ādažu novada pašvaldība, [Ādažu novada attīstības programma \(2021.-2027\)](#)

Ādažu novada teritorijas plānojums (2018.)⁷

Ādažu novada pašvaldība 28.12.2023. pieņēma lēmumu pa nekustamā īpašuma "Liepnieki" (kadastra nr. 80440110021, kopējā platība 5.23 ha) iegādi. Saskaņā ar spēkā esošo Ādažu novada teritorijas plānojumu nekustamais īpašums atrodas jauktas centra apbūves teritorijā, neliela daļa no teritorijas atrodas transporta infrastruktūras teritorijā, kā arī Podnieku teritorijā, kur izglītības iestādes būvniecība ir pieļaujama. Līdz ar to iegādātā nekustamā īpašuma teritorijas plānojuma zonējums ir labvēlīgs un atbilstošs jaunas izglītības iestādes ēkas būvniecībai.

2025. gadā izstrādātajā jaunā teritorijas plānojuma 1. redakcijā konkrētajai teritorijai nav paredzētas tādas izmaiņas, kas mainītu zemes izmantošanas veidu vai ierobežotu izglītības iestādes būvniecību. Līdz ar to jaunā teritorijas plānojuma apstiprināšana neietekmēs jaunas izglītības iestādes būvniecības iespējas.

Ādažu novada izglītības ekosistēmas stratēģija 2023.-2027. gadam⁸

Ādažu novada izglītības ekosistēmas stratēģija 2023.-2027. gadam nosaka mērķtiecīgu un integrētu pieeju izglītības sistēmas attīstībai, ņemot vērā iedzīvotāju skaita pieaugumu, esošo iestāžu noslodzi un sabiedrības pieprasījumu pēc kvalitatīviem pakalpojumiem. Stratēģijā uzsvērta nepieciešamība paplašināt pirmsskolas un vispārējās izglītības infrastruktūru, kā arī modernizēt esošās ēkas, lai nodrošinātu mūsdienīgu un iekļaujošu mācību vidi.

Jaunas izglītības iestādes izveide Ādažu novadā tiešā veidā atbalsta stratēģijā noteikto uzdevumu – veicināt jaunas izglītības infrastruktūras izveidi. Netiešā veidā šī iecere pozitīvi ietekmē arī citus noteiktos rādītājus, piemēram, pedagogu apmierinātību ar pieejamajiem resursiem un fiziskās vides uzlabošanu, nodrošinot mūsdienīgus risinājumus.

Ādažu novada ilgtspējīgas enerģētikas un klimata rīcības plāns līdz 2030. gadam⁹

Ādažu pašvaldības Ilgtspējīgas enerģētikas un klimata rīcības plānā ir definēti četri stratēģiski mērķi katrai no četrām savstarpēji saistītām jomām: pašvaldības infrastruktūra, mājokļi, transports un mobilitāte, kā arī enerģijas ražošana un citi pakalpojumi. Izvirzītie mērķi ietver modernu un energoefektīvu ēku izveidi, ilgtspējīgu būvniecību un gudru pārvaldību, lai samazinātu CO2 emisijas. Tāpat prioritāte tiek piešķirta drošai un klimatam pielāgotai infrastruktūrai, kā arī zaļas un pievilcīgas vides nodrošināšanai. Tomēr viens no galvenajiem uzdevumiem ir samazināt vidējo enerģijas patēriņu pašvaldības ēkās, un klimata un enerģētikas plānā ir noteikts, ka ēku būvniecības iepirkumos tiks iekļautas energoefektivitātes garantijas.

Jaunā izglītības iestāde plānota kā energoefektīva ēka ar samazinātu enerģijas patēriņu, tādējādi īstenojot Ādažu pašvaldības Ilgtspējīgas enerģētikas un klimata rīcības plānā noteiktos mērķus par modernu un energoefektīvu ēku izveidi, ilgtspējīgas būvniecības veicināšanu, CO2 emisiju mazināšanu un energoefektivitātes prasību ieviešanu jaunu ēku būvniecības iepirkumos.

Ādažu novada pašvaldības lēmumi Nr. 425 "Par pašvaldības jaunas izglītības iestādes izveidi 1.-9. klasei"¹⁰ un Nr. 68 "Par publiskās privātās partnerības projekta "Jaunas izglītības iestādes izveide 1.-9. klasei" īstenošanu"¹¹

Ādažu novada pašvaldība 2023. gada 23. novembrī konceptuāli atbalstīja jaunas izglītības iestādes (līdz 800 vietām) izveidi 1.–9. klašu posmam Ādažos, kā arī atbalstīja tehniski ekonomiskā pamatojuma izstrādi, iekļaujot tā izmaksas Centrālās pārvaldes Attīstības un projektu nodaļas 2024. gada budžeta tāmes projektā. 2024. gada 29. februārī pašvaldība pieņēma lēmumu veikt finanšu ekonomiskos aprēķinus, ņemot vērā publiskās un privātās partnerības modeļa izvērtējumu kā daļu no tehniski ekonomiskā pamatojuma par jaunas izglītības iestādes izveidi un Ādažu vidusskolas darbības nodrošināšanu līdz jaunās izglītības iestādes darbības uzsākšanai.

⁷ Ādažu novada pašvaldība, [Teritorijas plānojums](#)

¹⁰ Ādažu novada pašvaldība, [Ādažu novada izglītības ekosistēmas stratēģija 2023.-2027. gadam](#)

¹⁰ Ādažu novada pašvaldība, [Ādažu novada ilgtspējīgas enerģētikas un klimata rīcības plāns līdz 2030.gadam](#)

¹⁰ Ādažu novada pašvaldība, [2023. gada 23. novembra lēmums Nr. 425 "Par pašvaldības jaunas izglītības iestādes izveidi 1.-9. klasei"](#)

¹¹ Ādažu novada pašvaldība, [2024. gada 29. februāra lēmums Nr. 68 "Par publiskās privātās partnerības projekta "Jaunas izglītības iestādes izveide 1.-9. klasei" īstenošanu"](#)

Jaunas izglītības iestādes izveides koncepta apstiprināšana un finansējuma piešķiršana tehniski ekonomiskā pamatojuma izstrādei, kā arī finanšu ekonomisko aprēķinu veikšana liecina par pašvaldības ieinteresētību ieceres iespējamības izvērtēšanā un nodrošina pamatu pamatota lēmuma pieņemšanai par tās īstenošanu un piemērotāko īstenošanas scenāriju.

Analizētie valsts un pašvaldības līmeņa plānošanas dokumenti apliecina, ka jaunas izglītības iestādes izveide Ādažu novadā, ir saskaņā ar nacionālajām un vietējām prioritātēm par kvalitatīvas, pieejamas un iekļaujošas izglītības nodrošināšanu, mūsdienīgas un energoefektīvas izglītības infrastruktūras attīstību. Pašvaldības pieņemtie lēmumi par tālāku izpēti un virzību liecina, ka jaunas izglītības iestāde atbilst pašvaldības attīstības plānošanas dokumentos noteiktajiem attīstības virzieniem.

SECINĀJUMS:

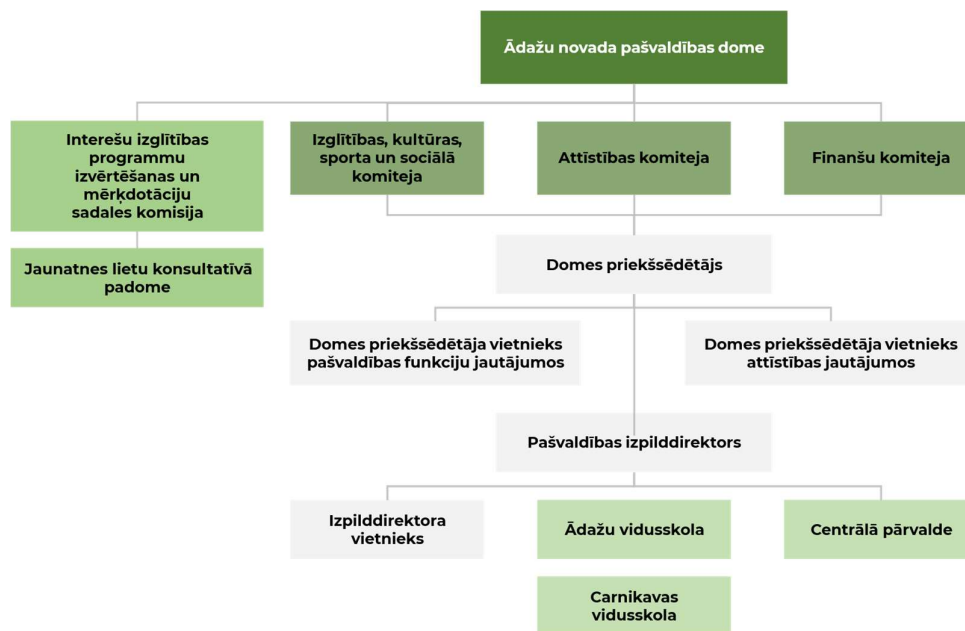
Jaunas izglītības iestādes izveide atbilst virknei stratēģisko plānošanas dokumentu gan valsts, gan pašvaldības līmenī. Iniciatīva ir vērsta uz kvalitatīvas un pieejamas izglītības nodrošināšanu, izglītības infrastruktūras uzlabošanu un skolēnu vietu trūkuma problēmas risināšanu. Pašvaldības pieņemtie lēmumi par tās tālāku izpēti un virzību liecina, ka jaunas izglītības iestādes izveide atbilst pašvaldības attīstības plānošanas dokumentos noteiktajiem attīstības virzieniem.

3.4. PAŠVALDĪBĀ ESOŠĀ INSTITUCIONĀLĀ SHĒMA VISPĀRĒJĀS IZGLĪTĪBAS JOMĀ

Vispārējās izglītības jomas pārvaldību Ādažu novadā nodrošina Ādažu novada pašvaldība, kuras politisko vadību īsteno Ādažu novada dome un tās priekšsēdētājs. Dome nosaka izglītības attīstības mērķus un prioritātes, apstiprina attīstības plānošanas dokumentus un pašvaldības budžetu, kā arī pieņem lēmumus par izglītības iestāžu izveidi, reorganizāciju un finansējumu.

Izpildvaras funkcijas vispārējās izglītības jomā īsteno Ādažu novada Centrālā pārvalde, kuras vadībā notiek pašvaldības izglītības politikas praktiskā ieviešana, tai skaitā izglītības iestāžu tīkla plānošana, izglītības infrastruktūras attīstības projektu sagatavošana un ieviešanas koordinēšana. Vispārējās izglītības iestādes ir pašvaldības padotībā esošas institūcijas, kuru vadītāji īsteno mācību procesu atbilstoši valsts normatīvajiem aktiem un pašvaldības lēmumiem, kā arī sadarbojas ar Ādažu novada Centrālo pārvaldi izglītības attīstības mērķu sasniegšanā.

Attēls 1. Pašvaldības institucionālā shēma vispārējās izglītības jomā¹²

¹² Ādažu novada pašvaldības organizatoriskā struktūra

SECINĀJUMS:

Pašvaldības līmenī Ādažu novadā ir izveidota institucionāla pārvaldības sistēma vispārējās izglītības jomai. Dome nosaka pašvaldības izglītības politikas mērķus, prioritātes un pieņem lēmumus par izglītības iestāžu tīklu un tā finansēšanu, Centrālā pārvalde nodrošina šo lēmumu administratīvo un praktisko īstenošanu, savukārt, izglītības iestādes organizē izglītības procesu atbilstoši valsts un pašvaldības noteiktajam regulējumam. Jaunas izglītības iestādes izveide Ādažu novadā mainīs šo institucionālo struktūru.

3.5. PAŠVALDĪBAS IESPĒJAS PIESAISTĪT ĀRĒJO FINANSĒJUMU VISPĀRĒJĀS IZGLĪTĪBAS UN SPORTA JOMĀ

Ādažu novada pašvaldībai ir plaša pieredze un līdz šim tā ir veiksmīgi īstenojusi projektus ar ES līdzfinansējumu, t.sk. īstenoti projekti izglītības iestāžu atjaunošanai un apkārtnes labiekārtošanai (skat. Tabula 1).

Tabula 1. Ādažu novada pašvaldības īstenoto ES līdzfinansēto projektu apkopojums

Projekta īstenošanas periods	Projekta nosaukums	Finansējuma apjoms, eiro	Finansējuma avots
2018.-2022.	"Carnikavas pamatskolas pārbūve un paplašināšana"	11 040 932 ERAF – 746 055 eiro Valsts budžeta dotācija – 108 866 eiro	ERAF, valsts dotācija, pašvaldības finansējums
2016.-2021.	"Vispārējās izglītības iestādes mācību vides uzlabošana Ādažu novadā"	18 745 111.50 ERAF – 2 554 537 eiro Valsts budžeta dotācija – 1 890 509 eiro	ERAF, valsts dotācija, pašvaldības finansējums
2017.-2020.	"Ādažu pirmsskolas izglītības iestādes siltināšana"	1 045 221 ERAF – 451 000 eiro Valsts budžeta dotācija - 71 771 eiro	ERAF, valsts dotācija, pašvaldības finansējums

Šobrīd spēkā ir 2021. – 2027. gada ES fondu plānošanas periods. Šajā periodā liels uzsvars atbalstāmajās aktivitātēs likts uz klimatneitralitāti un energoefektivitāti. 5. pielikumā sniegts pārskats par pieejamajām programmām. Plānošanas periods ir izskaņā, tādējādi ES fondu piesaiste ir apgrūtināta 2026. – 2027.gados uzsaukumu trūkuma dēļ.

Eiropas Reģionālās attīstības fonds (ERAF)

Lai sasniegtu fondam noteikto mērķi par ES kohēzijas stiprināšanu, no 2021. līdz 2027. gadam, ES fondu plānošanas periodā, ERAF ir noteiktas piecas finansēšanas prioritātes. Viena no tām ir paaugstināta sociālā iekļaušana, atbalstot efektīvu un iekļaujošu nodarbinātību, izglītību, prasmju attīstīšanu, un sociālo iekļaušanu. ERAF atbalstu, galvenokārt, nodrošina ar dotācijām.¹³

Izglītības iestādes tiek uzskatītas par būtisku infrastruktūru, kas veicina cilvēku kapitāla attīstību, prasmju apguvi un mūžizglītību, kas savukārt ir reģionālās attīstības sastāvdaļa. ERAF prioritārais mērķis, atbalstīt izglītību un prasmju attīstīšanu,

¹³ Eiropas Reģionālās attīstības fonds

atbilst jaunās izglītības iestādes izveidei, ko arī apliecina ES fondu 2021.–2027. gada plānošanas perioda esošie projekti izglītības, prasmju un mūžizglītības jomā. Ādažu pašvaldība 2024. gada 28. decembrī noslēdza līgumu ar CFLA pirmsskolas iestādes būvniecībai.

2025. gada 31. janvārī izziņotā Eiropas Savienības Kohēzijas politikas programmas 2021.–2027. gadam 4.2.1. SAM "Uzlabot vienlīdzīgu piekļuvi iekļaujošiem un kvalitatīviem pakalpojumiem izglītības, mācību un mūžizglītības jomā, attīstot pieejamu infrastruktūru, tostarp veicinot noturību izglītošanā un mācībās attālinātā un tiešsaistes režīmā" 4.2.1.5. pasākuma "Izglītības iestāžu nodrošinājums pilnveidotā vispārējās izglītības satura kvalitatīvai ieviešanai pamata un vidējās izglītības pakāpē"¹⁴ ietvaros Ādažu pašvaldība iesniedza projektu "Izglītības iestāžu nodrošinājums pilnveidotā vispārējās izglītības satura kvalitatīvai ieviešanai pamata un vidējās izglītības pakāpē Ādažu novadā". 08.12.2025. CFLA projekta pieteikumu apstiprināja. 26.02.2026. pašvaldība un CFLA noslēdza vienošanos par minētā projekta īstenošanu. Projekts ietver ĀVS atjaunošanu, teritorijas labiekārtošanu u.c., tomēr tas neietver ĀVS kapacitātes palielināšanu.

Eiropas energoefektivitātes fonds

Fonda mērķuzdevums ir virzīt un atbalstīt uzstādītos ES klimata mērķus, veicinot ilgtspējīgu enerģētikas vidi un aizsargājot klimatu. Fonds atbalsta dažādus ilgtspējīgus infrastruktūras projektus Eiropas reģionos un pilsētās.¹⁵

Fonda uzdevums iekļauj klimata pārmaiņu mazināšanu un pārejas uz ilgtspējīgu un energoefektīvu infrastruktūru veicināšanu, nodrošinot, ka fonda investīcijas ir dzīvotspējīgas gan vides, gan ekonomiskā izteiksmē. Kā atsevišķs papildus mērķis tiek uzsvērts arī ilgtspējīgu PPP projektu veidošana un finansēšana.

Pieejamais fonda finansējums vienam projektam 5-25 milj. eiro.¹⁶ Fonda potenciālās infrastruktūras investīcijas kategorijas iekļauj ēkas, kurās ietegrēti atjaunojamās enerģijas resursu un/vai augstas energoefektivitātes risinājumi; infrastruktūras projekti, kuri tiešā veidā saistīti ar energoefektivitāti (piemēram, viedā ielu apgaismojuma uzstādīšana) u.tml.

Fonda mērķi daļēji atbilst Projektā plānotajai infrastruktūrai, taču, lai noteiktu, vai tas kvalificējas fonda atbalstam, nepieciešama padziļināta atbilstības un kvalifikācijas izpēte.

Fonds piedāvā atmaksājamu saistību finansējumu – aizdevumi, hibrīda (kapitāla) investīcijas, taču subsīdijas, grantus vai cita veida neatmaksājamu finansējumu fonds neizsniedz. Fonda mērķis ir piedāvāt finansējumu tirgus līmenī.

Fondam ir esošas investīcijas Latvijā (10 milj. eiro, aizdevums Signet Bank portfelim), taču esošajā saistību portfelī nav jaunas izglītības infrastruktūrai tieši pielīdzināma projekta – Madrides universitātes energoefektīva atjaunošana ir vispielīdzināmākais projekts.¹⁷

Fonda finansējums nav atbilstošs Projektam jaunās izglītības iestādes izveidei, jo:

- Fonda piedāvātais finansējums ir pielīdzināms banku finansējumam ar līdzīgām izmaksām (procentu maksājumi), taču piedāvā dažādus termiņus un aizdevuma struktūras;
- Fonda investīciju minimums ir 5 miljoni eiro ar striktu fokusu uz klimata neitralitātes un energoefektivitātes projektiem (vai projektu daļām) – no šī secināms, ka Projekta ietvaros būtu nepieciešamas investīcijas atjaunojamās enerģijas ģenerācijā vai energoefektivitātē vismaz 5 miljonu eiro apmērā, kas ievērojami pārsniedz Projekta tvērumu.

¹⁴ Ministru kabineta 2025. gada 28. janvāra noteikumi Nr. 72 "Eiropas Savienības Kohēzijas politikas programmas 2021.–2027. gadam 4.2.1. specifiskā atbalsta mērķa "Uzlabot vienlīdzīgu piekļuvi iekļaujošiem un kvalitatīviem pakalpojumiem izglītības, mācību un mūžizglītības jomā, attīstot pieejamu infrastruktūru, tostarp veicinot noturību izglītošanā un mācībās attālinātā un tiešsaistes režīmā" 4.2.1.5. pasākuma "Izglītības iestāžu nodrošinājums pilnveidotā vispārējās izglītības satura kvalitatīvai ieviešanai pamata un vidējās izglītības pakāpē" otrās projekta iesniegumu atlases kārtas īstenošanas noteikumi "

¹⁵ Eiropas energoefektivitātes fonds, aplūkots 19.01.2025.

¹⁶ Eiropas energoefektivitātes fonds, aplūkots 19.01.2025.

¹⁷ Eiropas energoefektivitātes fonds, "2023. gada pārskats". Apskatīts 19.01.2025.

Atveseļošanās fonda atbalsts

2025. gada 28. janvārī izziņota trešā (pēdējā) kārtā Eiropas Savienības Atveseļošanas un noturības mehānisma plāna 3.1.1.5.i investīcijas "Izglītības iestāžu infrastruktūras pilnveide un aprīkošana" finansējumam, kur kopā no Atveseļošanās fonda paredzēts finansējums ap 2,9 miljonu eiro apmērā 2 reorganizētām izglītības iestādēm, lai nodrošinātu mērķa izpildi, ka līdz 2026. gada 31. maijam ir atjaunota un modernizēta infrastruktūra 21 pašvaldību dibinātās vispārējās izglītības iestādēs ārpus attiecīgā novada pašvaldības administratīvā centra, ņemot vērā, ka atbilstība investīciju kritērijiem jau apstiprināta 19 reorganizētām skolām dažādos Latvijas novados.¹⁸

Eiropas rekonstrukcijas un attīstības banka (ERAB)¹⁹

ERAB piedāvā atbalstu projektiem galvenokārt privātajā, bet arī publiskajā sektorā, piedāvājot finansējumu ilgtspējīgai un iekļaujošai izaugsmei, tai skaitā pašvaldību infrastruktūras attīstībai. Galvenās finansējuma formas ir aizdevumi, garantijas un investīcijas pamatkapitālā.

Ņemot vērā skolas būvniecības sociālo nozīmīgumu (akūts vietu trūkums skolās un sporta infrastruktūras nepietiekamība strauji augošajā Ādažu novadā), ERAB izskatāms kā partneris šāda projekta finansēšanā. Iespējami divi potenciālie scenāriji:

1. Ja Projektā jaunas izglītības iestādes izveidei tiktu integrēti nozīmīgi energoefektivitātes un ilgtspējas risinājumi (piem., pasīvās ēkas standarti, augstas klases siltumizolācija, saules paneļi, energoefektīvas tehnoloģijas utt.), ERAB finansējums varētu tikt pamatots ar klimata mērķu sasniegšanu. Šādā gadījumā ERAB varētu piešķirt aizdevumu Ādažu novada domei. Aizdevumu var strukturēt vai nu kā suverēnu aizņēmumu valstij, kura pēc tam līdzekļus novirza projektam vai tieši kā aizdevumu pašvaldībai. Finansējumam, visticamāk, būs jāiet roku rokā ar līdzfinansējumu no ES vai nacionālajiem avotiem, jo ERAB vēlēšies redzēt, ka tiek maksimāli izmantoti grantu resursi. Jānorāda, ka ERAB portfeli Latvijā dominē privātā sektora projekti un nav precedenta ar jaunas skolas celtniecībai.
2. Ja Ādažu novada pašvaldība lemtu realizēt skolas un skolai atbilstošas sporta infrastruktūras būvniecību PPP formā, ERAB varētu piedalīties šādā projektā kā finansētājs privātajam partnerim. ERAB bieži finansē infrastruktūras PPP projektus kā daļu no savas misijas veicināt privātā sektora līdzdalību un efektivitāti publisko pakalpojumu sniegšanā. Ņemot vērā, ka Latvijā izglītības infrastruktūras PPP nav plaši izplatīti, šāds solis īpaši jāvērtē un jānodrošina ERAB standartiem atbilstoša līgumu caurspīdība un ilgtspēja.

Eiropas Investīciju banka (EIB)²⁰

EIB aizdevumi ir pieejami projektiem, kur nepieciešamais finansējums pārsniedz 25 milj. eiro, sedzot līdz 50% no projekta kopējām izmaksām. EIB līdzfinansējums var būt vērtīgs instruments Ādažu pamatskolas un atbilstošās sporta infrastruktūras būvniecības nodrošināšanai, kad ar pieejamajiem ES fondiem un valsts budžeta līdzekļiem nepietiek visa projekta segšanai. EIB aizdevums dotu iespēju iegūt nepieciešamo papildu finansējumu ar zemāku procentu likmi (nekā komercbankām) un garu atmaksas termiņu. EIB līdzdalība lielos publiskos projektos bieži kalpo kā kvalitātes zīme, kas palīdz piesaistīt arī citus investorus vai finansējumu. Protams, EIB finansējums prasa rūpīgu sagatavošanos un pašvaldības finanšu kapacitāti veikt ilgtermiņa saistības.

Projekts jaunas izglītības iestādes izveidei pēc būtības atbilst bankas mandātam: tas ir sociāli nozīmīgs infrastruktūras ieguldījums strauji augošā pašvaldībā, kas uzlabos izglītības pieejamību un kvalitāti reģionā, vienlaikus ievērojot ilgtspējas un energoefektivitātes principus būvniecībā. Tādēļ ir pamats uzskatīt, ka, izpildot finanšu un procesuālās prasības, EIB varētu atbalstīt šo projektu ar aizdevumu. Lai gūtu galīgu apstiprinājumu, Ādažu novada pašvaldībai pēc šī FEA apstiprināšanas jāuzsāk

¹⁸ Ministru kabineta 2025. gada 28. janvāra noteikumi Nr. 71 "Grozījumi Ministru kabineta 2022. gada 4. oktobra noteikumos Nr. 619 "Eiropas Savienības Atveseļošanas un noturības mehānisma plāna 3.1.1.5.i investīcijas "Izglītības iestāžu infrastruktūras pilnveide un aprīkošana" īstenošanas noteikumi"

¹⁹ Finanšu ministrijas mājas lapas sadaļa "Eiropas Rekonstrukcijas un attīstības banka"

²⁰ Oficiālā Eiropas Savienības tīmekļa vietne, "Eiropas Investīciju banka (EIB)"

sarunas ar EIB, prezentējot projekta nozīmi un ekonomisko pamatojumu. Pašvaldībai gan, visticamāk, būs jānodrošina nozīmīgs pašu līdzfinansējums vai citu avotu ieguldījums, jo EIB nesegs pilnu summu. Efektīvai projekta finansēšanai iespējams kombinēt EIB aizdevumu ar citiem finansējuma avotiem – piemēram, Valsts kases aizdevumu vai ES fondu līdzekļus jaunajā plānošanas periodā. Lai saņemtu EIB atbalstu, Ādažu novadam jāpierāda projekta kvalitāte un finanšu ilgtspēja. Ņemot vērā EIB prasības un citu pašvaldību pieredzi, ieteicams jau tagad turpināt projektu attīstīt atbilstoši starptautiskajiem standartiem (izstrādāt kvalitatīvu būvprojektu un izmaksu tāmi, iekļaut energoefektivitātes risinājumus, nodrošināt caurskatāmu iepirkumu procesu) un uzturēt dialogu ar EIB pārstāvjiem un valsts atbildīgajām institūcijām.

SECINĀJUMS:

2021. – 2027. gada ES fondu plānošanas perioda beigās ES fondu piesaiste ir aprūtināta 2026. – 2027. gados uzsaukumu trūkuma dēļ.

Ādažu pašvaldības aizņemšanās iespējas Valsts kasē ierobežo likuma "Par valsts budžetu 2025. gadam un budžeta ietvaru 2025., 2026. un 2027. gadam" 40. pants, nosakot, ka aizņēmuma atmaksa vai galvojuma saistību izpilde nevienā no gadiem nedrīkst pārsniegt 15% no pašvaldības pamatbudžeta ieņēmumiem, ja netiek piesaistīti ES fondi.

EIB un ERAB aizdevumu principi ir analogi Valsts kases principiem, tādējādi aizņēmums arī nav iespējams.

4. PROJEKTA ĪSTENOŠANAS PAMATOJUMS

4.1. ESOŠĀS SITUĀCIJAS RAKSTUROJUMS UN VAJADZĪBU NOVĒRTĒJUMS

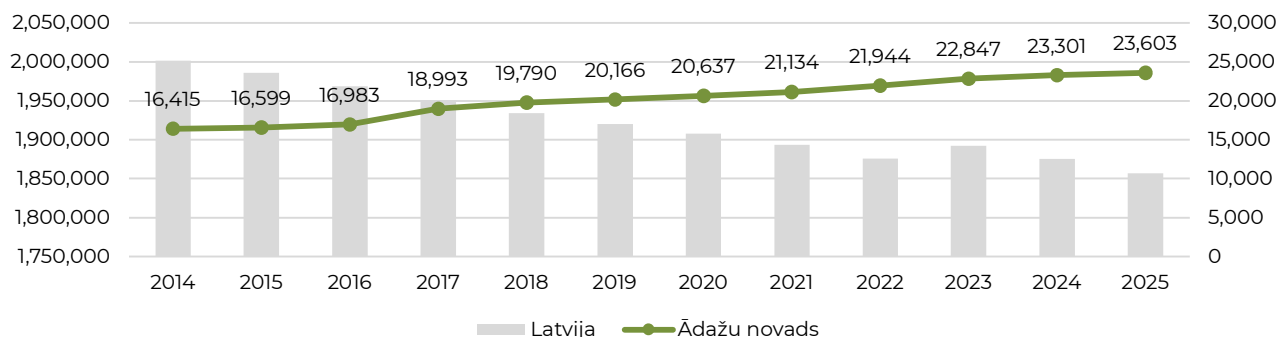
Šajā nodaļā veikta Ādažu novada situācijas analīze vispārējās izglītības jomā, īpašu uzmanību pievēršot demogrāfiskajām tendencēm un pieprasījumam pēc vispārējās izglītības Ādažu novadā. Sniegts vispārīgs apraksts par vispārējās izglītības infrastruktūru un pakalpojumiem, raksturojot izglītības iestāžu tīklu, to piedāvātās izglītības programmas un izglītojamo skaitu, kā arī analizēta izglītības iestāžu kapacitāte un faktiskais piepildījums. Papildus apskatīti makroekonomiskie rādītāji, kas kalpo par pamatu ieguldījumu, ekspluatācijas un finansēšanas izmaksu prognozēm. Balstoties uz izpētes rezultātiem, veikta SVID analīze un noteikta jaunas izglītības infrastruktūras izveides nepieciešamība, savukārt iegūtie rezultāti tiek izmantoti FEA tālākajā izstrādē – alternatīvu salīdzināšanai un finanšu-ekonomisko aprēķinu veikšanai.

4.1.1 DEMOGRĀFISKĀS SITUĀCIJAS ANALĪZE LATVIJĀ UN ĀDAŽU NOVADĀ

Latvijā jau ilgstoši novērojama iedzīvotāju skaita samazināšanās negatīva dabiskā pieauguma un migrācijas saldo dēļ. No 2014. gada Latvijas populācija ir sarukusi par 7.2%, savukārt pēdējos gados Latvijā bijis visstraujākais iedzīvotāju skaita kritums, ko galvenokārt izraisījusi zemā dzimstība. Pēc Eurostat prognozēm²¹ Latvijas populācija turpinās samazināties – līdz 2070. gadam sarūkot par trešdaļu, sasniedzot 1.3 milj. iedzīvotāju. Tīkmēr Ādažu novadā novērojama pretēja tendence. 2025. gadā Ādažu novadā kopumā ir deklarēti 23 603 iedzīvotāji, un iedzīvotāju skaits kopš 2014. gada ik gadu palielinās vidēji par aptuveni 3.4% (CAGR). Šī dinamika raksturo novadu kā pieprasītu un iedzīvotājiem pievilcīgu dzīvesvietu.

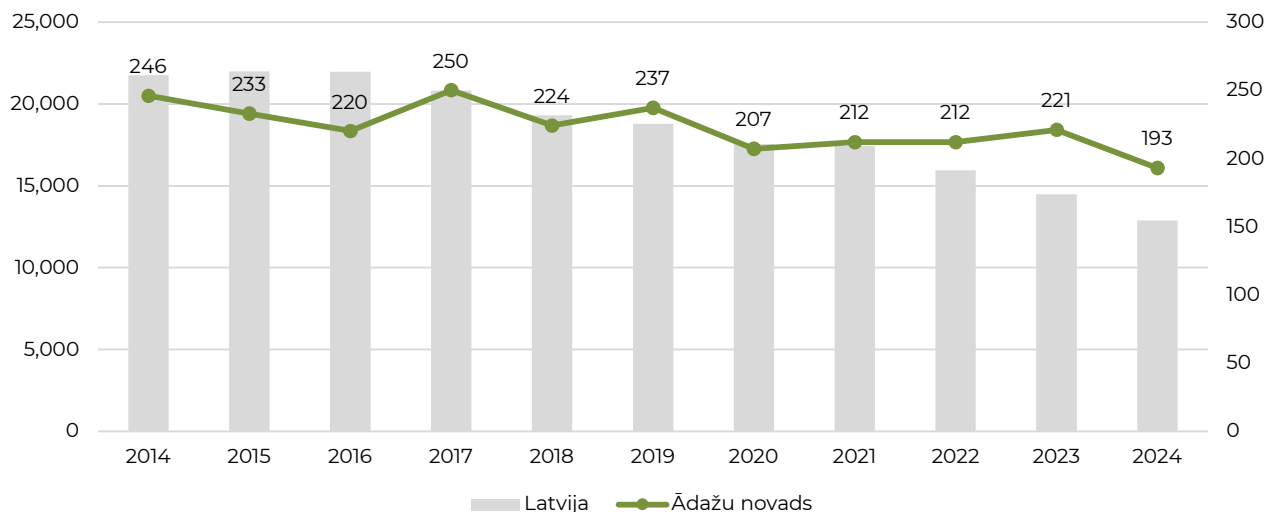
²¹ Eurostat, "Demographic change in Europe – country factsheets: Latvia"

Attēls 2. Iedzīvotāju skaits gada sākumā Ādažu novadā un Latvijā, 2016.-2025.²²

Neskatoties uz iedzīvotāju skaita pieaugumu Ādažu novadā, dzimstības rādītāji pēdējo 5 gadu laikā ir samazinājušies, salīdzinot ar iepriekšējo periodu. Pēc augstākajiem rādītājiem 2017. un 2019. gadā dzimstība ir pakāpeniski kritusies, sasniedzot zemāko līmeni 2024. gadā. Salīdzinot ar Latviju kopumā, kur dzimstības kritums pēdējos gados ir bijis straujāks, Ādažu novadā samazinājums ir bijis mērenāks, taču kopējā tendence ir līdzīga. Nākotnē dzimstības kritums ietekmēs skolēnu plūsmu izglītības iestādēs, un, turpinoties šādai tendencei, izglītības iestādēm var rasties nepieciešamība pārskatīt resursu sadali.

Attēls 3. Dzīvi dzimušo skaits Ādažu novadā un Latvijā, 2015.-2024.²³

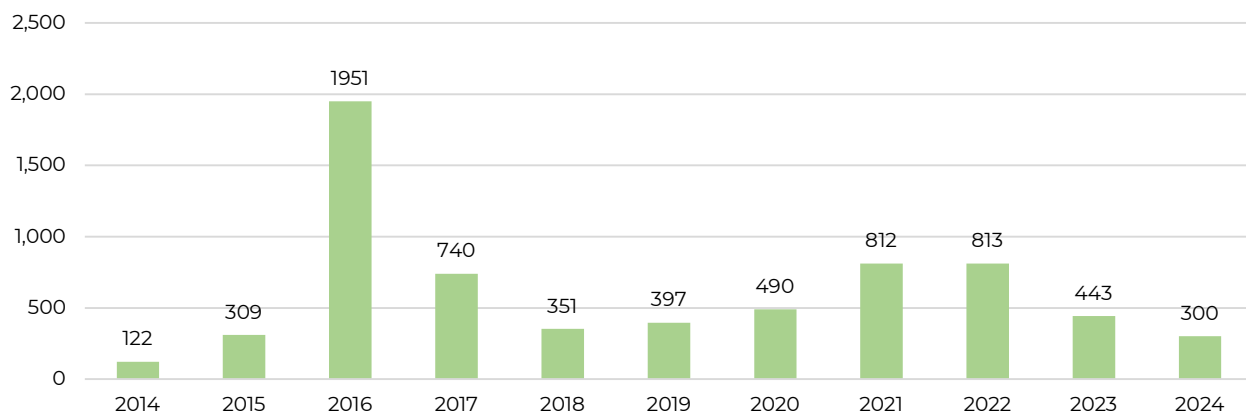

Atšķirībā no kopējās situācijas Latvijā, kur migrācijas saldo saglabājas negatīvs, Ādažu novadā tas jau ilgstoši ir pozitīvs. Katru gadu ienākošo iedzīvotāju skaits novadā būtiski pārsniedz izbraukušo iedzīvotāju skaitu, un atsevišķos gados novērots īpaši straujš pieplūdums. Šo tendenci nosaka vairāki faktori - aktīva jaunu dzīvojamo māju būvniecība, jaunu ražotņu izveide, militārās bāzes tuvums, ka veicina militārpersonu un viņu ģimeņu pārcelšanos, kā arī jaunu ģimeņu izvēle dzīvot Pierīgā. Šāda migrācijas plūsma tieši ietekmē arī bērnu skaita pieaugumu izglītības iestādēs, radot papildu slodzi esošajai infrastruktūrai un skolu kapacitātei. Tomēr pēdējo 5 gadu laikā migrācijas temps ir samazinājies. Ja iepriekšējo 5 gadu periodā vidējais migrācijas saldo bija +750 iedzīvotāji gadā, tad pēdējos 5 gados – vidēji +572 iedzīvotāji gadā. Līdz ar to nākotnē sagaidāms lēnāks iedzīvotāju skaita pieaugums, tostarp skolēnu skaita ziņā.

²² CSP, Iedzīvotāju skaits gada sākumā, tā izmaiņas un dabiskās kustības galvenie rādītāji reģionos, pilsētās un novados 2012 - 2025

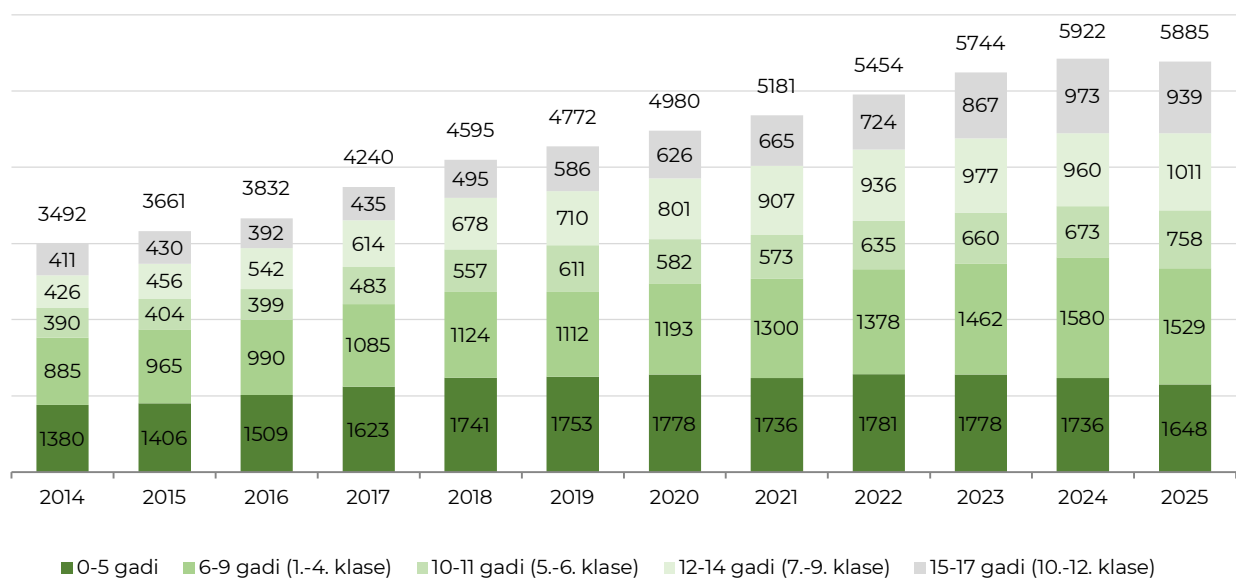
²³ CSP, Dzīvi dzimušo skaits pēc dzimuma reģionos, valstspilsētās un novados 1996 - 2024

Attēls 4. Migrācijas saldo Ādažu novadā, 2014.-2024.²⁴

Ādažu novads iedzīvotāju vecuma struktūras ziņā ir viens no jaunākajiem Latvijā. 2025. gadā iedzīvotāji vecumā līdz 14 gadiem veidoja 21,0% no kopējā iedzīvotāju skaita. Minētā vecuma struktūra atspoguļojas arī bērnu skaita izmaiņās pa vecuma grupām, ko ietekmē līdzšinējās demogrāfiskās tendences – salīdzinoši augstāka dzimstība un pozitīva migrācija. Kopš 2014. gada skolas vecuma bērnu skaits (6-18 gadi) ir teju divkāršojies – no aptuveni 2100 bērniem 2014. gadā līdz 4250 bērniem 2025. gadā, kas radījis būtisku slodzi uz skolu infrastruktūru. Atsevišķos gados redzams straujš pieaugums vecuma grupā 0–5 gadi, kas pēc dažiem gadiem atspoguļojas arī sākumskolas vecuma bērnu skaita pieaugumā. Šie bērni pakāpeniski ienāk arī nākamajās klašu grupās – 5.–6. klasēs, 7.–9. klasēs, kā arī vidusskolas posmā, kas nozīmē, ka pieaugums turpinās ietekmēt izglītības iestāžu kapacitāti ilgtermiņā. Tomēr pēdējo gadu laikā bērnu skaita pieauguma temps ir sācis mazināties, galvenokārt 0-5 gadu grupā, kas var radīt izaicinājumus sākumskolas klašu veidošanā nākotnē.

Attēls 5. Ādažu novada bērnu skaits pēc vecuma gada sākumā, pielīdzināts pa klašu grupām, 2014.-2025.²⁵

²⁴ CSP, Iedzīvotāju skaits gada sākumā, tā izmaiņas un dabiskās kustības galvenie rādītāji reģionos, pilsētās un novados - Rādītāji, Teritoriālā vienība un Laika periods

²⁵ CSP, Iedzīvotāji pēc dzimuma un vecuma reģionos, valstspilsētās un novados gada sākumā 2012 - 2025

SECINĀJUMS:

2025. gadā Ādažu novadā kopumā ir deklarēti 23 603 iedzīvotāji, no kuriem 21,0% ir bērni līdz 14 gadu vecumam. Pretēji kopējai tendencei Latvijā, kopš 2014. gada iedzīvotāju skaits Ādažu novadā ir strauji pieaudzis, galvenokārt pozitīvas migrācijas rezultātā. Turklāt novads iedzīvotāju vecuma struktūras ziņā ir viens no jaunākajiem Latvijā, un skolas vecuma bērnu skaits ir teju divkārtšajies, radot ievērojamu slodzi uz izglītības infrastruktūru un iestāžu kapacitāti. Šie bērni pakāpeniski pāriet uz nākošajām klašu grupām, un tuvākajos gados sagaidāms noslodzes pieaugums augstākajās pamatskolas klašu grupās un vidusskolā. Vienlaikus zemās dzimstības un lēnāka migrācijas tempa dēļ pēdējos gados samazinās bērnu skaits vecuma grupā 0–5 gadi, kas nākotnē var radīt izaicinājumus sākumskolas klašu plānošanā.

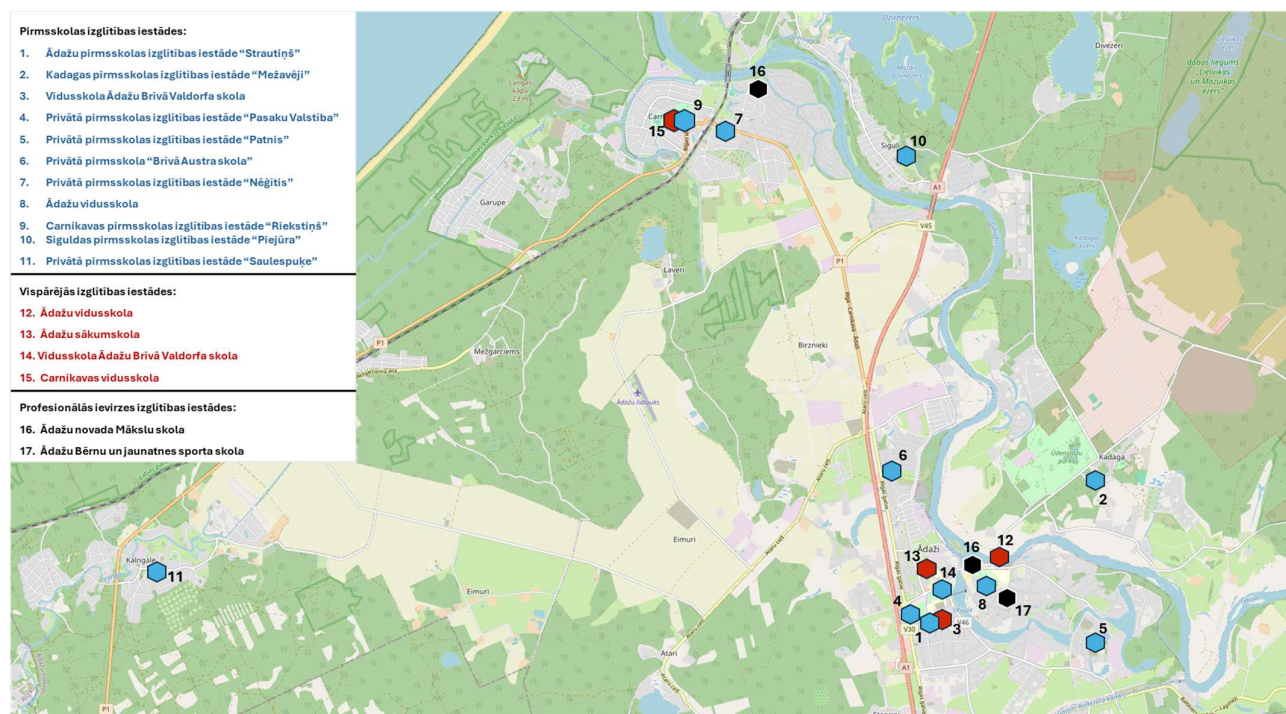
4.1.2 VISPĀRĒJĀS IZGLĪTĪBAS INFRASTRUKTŪRA UN PAKALPOJUMI ĀDAŽU NOVADĀ

Ādažu pašvaldībai, saskaņā ar “Izglītības likuma”²⁶ 17. panta otrās daļas 1. punktu, ir pienākums nodrošināt bērniem, kuru dzīvesvieta deklarēta pašvaldības administratīvajā teritorijā, iespēju iegūt pamatizglītību bērna dzīvesvietai tuvākajā pašvaldības izglītības iestādē, kā arī nodrošināt jauniešiem iespēju iegūt vispārējo izglītību. Izglītības likuma 17. panta otrās daļas 3. punkts nosaka, ka pašvaldības dibina, reorganizē un likvidē vispārējās izglītības iestādes, saskaņojot to ar Izglītības un zinātnes ministriju. Šobrīd Ādažu pašvaldībā jautājumus, kas saistīti ar izglītību, risina Izglītības un jaunatnes nodaļa (IJN).

2021. gadā notika Ādažu un Carnikavas novadu apvienošana Ādažu novadā, kuru tagad veido divi pagasti – Ādažu pagasts un Carnikavas pagasts, kā arī Ādažu pilsēta. Lai nodrošinātu nepieciešamo pamatizglītības un vispārējās vidējās izglītības pieejamību Ādažu novadā, esošā izglītības infrastruktūra sastāv no:

- 1) 11 pirmsskolas izglītības iestādēm, kas atrodas Ādažos, Kadagā un Carnikavas pagastā (Carnikavā, Siguļos, Kalngalē);
- 2) 3 vispārējās izglītības iestādēm;
- 3) 2 profesionālās ievirzes izglītības iestādēm.

²⁶ [Izglītības likums](#)

Vispārējās izglītības piedāvājumu veido ĀVS un CVS (turpmāk – Ādažu novada pašvaldības skolas), kas ir publiskās izglītības iestādes un kuras pieder un attiecīgi arī pārvalda Ādažu novada pašvaldība. Papildus tam novadā darbojas ĀBVS, kas ir privāta izglītības iestāde un kurā mācību vielu audzēkņi apgūst pēc Valdorfpedagoģijas principiem. Ņemot vērā, ka ĀBVS mācības ir par maksu un mācību process norit pēc Valdorfpedagoģijas principiem, kas būtiski atšķiras no pašvaldību skolās īstenotās pieejas, FEA kontekstā šī izglītības iestāde netiek uzskatīta par analoģu pašvaldības vispārējās izglītības iestādēm. Lai gan ĀBVS darbība atbilst Latvijas izglītības standartiem, ko apliecina Izglītības kvalitātes valsts dienesta izsniegtās aktīvās licences vispārējās pirmsskolas izglītības, pamatizglītības un vispārējās vidējās izglītības programmām, kā arī 2020. gadā saņemtā akreditācija²⁸, tās mērķauditorija ir atšķirīga.

Tabula 2. Vispārējās izglītības piedāvājums Ādažu novadā

iestādes nosaukums	Ādažu vidusskola (ĀVS)	Carnikavas vidusskola (CVS)	Ādažu Brīvā Valdorfa skola (ĀBVS)
Dibināšanas gads	1986.	1974.	1993.
Adrese	Sākumskolas korpuss Attekas iela 16, Ādaži Vidusskolas korpuss Gaujas iela 30, Ādaži	Nākotnes iela 1, Carnikava	Skolas iela 21, Ādaži
Atbildīgā struktūra	Ādažu novada pašvaldība	Ādažu novada pašvaldība	Privāta izglītības iestāde
Izglītības programmas			
Pirmsskolas izglītības programma (kods 01011111)	✓		✓

³ Ādažu novada pašvaldība, Ādažu novada izglītības ekosistēmas attīstības stratēģija 2023.-2027.gadam

²⁸ Izglītības kvalitātes valsts dienests, Akreditācijas ekspertu komisijas ziņojums

lestādes nosaukums	Ādažu vidusskola (ĀVS)	Carnikavas vidusskola (CVS)	Ādažu Brīvā Valdorfa skola (ĀBVS)
Vispārējās pirmsskolas izglītības programma (kods 01011111)			✓
Pamatzglītības programma (kods 21011111)	✓	✓	
Pamatzglītības programma (kods 21017111)			✓
Speciālās izglītības programma izglītojamiem ar mācīšanās traucējumiem (kods 21015611)	✓	✓	
Pamatzglītības mazākumtautību programma (kods 21011121)	✓		
Vispārējās vidējās izglītības vispārizglītojošā virziena programma (kods 31016011)	✓	✓	✓
Interēšu izglītības programmas	✓	✓	✓

Lai sasniegtu plānošanas dokumentos noteiktos mērķus par iekļaujošu un pieejamu izglītību novadā, saskaņā ar Izglītības ekosistēmas attīstības stratēģiju²⁹ 6. rīcības virzienā noteiktajiem uzdevumiem līdz 2026./2027. m.g. plānots izveidot un īstenot iekļaujošās izglītības modeli, kā arī nodrošināt speciālās izglītības pieejamību, visās izglītības iestādēs licencējot programmas izglītojamiem ar valodas traucējumiem (55.kods), ar jauktiem attīstības traucējumiem (56.kods) un ar garīgās attīstības traucējumiem (58.kods). Savukārt Ādažu novada attīstības programmā³⁰ viens no rīcības virzieniem ir vispārējās izglītības sistēmas attīstība, tostarp speciālās izglītības programmu ieviešana (pasākums Ā8.1.16), papildinot īstenojamo programmu sarakstu ĀVS un CVS ar speciālās izglītības programmu bērniem ar garīgās attīstības traucējumiem (kods 21015811).

Straujais iedzīvotāju skaita pieaugums, īpaši skolas vecuma grupā, Ādažu novadā ir palielinājis pieprasījumu pēc izglītības pakalpojumiem, tāpēc Ādažu novada pašvaldība pēdējo 5 gadu laikā ir īstenojusi vairākas iniciatīvas izglītības infrastruktūras attīstībai:

- 2019. gadā atklāts ĀVS jaunais sākumskolas korpuss Attekas ielā 16, Ādažos. Uzbūvētā ēka paredzēta 1.- 4. klasei, nodrošinot papildus līdz 800 vietām.
- 2022. gadā pabeigta Carnikavas pamatskolas pārbūve un paplašināšana. Sākotnēji skola bija paredzēta 448 skolēniem, savukārt pēc pārbūves tajā iespējams uzņemt līdz 660 skolēniem, ar iespēju nākotnē palielināt kapacitāti līdz 900 vietām.
- 2024. gadā Carnikavā atvērta vidusskola, kurā 2024./2025. m.g. 48 skolēni uzsāka mācības 10. klasē, savukārt 2025./2026. m.g. vidusskolā jau ir 65 skolēni.

Papildus tam pakāpeniski norisinās arī ĀVS vidusskolas korpusa ēkas atjaunošanas būvdarbi, lai uzlabotu skolas infrastruktūru un palielinātu ēkas energoefektivitāti. Pēdējo gadu laikā daļā skolas telpu izbūvēta skolas ventilācijas sistēma, kā arī nosiltinātas un renovētas A, B un C korpusa ēkas fasādes. Turpmākajā plānošanas periodā plānota D korpusa renovācija, inženierkomunikāciju nomaina un rekonstrukcija, koplietošanas telpu un kabinetu remonts, zāles atjaunošana un modernizācija, kā arī vides pieejamības uzlabošana, labiekārtojot ietvju pieejamību cilvēkiem ar kustību ierobežojumiem un ierīkojot liftu.³¹

²⁹ Ādažu novada izglītības ekosistēmas stratēģija 2023. - 2027. gadam

³⁰ Ādažu novada Attīstības programmas 3. sējums. Rīcības plāna gala redakcija (plāna aktualizācija 22.12.2025.)

³¹ Ādažu novada Attīstības programmas 3. sējums. Rīcības plāna gala redakcija (plāna aktualizācija 22.12.2025.)

SECINĀJUMS:

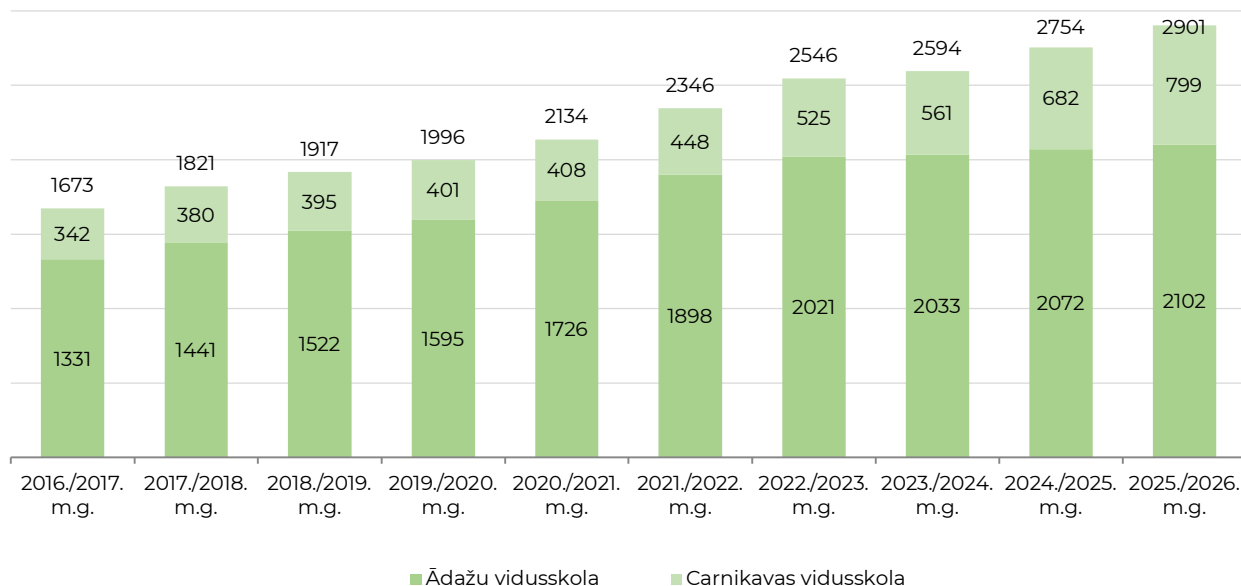
Vispārējās izglītības infrastruktūru un pakalpojumus Ādažu novadā nodrošina pašvaldības izglītības iestādes ĀVS un CVS. Lai gan novadā darbojas ĀBVS, tā nav analizēta FEA ietvaros, jo kā privāta izglītības iestāde tā nenodrošina izglītības pieejamību pašvaldības atbildības ietvaros.

Straujā iedzīvotāju skaita pieauguma dēļ pēdējos gados īstenoti nozīmīgi izglītības infrastruktūras attīstības projekti, lai atslogotu esošo infrastruktūru un sekmētu izglītības pieejamību. ĀVS izveidota jauna mācību īstenošanas vieta sākumskolas posmam ar 800 vietām, savukārt CVS kapacitāte palielināta no 448 līdz 660 vietām, ar iespēju nākotnē uzņemt līdz 900 skolēniem.

4.1.3 IZGLĪTOJAMO SKAITS UN DINAMIKA

Pēdējo 10 gadu laikā skolēnu skaits Ādažu novada pašvaldības skolās ir palielinājies vairāk nekā uz pusi. Pieaugums ir bijis nepārtraukts katru gadu, norādot uz augošo pieprasījumu pēc vispārējās izglītības pakalpojumiem novadā un būtiski ietekmējot skolu noslodzi. Straujākais izglītojamo skaita kāpums vērojams 2021./2022. m.g., kad skolēnu skaits palielinājās par vairāk nekā 200. Arī turpmākajos gados pieauguma tendence saglabājas, un 2025./2026. m.g. skolēnu skaits sasniedz 2 901.

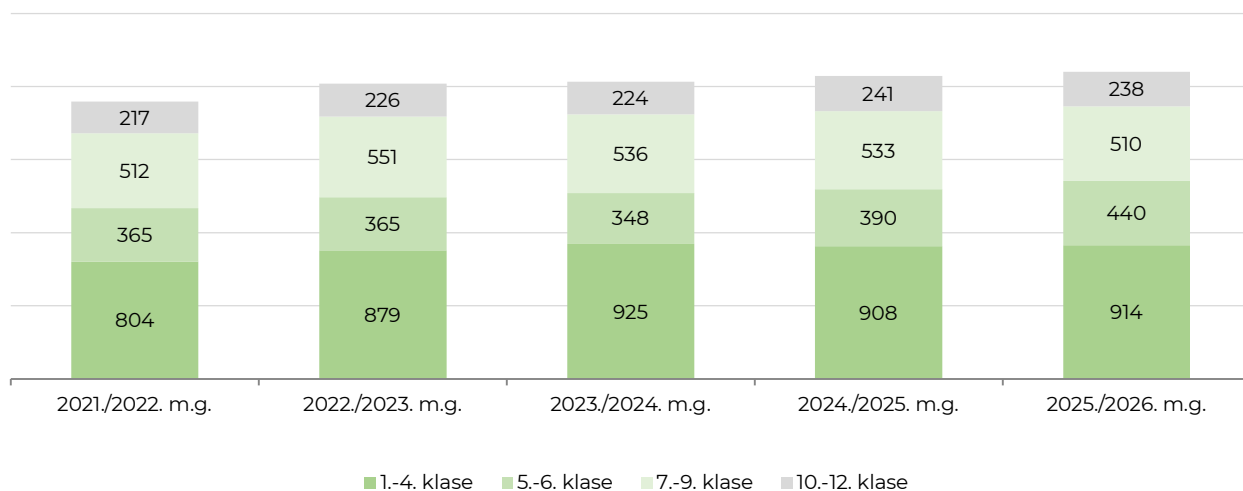
Attēls 6. Izglītojamo skaits ĀVS un CVS, 2016./2017.- 2024./2025. m.g.³²

Vislielākais izglītojamo skaits ir ĀVS, kas ir lielākā skola novadā un uzņem ievērojamu daļu novada bērnu. Iepriekšējo 5 gadu laikā izglītojamo skaits sākumskolas un pamatskolas posmā ir būtiski pieaudzis – par aptuveni 180 skolēniem, kamēr vidusskolā tas palielinājies mērenāk, jo šajā posmā tiek saglabāts salīdzinoši stabils izglītojamo skaits atbilstoši pieejamai skolas kapacitātei. Pēdējos gados pieauguma temps sākumskolā ir mazinājies, taču 5.–6. klasēs skolēnu skaits turpina palielināties, jo skolēni pāriet uz nākamajām klašu grupām. Proģimnāzijas klasēs (7.–9. klase) izglītojamo skaits ir bijis svārstīgs, pēdējos gados ar nelielu kritumu, ko ietekmēja gan mazāks skolēnu skaits iepriekšējās klašu grupās, gan izmaiņas skolēnu plūsmā.

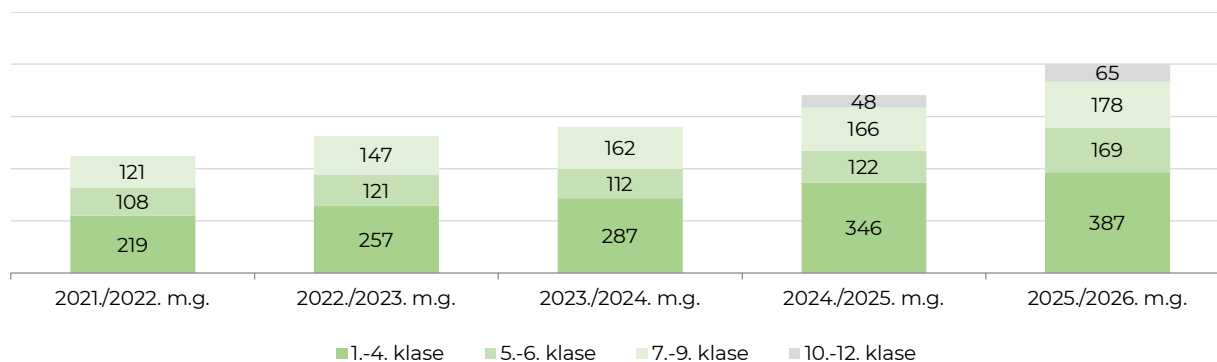
³² Ādažu novada pašvaldības skolu sniegtā informācija.

Attēls 7. Izglītojamo skaits ĀVS dalījumā pa klašu grupām, 2021./2022. – 2025./2026. m.g.³³

Izglītojamo skaita pieaugums vērojams arī CVS, tikai ievērojami straujāks, kas saistīts gan ar skolēnu skaita pieaugumu novadā, gan ar iespējām uzņemt vairāk skolēnu pēc skolas pārbūves un paplašināšanas. Pēdējo gadu laikā izglītojamo skaits gan sākumskolā, gan pamatskolā ir palielinājies vairāk nekā uz pusi. Savukārt, vidusskolas posmā skolēnu uzņemšana uzsākta tikai no 2024./2025. m.g., līdz ar to vērojams skolēnu skaitu pieaugums. Tā kā visas klašu grupas vēl nav pilnībā nokomplektētas, turpmākajos gados skolēnu skaits vēl palielināsies.

Attēls 8. Izglītojamo skaits CVS dalījumā pa klašu grupām, 2021./2022. – 2025./2026. m.g.³⁴

SECINĀJUMS:

Pēdējo 10 gadu laikā izglītojamo skaits Ādažu novadā ir palielinājies vairāk nekā uz pusi, 2025./2026. mācību gadā sasniedzot 2 901 skolēnu. Tas ir būtiski palielinājies skolu noslodzi un liecina par augošu pieprasījumu pēc vispārējās izglītības pakalpojumiem novadā.

ĀVS nodrošina mācības lielākajai daļai novada bērnu, īpaši sākumskolas un pamatskolas posmos. Izglītojamo skaits skolā ir būtiski pieaudzis, palielinot slodzi skolas infrastruktūrai un radot arvien lielākus izaicinājumus mācību procesa nodrošināšanai. Turklāt, sagaidāms, ka izglītojamo skaits turpinās palielināties 5.-6. klašu grupā, skolēniem pārejot uz nākamajām klašu grupām. Līdzīga tendence vērojama arī CVS, kur izglītojamo skaits pieaug vēl straujāk.

4.1.4 VISPĀRĒJĀS IZGLĪTĪBAS IESTĀŽU KAPACITĀTE UN ESOŠAIS PIEPILDĪJUMS

³³ Ādažu novada pašvaldības skolu sniegtā informācija.

³⁴ Ādažu novada pašvaldības skolu sniegtā informācija.

Vispārējās izglītības iestāžu kapacitāte un esošais aizpildījums noteikts, balstoties uz skolu vadības sniegto informāciju par telpām mācību procesa nodrošināšanai, kā arī izglītojamo skaitu izglītības iestādē. Ņemot vērā, ka ĀVS mācības īsteno divās atsevišķās ēkās, kapacitātes un aizpildījuma analīze veikta par katru mācību vietu.

ĀVS SĀKUMSKOLAS KORPUSS

Sākumskolas ēka Attekas ielā 16, Ādažos atklāta 2019. gadā mācību nodrošināšanai 1.-4. klasei. Tās projektētā ietilpība ir līdz 800 vietām, paredzot 32 klašu komplektus. Ēkā izbūvēti 44 mācību kabineti, kā arī divas atsevišķas ēdamzāles, sporta zāle un multifunkcionāls āra sporta laukums. Sporta zāle tiek izmantota gan sporta stundu nodrošināšanai, gan interešu izglītības sporta pulciņu un ĀBJSS sporta sekciju treniņu norisei.³⁵

Lai gan ēkas maksimālā ietilpība ir 800 vietas, saskaņā ar skolas vadības sniegto informāciju kvalitatīva mācību procesa nodrošināšanai optimālais vietu skaits ir 700, veidojot līdz 28 klašu komplektiem ar ne vairāk kā 25 bērniem klasē. Turklāt, skolēnu skaitam pietuvojoties ēkas maksimālajai ietilpībai, koplietošanas telpas (piemēram, ēdamzāle, sporta zāle un garderobe) kļūst pārpildītas, kas pasliktina mācību vidi un drošību. Tāpēc optimālā ietilpība ir noteikta atbilstoši koplietošanas telpu kapacitātei. Pie šādas kapacitātes ir iespējams ieviest arī speciālās izglītības programmu bērniem ar garīgās attīstības traucējumiem (kods 21015811), kuras īstenošanai nepieciešamas papildu mācību telpas.

Salīdzinot ēkas ietilpību ar faktisko skolēnu skaitu, gan ēkas optimālā, gan projektētā kapacitāte ir būtiski pārsniegta. 2025./2026. m.g. skolēnu skaits sākumskolā sasniedz 914, kas ir par 214 skolēniem vairāk nekā optimālā kapacitāte. Tāpat arī klašu komplektu skaits ir pieaudzis līdz 37.

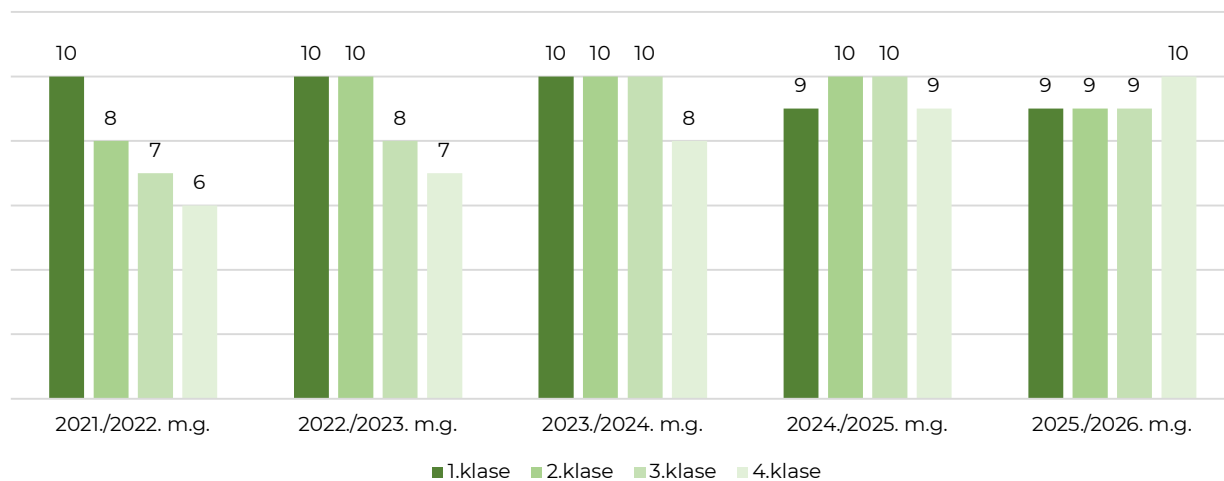
Tabula 3. ĀVS sākumskolas korpusa piepildījums, 2021./2022. - 2025./2026. m.g.³⁶

Rādītājs	2021./2022. m.g.	2022./2023. m.g.	2023./2024. m.g.	2024./2025. m.g.	2025./2026. m.g.
Izglītojamo skaits 1.-4. klasē	804	879	925	908	914
Piepildījums pret optimālo skolēnu skaitu, %	115%	126%	132%	130%	131%
Klašu komplektu skaits 1.-4. klasē	31	35	38	38	37
Piepildījums pret optimālo klašu komplektu skaitu, %	111%	125%	136%	136%	132%

Izveidotas 9 paralēlās klases, bet atsevišķās klašu grupās – pat 10, kas rada būtiskus izaicinājumus telpu nodrošināšanā un mācību procesa plānošanā. Lai varētu uzņemt lielo skolēnu skaitu, 7 specializētie mācību kabineti ir pārveidoti par pamata mācību klasēm, kas apgrūtina iestādes iespējas nodrošināt pilnvērtīgu un mūsdienu prasībām atbilstošu mācību procesu. Papildus tam kopš 2024./2025. m.g. viena 4. klase pārvirzīta uz vidusskolas korpusu Gaujas ielā 30.

³⁵ Ādažu novada attīstības programmas (2021-2027) 1.sējuma 17.pielikums "Pašreizējās situācijas raksturojums" (2023). Pieejams: [Attīstības programma 2021.-2027. | Ādaži](#)

³⁶ Autoru veidots, balstoties uz Ādažu novada pašvaldības skolu sniegto informāciju.

Šāds skolēnu skaita pieaugums būtiski palielina arī koplietošanas telpu noslodzi, pārpildot tās un apgrūtinot drošu un pilnvērtīgu mācību procesa organizēšanu. Sākumskolā novērojams telpu trūkums koplietošanas zonās, kur vienlaikus uzturas daudz cilvēku, kā, piemēram, garderobē, ēdamzālēs un gaitējos. Skolēnu skaitam palielinoties par vairāk nekā 10%, nav iespējams nodrošināt atbilstošu sanitāro mezglu skaitu saskaņā ar Būvju vispārīgo prasību būvnormatīvu LBN 200-21. Sanitāro mezglu pieejamība un to atbilstošs skaits ir ļoti nozīmīgs bērnu labbūtībai.

Ņemot vērā, ka sākumskolas ēka jau šobrīd ir pārpildīta un darbojas virs savas optimālās kapacitātes, nepieciešams meklēt risinājumus papildu vietu nodrošināšanai izglītojamiem, it īpaši turpinoties skolēnu skaita pieaugumam.

ĀVS VIDUSSKOLAS KORPUSS

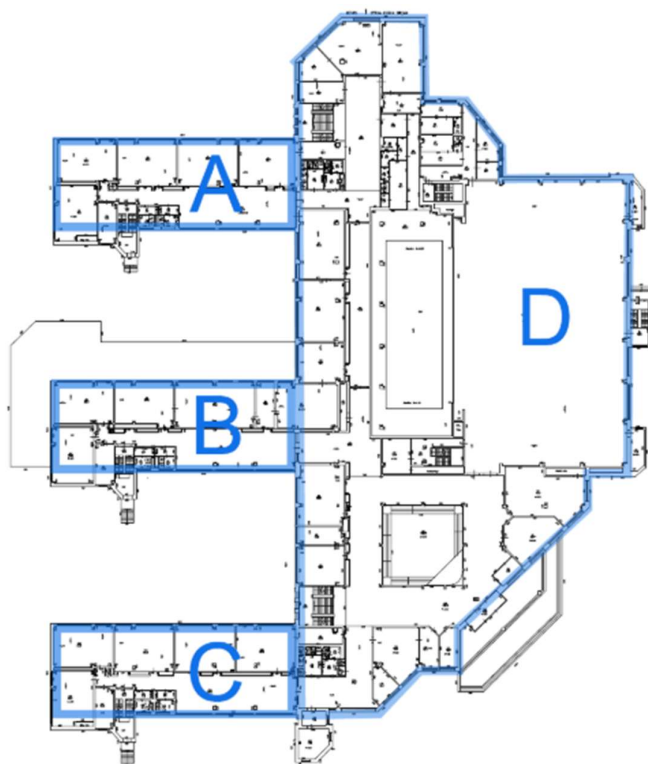
Vidusskolas ēka Gaujas ielā 30, Ādažos būvēta 1986. gadā mācību nodrošināšanai 5.-12. klasei. Tā projektēta vidusskolas vajadzībām, atbilstoši tā laika prasībām paredzot 38 klašu telpas 1302 izglītojamiem³⁸. Tā ir 3 stāvu ēka ar cokolstāvu, kuru veido 4 korpusi:

- A mācību korpus - cokolstāvā atrodas saimniecības telpas un garderobes, pārējos stāvos - klašu telpas.
- B mācību korpus - cokolstāvā atrodas saimniecības telpas, virtuves telpas un ēdamzāle, pārējos stāvos - klašu telpas.
- C mācību korpus - cokolstāvā atrodas saimniecības telpas un garderobes, pārējos stāvos - klašu telpas, kurās kopš 2021. gada kā pagaidu risinājums izvietota PII.
- D korpus - tajā atrodas administratīvās telpas, sabiedriskās telpas, klašu un speciālo klašu telpas, baseins un sporta zāle.

³⁷ Ādažu novada pašvaldības skolu sniegtā informācija.

³⁸ SIA "AC Konsultācijas" (2015): Tehniski sociāli ekonomiskais pamatojums jaunas izglītības iestādes būvniecībai Ādažu novadā.

Attēls 10. ĀVS vidusskolas korpusa telpu plāns

Ēkā ir pieejami 63 mācību kabineti, no kuriem telpu trūkuma dēļ 3 ir izveidoti, pārveidojot administratīvos kabinetus. Ņemot vērā spēkā esošās prasības par minimālo platību uz vienu izglītojamo, kas noteiktas 2002. gada 27. decembra MK noteikumos Nr. 610 „Higiēnas prasības vispārējās pamatizglītības, vispārējās vidējās izglītības un profesionālās izglītības iestādēm”, un pamatojoties uz skolas vadības sniegto informāciju, optimālais vietu skaits ir 1092, veidojot līdz 42 klašu komplektiem ar ne vairāk kā 26 bērniem klasē, pie nosacījuma, ka skolas rīcībā ir visas mācību telpas. Optimālā ietilpība noteikta arī atbilstoši koplietošanas telpu (piemēram, ēdamzāle, sporta zāle un garderobe) kapacitātei un pieļauj speciālās izglītības programmas bērniem ar garīgās attīstības traucējumiem ieviešanu (kods 21015811). Pašreizējā situācijā 6 mācību telpas ir atvēlētas PII vajadzībām, turklāt ēkā tiek nodrošinātas mācības arī vienai 4. klasei.

Salīdzinot ēkas ietilpību ar faktisko izglītojamo skaitu, tostarp PII, optimālā kapacitāte ir būtiski pārsniegta. 2025./2026. m.g. skolēnu skaits 5.–12. klasēs vien pārsniedz optimālo kapacitāti par 96 skolēniem, bet kopējais izglītojamo skaits ēkā – par 169 vietām. Lai gan PII izglītojamo skaits samazinās un kopējais ēkas piepildījums skaitliski var šķist mazāks, skolas faktiskais noslogojums nemazinās, jo šīs telpas nav iespējams izmantot skolas vajadzībām un telpu trūkums saglabājas.

Tabula 4. ĀVS vidusskolas korpusa piepildījums, 2021./2022. - 2025./2026. m.g.³⁹

Rādītājs	2021./2022. m.g.	2022./2023. m.g.	2023./2024 . m.g.	2024./2025 . m.g.	2025./2026 . m.g.
Izglītojamo skaits 5.-12. klasē	1094	1142	1108	1164	1188
Izglītojamo skaits 4. klasē ⁴⁰	0	0	0	26	26

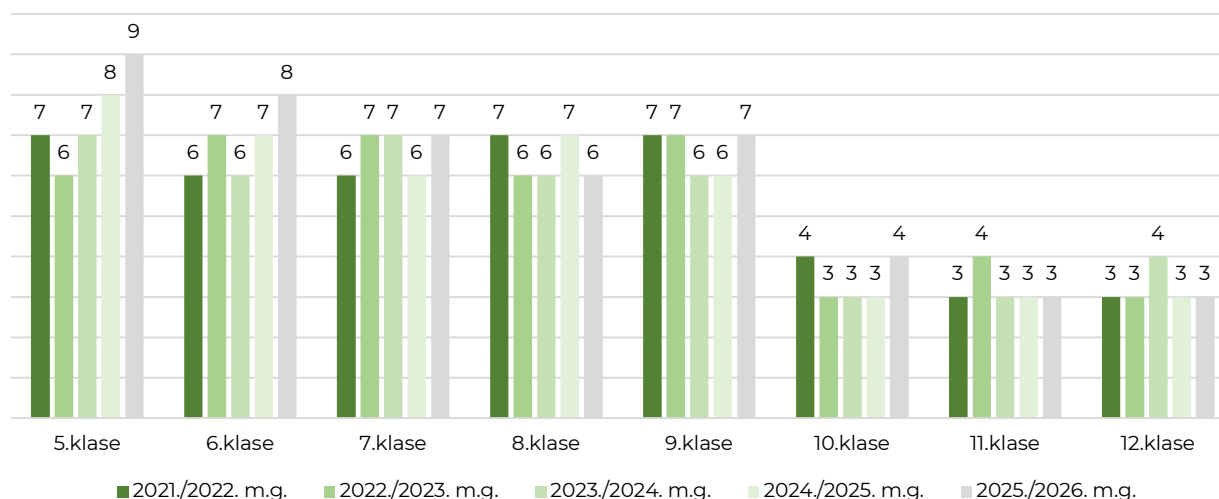
³⁹ Autoru veidots, balstoties uz Ādažu novada pašvaldības skolu sniegto informāciju.

⁴⁰ Pieņemts pēdējo 5 gadu vidējais skolēnu skaits 4. klasē.

Rādītājs	2021./2022. m.g.	2022./2023. m.g.	2023./2024 . m.g.	2024./2025 . m.g.	2025./2026 . m.g.
Izglītojamo skaits PII	88	100	95	67	47
Pieplūdiņums pret optimālo skolēnu skaitu, %	108%	114%	110%	115%	115%
Klašu komplektu skaits 5.-12. klasē	43	43	42	43	47
Pieplūdiņums pret klašu komplektu skaitu, %	102%	102%	100%	102%	112%

Par ēkas pārpildi liecina arī pieaugošais klašu komplektu skaits. 2025./2026. m.g. ir 47 klašu komplekti, lai gan optimāli ir veidot līdz 42. Turklāt šajos aprēķinos nav ņemts vērā, ka faktiskajos apstākļos optimālais klašu komplektu skaits ir mazāks, jo daļu telpu aizņem PII un 4. klase. Klašu komplektu skaita pieaugums saistīts ar paralēlo klašu skaita palielināšanos, it īpaši 5.–7. klašu grupā, un prognozējams, ka šī tendence turpināsies. Pamatskolas posmā agrāk bija 6–7 paralēlās klases, taču 2025./2026. mācību gadā jau ir 9 paralēlās klases 5. klasē un 8 – 6. klasē. Šo tendenci nosaka sākumskolas posms, kur visās klašu grupās ir 9–10 paralēlās klases, kas pakāpeniski pāriet uz augstākajām klašu grupām. Tas nozīmē, ka, saglabājoties tik lielam klašu skaitam sākumskolas posmā un skolēniem pārejot uz augstākām klasēm, slodze uz izglītības infrastruktūru būtiski pieaugs pārējā pamatskolas posmā.

Attēls 11. Paralēlo klašu skaits ĀVS 5.-12. klasei, 2021./2022. - 2025./2026. m.g.⁴¹

Pārāk liels izglītojamo skaits negatīvi ietekmē koplietošanas telpu funkcionālu izmantošanu un drošu mācību procesa norisi. Turklāt daļa koplietošanas telpu ir kopīgas gan PII audzēkņiem, gan 5.-12. klašu skolēniem, kas lietotājiem rada neērtības un būtiski noslogo esošo infrastruktūru. Novērojams telpu trūkums koplietošanas zonās, kur vienlaikus uzturas daudz cilvēku, kā, piemēram, garderobē, ēdamzālē un gaitenīs:

- Skolas būvprojektā ir paredzētas garderobes telpas līdz 36 klasēm, kas neatbilst esošajai situācijai. 2025./2026. m.g. skolā ir 47 klases, un garderobes telpas izmanto arī PII audzēkņi. Tādēļ citas telpas pielāgotas garderobes vajadzībām - daļa skapīšu izvietota koridoros, kas apgrūtina pārvietošanos, savukārt daļa - pagrabstāvā, kur nav ērta piekļuve.
- ĀVS ēdamzāles ietilpība ir līdz 576 cilvēkiem saskaņā ar Būvju vispārīgo prasību būvnormatīvā LBN 200-21 noteikto telpas minimālo platību uz vienu cilvēku. Esošajā situācijā vienlaicīgi pusdienojušo skolēnu skaits vien pārsniedz

⁴¹ Ādažu novada pašvaldības skolu sniegtā informācija.

pieļaujamo, īpaši otrajā pusdienu starpbrīdī, kad kopā ar PII audzēkņiem tas var sasniegt aptuveni 670. Papildus skolēniem ēdnīcu izmanto arī aptuveni 200 pedagogu. Tā rezultātā veidojas garas rindas, tiek pagarināti starpbrīži, un skolotāji spiesti ieturēt maltīti stāvēt.

- Skolēnu skaitam palielinoties par vairāk nekā 10%, nav iespējams nodrošināt atbilstošu sātņmezglu skaitu saskaņā ar Būvju vispārīgo prasību būvnormatīvu LBN 200-21. Sātņmezglu pieejamība un to atbilstošs skaits ir ļoti nozīmīgs bērnu labbūtnībai.

Vidusskolas korpusā atrodas Ādažu sporta centrs ar sporta zāli un baseinu, kuru izmanto gan ĀVS un CVS sporta stundu norisei, gan ĀBJS treniņu procesa nodrošināšanai.⁴² Aerobikas sporta zālē nodarbības notiek arī PII audzēkņiem. Pieaugošais skolēnu skaits gan ĀVS, gan novadā būtiski palielina sporta infrastruktūras noslodzi, un tā ir pilnībā noslogota. Nereti nodarbības sporta zālē vienlaikus notiek 5–7 klasēm, kas ierobežo iespējas nodrošināt kvalitatīvas sporta nodarbības un pieaug traumu risks. Kritiski nepietiekama ir arī apkalpojošā infrastruktūra – ģērbtuves un sanitārie mezgli ar dušām, kas šobrīd neatbilst infrastruktūras lietotāju skaitam un nodarbību intensitātei. Tāpat arī, lai nodrošinātu nepieciešamo gaisa apmaiņu pēc LVS EN 16798-1, būtiska ir ventilācijas sistēmas atjaunošana. Minētie apstākļi norāda, ka novadā nepieciešama papildu sporta infrastruktūra. ĀVS sporta infrastruktūra, kas ir viena no galvenajām novadā, jau ir pārslogota un nespēj pilnībā nodrošināt sporta nodarbību vajadzības, turklāt, pieaugot bērnu skaitam, šī situācija tikai pasliktināsies.

CARNIKAVAS VIDUSSKOLA

Vidusskolas ēka, kas atrodas Nākotnes ielā 1, Carnikavā, pārbūvēta un paplašināta 2022. gadā un paredzēta mācību nodrošināšanai 1.-12. klasei. Tajā izveidoti 43 mācību kabineti, lai nodrošinātu vietas 660 skolēniem, ar iespēju uzņemt līdz 900 skolēniem un 38 klašu komplektiem.

Tika veikta arī pilna apjoma sporta zāles pārbūve, to paplašinot un izveidojot jaunu multifunkcionālu zāli. Sporta zāli izmanto gan sporta stundu nodrošināšanai, gan interešu izglītības sporta pulciņu norisei.⁴³

Projektētā ēkas ietilpība ir līdz 900 vietām, tomēr saskaņā ar skolas vadības sniegto informāciju kvalitatīva mācību procesa nodrošināšanai optimālais vietu skaits ir 792, veidojot līdz 33 klašu komplektiem ar ne vairāk kā 24 bērniem klasē. Turklāt jāņem vērā arī koplietošanas telpu (piemēram, ēdamzāles, sporta zāles un garderobes) kapacitāti un speciālās izglītības programmas bērniem ar garīgās attīstības traucējumiem (kods 21015811) īstenošanai nepieciešamās telpas, lai izveidotu 2 klašu komplektus ar iespēju uzņemt līdz 10 skolēniem katrā.

Kopš skolas atklāšanas skolēnu skaits ir sasniedzis optimālo ietilpību, savukārt esošais klašu komplektu skaits jau pārsniedz paredzēto par 5 klasēm. Turklāt vidusskolas klases vēl nav pilnībā nokomplektētas, un plānots izveidot vēl divas 12. klases. Vienlaikus jāņem vērā, ka 2024.–2025. gadā vērojams straujš kāpums, ko pēc pašvaldības skolu sniegtās informācijas ietekmēja vietu trūkums ĀVS un skolēnu novirzīšana uz CVS.

Tabula 5. CVS piepildījums, 2021./2022. - 2025./2026. m.g.⁴⁴

Rādītājs	2021./2022. m.g.*	2022./2023. m.g.	2023./2024. m.g.	2024./2025. m.g.	2025./2026. m.g.
Izglītojamo skaits 1.-12. klasē	448	525	561	682	799

⁴² Ādažu novada attīstības programmas (2021-2027) 1.sējuma 17.pielikums "Pašreizējās situācijas raksturojums" (2023). Pieejams: [Attīstības programma 2021.-2027. | Ādaži](#)

⁴³ Ādažu novada attīstības programmas (2021-2027) 1.sējuma 17.pielikums "Pašreizējās situācijas raksturojums" (2023). Pieejams: [Attīstības programma 2021.-2027. | Ādaži](#)

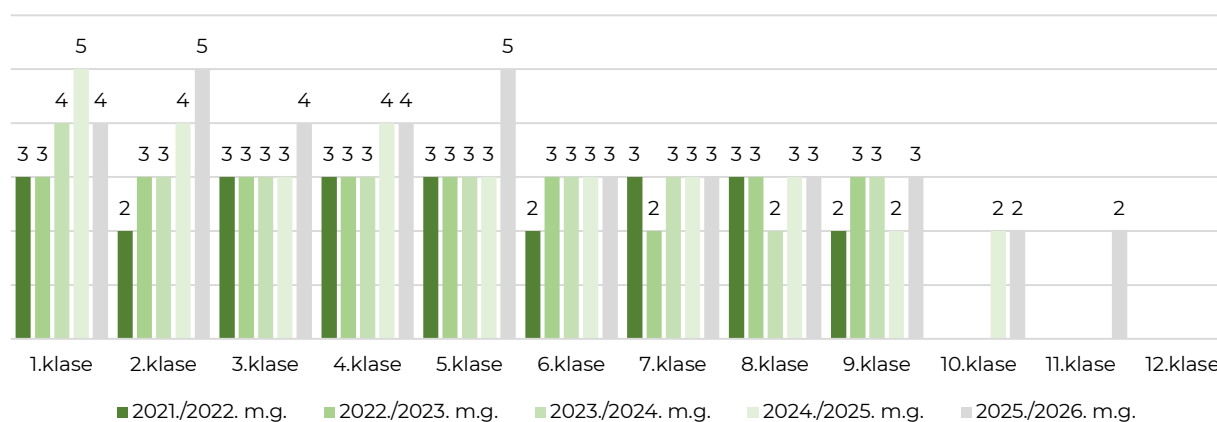
⁴⁴ Autoru veidots, balstoties uz Ādažu novada pašvaldības skolu sniegto informāciju.

Rādītājs	2021./2022. m.g.*	2022./2023. m.g.	2023./2024. m.g.	2024./2025. m.g.	2025./2026. m.g.
Pieplūdijs pret optimālo skolēnu skaitu, %	-	66%	71%	86%	101%
Klašu komplektu skaits 1.-12. klasē	24	26	27	32	38
Pieplūdijs pret klašu komplektu skaitu, %	-	79%	82%	97%	115%

* CVS renovētajā ēkā mācības uzsāktas 2022./2023. m.g., tādēļ pieplūdijs rādītāji attiecība pret optimālo kapacitāti nav attiecināmi uz 2021./2022. m.g.

Paralēlo klašu skaits ir palielinājies sākumskolas posmā, kurā ir 4 un izņēmuma kārtā atsevišķā klašu grupā pat 5 paralēlās klases. Turklāt prognozējams, ka paralēlo klašu skaits palielināsies arī pārejā pamatskolas posmā, sākumskolas klasēm pakāpeniski pārejot uz augstākajām klašu grupām. Tas iezīmējas jau 2025./2026. m.g., kad 5. klasē ir izveidotas 5 paralēlās klases līdzšinējo 3 vietā. Šai tendencei saglabājoties, slodze uz izglītības infrastruktūru būtiski pieaugs arī pārejā pamatskolas posmā.

Attēls 12. Paralēlo klašu skaits CVS, 2021./2022. - 2025./2026. m.g.⁴⁵

Turpinoties skolēnu skaita pieaugumam, esošā skolas kapacitāte vairs nebūs pietiekama un būs jāmeklē papildu risinājumi vietas nodrošināšanai visiem izglītojamiem.

SECINĀJUMS:

Esošās novada pašvaldības skolas ir pārslogotas un vairs nespēj nodrošināt vietas visiem izglītojamiem. Palielinoties skolēnu skaitam, ar esošo pašvaldības izglītības infrastruktūru vairs nav iespējams nodrošināt nepieciešamās papildu vietas, kā rezultātā izglītības pieejamība novadā vēl vairāk samazinās.

ĀVS abās mācību vietās pieplūdijs ievērojami pārsniedz optimālo skolēnu un klašu komplektu skaitu, tādēļ abos korpusos daļa specializēto kabinetu ir pārveidoti par pamata klasēm, kas ierobežo pilnvērtīga mācību procesa nodrošināšanu. Turklāt vairākas vidusskolas korpusa mācību telpas ir atvēlētas PII vajadzībai un vienai 4. klasei, vēl vairāk samazinot pieejamo kapacitāti 5.–12. klašu izglītojamiem. Tā rezultātā koplietošanas telpas ir pārpildītas, kas pasliktina mācību vides kvalitāti, un esošā sporta infrastruktūra ir nepietiekama izglītojamo vajadzību nodrošināšanai. Savukārt CVS pēc pārbūves un paplašināšanas ir sasniegusi optimālo ietilpību, un klašu komplektu skaits jau pārsniedz optimālo. Tā kā sākumskolas klases

⁴⁵ Ādažu novada pašvaldības skolu sniegtā informācija.

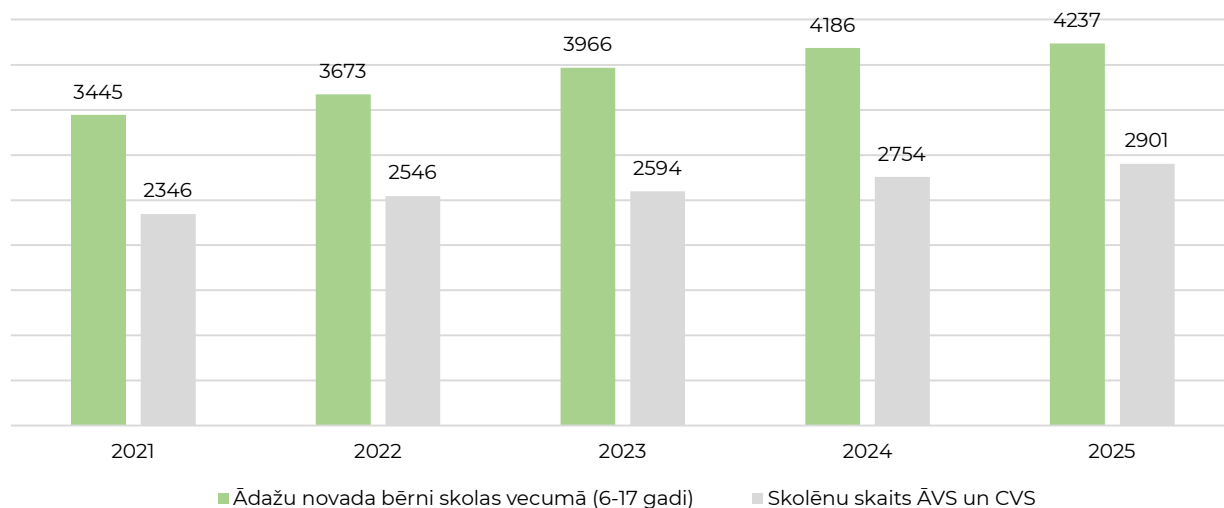
pakāpeniski pāriet uz augstākajām klašu grupām un vidusskolas klases vēl nav pilnībā nokomplektētas, slodze uz skolas infrastruktūru turpinās pieaugt.

4.1.5 PIEPRASĪJUMS PĒC VISPĀRĒJĀS IZGLĪTĪBAS ĀDAŽU NOVADĀ

Lai raksturotu pieprasījumu pēc vispārējās izglītības pakalpojumiem Ādažu novadā, salīdzināts skolas vecuma bērnu skaits novadā (6–17 gadi) ar skolēnu skaitu pašvaldības skolās. Šāds salīdzinājums ļauj aptuveni novērtēt pieprasījuma un piedāvājuma attiecību. Papildus tam analizēta arī skolu noslodze, salīdzinot faktisko skolēnu skaitu ar optimālo kapacitāti, skolēnu dzīvesvietas un pārvietošanās areāls, kā arī bērnu skaits, kuri mācās ārpus pašvaldības, un vecāku izvēles motīvi, lai vispusīgi novērtētu pieprasījumu un tā ietekmi uz novada izglītības infrastruktūru.

Datu salīdzinājums liecina, ka pieprasījums pēc vispārējās izglītības pakalpojumiem Ādažu novadā ir lielāks nekā pašvaldības skolās esošo vietu skaits. ĀVS un CVS nodrošina izglītību aptuveni 70% skolas vecuma bērnu, savukārt atlikusī daļa izglītību iegūst privātajā izglītības iestādē ĀBVS vai ārpus novada. Pateicoties īstenotajiem izglītības infrastruktūras attīstības projektiem, bērnu īpatsvars, kuri mācās pašvaldības skolās, ir saglabājies ap 70%, tomēr starpība starp novadā dzīvojošo bērnu skaitu un skolēnu skaitu pašvaldības skolās ir pieaugusi. 2025. gadā tā ir aptuveni 1340 bērni, kas ir par aptuveni 240 vairāk nekā pirms 5 gadiem. Tas nozīmē, ka pieprasījums pēc vietām pašvaldības skolās joprojām ir augsts, un, turpinoties bērnu skaita pieaugumam, situācija tikai pasliktināsies.

Attēls 13. Ādažu novada bērnu skaits skolas vecumā (6-17 gadi) un skolēnu skaits ĀVS un CVS, 2021.-2025. gads^{46,47}

Lai gan īstenotie izglītības infrastruktūras attīstības projekti ir ļāvuši pašvaldības skolās uzņemt lielāku bērnu skaitu nekā iepriekš, faktiskais skolēnu skaits tajās jau sasniedz vai būtiski pārsniedz optimālo līmeni. ĀVS uzņem ievērojami vairāk izglītojamo nekā telpas ļauj pilnvērtīgi nodrošināt, turklāt šī neatbilstība ar katru gadu pieaug. ĀVS sākumskolas korpuss ir pilnībā noslogots un 2025./2026. mācību gadā tajā trūkst aptuveni 215 vietas, savukārt ĀVS vidusskolas korpusā trūkst vietas skaits ir pieaudzis līdz gandrīz 170. Savukārt CVS pēc rekonstrukcijas un paplašināšanas izveidotās papildu vietas jau ir aizpildītas, lai gan vidusskolas posmā klases vēl nav pilnībā nokomplektētas. Tādējādi nepieciešams meklēt risinājumus, lai nodrošinātu izglītības pieejamību novada skolēniem un atslodētu esošo skolu infrastruktūru.

⁴⁶ CSP dati par iedzīvotāju skaitu pēc vecuma sniegti uz kalendārā gada sākumu, savukārt Ādažu novada skolu dati apkopoti pa mācību gadiem. Lai gan aplēses nav pilnīgi precīzas, tās ļauj raksturot situāciju un novērtēt pieprasījuma un piedāvājuma attiecību.

⁴⁷ CSP, Iedzīvotāju skaits gada sākumā, tā izmaiņas un dabiskās kustības galvenie rādītāji reģionos, pilsētās un novados - Rādītāji, Teritoriālā vienība un Laika periods, Ādažu novada pašvaldības skolu sniegtā informācija.

Tabula 6. ĀVS un CVS esošais aizpildījums pret optimālo ietilpību, 2021./2022. – 2025./2026. m.g.⁴⁸

Skola	2021./ 2022. m.g.*	2022./ 2023. m.g.	2023./ 2024. m.g.	2024./ 2025. m.g.	2025./ 2026. m.g.
ĀVS sākumskolas korpuss	● -104	● -179	● -225	● -208	● -214
ĀVS vidusskolas korpuss	● -90	● -150	● -111	● -165	● -169
CVS	-	● 267	● 231	● 110	● -7

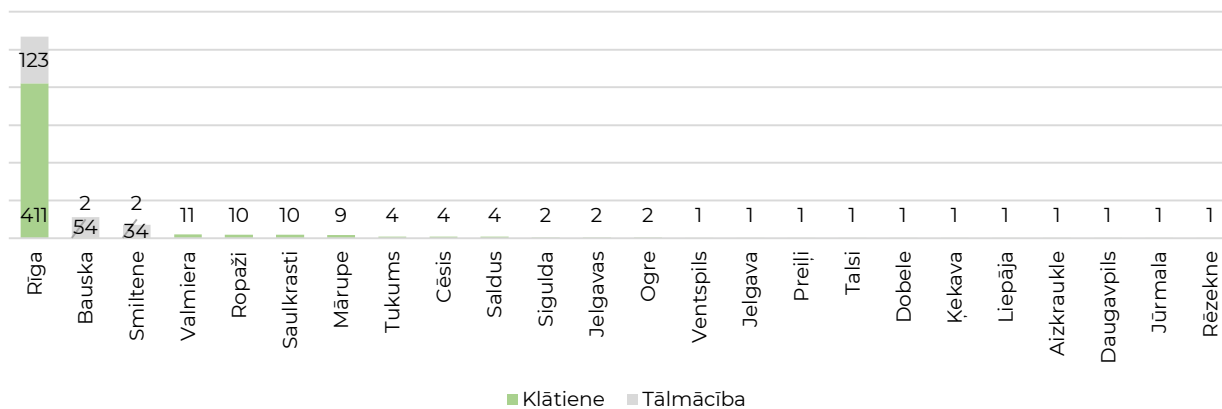
● vietu trūkums, ● vietu pārpalikums

* CVS renovētajā ēkā mācības uzsāktas 2022./2023. m.g., tādēļ piepildījuma rādītāji attiecībā pret optimālo kapacitāti nav attiecināmi uz 2021./2022. m.g.

Nozīmīgs aspekts ir izglītojamo dzīvesvietas struktūra un pārvietošanās areāls. Pašvaldību skolas apmeklē ne tikai tuvākajā apkārtnē, bet arī apkārtējos ciemos un teritorijās dzīvojoši bērni. ĀVS gandrīz puse no skolēniem (43%) dzīvo ārpus Ādažiem, galvenokārt, Kadagā (325 skolēni), Carnikavas pagastā (123 skolēni), Garkalnē (122 skolēni), Baltezerā (87 skolēni), Stapriņos (73 skolēni) un Alderos (61 skolēns). Līdzīga situācija vērojama arī CVS, kur 2024./2025.m.g. 40% no skolēniem dzīves vieta ir ārpus Carnikavas, visbiežāk Kalngalē (53 skolēni), Gaujā (52 skolēni) un Garcimā (50 skolēni). Skolēnu dzīvesvietu struktūra norāda, ka skolēnu nokļūšanai uz skolu nepieciešams transports. Kopumā ap 1 400 skolēniem regulāri pārvietojas uz Ādažu novada skolām no citām teritorijām, no kuriem ievērojama daļa (373 skolēni) ceļu uz skolu veic no Podniekiem. Jaunas vispārējās izglītības iestādes būvniecība Podnieku tuvumā daļēji samazinātu ceļojošo skolēnu skaitu un attiecīgi radītu ietaupījumus gan pašvaldībai, gan novada iedzīvotājiem.⁴⁹

Vēl viens būtisks aspekts ir tas, ka ievērojama daļa Ādažu novadā deklarēto bērnu mācās ārpus pašvaldības. Saskaņā ar 2025./2026. m.g. datiem 695 bērni iegūst izglītību citās pašvaldībās, no kuriem lielākā daļa (76.8%) izvēlas Rīgas izglītības iestādes. Vienlaikus salīdzinoši liels īpatsvars (30.4%) mācās tālmācībā Rīgas, Smiltenes un Bauskas novadu skolās. Tas liecina, ka salīdzinoši liela daļa novada bērnu vecāku dod priekšroku izglītībai Rīgā, nevis Ādažu novadā, kā arī iezīmē pieprasījumu pēc alternatīvām izglītības ieguves formām.

Attēls 15. Ādažu novadā deklarēto bērnu skaits, kuri reģistrēti citu pašvaldību skolās, 2025./2026.m.g.⁵⁰ **Error! Bookmark not defined.**

Katrs no šiem izglītojamiem, kas izglītību iegūst ārpus Ādažu novada, rada papildus izmaksas pašvaldībai. Izglītības likuma 17. pants nosaka pašvaldību kompetenci izglītībā, un tā 2. punktā norādīts: “Lai nodrošinātu iespēju apmeklēt izglītības iestādi pēc

⁴⁸ Autoru veidots, balstoties uz Ādažu novada pašvaldības skolu sniegto informāciju.

⁴⁹ Ādažu novada pašvaldības skolu sniegtā informācija.

⁵⁰ Ādažu novada pašvaldības skolu sniegtā informācija.

bīvas izvēles bērnam, kura dzīvesvieta deklarēta pašvaldības administratīvajā teritorijā, bet kurš mācās izglītības iestādē, kas atrodas citas pašvaldības administratīvajā teritorijā, pašvaldībai atbilstoši Ministru kabineta noteiktajai kārtībai ir pienākums slēgt līgumu par piedalīšanos attiecīgās pašvaldības padotībā esošas izglītības iestādes uzturēšanas izdevumu finansēšanā.”⁵¹ To papildina Ministru kabineta noteikumu Nr. 418 “Kārtība, kādā veicami pašvaldību savstarpējie norēķini par izglītības iestāžu sniegtajiem pakalpojumiem” 4. punkts, kas nosaka: “Pašvaldība, kuras administratīvajā teritorijā sniegtos pakalpojumus izmanto citas pašvaldības administratīvajā teritorijā deklarētie iedzīvotāji [...], sagatavo un nosūta pakalpojuma saņēmējam parakstīšanai līguma projektu par viena izglītojamā izmaksām mēnesī pašvaldības izglītības iestādē, kā arī par kārtību, kādā veicami pašvaldību savstarpējie norēķini.”⁵² Tādējādi Ādažu pašvaldībai ir pienākums segt izmaksas par katru novadā deklarēto bērnu, kurš vispārējo izglītību iegūst citā pašvaldībā.

Lai noskaidrotu galvenos iemeslus skolas izvēlei ārpus Ādažu novada, FEA izstrādes laikā veikta to skolēnu vecāku aptauja, kuru bērni mācās citā pilsētā vai novadā. Aptaujā piedalījās 98 respondenti, no kuriem analizē iekļautas 80 respondentu atbildes. 14 respondenti nav ietverti, jo šo respondenti bērni mācās Ādažu novada skolās un tādējādi neatbilda aptaujas mērķauditorijai vai bija snieguši nepilnīgas atbildes.

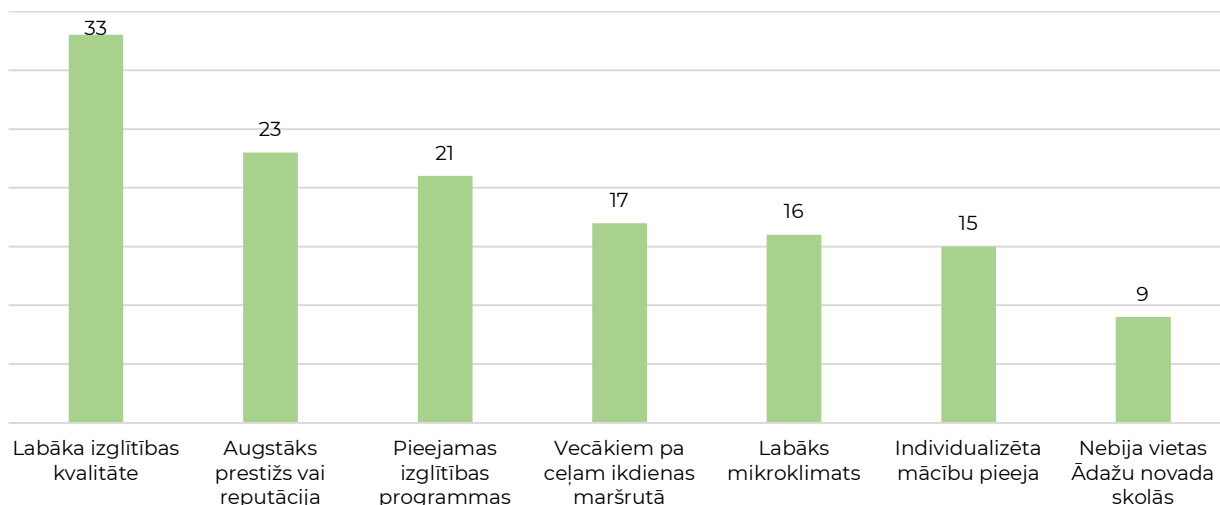
Lielākā daļa aptaujas dalībnieku bērnu dzīvo Ādažu pilsētā (40.0%) un tādos novada ciemos kā Carnikava (15.0%), Kadaga (7.5%), Garciems (6.3%), un Stapriņi (6.3%). Visbiežāk bērni mācās Rīgā (92,5%), pavisam neliela daļa – Ropažu, Saulkrastu, Cēsu un Ogres novadā. Respondentu bērni aptver gan sākumskolas klases (36.3%), gan augstākās pamatskolas klases (26.3%), gan vidusskolu (37.5%). Pārsvārā bērni apmeklē valsts vai pašvaldības izglītības iestādes (78.6%), retāk – privātskolas (14.3%). Detalizētāku informācija par respondentu raksturojumu skatīt 6. pielikumā.

Aptaujas rezultāti liecina, ka vecāku izvēle par labu skolām ārpus Ādažu novada galvenokārt saistīta ar vēlmi nodrošināt bērniem kvalitatīvāku, daudzveidīgāku un individuālām vajadzībām atbilstošu izglītību, kā arī ērtāku ikdienas loģistiku, kas norāda uz nepieciešamību pilnveidot izglītības piedāvājumu novadā. Galvenie šādas izvēles iemesli ir augstāka izglītības kvalitāte (33 respondenti) un izglītības iestādes prestižs vai reputācija (23 respondenti). Būtiska nozīme ir plašākām izglītības iespējām – izglītības programmām, kas nav pieejamas Ādažu novada skolās (21 respondents), speciālajām izglītības programmām (9 respondenti) un interešu izglītības piedāvājumam (8 respondenti). Svarīga loma ir arī mācību videi, ko veido individualizēta mācību pieeja (15 respondenti), labvēlīgs mikroklimats skolā (16 respondenti) un klases ar mazāku skolēnu skaitu (3 respondenti). Tāpat arī daļa vecāku uzsvēruši skolas atrašanās vietas ērtumu – tā atrodas vecākiem pa ceļam ikdienas maršrutā (17 respondenti), bērnam ir ērti pašam nokļūt uz skolu (4 respondenti), kā arī nokļūšana ir vienkāršāka, ņemot vērā sastrēgumus Ādažu centrā un ierobežoto skolēnu vai sabiedriskā transporta pieejamību (4 respondenti).

⁵¹ [Izglītības likums](#)

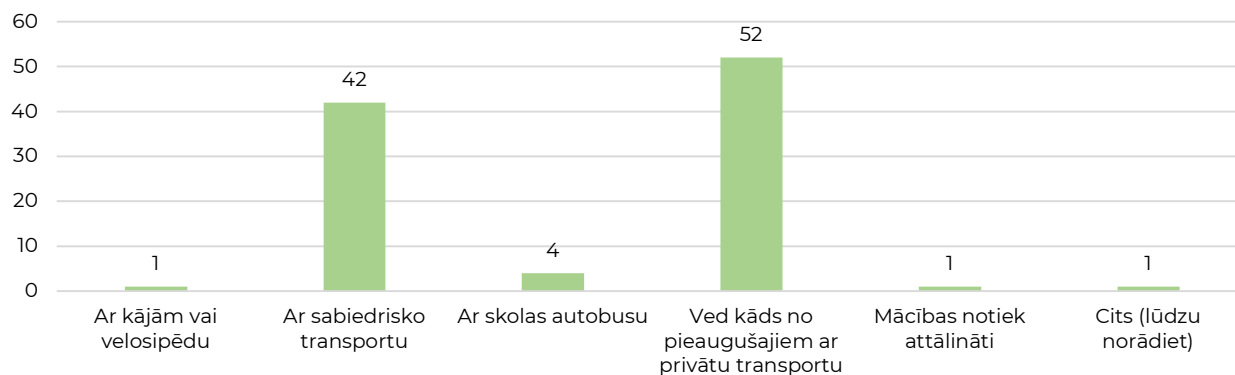
⁵² Ministru kabineta 2016. gada 28. jūnija noteikumi Nr. 418 "[Kārtība, kādā veicami pašvaldību savstarpējie norēķini par izglītības iestāžu sniegtajiem pakalpojumiem](#)"

Attēls 14. Galvenie iemesli, kāpēc vecāki, kuru bērni mācās ārpus Ādažu novada, izvēlējušies skolu citā pašvaldībā (iespējami vairāki atbilžu varianti)

Praktiskie apsvērumi par labu skolu ārpus novada atspoguļojas arī tajā, kā bērni nokļūst līdz skolei – visbiežāk viņus ved pieaugušie ar privāto transportu (52 respondenti) vai tiek izmantots sabiedriskais transports (42 respondenti). Šie dati apstiprina skolas atrašanās vietas un piekļuves nozīmi, kas līdzās izglītības kvalitātei, prestižam un plašākam izglītības iespējām veido būtiskus skolas izvēles kritērijus.

Attēls 15. Bērnu nokļūšanas veidi līdz skolei (iespējami vairāki atbilžu varianti)

Lai gan vairākums vecāku ir piesardzīgi pret skolas maiņu, pastāv daļa vecāku, kas būtu gatavi apsvērt šo iespēju. Ja Ādažu novadā nākotnē tiktu izveidota jauna, moderna skola, aptuveni trešdaļa (35.0%) izvēlētos drīzāk mainīt vai mainīt pašreizējo skolu. Daļa no šiem vecākiem gan ir norādījuši, ka lēmums būtu atkarīgs no tā, vai tiktu piedāvāta speciālā izglītības programma (6 respondenti) un klasēs būtu mazāks skolēnu skaits (2 respondenti). Savukārt 45.0% respondentu norādīja, ka drīzāk nemainītu pašreizējo skolu.

Respondentu ieteikumi par to, kā uzlabot izglītības kvalitāti un pieejamību Ādažu novadā, atspoguļo iepriekšminēto. Novadā ir nepieciešams nodrošināt iekļaujošu izglītību un izveidot speciālās izglītības programmas. Tāpat arī būtiski ir celt izglītības kvalitāti, attīstot mācību programmas, piemēram, STEM un starptautiskā bakalaurāta virziena, kā arī uzlabojot mācību vidi – samazināt skolēnu skaitu klasēs, veicināt pedagogu aktīvāku iesaisti mācību darbā, nodrošināt pedagogu profesionālo pilnveidi un piesaistīt jaunus pedagogus. Papildus tam svarīgs aspekts ir ērta skolēnu nokļūšana uz skolu. Respondenti uzsver vajadzību uzlabot infrastruktūru, lai mazinātu sastrēgumus, uzlabot sabiedriskā transporta pieejamību un nodrošināt skolēnu autobusus.

SECINĀJUMS:

Pieprasījums pēc vispārējās izglītības pakalpojumiem Ādažu novadā būtiski pārsniedz pašvaldības skolu kapacitāti. Salīdzinot skolas vecuma bērnu skaitu novadā ar skolēnu skaitu pašvaldības skolās, redzams, ka aptuveni 70% bērnu mācās pašvaldības

SECINĀJUMS:

skolās, savukārt starpība pēdējo 5 gadu laikā ir pieaugusi līdz aptuveni 1250 bērniem. Līdz ar to būtiska daļa novadā deklarēto bērnu mācās citās pašvaldībās, radot papildu izmaksas Ādažu novadam.

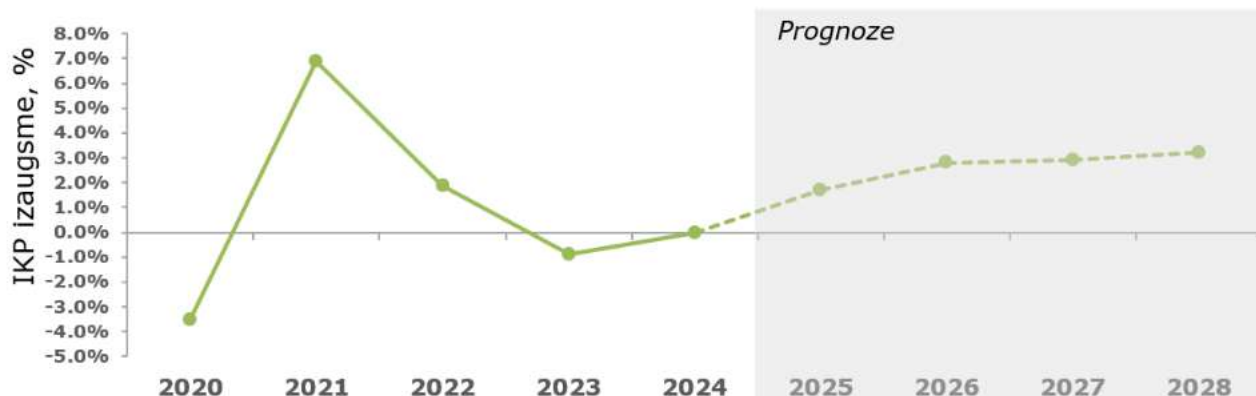
Vecāki skolas ārpus Ādažu novada pārsvarā izvēlas augstākas izglītības kvalitātes, plašāka programmu piedāvājuma, labākas mācību vides un ērtākas nokļūšanas dēļ, kas norāda uz nepieciešamību uzlabot izglītības kvalitāti un pieejamību pašā novadā. Jaunai izglītības iestādei ar atbilstošu programmu un mācību vidi būtu potenciāls piesaistīt daļu šo izglītojamo, kas apliecina pieprasījumu pēc vispārējās izglītības pakalpojumiem novadā. Šādas mācību vietas nepieciešamību pastiprina arī tas, ka 2025./2026.m.g. ĀVS ir nodrošinātas par aptuveni 400 vietām vairāk nekā to paredz optimālā ēku ietilpība, savukārt CVS jau darbojas tuvu optimālajai ietilpībai.

4.1.6 LATVIJAS MAKROEKONOMISKĀS ATTĪSTĪBAS TENDENCES

Periodā no 2020. līdz 2024. gadam Latvijas IKP piedzīvoja ievērojamas svārstības, 2020. gadā valsts ekonomikai sarūkot par 3,5% COVID-19 pandēmijas ietekmē un 2021. gadā piedzīvojot strauju ekonomikas atveseļošanos ar 6,9% IKP pieaugumu, kuru veicināja valdības stimulējošie pasākumi un pieaugošais eksports. Tomēr 2022. gadā izaugsme palēninājās, un 2023. gadā IKP saruka par 0,9%, kas galvenokārt skaidrojams ar augsto inflāciju, pieaugošajām procentu likmēm un vājinātu eksporta pieprasījumu. 2024. gada Latvijas Bankas IKP izaugsmes prognoze bija 0,6%, realitātē rezultējoties nemainīgā IKP.

Latvijas Banka ir palielinājusi sākotnējo 2025. gada IKP izaugsmes prognozi, paredzot 1,7% kāpumu. Savukārt, straujāku IKP pieaugumu 2028. gadā veicinās augstāks privātais patēriņš, investīcijas un eksports. Ilgtermiņā Latvijas Banka prognozē mērenu IKP izaugsmi, vidēji 2-3% apmērā ik gadu.

Attēls 18. IKP izaugsme Latvijā, 2020.–2028. ^{53 54}

Mēreni pozitīvās prognozes IKP izaugsmē veicinās stabils finansiālo fonu infrastruktūras projektu īstenošanai. Tomēr esošās neskaidrības gan valsts, gan starptautiskajā kontekstā prasa rūpīgu finanšu plānošanu un riska pārvaldību, lai nodrošinātu Projekta jaunas izglītības iestādes izveidei dzīvotspēju un pielāgojamību potenciālajām ekonomiskajām svārstībām.

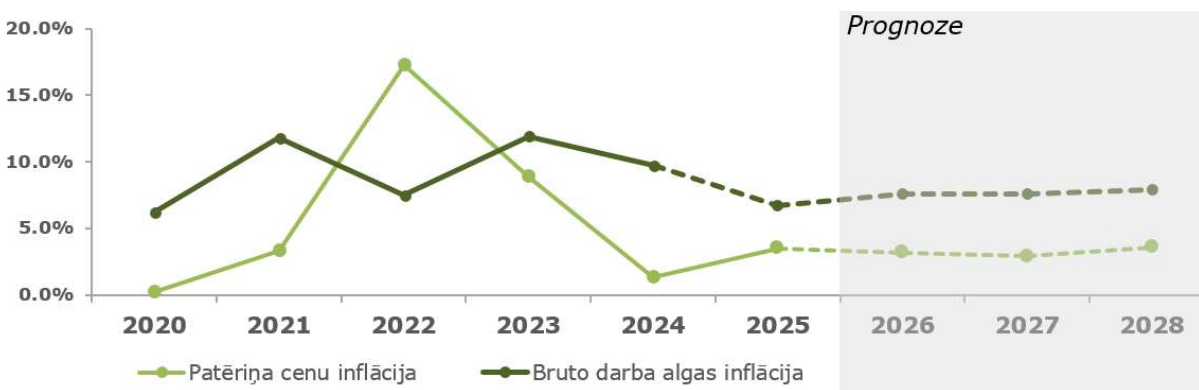
Līdzīgi kā IKP, arī Latvijas inflācijas līmenim pēdējos 5 gados vērojamas būtiskas svārstības. Pēc relatīvi zemās patēriņa cenu inflācijas 2020. un 2021. gadā, 2022. gadā tā ievērojami pieauga, sasniedzot 17,3% līmeni. Straujais pieaugums galvenokārt saistīts ar ārējiem faktoriem, piemēram, piegādes ķēžu traucējumiem un energoresursu cenu kāpumu. Tajā pašā laikā arī bruto algu inflācija sasniedza perioda maksimumu, pārsniedzot 10% atzīmi. Tomēr 2023. gadā abos rādītājos bija vērojams būtisks kritums, un patēriņa cenu inflācija nokritās zem 5%. Latvijas Banka līdz 2028. gadam paredz stabilu inflācijas līmeni gan patēriņa cenām, gan nominālajām bruto algām, ar patēriņa cenu inflāciju vidēji 3,5% apmērā un algu inflāciju 7-8% līmenī. Straujāku patēriņa cenu pieaugumu veicinās augstāks darba algu kāpums un dažādu regulējamo tarifu pārskatīšana, piemēram, akcīzes

⁵³ Eurostat, Real GDP Growth rate – volume.

⁵⁴ Latvijas Banka, Latvijas Bankas prognozes.

nodokļu izmaiņas. Augstāku darba algas inflācijas kāpumu ietekmēs zems bezdarba līmenis, kas vidējā termiņā prognozēts noturīgs.

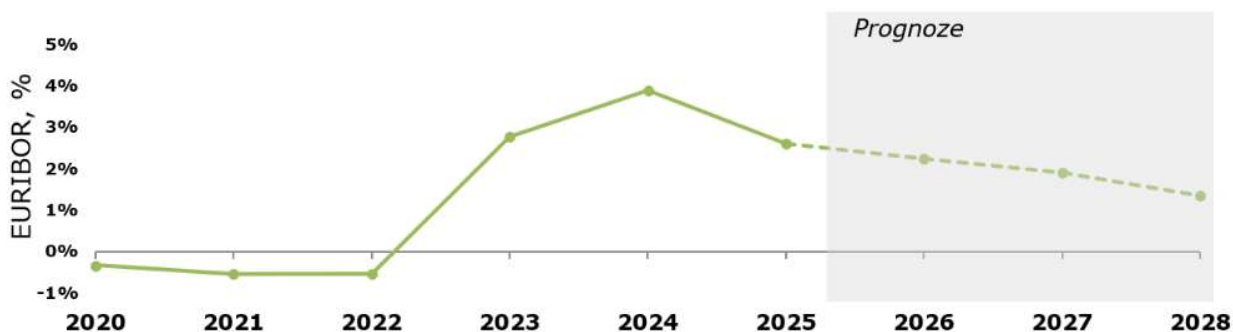
Attēls 19. Inflācija Latvijā, 2020.–2028. ^{54 55}

Projekta ietvaros inflācijas faktors potenciāli ievērojami var ietekmēt rezultātus, īpaši ņemot vērā, ka ilgtermiņa saistības ir galvenais Projekta finansēšanas un izpildes elements. Visbūtiskākā ietekme inflācijai ir tieši uz būvniecības izmaksām (jeb kapitālieguldījumiem). Stabili inflācijas rādītāji veicinās lielāku pārliecību gan publiskajā, gan privātajā sektorā, padarot ilgtermiņa finansēšanu pieejamāku un paredzamāku. Stabils inflācijas līmenis ir būtisks, veidojot Projekta finanšu modeli, jo tas ļauj precīzāk novērtēt ieguldījumus, izdevumus un aizdevumu procentu likmes, samazinot nepieciešamību pēc lielām rezervēm un samazinot neparedzēto izmaksu risku. Latvijas ilgtermiņa inflācijas prognoze ir 2%, kas atbilst Eiropas Centrālās bankas noteiktajam mērķim cenu stabilitātes nodrošināšanai.⁵⁶

Sākot ar 2022. gadu, EURIBOR procentu likmes ievērojami pieauga, strauji palielinoties no negatīvajām vērtībām līdz aptuveni 2%, ko izraisīja augstās inflācijas tempi un Eiropas Centrālās bankas stingrā monetārā politika. 2023. gadā EURIBOR likmes sasniedza jau aptuveni 3,5% līmeni, kas bremzēja Eiropas valstu ekonomikas inflācijas samazināšanas un noturēšanas nolūkos. Tomēr vispārīgajai ekonomiskajai situācijai uzlabojoties, 2025. gada dati un aktuālās prognozes liecina, ka EURIBOR likmes pakāpeniski samazināsies, sasniedzot 1.35% līmeni 2028. gadā.

Attēls 20. EURIBOR likmes, 2020.–2028. ^{57 58}

Prognozētā EURIBOR likmju pakāpeniskā samazināšanās līdz 2028. gadam var potenciāli samazināt aizņēmuma izmaksas Projekta turpmākajos posmos, uzlabojot naudas plūsmas prognozes un veicinot izdevīgāku ilgtermiņa finansēšanu. Zemākas un stabilākas procentu likmes nākotnē sniegs lielāku precizitāti izmaksu plānošanā un palīdzēs samazināt finanšu riskus, kas saistīti ar aizņemšanos.

⁵⁵ Centrālā statistikas pārvalde, Patēriņa cenu pārmaiņas

⁵⁶ Eiropas Centrālā banka, Two per cent inflation target.

⁵⁷ The Economy Forecast Agency (prognozes), EURIBOR forecast (Atspoguļotās EURIBOR likmes ir konkrētā gada janvāra vērtības.)

⁵⁸ Eiropas Centrālā banka, Euribor 1-year – Historical close, average of observations through period

SECINĀJUMS:

Latvijas makroekonomiskā situācija, lai arī ar svārstībām pēdējos gados, demonstrē stabilizēšanās tendences un mērenu izaugsmi nākotnē. Prognozētā IKP izaugsme, zems inflācijas līmenis un pakāpeniska EURIBOR likmju samazināšanās rada labvēlīgu fonu infrastruktūras projektu īstenošanai. Tomēr, ņemot vērā pastāvošās neskaidrības, svarīgi rūpīgi plānot finanses, izvērtēt riskus un nodrošināt Projekta jaunas izglītības iestādes izveidei pielāgojamību iespējamām ekonomiskajām svārstībām, īpaši gadījumos, kad plānots uzņemties ilgtermiņa saistības. Stabili makroekonomiskie rādītāji veicinās lielāku pārlicību gan publiskajā, gan privātajā sektorā, padarot ilgtermiņa finansēšanu pieejamāku un paredzamāku.

4.1.7 PAŠVALDĪBAS IZMAKSU ANALĪZE

Ādažu novada pašvaldības izmaksas izglītības nodrošināšanai dalāmas 2 grupās: izdevumi izglītības iestāžu darbības nodrošināšanai novadā un maksājumi citām pašvaldībām par Ādažu novadā deklarēto iedzīvotāju izglītību citās administratīvajās teritorijās, privāto izglītības iestāžu līdzfinansēšanas izdevumi.

Ādažu novada pašvaldības pārvaldībā ir divas skolas – ĀVS un CVS. Skolu darbības izmaksas veido personāla (t.sk. skolotāju) algas, uzturēšanas izmaksas, renovāciju un kapitālieguldījumu tēriņi. ĀVS un CVS uzturēšanas izmaksas ietver 3 atsevišķas ēkas:

- Vidusskolas ēka Gaujas ielā 30, Ādažos, kur 2023. gadā uzturēšanas izmaksas veidoja 288 647 eiro un 2024. gadā – 291 743 eiro;
- Sākumskolas ēka Attekas ielā 16, Ādažos, kur 2023. gadā uzturēšanas izmaksas veidoja 180 013 eiro un 2024. gadā – 181 747 eiro.
- Carnikavas vidusskola Nākotnes ielā 1, Carnikavā, kur 2023. gadā uzturēšanas izmaksas veidoja 224 652 eiro un 2024. gadā – 241 663 eiro.

Minēto skolas ēku izmaksas 2024. gadā summāri veidoja 715 153 eiro – skolas ēku ikgadējās uzturēšanas izmaksas sīkāk uzskaitītas tabulā zemāk.

Tabula 7. Ādažu un Carnikavas izglītības iestāžu uzturēšanas izmaksas (neskaitot atalgojumu).⁵⁹

Nr.p.k.	Izmaksu pozīcija	2023. gada izmaksas, eiro	2024. gada izmaksas, eiro
Ādažu vidusskola, vidusskolas ēka Gaujas ielā 30, Ādažos			
1.	Atkritumu izvešana	15 000	17 000
2.	Ugunsdzēsamo aparātu pārbaude un uzpilde	600	600
3.	Elektrosistēmu uzturēšana	14 657	17 000
4.	Logu regulēšana un remonts	-	785
5.	Drošības sistēmu apkalpošana	1 775	1 750
6.	Deratizācija	1 400	1 400
7.	Fasādes logu mazgāšana	1 000	1 000
8.	Gāzes katlumājas un siltummezgla apkalpošana	8 845	2 355
9.	Ventilācijas sistēmas apkalpošana	1 400	1 963
10.	BMS vadības sistēmas apkalpošana	1 300	1 320
11.	Maināmo paklāju noma	600	700
12.	Higiēnas preces	11 000	11 000

⁵⁹ Ādažu pašvaldības sniegtie dati.

Nr.p.k.	Izmaksu pozīcija	2023. gada izmaksas, eiro	2024. gada izmaksas, eiro
13.	DEPO, Remonti un saimniecības preces	8 000	7 200
14.	Elektrība	91 899	91 899
15.	Apkure (Gāze)	120 456	120 457
16.	Ūdens un kanalizācija	10 714	10 714
17.	Zāles plāvēja remonts	-	2 000
18.	Degviela zāles plāvējam	15 000	2 600
Summa:		303 646	291 743
Ādažu vidusskola, sākumskolas ēka Attekas ielā 16, Ādažos			
1.	Atkritumu izvešana	7 045	7 500
2.	Ugunsdzēsamo aparātu pārbaude un uzpilde	300	300
3.	Elektrosistēmu uzturēšana	4 240	4 240
4.	Drošības sistēmu apkalpošana (apsardze, ugunsdrošības sist.)	4 815	4 815
5.	Deratizācija	1 000	1 000
6.	Fasādes logu mazgāšana	3 800	3 800
7.	Siltummezgla apkalpošana	992	400
8.	Ventilācijas sistēmu apkalpošana un remonts	11 000	16 232
9.	Līfta un pacelēja apkalpošana	2 600	1 350
10.	Grīdu vaskošana	550	550
11.	Iekārtu rezerves daļām un remontiem	10 000	4 038
12.	Depo, remonts un saimniecības preces	1 500	1 000
13.	Higiēnas preces	12 000	12 000
14.	Paklāju noma	1 000	850
15.	Elektrība	57 078	57 078
16.	Ūdens un kanalizācija	9 009	9 009
17.	Apkure	53 084	53 084
18.	Zīepes	-	1 137
19.	Tualetes papīrs	-	966
20.	Roku salvetes	7 045	2 398
Summa:		187 058	181 747
Carnikavas vidusskola, Nākotnes ielā 1, Carnikavā			
1.	Atkritumu izvešana	1 924	1 924
2.	Ugunsdzēsamo aparātu pārbaude un uzpilde	220	220
3.	Ventilācijas sistēmu iekārtu apkope, gaisvadu tīrīšana un AVK-V sistēmas remonts ārpus garantijas darbiem	7 200	6 810
4.	Apkures katlu tehniskā apkalpošana, AVK-A sistēmas remonts ārpus garantijas darbiem	759	1 029
5.	Āra žalūziju, rotaļu laukumu, līfta remontdarbi ārpus garantijas darbiem	800	720
6.	Līfta apkope	1 050	1 050
7.	Deratizācija un dezinfekcija	1 750	1 750
8.	Apsardzes pakalpojumi	430	430
9.	Telpu uzkopšanas ārpakalpojums	88 838	109 676

Nr.p.k.	Izmaksu pozīcija	2023. gada izmaksas, eiro	2024. gada izmaksas, eiro
10.	Periodiski veicamie speciālie telpu uzkopšanas ārpakalpojumi (logu tīrīšana, maināmo paklāju noma)	8 436	12 920
11.	Apsardzes, ugunsdrošības, piekļuves sistēmas, signalizācijas, BMS vadības sistēmas apkalpošana	8 721	8 721
12.	Degviela mehānismiem un transportam	900	900
13.	Lampas, spuldzes, slēdži, rozetes, LED gaismekļi gaitenīs un klasēs	211	183
14.	Dezinfekcijas līdzekļi dozācijas iekārtām, dozācijas iekārtas	430	430
15.	Materiāli iekārtu remontam, kas neattiecas uz garantiju remontu	750	750
16.	Saimniecības materiāli	5 400	5 000
17.	Krāsas un materiāli remontam	300	300
18.	Putekļu maisiņi putekļu sūcējiem	360	360
19.	Akumulatoru bateriju iegāde rokas instrumentiem	-	200
20.	DEPO, Remonti un saimniecības preces	4 750	6 000
21.	Elektrība	46 399	45 003
22.	Apkure (gāze)	39 391	30 903
23.	Ūdens un kanalizācija	4 656	4 584
24.	Dabas resursu nodoklis	976	1 800
Summa:		224 652	241 663

Ādažu novada pašvaldībai ir pienākums nosegt izmaksas par Ādažu novadā deklarētajiem iedzīvotājiem, kuri mācās citā administratīvajā teritorijā. Maksājumi citām pašvaldībām mācību gada ietvaros veido ap 389 000 eiro. Sīkāks apraksts par šīm izmaksām pieejams nodaļā 5.1.3. Sociālekonomisko ieguvumu aprēķini.

Privāto skolu līdzfinansējums

Pēc Ādažu novada pašvaldības domes saistošajiem noteikumiem Nr. 28/2023 (28.09.2023.)⁶⁰, līdzfinansējums privātām vispārējās izglītības iestādēm tiek piešķirts, ja tiek izpildīti visi sekojošie nosacījumi:

- Iestāde reģistrēta izglītības iestāžu reģistrā;
- Iestāde īsteno Latvijā akreditētu vispārējās pamatizglītības vai vidējās izglītības programmu;
- Skolēna un vismaz viena no viņa likumiskajiem pārstāvjiem deklarētā dzīvesvieta ir pašvaldības administratīvajā teritorijā;
- Skolēns reģistrēts programmas apguvei Iestādē;
- Iestādei ir līgums ar skolēna likumisko pārstāvi par programmas apgūšanu;
- Iestāde nav nodokļu parādnieks Publisko iepirkumu likumu izpratnē.

Ādažu novada pašvaldība 2024./2025.m.g. līdzfinansē 42 skolas, kurās kopā mācās 853 Ādažu novadā deklarētie skolēni. 454 jeb vairāk kā pusi no šī skaita sastāda tieši ĀBVS izglītojamie. Kopējās privāto skolu finansējuma izmaksas – 66 195 eiro mēnesī un attiecīgi 794 340 eiro gadā (aprēķini uz 01.09.2024.).

⁶⁰ Ādažu novada dome, [Par pašvaldības līdzfinansējumu privātām vispārējās izglītības iestādēm](#)

Tabula 8. Ādažu pašvaldības izglītības nodrošināšanas izmaksu apkopojums (ĀVS un CVS).

Nr.p.k.	Izmaksu pozīcija	2024. gada izmaksas, eiro
Izdevumi izglītības iestāžu darbības nodrošināšanai novadā		
1.	Infrastrukturā (skolas ēku, teritorijas) uzturēšanas izmaksas	715 153
2.	Atalgojuma izmaksas (tehniskie darbinieki)	1 142 869
Maksājumi citām pašvaldībām par Ādažu novadā deklarēto iedzīvotāju izglītību citās administratīvajās teritorijās, privāto izglītības iestāžu līdzfinansēšanas izdevumi		
4.	Citu administratīvo teritoriju skolu maksājumi	389 000
5.	Privāto skolu līdzfinansējums	794 340
Summa:		3 041 362

Ādažu novada pašvaldības izmaksas 2024. gadā summāri veidoja 3 041 362 eiro, kur pašvaldības vispārējās izglītības iestāžu darbības izmaksas sastādīja 715 153 eiro, tehnisko darbinieku atalgojuma izmaksas bija 1 142 869 eiro un maksājumi citām pašvaldībām un privāto skolu līdzfinansēšanai 1 183 340 eiro.

Pašvaldības izglītības budžets

Saskaņā ar 2025. gada budžetu Ādažu pašvaldība izglītībai ir paredzējusi 33.1 milj. eiro jeb 44% no kopējā pašvaldības budžeta. Minētie līdzekļi domāti visiem izglītības līmeņiem novadā (pirmsskolas, vispārējā un profesionālā izglītība). Būtiski kapitālieguldījumi plānoti pirmsskolas izglītībai, kur jaunas pirmsskolas izglītības iestādes Podniekos būvniecībai atvēlēti 5.6 milj. eiro (struktūra: 3.1 milj. eiro Valsts Kases kredīti un 2.5 milj. eiro ES struktūrfondu līdzekļi).

SECINĀJUMS:

Ādažu novada izglītības iestāžu kapacitātes trūkums kopā ar skolēnu izvēli mācīties ārpus novada pašvaldībai izmaksā 1.2 miljonus gadā, nodrošinot līdzfinansējumu privātajām skolām un citu administratīvo teritoriju skolām, kurās tiek izglītoti Ādažu novadā deklarētie skolēni. Uzbūvējot jaunu izglītības iestādi ne vien tiktu risināta trūkstošās kapacitātes problēma, bet arī tiktu samazināts maksājamais apjoms citām pašvaldībām.

4.1.7 SVID ANALĪZE

Zemāk sniegta Ādažu novada pašvaldības vispārējās izglītības jomas visaptverošs stipro un vājo pušu novērtējums, kā arī ārējo faktoru radīto iespēju un draudu analīze.

Attēls 21. Ādažu novada pašvaldības vispārējās izglītības jomas SVID analīze.

Stiprās pušes	Vājās pušes
Ādažu novadā vērojams iedzīvotāju skaita pieaugums – vidēji par 3,4% gadā, galvenokārt pozitīvas migrācijas rezultāta. Ādažu novads iedzīvotāju vecuma struktūras ziņā ir viens no jaunākajiem Latvijā - 21,0% iedzīvotāji ir bērni līdz 14 gadu vecumam. Pašvaldība izglītībai piešķir stratēģisku nozīmi – 2025. gada budžetā izglītībai virzīti 44,2% no kopējā pašvaldības budžeta.	Daļai pašvaldībā deklarēto bērnu nav iespēju iegūt izglītību Ādažu novadā, jo pašvaldības skolu kapacitāte nepieaug tik strauji kā skolēnu skaits. Būtiska daļa novadā deklarēto bērnu iegūst izglītību ārpus Ādažu novada vai privātajās skolās, kas rada ievērojamas papildu izmaksas pašvaldībai (aptuveni 1,2 milj. eiro gadā maksājumos citām pašvaldībām un privāto skolu līdzfinansējumā).

- Pēdējos gados īstenoti nozīmīgi izglītības infrastruktūras attīstības projekti, kas ļāvuši palielināt skolu kapacitāti un uzlabot mācību vidi.
- Pašvaldības plānošanas dokumentos ir noteikts attīstīt izglītības infrastruktūru, uzdevums attīstīt iekļaujošu izglītību un ieviest speciālās izglītības programmas, tādējādi paplašinot vispārējās izglītības piedāvājumu.
- Pašvaldībai ir pieredze apjomīgu izglītības infrastruktūras projektu īstenošanā, kas samazina riskus jauna projekta plānošanā un īstenošanā.

- Pašvaldības skolu kapacitāte ir pārsniegta - mācību telpu trūkuma dēļ jāveido lielākas klases, kas negatīvi ietekmē izglītības kvalitāti un mācību vidi kopumā.
- Jaunas izglītības iestādes izveide ir saistīta ar apjomīgu administratīvo procesu, kas nepieciešams, lai saskaņotu tās izveidi un izvēlētos piemērotāko īstenošanas veidu.
- Birokrātiskie šķēršļi potenciāli var palēnināt un paildināt jaunas izglītības iestādes izstrādes un būvniecības procesu.
- Jaunas izglītības iestādes izveide radīs papildu izdevumus pašvaldības budžetā jaunās infrastruktūras uzturēšanai.

Iespējas

- Izveidojot jaunu izglītības iestādi, iespējams paplašināt skolu tīklu un uzlabot skolu sasniedzamību, kā arī izglītības pieejamību novada bērniem.
- Palielinot pašvaldības skolu kapacitāti, ilgtermiņā iespējams samazināt pašvaldības maksājumus citām pašvaldībām un privātajām skolām par novadā deklarēto bērnu izglītību.
- Jaunas izglītības iestādes izveide un esošo pašvaldības skolu atslogošana nodrošina labākus priekšnosacījumus daudzveidīga izglītības piedāvājuma attīstībai, tostarp paplašinot mācību un interešu izglītības iespējas un veicinot iekļaujošās izglītības pieejamību.
- Jaunās izglītības iestādes būvniecība rada iespēju izveidot energoefektīvu un ekoloģiski draudzīgu ēku, kas samazinātu kopējo enerģijas patēriņu pašvaldības ēku portfelī.
- Jaunas izglītības iestādes būve, kas ietver arī sporta infrastruktūru, palielina sporta infrastruktūras pieejamību ādažniekiem.
- Pastāv iespējas piesaistīt ārējo finansējumu, lai nodrošinātu nepieciešamos resursus jaunas izglītības iestādes izveidei.

Draudi

- Jaunas izglītības iestādes izveide palielinās nepieciešamību pēc kvalificētu pedagogu piesaistes; pedagogu trūkums var radīt būtiskus operacionālos riskus skolai.
- Nelabvēlīgās demogrāfiskās tendences var saglabāties, kā rezultātā ilgtermiņā var veidoties neizmantota skolu kapacitāte un palielināties uzturēšanas izmaksas uz vienu skolēnu.
- Pastāv risks, ka jaunas izglītības iestādes būvniecībai pašvaldībai nepietiks finanšu resursi.
- Būvniecības un uzturēšanas izmaksas var būtiski pieaugt ārējo faktoru ietekmē, kā rezultātā Projekts jaunas izglītības iestādes izveidei kļūst dārgāks par sākotnēji plānoto un rada papildu slogu pašvaldības budžetam.
- Daļa vietējo iedzīvotāju var iebilst pret jaunās izglītības atrašanās vietu, tās izmaksām un ietekmi uz pašvaldības budžetu.

4.1.8 JAUNAS IZGLĪTĪBAS IESTĀDES NEPIECIEŠAMĪBAS PAMATOJUMS

Straujais iedzīvotāju skaita pieaugums, ko galvenokārt veicina pozitīvs migrācijas saldo, ir būtiski palielinājis Ādažu novada vispārējās izglītības iestāžu noslodzi. Pēdējo 10 gadu laikā skolas vecuma bērnu skaits ir gandrīz dubultojies. Turklāt Ādažu novads ir viens no "jaunākajiem" Latvijā - 2025. gadā 21% iedzīvotāju ir bērni līdz 14 gadu vecumam, kas norāda uz augstu pieprasījumu pēc vispārējās izglītības pakalpojumiem.

Šo demogrāfisko tendenču rezultātā izglītojamo skaits pašvaldības skolās ir pieaudzis vairāk nekā uz pusi, 2025./2026. m.g. sasniedzot 2 901 skolēnu. Neskatoties uz īstenotajiem izglītības infrastruktūras attīstības projektiem, pašvaldības skolas ir pārslogotas un tajās trūkst vietu visiem izglītojamiem. ĀVS mācību vietās izglītojamo skaits būtiski pārsniedz optimālo ietilpību

– 2025./2026. m.g. sākumskolas korpusā trūkst aptuveni 214 vietu, bet vidusskolas korpusā – aptuveni 169 vietu. Līdz ar to specializētie kabineti ir pārveidoti par mācību klasēm, savukārt koplietošanas telpas – ēdamzāles, garderoberes, gaiteni un sporta infrastruktūra – ir pārpildītas. Savukārt CVS pēc pārbūves jau mācās optimāls skolēnu skaits, lai gan vidusskolas klases vēl nav pilnība nokomplektētas.

Esošajā situācijā pašvaldības skolu infrastruktūra nespēj nodrošināt pietiekamu vietu visiem novadā dzīvojošajiem skolas vecuma bērniem. Aptuveni 70% bērnu mācās pašvaldības skolās, bet starpība starp skolas vecuma bērnu skaitu novadā un skolēnu skaitu pašvaldības skolās pieaug un sasniedz aptuveni 1 250 bērnu. Būtiska daļa no tiem mācās ārpus Ādažu novada vai privātās skolās, kas rada papildu finanšu slogu pašvaldībai – kopā ap 1,2 miljoniem eiro gadā maksājumos citām pašvaldībām un privāto skolu līdzfinansējumā. Turklāt prognozējams, ka skolēnu skaits pašvaldības skolās turpinās pieaugt un trūkstozo vietu skaits nākotnē palielināsies, jo esošās sākumskolas klases ar lielu izglītojamo skaitu pakāpeniski pāries uz augstākajām klašu grupām, būtiski palielinot slodzi pamatskolas un vidusskolas posmā.

FEA ietvaros veiktās aptaujas dati liecina, ka vecāku izvēli sūtīt bērnus skolās ārpus novada galvenokārt ietekmē izglītības un mācību vides kvalitāte, programmu daudzveidība, kā arī skolas sasniedzamība un nokļūšanas ērtums. Šie aspekti ir lielā mērā saistīti ar izglītības infrastruktūras noslodzi – augsts klašu piepildījums un nepietiekams telpu apjoms ierobežo iespējas attīstīt jaunas un specializētas izglītības programmas, pilnveidot interešu izglītības piedāvājumu un nodrošināt mūsdienu prasībām atbilstošu mācību vidi esošajās skolās. Pašvaldības plānošanas dokumentos jau ir noteikts virziens iekļaujošas izglītības attīstīšanai un speciālo programmu ieviešanai, taču pašreizējais telpu deficīts esošajās skolās ierobežo šo mērķu sasniegšanu.

Ņemot vērā šos faktorus, pašvaldībai kļūst arvien sarežģītāk izpildīt likumā noteikto pienākumu nodrošināt novadā deklarētajiem bērniem iespēju iegūt pamatizglītību un vispārējo vidējo izglītību savā pašvaldībā. Esošo pašvaldības skolu kapacitāte nav pietiekama, lai nodrošinātu vietas visiem esošajiem skolēniem un segtu arī perspektīvi augošo pieprasījumu pēc vispārējās izglītības. Bez papildu izglītības infrastruktūras attīstības pašvaldība arī turpmāk nespēs nodrošināt visiem novadā dzīvojošajiem bērniem vietu pašvaldības skolās un mazināt finansiālo slogu, kas rodas no nepieciešamības līdzfinansēt izglītību ārpus novada.

Līdz ar to nepieciešams izvērtēt un rast risinājumus jaunas vispārējās izglītības iestādes izveidei, lai palielinātu pieejamo kapacitāti un mazinātu pārslogdi esošajās skolās. Turklāt investīcijas izglītības infrastruktūrā veicina kvalificēta cilvēkkapitāla attīstību, kas ir būtisks priekšnosacījums novada ekonomiskajai izaugsmei un ilgtspējīgai attīstībai - augstāks izglītības līmenis ilgtermiņā paaugstina darba ražīgumu, ienākumus un sabiedrības labklājību.

4.2. ATBILSTOŠĀKĀ PROJEKTA JAUNAS IZGLĪTĪBAS IESTĀDES IZVEIDEI NOTEIKŠANA

Šajā nodaļā noteikti un izvērtēti četri scenāriji vispārējās izglītības pakalpojumu nodrošināšanai Ādažos, balstoties uz iepriekš veikto esošās situācijas analīzi un izstrādātajām demogrāfijas un Ādažu novada pašvaldības skolu noslodzes prognozēm. Trīs no scenārijiem paredz atšķirīgus Projektus jaunas izglītības iestādes izveidei, no kuriem noteikts atbilstošākais. Definētie scenāriji izvērtēti, salīdzinot katra scenārija sociālekonomiskos, tehniskos, institucionālos un finanšu izmaksu, kā arī ilgtspējas un vides aspektus.

4.2.1 ĀDAŽU NOVADA BĒRNU UN SKOLĒNU SKAITA PROGNOZĒŠANAS METODIKA

Lai plānotu vispārējās izglītības infrastruktūru Ādažu novadā, nepieciešams noskaidrot gaidāmās izmaiņas skolas vecuma bērnu skaitā un pašvaldības esošo skolu noslogojumā. Nākotnes pieprasījuma analīzei prognozes izstrādātas, ņemot vērā:

- CSP datus par dzimstību un iedzīvotāju skaitu pēc vecuma Ādažu novadā;
- Ādažu novada pašvaldības skolu sniegtos datus par skolēnu skaitu sadalījumā pa klasēm.

Aprēķini veikti divos posmos - vispirms izstrādātas skolas vecuma bērnu skaita prognozes Ādažu novadam, balstoties uz kurām noteikts iespējamais skolēnu skaits pašvaldības skolās.

Tabula 9. Nākotnes pieprasījuma pēc vispārējās izglītības Ādažu novadā noteikšanas metodoloģija.

Prognoze	Pieņēmums/Aprēķina princips
Skolas vecuma bērnu skaits Ādažu novadā	Prognozētais iedzīvotāju skaits pēc vecuma aprēķināts, iepriekšējā gada attiecīgās vecuma grupas iedzīvotāju skaitu reizinot ar šīs vecuma grupas pēdējo 5 gadu vidējo iedzīvotāju skaita izmaiņu koeficientu. Iedzīvotāju skaita izmaiņu koeficients noteikts, dalot attiecīgās vecuma grupas iedzīvotāju skaita izmaiņas ar šīs vecuma grupas iedzīvotāju skaitu attiecīgajā gadā. Vecumam 0 gadi iedzīvotāju skaita izmaiņas ir aprēķinātas kā starpība starp dzimušo skaitu Ādažu novadā iepriekšējā gadā un 0 gadu vecuma iedzīvotāju skaitu Ādažu novadā nākamā gada sākumā. Vecuma grupām no 1 gada un vairāk iedzīvotāju skaita izmaiņas ir aprēķinātas kā starpība starp attiecīgā vecuma iedzīvotāju skaitu Ādažu novadā divos secīgos gados. Prognozētais 0 gadu vecuma iedzīvotāju skaits bāzes gadam noteikts kā pēdējo 5 gadu vidējais dzīvi dzimušo bērnu skaits Ādažu novadā (209); turpmākajos gados šīs grupas prognozētais lielums aprēķināts, piemērojot tai attiecīgo iedzīvotāju skaita izmaiņu koeficientu tāpat kā citām vecuma grupām.
Skolēnu skaits Ādažu novada pašvaldības skolās	Mācības 1. klasē attiecīgajā gadā uzsāk bērni, kuriem tā gada sākumā ir 6 gadi, 2. klasē – 7 gadi, 3. klasē – 8 gadi utt., piemērojot šo principu līdz 12. klasei. Ādažu novada bērnu uzņemšanas koeficients 1. klasē pašvaldības skolās aprēķināts, dalot uzņemto bērnu skaitu tajās ar 6 gadus veco bērnu skaitu Ādažu novadā gada sākumā. Prognozēs izmantots pēdējo 5 gadu vidējais uzņemšanas koeficients (0.90). Uzņemto bērnu īpatsvars 1. klasē sadalījumā pa pašvaldības skolām aprēķināts, dalot attiecīgajā skolā 1. klasē uzņemto skolēnu skaitu ar kopējo 1. klasē uzņemto skolēnu skaitu pašvaldības skolās. Prognozēs izmantots 2021.–2023. gada vidējais uzņemšanas rādītājs (ĀVS – 0.77 un CVS – 0.23). 2024.–2025. gads nav iekļauts, jo šajos gados sadalījumu starp skolām būtiski ietekmēja vietu trūkums ĀVS un skolēnu novirzīšana uz CVS (pēc pašvaldības skolu sniegtās informācijas). Prognozētais skolēnu skaits 2. klasē un augstāk pašvaldības skolās aprēķināts, ņemot prognozēto skolēnu skaitu iepriekšējā klasē un reizinot to ar pārcelšanas koeficientu uz nākamo klasi. Pārcelšanas koeficienti ir aprēķināti, balstoties uz skolēnu skaita izmaiņām, skolēniem pārejot no iepriekšējās klases uz nākamo. ĀVS gadījumā katras klases pārcelšanas koeficientam izmantota pēdējo 5 gadu mediāna, savukārt CVS gadījumā – 2021.–2023. gada mediāna (2024.–2025. gads nav iekļauts, jo šajos gados skolēnu skaitu CVS būtiski ietekmēja vietu trūkums ĀVS un skolēnu novirzīšana uz CVS (pēc pašvaldības skolu sniegtās informācijas)). Ņemot vērā, ka CVS vidusskola darbojas vien pēdējos 2 gadus, CVS pārejas koeficients no 9. uz 10. klasi ir pēdējo 2 gadu vidējais rādītājs 0.87, savukārt pārejas koeficients no 10. uz 11. klasi un no 11. uz 12. klasi ir pieņemts 0.92, kas atbilst pēdējo 5 gadu vidējam rādītājam ĀVS attiecīgajās klasēs. ĀVS skolēnu skaita prognozēs skolēnu pārcelšanas koeficients no 9. uz 10. klasi ir pieņemts 0.70 (pēdējo 5 gadu vidējais ir 0.52), ņemot vērā, ka to ietekmē ne tikai konkursa prasības, bet arī skolas ierobežotā kapacitāte uzņemt vairāk vidusskolnieku.

Ādažu novada pašvaldības skolu noslodzes aprēķināšanai izmantota tās vadības sniegtā informācija par skolu optimālo kapacitāti, kā rezultātā noteikts trūkstošo vietu skaits esošajās skolās. Optimālā kapacitāte neietver klases speciālās izglītības programmai bērniem ar garīgās attīstības traucējumiem (kods 21015811), jo šīs klases vēl tiks atvērtas un nav zināms precīzs bērnu skaits tajās. Paredzamais skolēnu skaits ir līdz 10 vietām, kas ir neliels un būtiski neietekmē kopējo aprēķinu.

Tabula 10. Optimālā Ādažu novada skolu kapacitāte.⁶¹

Rādītājs	1.kl.	2.kl.	3.kl.	4.kl.	5.kl.	6.kl.	7.kl.	8.kl.	9.kl.	10.kl.	11.kl.	12.kl.	Kopā
ĀVS sākumskolas korpuss													
Klašu skaits	7	7	7	7									28
Skolēnu skaits klasē	25	25	25	25									

⁶¹ Autoru veidots, balstoties uz Ādažu novada pašvaldības skolu sniegto informāciju.

Rādītājs	1.kl.	2.kl.	3.kl.	4.kl.	5.kl.	6.kl.	7.kl.	8.kl.	9.kl.	10.kl.	11.kl.	12.kl.	Kopā
Optimālais skolēnu skaits	175	175	175	175									700
ĀVS vidusskolas korpuss													
Klašu skaits					7	7	7	6	6	3	3	3	42
Skolēnu skaits klasē					26	26	26	26	26	26	26	26	-
Optimālais skolēnu skaits					182	182	182	156	156	78	78	78	1092
Carnikavas vidusskola													
Klašu skaits	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	2	2	33
Skolēnu skaits klasē	24	24	24	24	24	24	24	24	24	24	24	24	-
Optimālais skolēnu skaits	72	72	72	72	72	72	72	72	72	48	48	48	792

Prognozēs jāņem vērā vairāki ierobežojumi, kas saistīti ar datu pieejamību un pieņēmumiem:

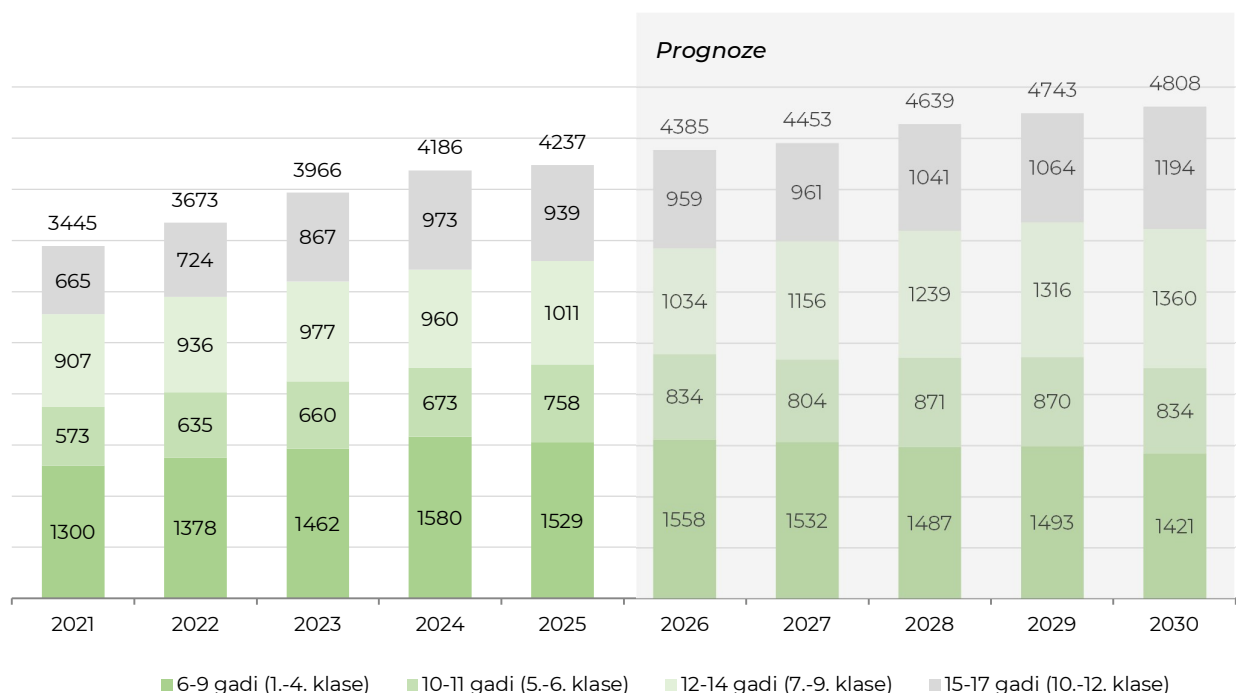
- Prognožu aprēķināšanai ir izmantoti vidējie rādītāji vai mediānas, tādējādi iedzīvotāju vai skolēnu skaita prognozēs nav vērojamas krasas svārstības, salīdzinot ar vēsturiskajiem datiem, un tās var atspoguļot konservatīvāku situāciju.
- Atšķirības izmantoto datu pārskata periodos var ietekmēt pieņēmumu un prognožu precizitāti, kā, piemēram, CSP dati par iedzīvotāju skaitu pēc vecuma ir sniegti uz kalendārā gada sākumu, dzimstības dati – par gadu kopumā, savukārt Ādažu novada pašvaldības skolu dati ir apkopoti atbilstoši mācību gadam.
- Optimālais klašu un skolēnu skaits Ādažu novada pašvaldību skolās ir vienmērīgi sadalīts pa klašu grupām, taču šī kapacitāte var mainīties un tikt pielāgota atbilstoši skolu vajadzībām.
- CVS prognozētais vidusskolnieku skaits aprēķināts, tikai daļēji balstoties uz vēsturiskajiem datiem, jo vidusskola darbojas vien 2 gadus un vēl nav nokomplektētas visas vidusskolas klases; prognozētais skolēnu skaits var neatbilst faktiskajam skolēnu skaitam turpmākajos gados.
- Skolēnu skaita prognozēs izmantoti pārceļšanas koeficienti uz nākamo klasi, kurus ietekmē ārējie faktori un skolas kapacitāte, kas ne vienmēr atspoguļo faktiskās skolu iespējas un skolēnu plūsmu.

Veiktie aprēķini, kā arī no tiem izrietošās prognozes par skolas vecuma bērnu skaitu Ādažu novadā un skolēnu skaitu pašvaldības skolās, ir pieejamas 7. pielikumā.

4.2.2 PROGNOZĒTĀS IZMAIŅAS BĒRNU UN SKOLĒNU SKAITĀ ĀDAŽU NOVADĀ

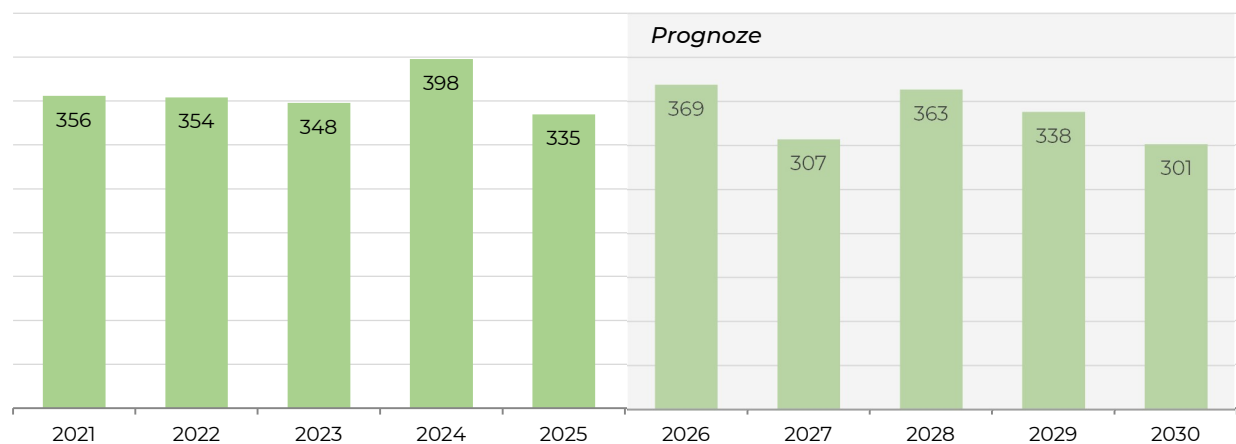
Prognozes liecina, ka kopējais skolas vecuma bērnu skaits Ādažu novadā turpinās pieaugt, sasniedzot 4808 bērnus 2030. gadā. Vienlaikus dinamika būtiski atšķiras pa vecuma grupām. Bērnu skaits 1.–4. klasei atbilstošajā vecuma grupā turpinās pakāpeniski samazināties zemās dzimstības dēļ, savukārt 5.–6. un 7.–9. klasei atbilstošajās vecuma grupās prognozēts visstraujākais pieaugums, jo tajās ienāk bērni, kas dzimuši laikā, kad dzimstība bija augstāka. Vidusskolas posmam atbilstošajā vecuma grupā pieaugums ir mērenāks, taču noturīgs, kas liecina par stabilu un augošu pieprasījumu pēc vidējās izglītības novadā.

Attēls 22. Prognozētais bērnu skaits Ādažu novadā pēc vecuma, pielīdzināts klašu sadalījumam, 2021.-2030.

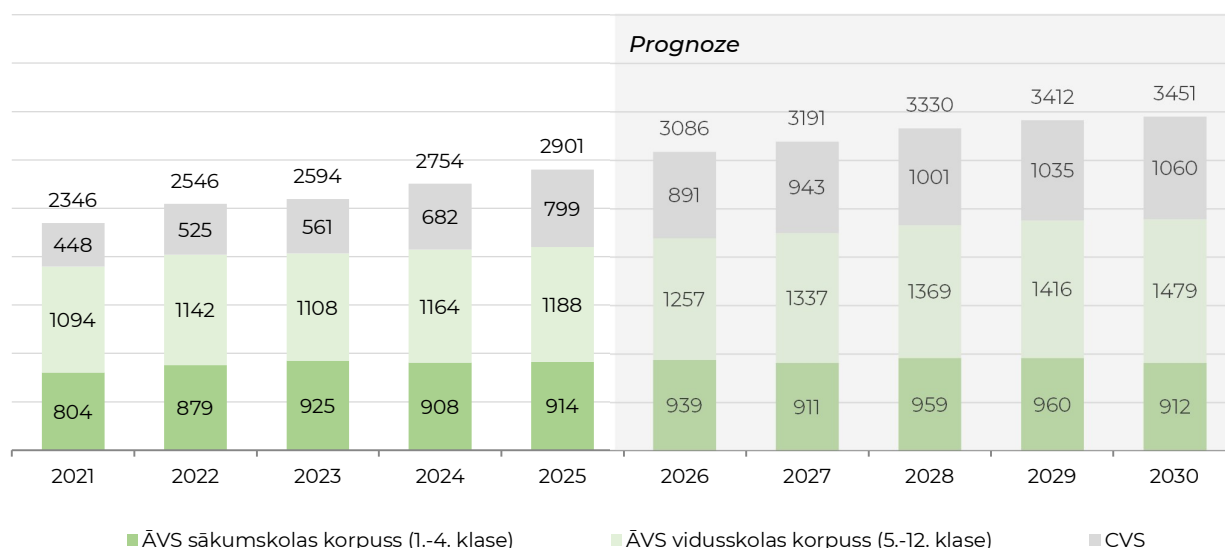
Demogrāfiskās tendences atspoguļojas arī 6 gadus veco bērnu skaita prognozē. 2024. gadā potenciālo pirmklasnieku skaits sasniedza augstāko punktu — 398 bērnus, taču līdz 2030. gadam tas samazināsies līdz 301 bērnam jeb par aptuveni 24%. Lai gan migrācija joprojām veicina bērnu skaita pieaugumu novadā, tā nav pietiekama, lai pilnībā kompensētu dzimstības kritumu.

Attēls 16. Prognozētais 6 gadus vecu bērnu skaits Ādažu novadā uzņemšanai 1. klasē, 2021.-2030.

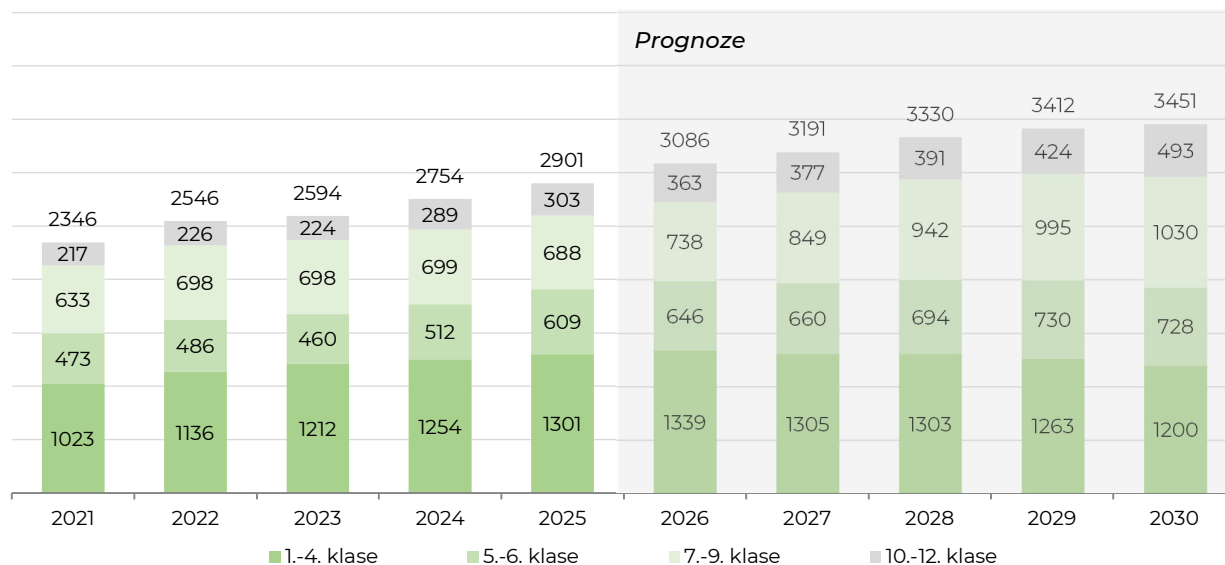
Balstoties uz prognozēto skolas vecuma bērnu skaitu Ādažu novadā, izstrādātas skolēnu skaita prognozes pašvaldības skolās, ņemot vērā bērnu uzņemšanas īpatsvaru šajās skolās un pārceļšanas koeficientus uz nākamo klasi. Tās liecina, ka turpmākajos gados Ādažu novada pašvaldības skolu noslodze turpinās pieaugt. Lai gan pieauguma temps pakāpeniski samazinās demogrāfisko tendenču dēļ, līdz 2030. gadam būs nepieciešams nodrošināt papildu vietas 550 skolēniem, salīdzinot ar 2025. gadu. Skolēnu skaits būtiski pieaugs ĀVS 5.–12. klašu grupā un CVS, savukārt ĀVS sākumskolas posmā pēc izaicīga pieauguma tas pakāpeniski samazināsies un 2030. gadā sasniegs aptuveni 2025. gada līmeni.

Attēls 24. Prognozētais skolēnu skaits Ādažu novada pašvaldības skolās, 2021.-2030

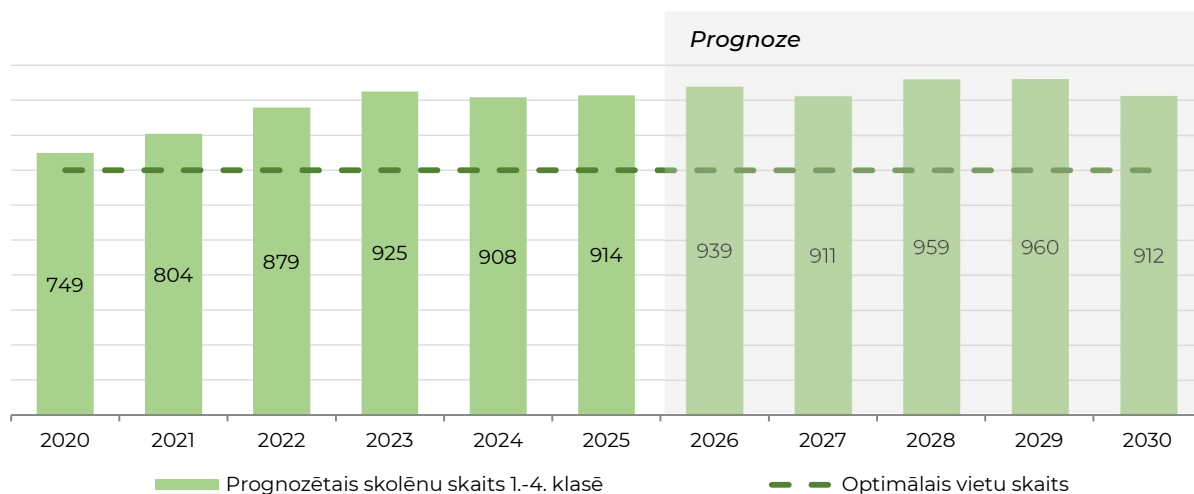
Sadalījumā pa klašu grupām pašvaldības skolās vērojams skolēnu skaita kritums 1.–4. klašu grupā, savukārt pārejā pamatskolas posmā – pretēja tendence, jo šajās klasēs pakāpeniski ienāk bērni, kas dzimuši laikā ar augstāku dzimstību un migrācijas saldo. Līdz 2030. gadam skolēnu skaits sākumskolā samazināsies par aptuveni 100 bērniem, salīdzinot ar 2025. gadu. Pārejā pamatskolas posmā prognozējams ievērojams pieaugums — par aptuveni 460 skolēniem, radot nepieciešamību pēc papildu infrastruktūras un esošo resursu pārstrukturēšanas. Vidusskolas posmā skolēnu skaits pieaugs par aptuveni 190 skolēniem, ko veicina gan lielāks izglītojamo skaits iepriekšējās klašu grupās, kas pakāpeniski pāriet uz vidusskolu, gan pilna CVS klašu nokomplektēšana.

Attēls 25. Prognozētais skolēnu skaits Ādažu novada pašvaldības skolās sadalījumā pa klašu grupām, 2021.-2030.

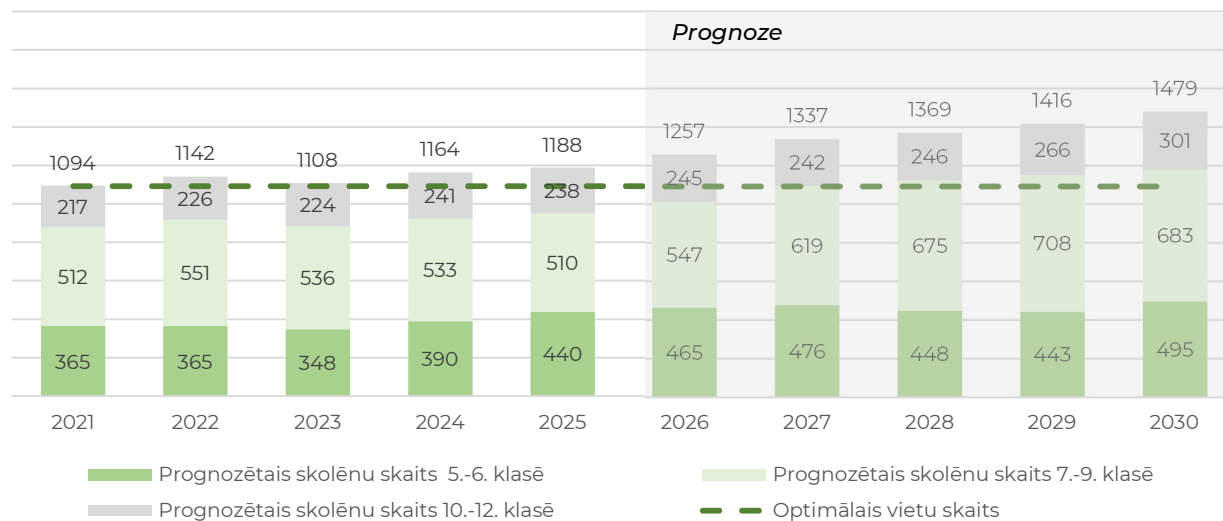
Detalizētāk aplūkojot situāciju pašvaldību skolās, vērojams, ka ĀVS sākumskolas posmā skolēnu skaits turpmākajos gados nedaudz pieaugs, taču no 2030. gada tas sāks pakāpeniski samazināties galvenokārt zemākas dzimstības dēļ. Neskatoties uz to, skolēnu skaits saglabāsies 2025. gada līmenī un pārsniegs optimālo kapacitāti par aptuveni 210 skolēniem. Detalizētāku skolas kapacitātes analīzi, tostarp trūkstošās vietas sadalījumā pa klašu grupām, skatīt 4.2.4. sadaļā, 1. scenārija aprakstā.

Attēls 26. Prognozētais skolēnu skaits ĀVS sākumskolas korpusā, 2021.-2030.

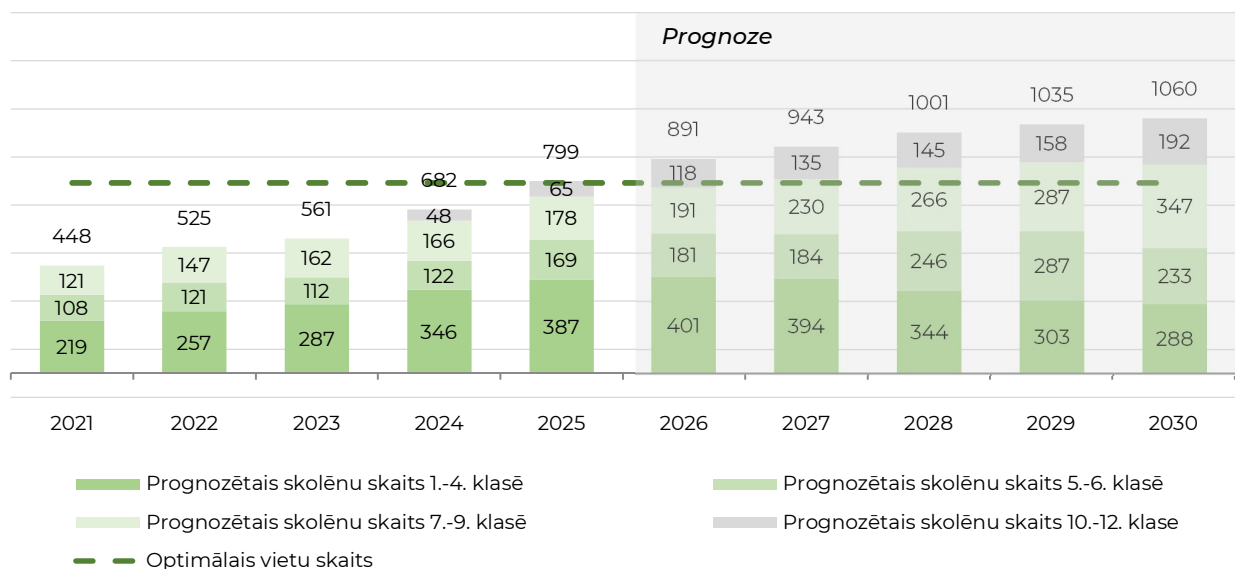
Lielākās izmaiņas ĀVS sagaidāmas pārējā pamatskolas posmā, it īpaši 7.-9. klašu grupā, kurā būtiski pieaugs skolēnu skaits un būs jāmeklē risinājumi vietu nodrošināšanai. ĀVS vidusskolas korpusā kopējā noslodze pārsniegs skolas optimālo kapacitāti par aptuveni 390 vietām. Detalizētāku skolas kapacitātes analīzi, tostarp trūkstošo vietu sadalījumu pa klašu grupām, skatīt 4.2.4. sadaļā, 1. scenārija aprakstā.

Attēls 27. Prognozētais skolēnu skaits ĀVS vidusskolas korpusā sadalījumā, 2021.-2030.

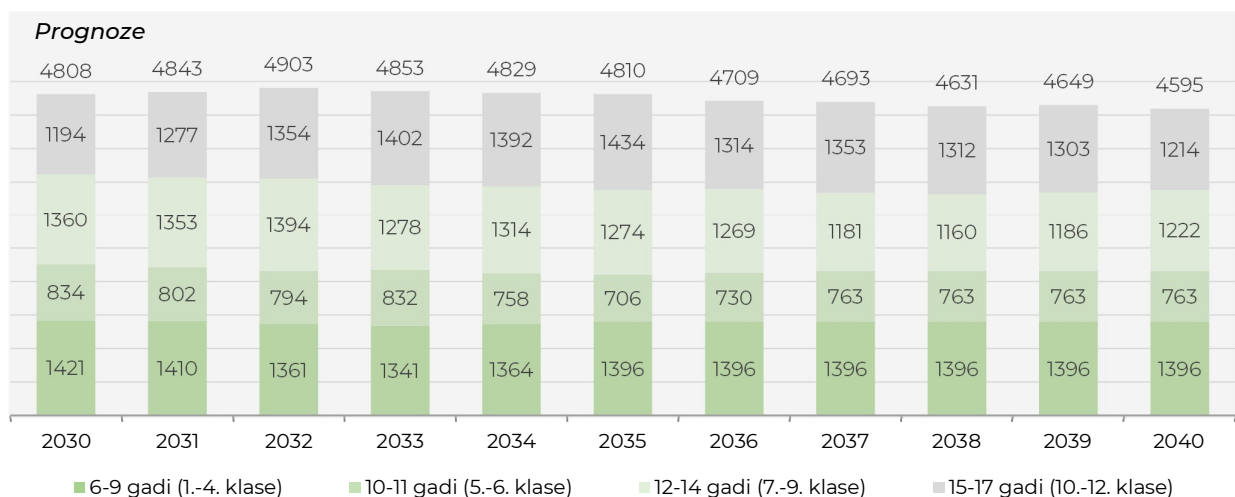
Līdzīgi arī CVS skolēnu skaits turpmākajos gados pieaugs, ko noteikts būtisks skolēnu skaita pieaugums 5.-9. klašu grupā. Prognozēts, ka līdz 2030. gadam skolēnu skaits CVS sasniegs 1060 skolēnus, pārsniedzot optimālo skolas kapacitāti par aptuveni 270 vietām. Sākumskolas posmā skolēnu skaits samazināsies demogrāfisko tendenču ietekmē, savukārt pārējā pamatskolas posmā gaidāms ievērojams pieaugums, it īpaši 7.-9. klašu grupā, kur skolēnu skaits gandrīz dubultosies. Arī vidusskolā skolēnu skaits palielināsies. Detalizētāku skolas kapacitātes analīzi, tostarp trūkstošo vietu sadalījumu pa klašu grupām, skatīt 4.2.4. sadaļā, 1. scenārija aprakstā.

Attēls 28. Prognozētais skolēnu skaits CVS sadalījumā pa klašu grupām, 2021.-2030.

Ja esošās demogrāfiskās tendences saglabāsies, pēc 2030. gada bērnu skaits Ādažu novadā pakāpeniski samazināsies, taču kopējais kritums līdz 2040. gadam būs neliels — aptuveni 4,5%. Prognozes izstrādātas, pieņemot, ka Ādažu novadā saglabājas pozitīvs migrācijas saldo un augstāka dzimstība nekā vidēji valstī, ko veicina jaunu dzīvojamo māju būvniecība, kas arī turpmāk ļaus piesaistīt jaunās ģimenes. Jāatzīmē, ka prognozes pēc 2026. gada balstās uz nemainīgiem dzimstības un migrācijas koeficientiem, kas ļauj aplēst kopējo bērnu skaita dinamiku, taču ierobežo iespējas noteikt tendences atsevišķās vecuma grupās ilgtermiņā. Tāpēc faktiskā situācija var būtiski atšķirties, ja šie rādītāji mainīsies.

Attēls 29. Prognozētais bērnu skaits Ādažu novadā pēc vecuma, pielīdzināts klašu sadalījumam, 2030.-2040.

SECINĀJUMS:

Saskaņā ar Ādažu novada iedzīvotāju un skolēnu skaita prognozēm līdz 2030. gadam skolēnu skaits pašvaldības skolās ievērojami pieaugs un pārsniegs optimālo skolu kapacitāti. Sākumskolā skolēnu skaits kopumā pakāpeniski samazināsies pēdējo gadu zemās dzimstības dēļ, taču ĀVS sākumskolas korpusā tas joprojām saglabāsies virs optimālā līmeņa – par aptuveni 210 skolēniem. Savukārt 5.–9. klašu grupā un vidusskolā skolēnu skaits būtiski pieaugs. ĀVS vidusskolas korpusā prognozēts aptuveni 390 vietu deficīts, kas pie jau esošās pārslogotības būtiski pastiprinās spiedienu uz skolas infrastruktūru

un mācību vides kvalitāti. Līdzīgi arī pieaugs CVS skolēnu skaits, pārsniedzot optimālo skolas kapacitāti par aptuveni 270 vietām un radot nepieciešamību pēc papildu telpu risinājumiem.

4.2.3 PAŠVALDĪBAS IZDEVUMI PAR NOVADA BĒRNU IZGLĪTĪBU CITĀS PAŠVALDĪBĀS

Ādažu izglītības iestāžu kapacitātes trūkuma dēļ, pašvaldībā deklarētie skolēni iegūst nepieciešamo izglītību ārpus pašvaldības vai privātajās izglītības iestādēs. Saskaņā ar MK noteikumiem Nr. 418 "Kārtība, kādā veicami pašvaldību savstarpējie norēķini par izglītības iestāžu sniegtajiem pakalpojumiem", 4. punktu "Pašvaldība, kuras administratīvajā teritorijā sniegtos pakalpojumus izmanto citas pašvaldības administratīvajā teritorijā deklarētie iedzīvotāji [...], sagatavo un nosūta pakalpojuma saņēmējam parakstīšanai līguma projektu par viena izglītojamā izmaksām mēnesī pašvaldības izglītības iestādē, kā arī par kārtību, kādā veicami pašvaldību savstarpējie norēķini."⁶² Ādažu novada pašvaldībai ir pienākums veikt savstarpējos norēķinus ar citām pašvaldībām par Ādažu novadā deklarēto izglītojamo izglītošanu citu pašvaldību vispārējās izglītības iestādēs, ievērojot noteikumus paredzēto izmaksu aprēķināšanas kārtību un izņēmumus Tātad, ja Ādažu novadā deklarēts iedzīvotājs vispārējo izglītību iegūst citas pašvaldības izglītības iestādē, Ādažu novada pašvaldībai ir pienākums apmaksāt attiecīgās pašvaldības izmaksas par katru Ādažu novadā deklarēto skolēnu. Tāpat arī Ādažu novada pašvaldība pretī saņemtu maksājumus par citu pašvaldību bērnu izglītošanu.

Projekta ietvaros plānotās jaunās izglītības iestādes izveide palīdzēs risināt pašvaldības skolēnu vietu trūkuma problēmu un veicinās vispārējās izglītības pieejamību, kas varētu potenciāli samazināt augstāk minēto izdevumu apmēru. Iespējams izdevumu apmērs var nemainīties vai pieaugt scenārijā, kur skolas būvniecība netiek izskatīta. Šajos aprēķinos pieņemts, ka pašvaldības skolās un jaunajā izglītības iestādē visas vietas ir aizpildītas un tās darbojas ar optimālu kapacitātes noslodzi, kā arī jaunizveidotās papildu vietas ir aizpildītas, piesaistot novada bērnus. Detalizēta pašvaldības izdevumu aprēķinu metodoloģija aprakstīta sadaļā 5.1.3. Sociālekonomiskie aprēķini.

4.2.4 SCENĀRIJI VISPĀRĒJĀS IZGLĪTĪBAS PAKALPOJUMU NODROŠINĀŠANAI ĀDAŽOS

FEA izstrādes laikā izvēlēti 4 scenāriji vispārējās izglītības pakalpojumu nodrošināšanai Ādažos:

- **1. scenārijs:** bāzes scenārijs, kurā Ādažu novada izglītības infrastruktūra paliek nemanīga un jauna skola netiek būvēta.
- **2. scenārijs:** jaunas izglītības iestādes izveide 1.-9. klasei 2030. gadā.
- **3. scenārijs:** jaunas izglītības iestādes izveide 1.-9. klasei 2030. gadā un vidusskolas ar progimnāzijas klasēm izveide ĀVS vidusskolas korpusā.
- **4. scenārijs:** jaunas izglītības iestādes izveide 7.-12. klasei 2030. gadā un ĀVS vidusskolas korpusa pārstrukturēšana par pamatskolu.

Papildus iepriekšminētajiem scenārijiem izskatīti **divi alternatīvi risinājumi**, kas, izvērtējot tehniskos un mācību darba organizācijas aspektus, ir **noraidīti un nav iekļauti** turpmākajā analizē.

Piebūves izbūve ĀVS vidusskolas korpusam Gaujas ielā 30

1. Pārmērīgi liels skolēnu skaits rada **nesamērīgu administratīvo slogu, apgrūtina skolas pārvaldību un mācību procesa organizēšanu**, ko ar esošajiem resursiem nav iespējams nodrošināt.

2025./2026. m.g. ĀVS mācās 2 102 skolēni, kas būtiski noslogo skolas vadību, pedagogus, atbalsta personālu un tehniskos darbiniekus. Latvijā izglītības iestādes ar vairāk nekā 1 500 skolēniem ir uzskatāmas par ļoti lielām, un šāds skolēnu skaits drīzāk

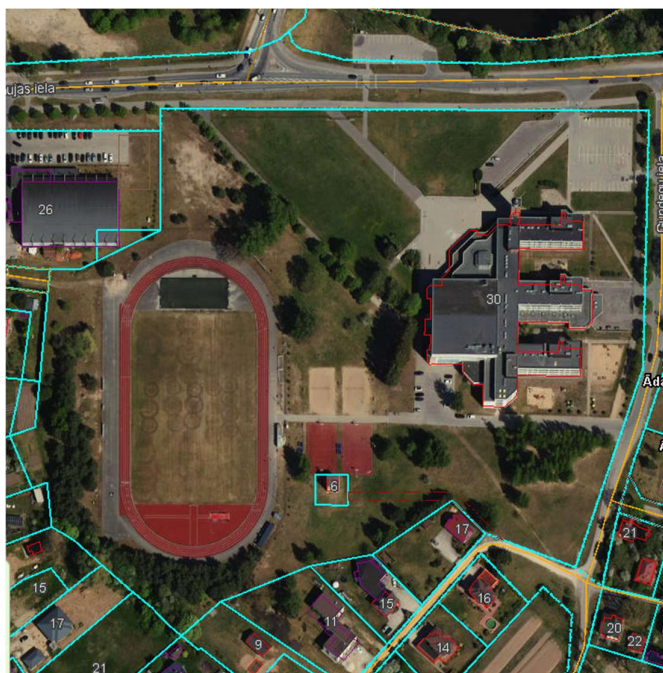
⁶² Ministru kabineta 2016. gada 28. jūnija noteikumi Nr. 418 "Kārtība, kādā veicami pašvaldību savstarpējie norēķini par izglītības iestāžu sniegtajiem pakalpojumiem".

ir izņēmums, nevis vispārpieņemta prakse. Vēl lielāka skolēnu skaita izvietošana šajā ēkā apgrūtinātu mācību procesa organizēšanu, jo vienā ēkā būtu jānodrošina ļoti liels klašu komplektu skaits. Vienas juridiskās vienības ietvaros visi riski (darba strīdi, nelaimes gadījumi, sūdzības, pārkāpumi) koncentrējas vienuviet, un jo lielāks skolēnu un darbinieku skaits, jo augstāka ir šo risku iestāšanās varbūtība un potenciālā ietekme uz visas iestādes reputāciju un darbību. Turklāt visiem būtiskajiem lēmumiem jāiziet caur vienu administrāciju, kas pagarina lēmumu pieņemšanas laiku un uzdevumu kopējo izpildes laiku.

2. Infrastruktūras nepietiekamība citām funkcijām kļūs vēl izteiktāka, un tās izveide būtiski sadārdzinātu būvniecības izmaksas.

Jau šobrīd koplietošanas telpu (piemēram, ēdamzāles, garderobes, sporta zāle) kapacitāte ir nepietiekama esošajam skolēnu skaitam. Esošajā skolas ēkā ēdamzāles paplašināšanai nepieciešami apjomīgi pārbūves darbi, kas nav realizējami esošajā teritorijā ierobežotās platības dēļ. Līdzīgi arī papildu āra sporta infrastruktūras izbūve nav iespējama vietas trūkuma dēļ. Ņemot vērā iepriekšminēto, šo funkciju nodrošināšanai vēl lielākam skolēnu skaitam piebūvei būs jāparedz pilns infrastruktūras apjoms (ēdamzāle, garderobes, sporta telpas u.c.), kas dublētu jau esošo infrastruktūru. Tas nozīmē, ka būvapjoms būtiski pieaugs un izmaksu ietaupījums netiks sasniegts, salīdzinot ar jaunās skolas būvniecību.

Attēls 30. ĀVS vidusskolas ēkas teritorijas plāns ar esošo infrastruktūru.

Palielinoties skolēnu skaitam, **skolēnu plūsmu loģistika skolas iekšienē kļūs problemātiska.**

Skolēnu pieaugums būtiski apgrūtinās kustības organizēšanu skolas iekšienē – koridoros, ēdnīcā, garderobēs un citās koplietošanas telpās. Tas var radīt drošības riskus, kavēšanos starpbrīžos un negatīvi ietekmēt mācību procesa norisi.

- Papildus **nepieciešams izpētīt inženiertīklu jaudu pietiekamību**, jo pastāv risks, ka esošās jaudas nebūs pietiekamas jaunajai infrastruktūrai.

Ņemot vērā pieaugošo noslodzi, jaunai infrastruktūrai var nepietikt elektrības, ūdens, kanalizācijas un siltumapgādes esošajos inženiertīklos. Ja jaudas izrādīsies nepietiekamas, būs jāveic esošo inženiertīklu pārbūve vai jāizbūvē jauni, kas nerada nekādu fiskālu ieguvumu būvniecības izmaksu ziņā. Esošo inženiertīklu jaudu pietiekamību iespējams noskaidrot, pieprasot tehniskos noteikumus inženiertīklu turētājiem un veicot detalizētu inženiertīklu analīzi, kurai nepieciešami dati par plānotās ēkas nepieciešamo elektrības jaudu (t.sk. ventilācijas un dzesēšanas iekārtām un sadzīves patērētāju elektrisko jaudu), apkurei nepieciešamās jaudas, ūdensvada un kanalizācijas (ŪK) apjomiem, kā arī lietotā ūdens kanalizācijas (LTK) aprēķinu. Šāda detalizēta izpēte nav paredzēta FEA izstrādes ietvaros un ir veicama kā atsevišķs izvērtējums.

- Piebūves vietā iespējams uzbūvēt pilnīgi jaunu korpusu blakus esošajai skolai, taču **savienojuma izbūve būtiski sadārdzinās izmaksas.**

Pilnīgi jauna korpusa izbūve ļautu nodrošināt visu nepieciešamo infrastruktūru. Tomēr, ja jauno korpusu novieto blakus esošajai skolas ēkai, ir jāparedz arī savienojums ar esošo skolu, lai nodrošinātu ērtu pārvietošanos starp ēkām. Šāda savienojuma izbūve ir dārga. Tā, piemēram, LU Dabas un Zinātņu mājas savienojums 2. stāva līmenī, kas ir aptuveno 20 metrus garš, izmaksāja ap 500 000 eiro. Līdz ar to šis risinājums būtiski palielina kopējās būvniecības izmaksas un sarežģī Projekta realizāciju.

- Piebūves plānošana pieguļošajā zemes gabalā ir **apgrūtināta gan tehnisku, gan arhitektonisku ierobežojumu dēļ.**

ĀVS vidusskolas korpusam pieguļošais zemes gabals regulāri applūst palu laikā, kad paaugstinās Gaujas ūdens līmenis, kas izraisa arī skolas pagraba applūšanu un būtiski pasliktina priekšnosacījumus jaunas būves plānošanai šajā teritorijā. Turklāt jebkādas arhitektoniskās un funkcionālās izmaiņas, kā arī pieguļošās teritorijas ainaviskā veidola pārveide ir jāaskaņo ar pašvaldības atbildīgajām institūcijām. Esošā skolas ēka kā vienots arhitektūras ansamblis tiktu pakļauta būtiskām apjoma transformācijām, kas varētu negatīvi ietekmēt arhitektūras kvalitāti.

- **Būtiski pieaug satiksmes sastrēgumi** Ādažu novada centrā, īpaši rīta un pēcpusdienas stundās.

Jau šobrīd Ādažu novada centrā regulāri veidojas sastrēgumi, kas rada neapmierinātību iedzīvotāju vidū un ietekmē vecāku lēmumu par skolas izvēli novadā. Papildu skolēnu skaits vēl vairāk palielinās slodzi uz transporta infrastruktūru, kas ne tikai paildzinās brauciena laikus, bet arī negatīvi ietekmēs gaisa kvalitāti un paaugstinās satiksmes drošības riskus. Turklāt esošās skolas atrodas pietiekami tuvu viena otrai, un vēl viena līdzīga apjoma skola šajā pašā teritorijā tikai saasinātu esošās problēmas.

Jaunas ĀVS mācību vietas izveide

1. Pārmērīgi liels skolēnu skaits rada **nesamērīgu administratīvo slogu, apgrūtināta skolas pārvaldību un mācību procesa organizēšanu**, ko ar esošajiem resursiem nav iespējams nodrošināt.

Ņemot vērā, ka 2025./2026. m.g. ĀVS mācās 2 102 skolēni, skolēnu skaits ir ievērojami lielāks nekā vairumam Latvijas skolu un tā jau ir uzskatāma par ļoti lielu izglītības iestādi. Jaunas mācību īstenošanas vietas izveide šīs pašas izglītības iestādes sastāvā vēl vairāk palielinātu kopējo skolēnu skaitu un sarežģītu pārvaldību, jo vienas juridiskās personas ietvaros būtu jāaskaņo mācību process, personāla noslodze un atbalsta funkcijas vairākās mācību vietās. Vienas juridiskās vienības ietvaros visi riski (darba strīdi, nelaimes gadījumi, sūdzības, pārkāpumi) koncentrējas vienuviet, un jo lielāks skolēnu un darbinieku skaits, jo augstāka ir šo risku iestāšanās varbūtība un potenciālā ietekme uz visas iestādes reputāciju un darbību. Turklāt visiem būtiskajiem lēmumiem jāiziet caur vienu administrāciju, kas pagarina lēmumu pieņemšanas laiku un uzdevumu kopējo izpildes laiku.

2. ĀVS mācību īstenošanas vieta darbotos kā esošās skolas struktūrvienība, kas būtiski **ierobežotu tās iespējas izstrādāt un īstenot tieši tai piemērotu attīstības stratēģiju ar saviem mērķiem un prioritātēm.**

Šādā modelī ĀVS mācību īstenošanas vieta funkcionētu kā esošās skolas struktūrvienība, kuras attīstību un prioritātes noteiktu visas izglītības iestādes kopējās vajadzības, nevis konkrētās teritorijas un vietējo iedzīvotāju vajadzības.

3. Lielās izglītības iestādēs ar sazarotu struktūru **resursu plānošana un sadale ir mazāk elastīga un caurskatāma**, kā arī rada apstākļus, kuros tās **struktūrvienībām savstarpēji jākonkurē par pieejamajiem resursiem.**

Šādā institucionālajā struktūrā resursi (piemēram, personāla un finanšu resursi) tiek plānoti un sadalīti izglītības iestādei kopumā, nevis atsevišķi katrai mācību īstenošanas vietai. Līdz ar to pastāv risks, ka atsevišķu struktūrvienību vajadzības netiek nodrošinātas pietiekamā apjomā.

4. Pārāk liels skolēnu skaits vienā izglītības iestādē **samazina administratīvā personāla iespējas savlaicīgi reaģēt uz skolēnu un ģimeņu vajadzībām.**

Palielinoties skolēnu skaitam, pieaug arī ar skolas darbības nodrošināšanu saistīto jautājumu, sūdzību un iesniegumu apjoms, savukārt administratīvā aparāta kapacitāte (piemēram, vadības un atbalsta personāla) ir relatīvi nemainīga. Līdz ar to lielās

izglītības iestādēs kļūst sarežģītāk nodrošināt operatīvu komunikāciju, lietu izskatīšanu un lēmumu pieņemšanu visiem iesaistītajiem.

SCENĀRIJU NOVĒRTĒJUMS

Piedāvātie scenāriji novērtēti, balstoties uz Ādažu novada bērnu skaita prognozēm un uz tā pamata izstrādātajām skolēnu skaita prognozēm pašvaldības skolās. Trūkstošo un brīvo vietu skaits aprēķināts, prognozēto skolēnu skaitu pašvaldības skolās salīdzinot ar attiecīgo skolu optimālo kapacitāti. Līdz ar to faktiskais trūkstošo vietu skaits pašvaldības skolās ir lielāks, jo tajās mācās tikai aptuveni 70% no novada bērniem. Papildus ir veikta katra scenārija sociālekonomisko, tehnisko, institucionālo un finanšu izmaksu, kā arī ilgtspējas un vides aspektu analīze.

Scenāriju izvērtējumam pieņemts, ka pašvaldība, izvērtējot kopējo situāciju visās pašvaldības skolās, nepieciešamības gadījumā aicinās iedzīvotājus izvēlēties to skolu, kurā konkrētajā gadā būs nodrošinātas vietas attiecīgajā klasē.

1. Scenārijs: esošā izglītības infrastruktūra paliek nemainīga

Šis scenārijs ir bāzes scenārijs, kurā Ādažu novada pašvaldības izglītības infrastruktūra paliek nemanīga. Pašvaldības skolu optimālā kapacitāte ir 2584 vietas, no kurām 700 – ĀVS sākumskolas korpusā, 1092 – AVS vidusskolas korpusā un 792 – CVS. Scenāriju novērtēšanai ir pieņemts, ka ĀVS vidusskolas korpusa optimālā kapacitāte pilnībā tiek izmantota skolas vajadzībām, ņemot vērā, ka PII izvietošana šajā ēkā ir pagaidu risinājums.

Prognozētais skolēnu skaits pašvaldības skolās ievērojami pārsniegs to optimālo kapacitāti, radot arvien vairāk izaicinājumu nodrošināt vietas visiem izglītojamiem. Sagaidāms būtisks vietu trūkums visās pašvaldības skolās – kopumā ap 870 vietām, galvenokārt 5.-9. klašu grupā, jo tajās ienāk bērni, kas dzimuši laikā, kad dzimstība un migrācija bija augstāka. ĀVS sākumskolas korpusā trūkst aptuveni 210 vietu, ĀVS vidusskolas korpusā aptuveni 390 vietu, bet CVS aptuveni 270 vietu.

Tabula 11. Brīvo un trūkstošo vietu skaits attiecībā pret optimālo kapacitāti Ādažu novada pašvaldības skolās 2030. gadā (1. scenārijs)

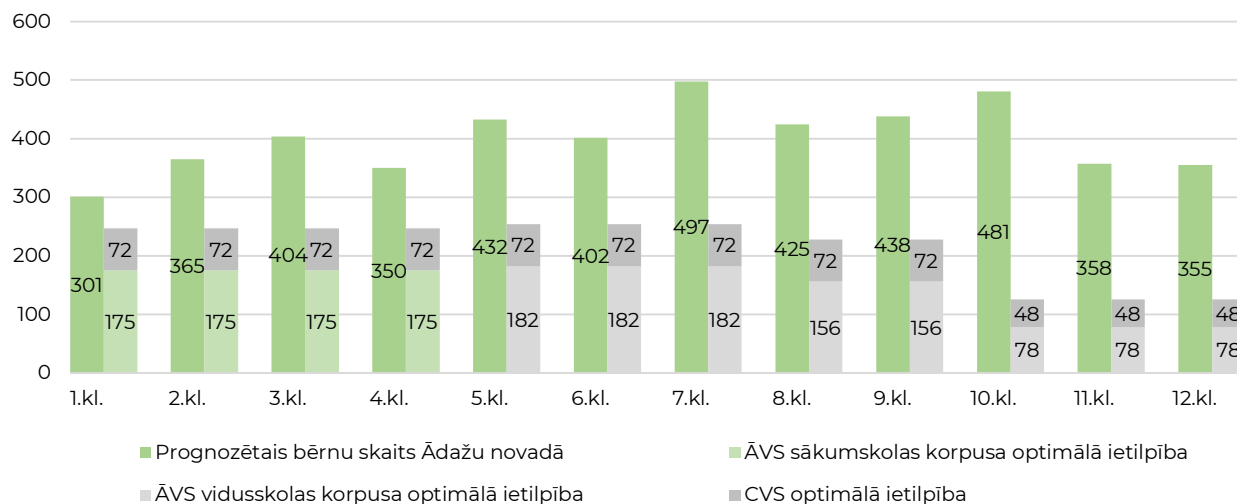
Skola	1.kl.	2.kl.	3.kl.	4.kl.	5.kl.	6.kl.	7.kl.	8.kl.	9.kl.	10.kl.	11.kl.	12.kl.	Kopā
ĀVS sākumskolas korpus	●-34	●-62	●-74	●-42									●-212
ĀVS vidusskolas korpus					●-77	●-54	●-25	●-88	●-77	●-40	●-27	●1	●-387
CVS	●10	●3	●-11	●-2	●-20	●-69	●-83	●-28	●-21	●-38	●-17	●7	●-268
Skolās kopā	●-24	●-59	●-85	●-43	●-97	●-123	●-107	●-116	●-97	●-78	●-44	●8	●-867

● trūkstošās vietas, ● brīvās vietas

Salīdzinot prognozēto skolas vecuma bērnu skaitu novadā ar optimālo pašvaldības skolu kapacitāti, vērojama būtiska starpība, norādot, ka izglītības pieejamība nebūtu nodrošināta lielam skaitam novada bērnu un daļa turpinātu to iegūt ārpus novada vai privātajās izglītības iestādēs. 2030. gadā kopējā starpība ir aptuveni 2230 vietas, no kurām sākumskolā ap 430, pārējā pamatskolas posmā – ap 980 vietas un vidusskolas posmā ap 820. Jāatzīmē, ka pamatizglītības posmā (sākumskola un pamatskola) šis deficīts ir faktiski saistošs, jo pašvaldībai ir likumā noteikts pienākums nodrošināt vietu katram deklarētajam bērnam, savukārt vidusskolas posmā aprēķins atspoguļo teorētisko vietu deficītu, jo pašvaldībai nav pienākuma garantēt vietu visiem. Vēsturiskie dati liecina, ka tajās mācās aptuveni 70% novada bērnu, jo daļa izglītojamo iegūst izglītību citās pašvaldībās vai privātajās izglītības iestādēs, kas var būt saistīts ne tikai ar vietu trūkumu pašvaldības skolās, bet arī ar izglītojamo un viņu

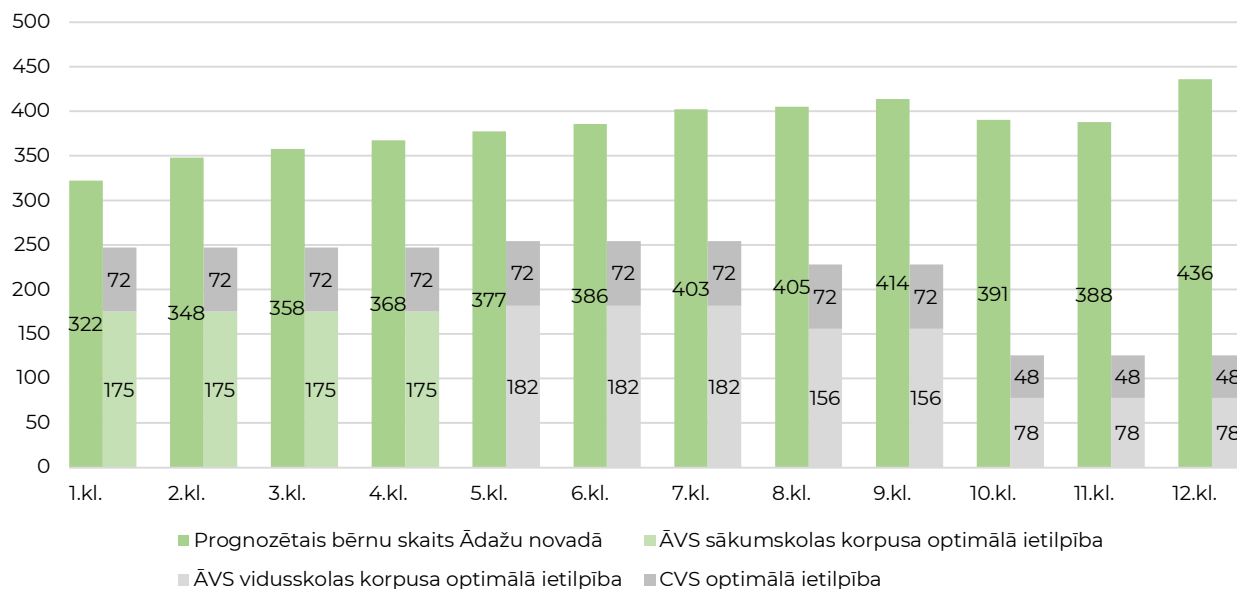
vecāku izvēli. Līdz ar to faktiskais pieprasījums var būt mazāks par teorētiski aprēķināto, un tas jāņem vērā, plānojot jaunās skolas optimālo kapacitāti. Vienlaikus jāņem vērā, ka pamatizglītības posmā pašvaldībai ir pienākums nodrošināt vietu visiem novadā deklarētajiem bērniem pēc pieprasījuma, tāpēc kapacitātes plānošanā jāparedz arī rezerve.

Attēls 17. Prognozētais bērnu skaits Ādažu novadā un pašvaldības skolu kapacitāte 2030. gadā (1. scenārijs)

Saglabājoties esošajām demogrāfiskajām tendencēm, 2040. gadā teorētiskais vietu deficīts pašvaldības skolās joprojām saglabāsies būtisks. Tas sasnies aptuveni 2010 vietu, no kurām sākumskolas posmā 410, pārējā pamatskolas posmā 770 un vidusskolas posmā 840.

Attēls 18. Prognozētais bērnu skaits Ādažu novadā un pašvaldības skolu kapacitāte 2040. gadā (1. scenārijs)

Apkopojot iepriekš minēto, saskaņā ar prognozēm izglītības pieejamība nebūs nodrošināta ievērojamai daļai skolēnu, ja netiks veiktas izmaiņas pašvaldības izglītības infrastruktūrā. Pašvaldības skolu kapacitāte saglabājas nemainīga, savukārt prognozētais skolēnu skaits būtiski pārsniedz pieejamo vietu skaitu, radot aptuveni 870 vietu trūkumu un teorētisku deficītu ap 2230 vietām, pieņemot, ka visiem novada bērniem jānodrošina vieta skolās. Pieaugot skolēnu skaitam, esošajās skolās jāpieņem papildu pedagogi, kuriem jānodrošina mācību process pārslogotā infrastruktūrā – trūkst specializēto kabinetu, koplietošanas telpas ir pārpildītas, un mācību vide kopumā ir noslogota. Šādos apstākļos ir apgrūtināti piesaistīt un noturēt kvalificētus pedagogus, turklāt skolu ēku pārvaldība un uzturēšana kļūst sarežģītāka – pastiprinātā noslodze paātrina telpu un aprīkojuma nolietošanos,

palielina uzturēšanas izmaksas un ierobežo iespējas plānot remontdarbus vai uzlabojumus mācību procesa laikā. Var būt nepieciešama darbības pārstrukturēšana esošajās Ādažu novada skolās.

Ņemot vērā, ka pašvaldības skolas būs pārslogotas, būs jāveido klases ar lielāku skolēnu skaitu par optimālo, kas pasliktinās izglītības kvalitāti – samazinās skolotāju pieejamība uz vienu skolēnu un iespējas nodrošināt individuālu pieeju, kā arī ierobežos skolēnu mācību sasniegumus. Kapacitātes trūkuma dēļ pasliktināsies arī interešu izglītības pieejamība – nebūs iespējams attīstīt jaunas programmas vai paplašināt esošās, ierobežojot skolēnu iespējas pilnvērtīgi attīstīt savus talantus. Tādējādi pašvaldības izdevumi par novada bērnu izglītību citās pašvaldībās sasniegtu 2 267 312 eiro gadā. Vienlaikus arī izglītības infrastruktūras vides un ilgtspējas rādītāji būtiski neuzlabosies – esošās skolu ēkas ir būvētas atbilstoši tā brīža energoefektivitātes standartiem.

Tabula 12. 1. scenārija kopsavilkums 2030. gadā

Nr. p.k.	Novērtējuma kritērijs	Apraksts
1.	Tehniskie aspekti	
1.1.	Pašvaldības skolu kapacitāte	Nemainīga – aptuveni 2584 vietas, no kurām 700 – ĀVS sākumskolas korpusā, 1092 – AVS vidusskolas korpusā un 792 – CVS.
1.2.	Izglītības infrastruktūras noslodze	Pārslogota – pašvaldības skolu kapacitāte ir par ~870 vietām mazāka nekā tajās prognozētais skolēnu skaits.
2.	Sociālekonomiskie aspekti	
2.1.	Izglītības pieejamība ⁶³	Teorētiskais vietu deficīts ~2230 vietas, no kurām sākumskolā 430, pārējā pamatskolas posmā 980 un vidusskolas posmā 820. 2040. gadā teorētiskais vietu deficīts ~2010 vietas, no kurām sākumskolā 410, pārējā pamatskolas posmā 760 un vidusskolas posmā 840.
2.2.	Izglītības kvalitāte un mācību sniegums	Pasliktinās – kapacitātes trūkuma dēļ jāveido klases ar lielāku skolēnu skaitu par optimālo, kā rezultātā samazinās skolotāju pieejamība uz vienu skolēnu un iespējas nodrošināt individuālu pieeju.
2.3.	Interešu izglītība	Pasliktinās - piedāvājums neatbilst pieaugošajam skolēnu skaitam, kapacitātes trūkuma dēļ nav iespējams attīstīt jaunas programmas un paplašināt esošās.
2.4.	Sasniedzamība	Nemainās – esošā infrastruktūra un attālumi līdz skolām paliek nemainīgi.
3.	Institucionālie aspekti	
3.1.	Pašvaldības skolu tīkla institucionālais mehānisms	Pašvaldības skolu tīkls nemainās un saglabājas esošā pārvaldības struktūra. Pieaugot skolēnu skaitam, mācību process notiek pārslogotā infrastruktūrā, kas apgrūtina pedagogu piesaisti un kā rezultātā skolu ēku pārvaldība un uzturēšana kļūst sarežģītāka un dārgāka. Var būt nepieciešama pakāpeniska darbības pārstrukturēšana esošajās pašvaldības skolās.
3.2.	Skolēnu plūsma starp pašvaldības skolām	Nav izlīdzināta - būtisks vietu trūkums saglabājas visās skolās (ĀVS sākumskolas korpusā ~210, vidusskolas korpusā ~390 un CVS ~270 vietu).
4.	Finanšu izmaksu aspekti	

⁶³ Teorētiskais vietu deficīts — starpība starp prognozēto bērnu skaitu novadā atbilstošajā vecuma grupā un pašvaldības skolu optimālo kapacitāti, pieņemot, ka visiem novada bērniem būtu jānodrošina vieta pašvaldības skolās.

Nr. p.k.	Novērtējuma kritērijs	Apraksts
4.1.	Pašvaldības izdevumi par novada bērnu izglītību citās pašvaldībās ⁶⁴	2 267 312 eiro gadā (par 1 083 972 eiro vairāk kā 2024. gada izdevumi citām pašvaldībām un privātajām izglītības iestādēm); 2224 skolēniem izglītības iespējas būtu jāmeklē citās pašvaldībās vai privātajās izglītības iestādēs.
5.	Vides un ilgtspējas aspekti	
5.1.	Jaunā Eiropas Bauhaus principu īpatsvars izglītības infrastruktūrā	Uzlabojas - jaunās izglītības iestādes ēkas projektēšanā un būvniecībā tiks nodrošināta Jaunā Eiropas Bauhaus principu ieviešana: vides pieejamība visām sabiedrības grupām, risinājumu un materiālu ilgtspēja, kvalitatīvi vides estētikas risinājumi un inovāciju iekļaušana projektā.
5.2.	Izglītības infrastruktūras energoefektivitāte	Nemainīga – esošās pašvaldības skolu ēkas ir celtas dažādos laikos atbilstoši tā brīža energoefektivitātes prasībām, un šobrīd tās vairs neatbilst noteiktajām minimālajām energoefektivitātes prasībām; ēkas daļēji atjaunojot, to energoefektivitāti iespējams uzlabot, tomēr arī pēc atjaunošanas tās visticamāk neatbildīs mūsdienu augstākajiem standartiem.

2. Scenārijs: jaunas izglītības iestādes izveide 1.-9. klasei

Scenārijs paredz jaunas izglītības iestādes izveidi 1.-9. klasei 2030. gadā, saglabājot pārējo izglītības infrastruktūru nemainīgu. Esošo pašvaldības skolu optimālā kapacitāte ir 2584 vietas, no kurām 700 – ĀVS sākumskolas korpusā, 1092 – AVS vidusskolas korpusā un 792 – CVS. Scenāriju novērtēšanai ir pieņemts, ka ĀVS vidusskolas korpusa optimālā kapacitāte pilnībā tiek izmantota skolas vajadzībām, ņemot vērā, ka PII izvietošana šajā ēkā ir pagaidu risinājums.

Saskaņā ar skolēnu skaita prognozēm skolēnu skaits 1.–9. klašu grupā pašvaldības skolās pārsniedz to optimālo kapacitāti. Lai šajā scenārijā nodrošinātu trūkstošās vietas esošajās pašvaldību skolās, jaunajā izglītības iestādē jāparedz vismaz 750 vietas un 33 klašu komplekti. Ņemot vērā IZM prasības par minimālo klašu skaitu un pieņemto vidējo skolēnu skaitu klasē, nepieciešamā jaunās skolas kapacitāte ir **900 vietas un 35 klašu komplekti**. Tas ļaus vēl papildus uzņemt aptuveni 150 novada bērnus, un kopējā pašvaldības skolu kapacitāte pieaugs līdz aptuveni 3484 vietām.

Tabula 13. Optimālais skolēnu un klašu komplektu skaits jaunajā izglītības iestādē 1.-9. klasei 2030. gadā (2. scenārijs)

Pozīcija	1.kl.	2.kl.	3.kl.	4.kl.	5.kl.	6.kl.	7.kl.	8.kl.	9.kl.	Kopā
Vietu iztrūkums ĀVS un CVS	24	59	85	43	97	123	107	116	97	752
Aprēķinātais klašu komplektu skaits	1	3	4	2	4	5	5	5	4	33
Plānotais klašu komplektu skaits (atbilstoši IZM kritērijiem un autoru apsvērumiem)	2	3	4	2	5	5	5	5	4	35
Plānotais vietu skaits	50	75	100	50	130	130	130	130	104	899
Papildu vietas novada bērnu uzņemšanai	26	16	15	7	33	7	23	14	7	120
Piezīme: Pieņemts, ka 1.-4. klasei optimālais skolnieku skaits klasē ir 25, savukārt 5.-9. klasei – 26. Viens papildu klašu komplekts pievienots 5. klasei, lai paredzētu nelielu rezervi un sabalansētu kopējo vietu skaitu.										

⁶⁴ Pašvaldības izdevumi par novada bērnu izglītību citās pašvaldībās norādīti 2026. gada cenās.

Pēc jaunās izglītības iestādes izveides situācija būtiski uzlabojas, un esošās pašvaldības skolas pamatskolas posmā tiek pilnībā atslogotas. Jaunā izglītības iestāde nodrošina visu nepieciešamo kapacitāti 1.–9. klašu grupā, tādējādi pilnībā kompensējot ĀVS un CVS līdzšinējo kapacitātes trūkumu. Papildu vietas ļaus uzņemt vēl aptuveni 150 novada bērnus. Vidusskolas posmā vietu trūkums saglabājas, taču tas ir salīdzinoši neliels - aptuveni 120 vietas.

Tabula 14. Brīvās un trūkstošās vietas attiecībā pret optimālo kapacitāti Ādažu novada pašvaldības skolās 2030. gadā (2. scenārijs)

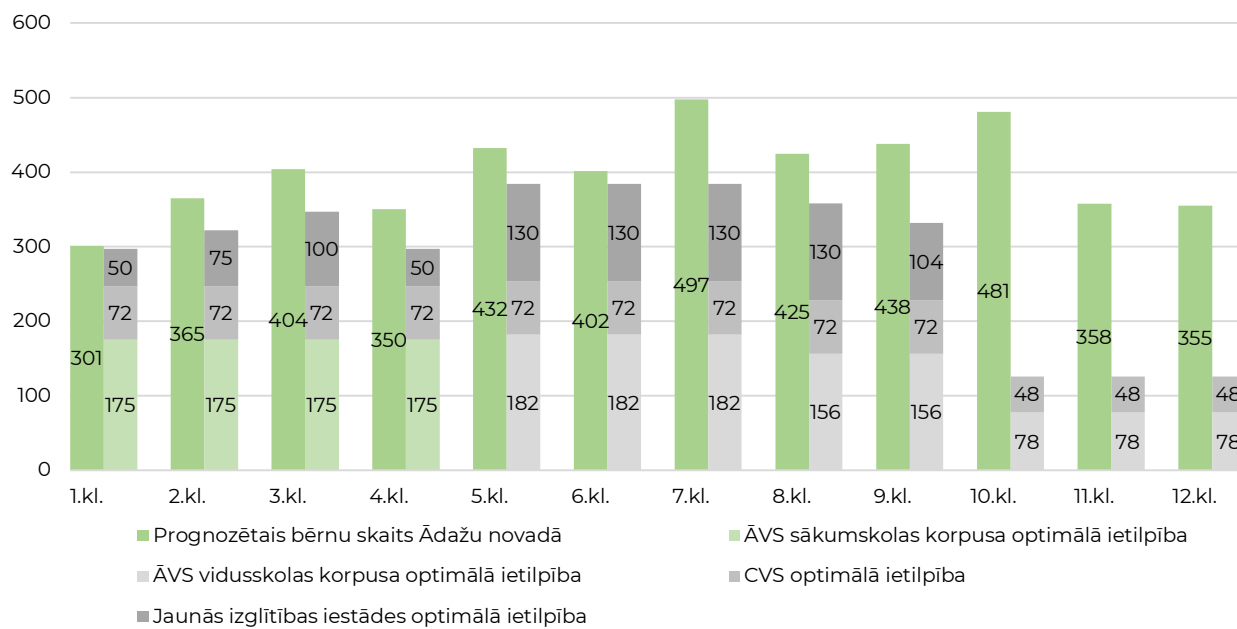
Skola	1.kl.	2.kl.	3.kl.	4.kl.	5.kl.	6.kl.	7.kl.	8.kl.	9.kl.	10.kl.	11.kl.	12.kl.
ĀVS sākumskolas korpuss	●-34	●-62	●-74	●-42								
ĀVS vidusskolas korpuss					●-77	●-54	●-25	●-88	●-77	●-40	●-27	●1
CVS	●10	●3	●-11	●-2	●-20	●-69	●-83	●-28	●-21	●-38	●-17	●7
Jaunā izglītības iestāde	50	75	100	50	130	130	130	130	104			
Skolās kopā	●26	●16	●15	●7	●33	●7	●23	●14	●7	●-78	●-44	●8

● trūkstošās vietas, ● brīvās vietas

Salīdzinot prognozēto skolas vecuma bērnu skaitu novadā ar jauno pašvaldības skolu kapacitāti, teorētiskais vietu deficīts ~1325 vietas, no kurām sākumskolā 160, pārējā pamatskolas posmā 350 un vidusskolas posmā 820. Izglītības pieejamība ir nodrošināta lielākajai daļai novada bērnu sākumskolā un pārējā pamatskolas posmā, taču vidusskolas posmā tas joprojām saglabājas būtisks.

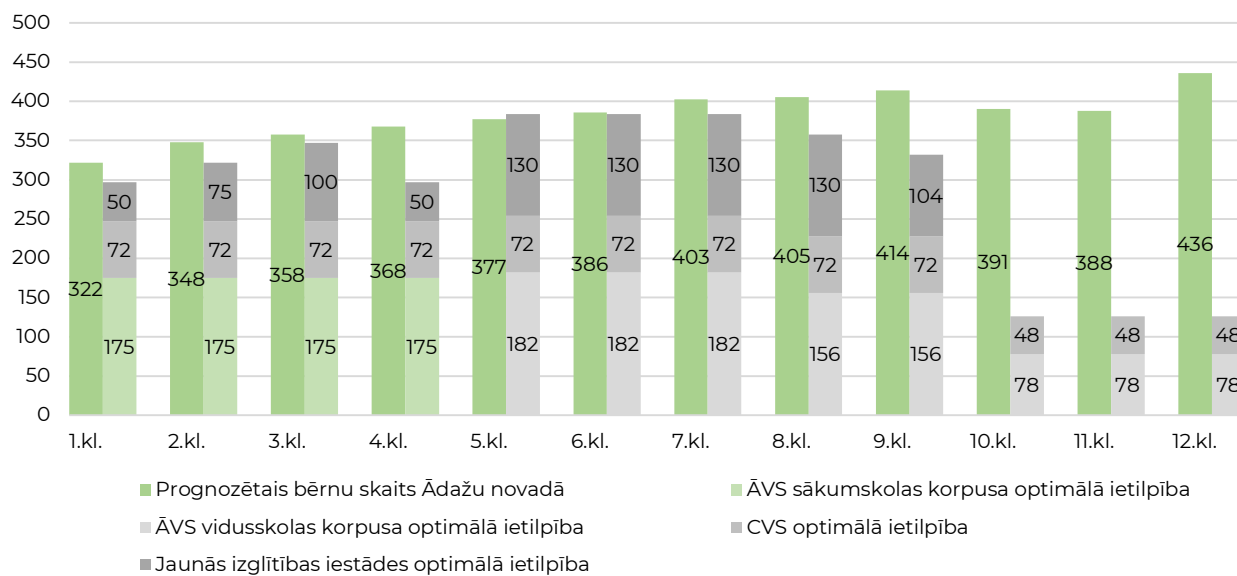
Jāatzīmē, ka pamatizglītības posmā (sākumskola un pamatskola) šis deficīts ir faktiski saistošs, jo pašvaldībai ir likumā noteikts pienākums nodrošināt vietu katram deklarētajam bērnam, savukārt vidusskolas posmā aprēķins atspoguļo teorētisko vietu deficītu, jo pašvaldībai nav pienākuma garantēt vietu visiem. Vēsturiskie dati liecina, ka tajās mās aptuveni 70% novada bērnu, jo daļa izglītojamo iegūst izglītību citās pašvaldībās vai privātajās izglītības iestādēs, kas var būt saistīts ne tikai ar vietu trūkumu pašvaldības skolās, bet arī ar izglītojamo un viņu vecāku izvēli. Līdz ar to faktiskais pieprasījums var būt mazāks par teorētiski aprēķināto, un tas jāņem vērā, plānojot jaunās skolas optimālo kapacitāti. Vienlaikus jāņem vērā, ka pamatizglītības posmā pašvaldībai ir pienākums nodrošināt vietu visiem novadā deklarētajiem bērniem pēc pieprasījuma, tāpēc kapacitātes plānošanā jāparedz arī kāda rezerve.

Attēls 19. Prognozētais bērnu skaits Ādažu novadā un pašvaldības skolu kapacitāte 2030. gadā (2. scenārijs)

Saglabājoties esošajām demogrāfiskajām tendencēm, 2040. gadā teorētiskais vietu deficīts samazināsies līdz ~1100 vietām, no kurām sākumskolā 130, pārējā pamatskolas posmā 140 un vidusskolas posmā 840. Pamatskolas posmā situācija vēl vairāk uzlabosies, kamēr vidusskolas posmā deficīts saglabāsies gandrīz nemainīgs.

Attēls 20. Prognozētais bērnu skaits Ādažu novadā un pašvaldības skolu kapacitāte 2040. gadā (2. scenārijs)

Apkopojot iepriekš minēto, jaunas izglītības iestādes izveide 1.–9. klasei 2030. gadā būtiski palielinās pašvaldības skolu kapacitāti līdz 3484 vietām, uzlabojot izglītības pieejamību pamatskolas posmā un atslogojot esošās skolas. Neliels vietu deficīts saglabāsies – ap 1325 vietām 2030. gadā un ap 1100 vietām 2040. gadā –, taču tas galvenokārt koncentrēsies vidusskolas, nevis pamatskolas posmā. Līdz ar to pamatskolas posmā izglītības pieejamība tiek nodrošināta lielam skaita novada bērnu, kas ir īpaši būtiski, jo tieši šajā izglītības pakāpē pašvaldībai ir tiešs pienākums garantēt vietu pieejamību.

Jauna izglītības iestāde tiks izveidota ar savu direktoru un administrāciju, kas nodrošinās skaidru atbildības sadalījumu un operatīvāku lēmumu pieņemšanu atbilstoši vietējo iedzīvotāju vajadzībām. Piesaistāmā personāla kopējais apjoms un attiecīgās

izmaksas var būt lielākas nekā situācijā bez jaunās skolas, taču slodze starp izglītības iestādēm tiks sadalīta vienmērīgāk un atbilstoši katras skolas faktiskajām vajadzībām, un jaunu pedagogu piesaiste būs vieglāka modernas infrastruktūras dēļ. Būtiska darbības pārstrukturēšana esošajās Ādažu novada skolās nav nepieciešama – jaunā iestāde pārņem daļu skolēnu, ļaujot esošajām skolām turpināt darboties optimālā režīmā. Būtiska darbības pārstrukturēšana esošajās Ādažu novada skolās nav nepieciešama – jaunā iestāde pārņem daļu skolēnu, tādējādi atslogojot esošās skolas un ļaujot tām turpināt darboties optimālā režīmā.

Tādējādi esošo skolu atslogošana veicinās izglītības kvalitātes uzlabošanu – klasēs būs mazāks skolēnu skaits, palielināsies skolotāju pieejamība uz vienu skolēnu un iespējas nodrošināt individuālu pieeju. Paplašinot infrastruktūru, būs iespējams attīstīt jaunas interešu izglītības programmas un paplašināt esošās, kā arī piedāvāt plašāku kultūras un sporta aktivitāšu klāstu, kas stiprina kopienas saiknes un sabiedrības saliedētību, uzlabo mācību sniegumu un cilvēkkapitāla kvalitāti, ilgtermiņā sekmējot ekonomikas izaugsmi. Vienlaikus jaunās izglītības iestādes projektēšanā un būvniecībā paredzēts ievērot Jaunā Eiropas Bauhaus principus un augstas energoefektivitātes standartus, uzlabojot izglītības infrastruktūras ilgtspēju un samazinot tās ietekmi uz vidi.

Tabula 15. 2. scenārija kopsavilkums 2030. gadā

Nr. p.k.	Novērtējuma kritērijs	Apraksts
1.	Tehniskie aspekti	
1.1.	Pašvaldības skolu kapacitāte	Būtiski pieaug – 3484 vietas, no kurām 700 – ĀVS sākumskolas korpusā, 1092 – AVS vidusskolas korpusā, 792 – CVS un jaunajā izglītības iestādē – 900.
1.2.	Izglītības infrastruktūras noslodze	Atslogota pamatskolas posmā, savukārt vidusskolas posmā pašvaldības skolu kapacitāte ir par ~120 vietām mazāka nekā tajās prognozētais skolēnu skaits.
2.	Sociālekonomiskie aspekti	
2.1.	Izglītības pieejamība ⁶⁵	Teorētiskais vietu deficīts ~1325 vietas, no sākumskolā 160, pārējā pamatskolas posmā 350 un vidusskolas posmā 820. 2040. gadā teorētiskais vietu deficīts ~1100 vietas, no kurām sākumskolā 130, pārējā pamatskolas posmā 140 un vidusskolas posmā 840.
2.2.	Izglītības kvalitāte un mācību sniegums	Uzlabojas – mazāks skolēnu skaits klasēs, palielinās skolotāju pieejamība uz vienu skolēnu un iespējas nodrošināt individuāli pieeju.
2.3.	Interešu izglītība	Uzlabojas – līdz ar jaunas infrastruktūras izveidi iespējams attīstīt jaunas programmas, paplašināt esošās, kā arī piedāvāt plašāku kultūras un sporta aktivitāšu klāstu.
2.4.	Sasniedzamība	Uzlabojas – paplašināts skolu tīkls, kas nodrošina labāku izglītības pieejamību lielai daļai skolēnu citās apkaimēs. Jaunāko klašu skolēniem no attālākām vietām var būt nepieciešams nodrošināt skolēnu pārvadājumus.
3.	Institucionālie aspekti	
3.1.	Pašvaldības skolu tīkla institucionālais mehānisms	Jaunas izglītības iestādes izveide ar savu direktoru un administrāciju, kas nodrošina skaidru atbildības sadalījumu un operatīvāku lēmumu pieņemšanu atbilstoši vietējām iedzīvotāju vajadzībām. Piesaistāmā personāla apjoms un izmaksas ir lielākas nekā 1. scenārijā, taču slodze starp skolām ir līdzsvarotāka un sadalīta

⁶⁵ Teorētiskais vietu deficīts — starpība starp prognozēto bērnu skaitu novadā atbilstošajā vecuma grupā un pašvaldības skolu optimālo kapacitāti, pieņemot, ka visiem novada bērniem būtu jānodrošina vieta pašvaldības skolās.

Nr. p.k.	Novērtējuma kritērijs	Apraksts
		atbilstoši katras skolas faktiskajām vajadzībām. Jaunu pedagogu piesaiste ir vieglāka modernas infrastruktūras dēļ. Nav nepieciešama būtiska darbības pārstrukturēšana esošajās pašvaldības skolās.
3.2.	Skolēnu plūsma starp pašvaldības skolām	Izlīdzināta – ĀVS un CVS kapacitātes trūkumu pamatskolas posmā nosedz jaunā izglītības iestāde, vidusskolas posmā saglabājas neliels vietu trūkums – ĀVS ap 70 un CVS ap 50.
4.	Finanšu izmaksu aspekti	
4.1.	Pašvaldības izdevumi par novada bērnu izglītību citās pašvaldībās ⁶⁶	1 350 804 eiro gadā (par 167 464 eiro vairāk kā 2024. gada izdevumi citām pašvaldībām un privātajām izglītības iestādēm); 1325 skolēniem izglītības iespējas būtu jāmeklē citās pašvaldībās vai privātajās izglītības iestādēs.
5.	Vides un ilgtspējas aspekti	
5.1.	Jaunā Eiropas Bauhaus principu īpatsvars izglītības infrastruktūrā	Uzlabojas - jaunās izglītības iestādes ēkas projektēšanā un būvniecībā tiks nodrošināta Jaunā Eiropas Bauhaus principu ievērošana: vides pieejamība visām sabiedrības grupām, risinājumu un materiālu ilgtspēja, kvalitatīvi vides estētikas risinājumi un inovāciju iekļaušana projektā.
5.2.	Izglītības infrastruktūras energoefektivitāte	Uzlabojas - jaunās izglītības iestādes ēkas projektēšanā un būvniecībā tiks nodrošinātas normatīvajos aktos noteiktās energoefektivitātes prasības; atkarībā no Jaunā Eiropas Bauhaus risinājumu īpatsvara projektā ēkas enerģijas patēriņš var būt zemāks par normatīvos pieļaujamo enerģijas patēriņa maksimumu.

3. scenārijs: jaunas izglītības iestādes izveide 1.-9. klasei un vidusskolas izveide ĀVS vidusskolas korpusā

Scenārijs paredz izveidot jaunu izglītības iestādi 1.-9. klasei 2030. gadā un vidusskolu ar progimnāzijas klasēm ĀVS vidusskolas korpusā Gaujas ielā 30. ĀVS sākumskolas korpusā Attekas ielā 16 turpina darboties sākumskola. Pēc plānotajām izmaiņām ĀVS optimālā kapacitāte ir 1558 vietas, no kurām sākumskolas korpusā – 700 un vidusskolas korpusā – 858. Tādējādi esošo pašvaldības skolu optimālā kapacitāte ir 2411 vietas. Scenāriju novērtēšanai ir pieņemts, ka ĀVS vidusskolas korpusa optimālā kapacitāte pilnībā tiek izmantota skolas vajadzībām, ņemot vērā, ka PII izvietošana šajā ēkā ir pagaidu risinājums.

⁶⁶ Pašvaldības izdevumi par novada bērnu izglītību citās pašvaldībās norādīti 2026. gada cenās.

Tabula 16. Optimālā ĀVS kapacitāte pēc izmaiņām

Rādītājs	1.kl.	2.kl.	3.kl.	4.kl.	5.kl.	6.kl.	7.kl.	8.kl.	9.kl.	10.kl.	11.kl.	12.kl.	Kopā
Klašu skaits ĀVS sākumskolas korpusā	7	7	7	7									28
Optimālais skolēnu skaits ĀVS sākumskolas korpusā	175	175	175	175									700
Klašu skaits ĀVS vidusskolas korpusā					-	-	7	7	7	4	4	4	33
Optimālais skolēnu skaits ĀVS vidusskolas korpusā					-	-	182	182	182	104	104	104	858

Saskaņā ar skolēnu skaita prognozēm skolēnu skaits 1.–9. klašu grupā pašvaldības skolās pārsniedz to optimālo kapacitāti. Lai šajā scenārijā nodrošinātu trūkstošās vietas esošajās pašvaldības skolās, ņemot vērā, ka ĀVS tiek pārstrukturēta par vidusskolu un tajā vairs nebūs 5.–6. klases, jaunajā izglītības iestādē jāparedz vismaz 1065 vietas un 45 klašu komplekti. Tā kā nav ieteicams veidot pārāk daudz paralēlo klašu ar nevienmērīgu sadalījumu pa klašu grupām, nepieciešamā jaunās skolas kapacitāte ir **950 vietas un 37 klašu komplekti**. Tas arī ļaus vēl papildus uzņemt aptuveni 110 novada bērnus, un kopējā pašvaldības skolu kapacitāte pieaugs līdz 3300 vietām.

Tabula 17. Optimālais skolēnu un klašu komplektu skaits jaunajā izglītības iestādē 1.-9. klasei 2030. gadā (3. scenārijs)

Pozīcija	1.kl.	2.kl.	3.kl.	4.kl.	5.kl.	6.kl.	7.kl.	8.kl.	9.kl.	Kopā
Vietu iztrūkums ĀVS un CVS	24	59	85	43	279	305	107	90	71	1064
Aprēķinātais klašu komplektu skaits	1	3	4	2	11	12	5	4	3	45
Plānotais klašu komplektu skaits (atbilstoši IZM kritērijiem un autoru apsvērumiem)	2	3	4	2	7	7	5	4	3	37
Plānotais vietu skaits	50	75	100	50	182	182	130	104	78	951
Papildu vietas novada bērnu uzņemšanai	26	16	15	7	0	0	23	14	7	107

Piezīme: Pieņemts, ka 1.-4. klasei optimālais skolnieku skaits klasē ir 25, savukārt 5.-9. klasei – 26.

Pēc jaunās izglītības iestādes izveides un ĀVS vidusskolas korpusa reorganizācijas situācija uzlabojas, taču esošās pašvaldības skolas tiek atslogotas tikai daļēji. Jaunā izglītības iestāde nodrošina papildu kapacitāti 1.–9. klašu grupā, taču tā nav pietiekama, lai pilnībā kompensētu vietu trūkumu 5.–6. klašu grupā - pamatskolas posmā veidojas aptuveni 175 vietu trūkums. Vidusskolas posmā saglabājas neliels vietu trūkums - ap 40 vietām. Līdz ar to piedāvātais risinājums tikai daļēji izlīdzinātu skolēnu plūsmu starp pašvaldības skolām.

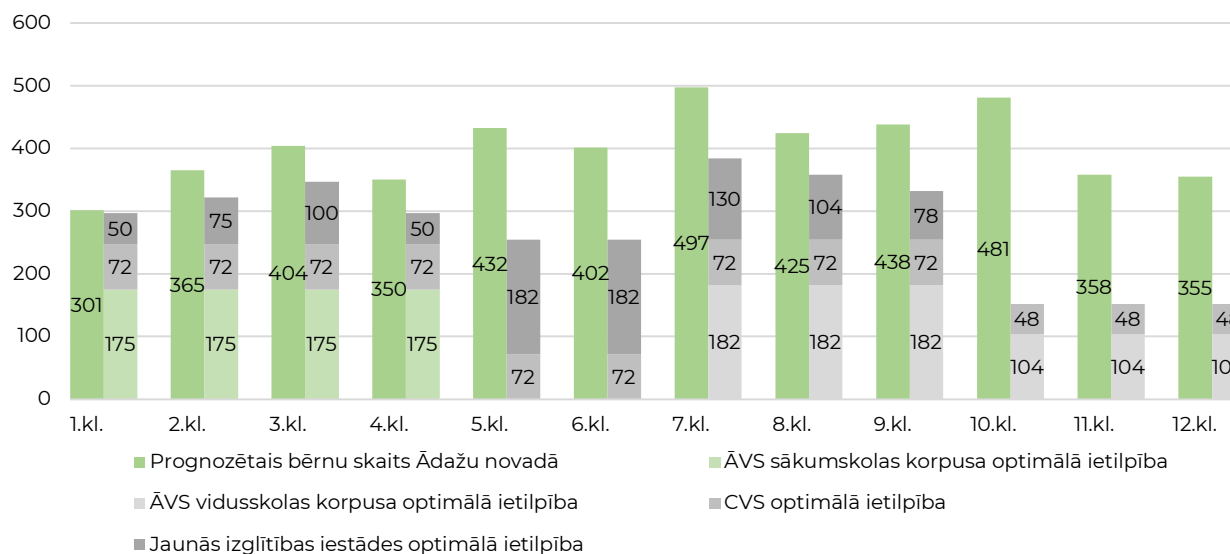
Tabula 18. Brīvās un trūkstošās vietas attiecībā pret optimālo kapacitāti Ādažu novada pašvaldības skolās 2030. gadā (3. scenārijs)

Skola	1.kl.	2.kl.	3.kl.	4.kl.	5.kl.	6.kl.	7.kl.	8.kl.	9.kl.	10.kl.	11.kl.	12.kl.
ĀVS sākumskolas korpuss	●-34	●-62	●-74	●-42								
ĀVS vidusskolas korpuss					●-259	●-236	●-25	●-62	●-51	●-14	●-1	●27
CVS	●10	●3	●-11	●-2	●-20	●-69	●-83	●-28	●-21	●-38	●-17	●7
Jaunā izglītības iestāde	50	75	100	50	182	182	130	104	78			
Skolās kopā	●26	●16	●15	●7	●-97	●-123	●23	●14	●7	●-52	●-18	●34

■ ĀVS vidusskolas korpusā pārceltās klases uz jauno izglītības iestādi
 ● trūkstošās vietas, ● brīvās vietas

Salīdzinot prognozēto skolas vecuma bērnu skaitu novadā ar jauno pašvaldības skolu kapacitāti, kopējais teorētiskais vietu deficīts ir aptuveni 1510 vietas. Izglītības pieejamība sākumskolas posmā ir nodrošināta lielākajai daļai novada bērnu – teorētiskais vietu deficīts ir neliels, aptuveni 160 vietas. Savukārt pārējā pamatskolas posmā deficīts ir būtisks – aptuveni 610 vietas, un vidusskolas posmā – aptuveni 740 vietas. Jāatzīmē, ka pamatizglītības posmā (sākumskola un pamatskola) šis deficīts ir faktiski saistošs, jo pašvaldībai ir likumā noteikts pienākums nodrošināt vietu katram deklarētajam bērnam, savukārt vidusskolas posmā aprēķins atspoguļo teorētisko vietu deficītu, jo pašvaldībai nav pienākuma garantēt vietu visiem. Vēsturiskie dati liecina, ka tajās mās aptuveni 70% novada bērnu, jo daļa izglītojamo iegūst izglītību citās pašvaldībās vai privātajās izglītības iestādēs, kas var būt saistīts ne tikai ar vietu trūkumu pašvaldības skolās, bet arī ar izglītojamo un viņu vecāku izvēli. Līdz ar to faktiskais pieprasījums var būt mazāks par teorētiski aprēķināto, un tas jāņem vērā, plānojot jaunās skolas optimālo kapacitāti. Vienlaikus jāņem vērā, ka pamatizglītības posmā pašvaldībai ir pienākums nodrošināt vietu visiem novadā deklarētajiem bērniem pēc pieprasījuma, tāpēc kapacitātes plānošanā jāparedz arī kāda rezerve.

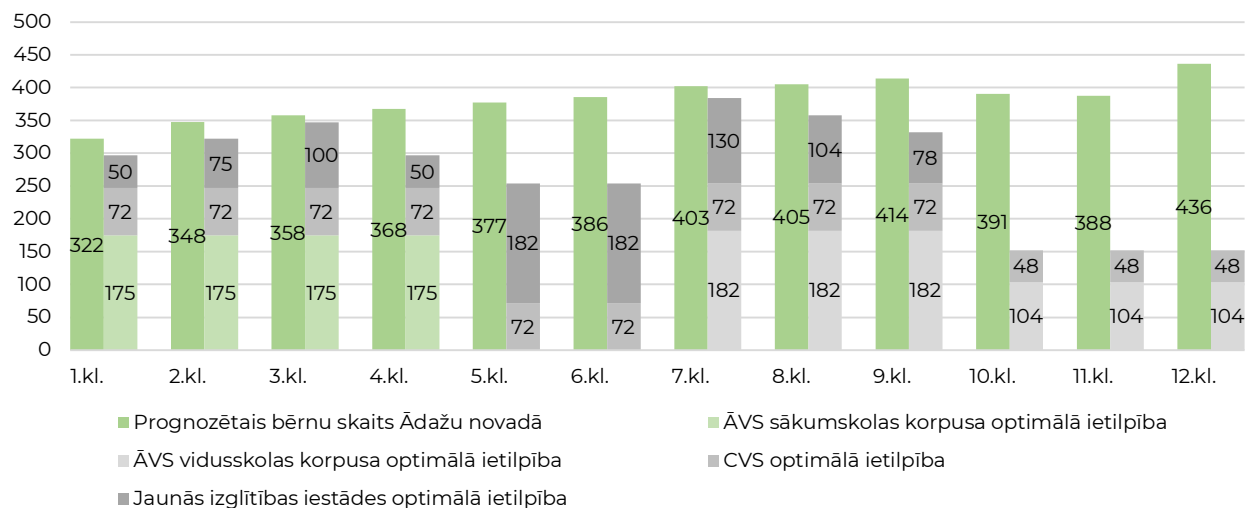
Attēls 21. Prognozētais bērnu skaits Ādažu novadā un pašvaldības skolu kapacitāte 2030. gadā (3. scenārijs)

Saglabājoties esošajām demogrāfiskajām tendencēm ilgtermiņā, 2040. gadā teorētiskais vietu deficīts pašvaldības skolās joprojām saglabāsies būtisks. Tas sasnies aptuveni 1295 vietas, neskatoties uz to, ka skolas vecuma bērnu skaits Ādažu novadā

nedaudz samazināsies, salīdzinot ar 2030. gadu. Sākumskolas posmā deficīts būs aptuveni 130 vietas, pārējā pamatskolas posmā – aptuveni 400 vietas un vidusskolas posmā – aptuveni 760 vietas.

Attēls 22. Prognozētais bērnu skaits Ādažu novadā un pašvaldības skolu kapacitāte 2040. gadā (3. scenārijs)

Kopumā var secināt, ka jaunas izglītības iestādes izveide 1.–9. klasei 2030. gadā un vidusskolas izveide ĀVS palielinās pašvaldības skolu kapacitāti līdz 3300 vietām, taču tas tikai daļēji uzlabos izglītības pieejamību Ādažu novadā un atslogos esošās skolas. Lai gan sākumskolas posmā ir nodrošinātas trūkstošās vietas pašvaldības skolās, pārējā pamatskolas posmā un vidusskolas posmā vietu trūkums saglabājas. Teorētiskais vietu deficīts ir 1510 vietas, kas nozīmē, ka aptuveni 770 Ādažu novada bērniem pamatskolas posmā un aptuveni 740 bērniem vidusskolas posmā nebūs iespējams nodrošināt vietu pašvaldības skolās. Ņemot vērā, ka atsevišķās klašu grupās skolēnu skaits klasē pārsniegs optimālo, izglītības kvalitāte un mācību sniegums uzlabosies tikai daļēji.

Jaunas izglītības iestādes izveide ar savu direktoru un administrāciju nodrošinās skaidru atbildības sadalījumu un operatīvāku lēmumu pieņemšanu atbilstoši iedzīvotāju vajadzībām. Piesaistāmā personāla apjoms un izmaksas ir lielākas nekā 1. scenārijā, taču slodze starp skolām ir līdzsvarotāka un sadalīta atbilstoši katras skolas faktiskajām vajadzībām, un jaunu pedagogu piesaiste ir vieglāka modernas infrastruktūras dēļ. Vienlaikus nepieciešama būtiska darbības pārstrukturēšana esošajās pašvaldības skolās – liela skolēnu skaita pārceļšana starp iestādēm, pedagogu pārdale un slodžu pārstrukturēšana, kā arī mācību programmu reorganizācija abās skolās. Pārejas periodā jānodrošina nepārtraukts mācību process paralēli apjomīgām organizatoriskām pārmaiņām, kas rada paaugstinātu administratīvo slogu un riskus mācību kvalitātei.

Vienlaikus jaunas izglītības iestādes izveide ļaus attīstīt jaunas interešu izglītības programmas, paplašināt esošās, kā arī piedāvāt kultūras un sporta aktivitātes, kas stiprina kopienas saiknes un sabiedrības saliedētību. Savukārt jaunās izglītības iestādes projektēšanā un būvniecībā paredzēts ievērot Jaunā Eiropas Bauhaus principus un augstas energoefektivitātes standartus, uzlabojot izglītības infrastruktūras ilgtspēju un samazinot tās ietekmi uz vidi.

Tabula 19. 3. scenārija kopsavilkums 2030. gadā

Nr. p.k.	Novērtējuma kritērijs	Apraksts
1.	Tehniskie aspekti	
1.1.	Pašvaldības skolu kapacitāte	Pieaug – 3300 vietas, no kurām 700 – ĀVS sākumskolas korpusā, 858 – AVS vidusskolas korpusā, 792 – CVS un jaunajā izglītības iestādē – 950.
1.2.	Izglītības infrastruktūras noslodze	Daļēji atslogota – sākumskolas posmā pilnībā atslogota, savukārt pamatskolas posmā pašvaldības skolu kapacitāte ir par ~175

		vietām mazāka nekā tajās prognozētais skolēnu skaits, vidusskolas posmā – par ~40 vietām.
2.	Sociālekonomiskie aspekti	
2.1.	Izglītības pieejamība ⁶⁷	Teorētiskais vietu deficīts ~1510 vietas, no kurām sākumskolā 160, pārējā pamatskolas posmā 610 un vidusskolas posmā 740. 2040. gadā teorētiskais vietu deficīts ~1295 vietas, no kurām sākumskolā 130, pārējā pamatskolas posmā 400 un vidusskolas posmā 760.
2.2.	Izglītības kvalitāte un mācību sniegums	Daļēji uzlabojas – atsevišķās klašu grupās skolēnu skaits klasē pārsniegs optimālo, tādēļ ne visās klašu grupās iespējams palielināt skolotāju pieejamību uz vienu skolēnu un nodrošināt individuāli pieeju.
2.3.	Interesešu izglītība	Uzlabojas – līdz ar jaunas infrastruktūras izveidi iespējams attīstīt jaunas programmas, paplašināt esošās, kā arī piedāvāt plašāku kultūras un sporta aktivitāšu klāstu.
2.4.	Sasniedzamība	Daļēji uzlabojas – lai arī skolu tīkls paplašinās un uzlabo pieejamību citās apkaimēs, izmaiņas ĀVS var ietekmēt sniedzamību daļai tās esošo skolēnu 5.-6. klašu grupā, jo nepieciešams pārvietoties uz citu apkaimi. Jaunāko klašu skolēniem no attālākām vietām var būt nepieciešams nodrošināt skolēnu pārvadājumus.
3.	Institucionālie aspekti	
3.1.	Pašvaldības skolu tīkla institucionālais mehānisms	Jaunas izglītības iestādes izveide ar savu direktoru un administrāciju, kas nodrošina skaidru atbildības sadalījumu un operatīvāku lēmumu pieņemšanu atbilstoši vietējām iedzīvotāju vajadzībām. Piesaistāmā personāla apjoms un izmaksas ir lielākas nekā 1. scenārijā, taču slodze starp skolām ir līdzsvarotāka un sadalīta atbilstoši katras skolas faktiskajām vajadzībām. Jaunu pedagogu piesaiste ir vieglāka modernas infrastruktūras dēļ. Nepieciešama būtiska darbības pārstrukturēšana esošajās pašvaldības skolās, kas rada būtiskus pārmaiņu vadības izaicinājumus.
3.2.	Skolēnu plūsma starp pašvaldības skolām	Daļēji izlīdzināta – kapacitātes trūkums joprojām saglabājas 5.-6.klašu grupā gan CVS, gan jaunajā izglītības iestādē (kopā 5-9 klašu grupā ap 175 vietām), kā arī neliels vietu trūkums vērojams vidusskolas posmā ĀVS un CVS (ap 40 vietām).
4.	Finanšu izmaksu aspekti	
4.1.	Pašvaldības izdevumi par novada bērnu izglītību citās pašvaldībās ⁶⁸	1 537 368 eiro gadā (par 354 028 eiro vairāk kā 2024. gada izdevumi citām pašvaldībām un privātajām izglītības iestādēm); 1508 skolēniem izglītības iespējas būtu jāmeklē citās pašvaldībās vai privātajās izglītības iestādēs.
5.	Vides un ilgtspējas aspekti	
5.1.	Jaunā Eiropas Bauhaus principu īpatsvars izglītības infrastruktūrā	Uzlabojas - jaunās izglītības iestādes ēkas projektēšanā un būvniecībā tiks nodrošināta Jaunā Eiropas Bauhaus principu ievērošana: vides pieejamība visām sabiedrības grupām, risinājumu un materiālu ilgtspēja, kvalitatīvi vides estētikas risinājumi un inovāciju iekļaušana projektā.

⁶⁷ Teorētiskais vietu deficīts — starpība starp prognozēto bērnu skaitu novadā atbilstošajā vecuma grupā un pašvaldības skolu optimālo kapacitāti, pieņemot, ka visiem novada bērniem būtu jānodrošina vieta pašvaldības skolās.

⁶⁸ Pašvaldības izdevumi par novada bērnu izglītību citās pašvaldībās norādīti 2026. gada cenās.

5.2. Izglītības infrastruktūras energoefektivitāte

Uzlabojas - jaunās izglītības iestādes ēkas projektēšanā un būvniecībā tiks nodrošinātas normatīvajos aktos noteiktās energoefektivitātes prasības; atkarībā no Jaunā Eiropas Bauhaus risinājumu īpatsvara projektā ēkas enerģijas patēriņš var būt zemāks par normatīvos pieļaujamo enerģijas patēriņa maksimumu.

4. Scenārijs: jaunas izglītības iestādes izveide 7.-12. klasei un ĀVS vidusskolas korpusa pārstrukturēšana par pamatskolu

Scenārijs paredz jaunas vidusskolas ar proģimnāzijas klasēm izveidi 2030. gadā un ĀVS vidusskolas korpusa pārstrukturēšanu par pamatskolu mācību nodrošināšanai 5.-9. klasei. Savukārt ĀVS sākumskolas korpusā Attekas ielā 16 turpina darboties sākumskola. Pēc plānotajām izmaiņām ĀVS optimālā kapacitāte ir 1610 vietas, no kurām sākumskolas korpusā – 700 un vidusskolas korpusā – 910. Tādējādi esošo pašvaldības skolu optimālā kapacitāte ir 2465 vietas. Scenāriju novērtēšanai ir pieņemts, ka ĀVS vidusskolas korpusa optimālā kapacitāte pilnībā tiek izmantota skolas vajadzībām, ņemot vērā, ka PII izvietošana šajā ēkā ir pagaidu risinājums.

Tabula 20. Optimālā ĀVS vidusskolas korpusa kapacitāte pēc izmaiņām

Rādītājs	1.kl.	2.kl.	3.kl.	4.kl.	5.kl.	6.kl.	7.kl.	8.kl.	9.kl.	10.kl.	11.kl.	12.kl.	Kopā
Klašu skaits ĀVS sākumskolas korpusā	7	7	7	7									28
Optimālais skolēnu skaits ĀVS sākumskolas korpusā	175	175	175	175									700
Klašu skaits ĀVS vidusskolas korpusā					7	7	7	7	7	-	-	-	35
Optimālais skolēnu skaits ĀVS vidusskolas korpusā					182	182	182	182	182	-	-	-	910

Saskaņā ar skolēnu skaita prognozēm skolēnu skaits 7.–12. klašu grupā pašvaldības skolās pārsniedz to optimālo kapacitāti. Lai šajā scenārijā nodrošinātu trūkstošās vietas, ņemot vērā, ka ĀVS tiek pārstrukturēta par pamatskolu un tajā vairs nebūs vidusskolas, jaunajā izglītības iestādē jāparedz vismaz 617 vietas un 26 klašu komplekti. Tā kā ieteicams veidot vienmērīgu paralēlo klašu sadalījumu, nepieciešamā jaunās skolas kapacitāte ir **700 vietas un 27 klašu komplekti**. Tas ļaus vēl papildus uzņemt aptuveni 90 novada bērnus, un kopējā pašvaldības skolu kapacitāte pieaugs līdz aptuveni 3102 vietām.

Tabula 21. Optimālais skolēnu un klašu komplektu skaits jaunajā izglītības iestādē 7.-12. klasei 2030. gadā (4. scenārijs)

Pozīcija	7.kl.	8.kl.	9.kl.	10.kl.	11.kl.	12.kl.	Kopā
Vietu iztrūkums ĀVS un CVS	107	90	71	156	122	71	617
Aprēķinātais klašu komplektu skaits	5	4	3	6	5	3	26
Plānotais klašu komplektu skaits (atbilstoši IZM kritērijiem un autoru apsvērumiem)	5	4	3	6*	5	4	27
Plānotais vietu skaits	130	104	78	156	130	104	702
Papildu vietas novada bērnu uzņemšanai	23	14	7	0	8	33	85

Piezīme: Pieņemts, ka 7.-12. klasei optimālais skolnieku skaits klasē ir 26.

Pozīcija	7.kl.	8.kl.	9.kl.	10.kl.	11.kl.	12.kl.	Kopā
*Lielāks paralēlo klašu skaits 10. klasē salīdzinājumā ar 12. klasi skaidrojams ar diviem faktoriem: ĀVS pārstrukturēšanu par pamatskolu un pieņemtajiem pārejas koeficientiem no 10. uz 11. klasi un no 11. uz 12. klasi.							

Pēc jaunās izglītības iestādes izveides un ĀVS pārstrukturēšanas par pamatskolu situācija uzlabojas 7.–12. klašu grupā, taču esošās pašvaldības skolas tiek atslogotas tikai daļēji. Jaunā izglītības iestāde nodrošina papildu kapacitāti 7.–12. klašu grupā, taču būtisks vietu trūkums pašvaldības skolās saglabājas gan sākumskolas posmā (ap 210 vietām), gan 5.–6. klašu grupā ĀVS un CVS (ap 220 vietām). Līdz ar to piedāvātais risinājums tikai daļēji izlīdzinātu skolēnu plūsmu starp pašvaldības skolām.

Tabula 22. Brīvās un trūkstošās vietas Ādažu novada pašvaldības skolās 2030. gadā (4. scenārijs)

Skola	1.kl.	2.kl.	3.kl.	4.kl.	5.kl.	6.kl.	7.kl.	8.kl.	9.kl.	10.kl.	11.kl.	12.kl.
ĀVS sākumskolas korpuss	● -34	● -62	● -74	● -42								
ĀVS vidusskolas korpuss					● -77	● -54	● -25	● -62	● -51	● -118	● -105	● -77
CVS	● 10	● 3	● -11	● -2	● -20	● -69	● -83	● -28	● -21	● -38	● -17	● 7
Jaunā izglītības iestāde							130	104	78	156	130	104
Skolās kopā	● -24	● -59	● -85	● -43	● -97	● -123	● 23	● 14	● 7	0	● 8	● 33

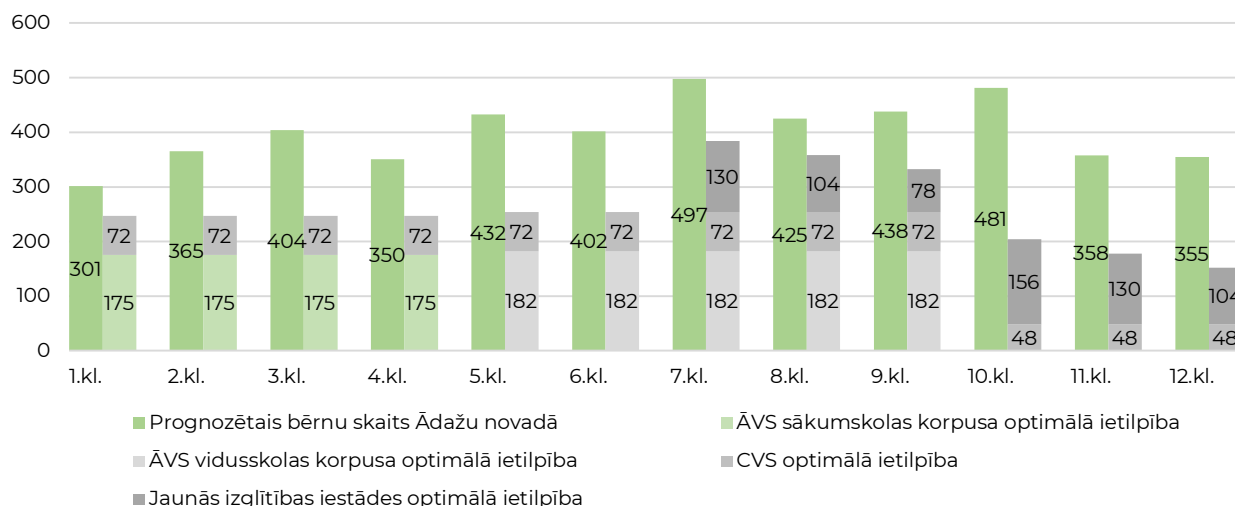
■ ĀVS vidusskolas korpusā pārceltās klases uz jauno izglītības iestādi

● vietu trūkums, ● vietu pārpalikums

Salīdzinot prognozēto skolas vecuma bērnu skaitu novadā ar kopējo pašvaldības skolu kapacitāti, teorētiskais vietu deficīts ir aptuveni 1700 vietu, un tas veidojas visos izglītības posmos. Sākumskolas posmā trūkst ap 430 vietu, pārējā pamatskolas posmā — ap 610 vietu, savukārt vidusskolas posmā — ap 660 vietu. Lai gan jaunā izglītības iestāde uzlabo situāciju 7.–12. klašu grupā, tas nav pietiekami, lai uzlabotu izglītības pieejamību novadā, it īpaši ņemot vērā, ka pašvaldībai ir pienākums nodrošināt vietu visiem novadā deklarētajiem bērniem pēc pieprasījuma pamatizglītības posmā.

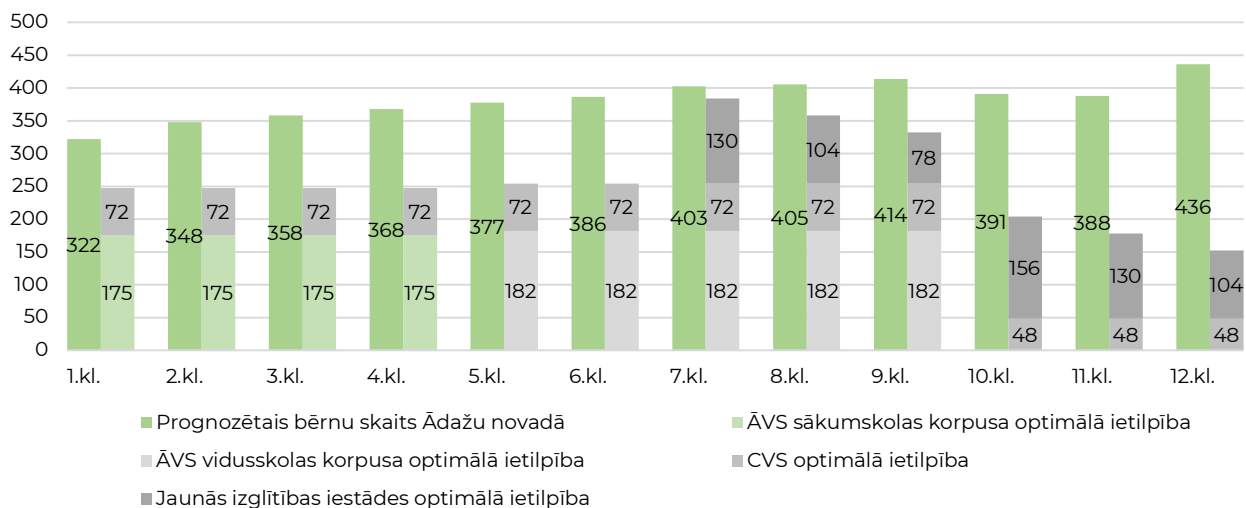
Ņemot vērā, ka pašvaldības skolas būs pārslogotas, būs jāveido klases ar lielāku skolēnu skaitu par optimālo, kas pasliktinās izglītības kvalitāti – samazinās skolotāju pieejamība uz vienu skolēnu un iespējas nodrošināt individuālu pieeju, kā arī ierobežos skolēnu mācību sasniegumus. Kapacitātes trūkuma dēļ pasliktināsies arī interešu izglītības pieejamība – nebūs iespējams attīstīt jaunās programmas vai paplašināt esošās, ierobežojot skolēnu iespējas pilnvērtīgi attīstīt savus talantus. Tādējādi pašvaldības izdevumi par novada bērnu izglītību citās pašvaldībās sasniegtu 2 267 312 eiro gadā. Vienlaikus arī izglītības infrastruktūras vides un ilgtspējas rādītāji būtiski neuzlabosies – esošās skolu ēkas ir būvētas atbilstoši tā brīža energoefektivitātes standartiem.

Attēls 23. Prognozētais bērnu skaits Ādažu novadā un pašvaldības skolu kapacitāte 2030. gadā (4. scenārijs)

Saglabājoties esošajām demogrāfiskajām tendencēm ilgtermiņā, 2040. gadā teorētiskais vietu deficīts pašvaldības skolās joprojām saglabāsies būtisks. Tas sasnies aptuveni 1490 vietu, neskatoties uz to, ka skolas vecuma bērnu skaits Ādažu novadā nedaudz samazināsies, salīdzinot ar 2030. gadu. Sākumskolas posmā deficīts būs aptuveni 410 vietas, pārējā pamatskolas posmā — aptuveni 400 vietas un vidusskolas posmā — aptuveni 680 vietas.

Attēls 24. Prognozētais bērnu skaits Ādažu novadā un pašvaldības skolu kapacitāte 2040. gadā (4. scenārijs)

Kopumā var secināt, ka jaunas izglītības iestādes izveide 7.–12. klasei 2030. gadā un ĀVS pārstrukturēšana par pamatskolu palielinās pašvaldības skolu kapacitāti līdz 3102 vietām, taču tikai daļēji uzlabos izglītības pieejamību Ādažu novadā un atslagos esošās skolas. Jaunā izglītības iestāde pilnībā nosedz vietu trūkumu 7.–12. klašu grupā esošajās pašvaldības skolās, tomēr sākumskolas posmā saglabājas vietu trūkums ap 210 vietām un 5.–6. klašu grupā ap 220 vietām, savukārt kopējais teorētiskais vietu deficīts ir ap 1700 vietām. Tas nozīmē, ka būtiskai daļai novada bērnu, it īpaši pamatskolas posmā, joprojām nebūs iespējams nodrošināt vietu pašvaldības skolās. Ņemot vērā, ka atsevišķās klašu grupās skolēnu skaits klasē pārsniegs optimālo, izglītības kvalitāte un mācību sniegums uzlabosies tikai daļēji.

Jaunas izglītības iestādes izveide ar savu direktoru un administrāciju nodrošinās skaidru atbildības sadalījumu un operatīvāku lēmumu pieņemšanu atbilstoši vietējo iedzīvotāju vajadzībām. Piesaistāmā personāla kopējais apjoms un attiecīgās izmaksas var būt lielākas nekā 1. scenārijā, taču slodze tiek sadalīta vienmērīgāk un atbilstoši katras skolas faktiskajām vajadzībām, un jaunu pedagogu piesaiste varētu būt vieglāka jaunās, modernās infrastruktūras dēļ. Vienlaikus būs nepieciešama būtiska darbības

pārstrukturēšana esošajās Ādažu novada skolās – liela skolēnu skaita pārceļšana starp iestādēm, pedagogu pārdale un slodžu pārstrukturēšana, kā arī mācību programmu reorganizācija abās skolās. Pārejas periodā jānodrošina nepārtraukts mācību process paralēli apjomīgām organizatoriskām pārmaiņām, kas rada paaugstinātu administratīvo slogu un riskus mācību kvalitātei.

Vienlaikus jaunās izglītības iestādes izveide ļaus attīstīt jaunas interešu izglītības programmas, paplašināt esošās, kā arī piedāvāt plašāku kultūras un sporta aktivitāšu klāstu, kas stiprina kopienas saiknes un sabiedrības saliedētību, bet jaunās izglītības iestādes projektēšanā un būvniecībā paredzēts ievērot Jaunā Eiropas Bauhaus principus un augstas energoefektivitātes standartus, uzlabojot izglītības infrastruktūras ilgtspēju un samazinot tās ietekmi uz vidi.

Tabula 23. 4. scenārija kopsavilkums 2030. gadā

Nr. p.k.	Novērtējuma kritērijs	Apraksts
1.	Tehniskie aspekti	
1.1.	Pašvaldības skolu kapacitāte	Pieaug – 3102 vietas, no kurām 700 – ĀVS sākumskolas korpusā, 910 – AVS vidusskolas korpusā, 792 – CVS un jaunajā izglītības iestādē – 700.
1.2.	Izglītības infrastruktūras noslodze	Daļēji atslogota – jaunā izglītības iestāde pilnībā nosedz vietu trūkumu 7.–12. klašu grupā esošajās pašvaldības skolās, taču sākumskolas posmā saglabājas vietu trūkums ap 210 vietām, kā arī 5.–6. klašu - ap 220 vietām.
2.	Sociālekonomiskie aspekti	
2.1.	Izglītības pieejamība ⁶⁹	Teorētiskais vietu deficīts ~1700 vietas, no kurām sākumskolā 430, pārējā pamatskolas posmā 610 un vidusskolas posmā 660 vietas. 2040. gadā teorētiskais vietu deficīts ~1490 vietas, no kurām sākumskolā 410, pārējā pamatskolas posmā 400 un vidusskolas posmā 680.
2.2.	Izglītības kvalitāte un mācību sniegums	Daļēji uzlabojas – atsevišķās klašu grupās skolēnu skaits klasē pārsniegs optimālo, tādēļ ne visās klašu grupās iespējams palielināt skolotāju pieejamību uz vienu skolēnu un nodrošināt individuāli pieeju.
2.3.	Interešu izglītība	Uzlabojas – līdz ar jaunas infrastruktūras izveidi iespējams attīstīt jaunas programmas, paplašināt esošās, kā arī piedāvāt plašāku kultūras un sporta aktivitāšu klāstu.
2.4.	Sasniedzamība	Daļēji uzlabojas – lai arī skolu tīkls paplašinās un uzlabo pieejamību citās apkaimēs, izmaiņas ĀVS var ietekmēt sasniegumu lielai daļai tās esošo skolēnu vidusskolā, jo nepieciešams pārvietoties uz citu apkaimi..
3.	Institucionālie aspekti	
3.1.	Pašvaldības skolu tīkla institucionālais mehānisms	Jaunas izglītības iestādes izveide ar savu direktoru un administrāciju, kas nodrošina skaidru atbildības sadalījumu un operatīvāku lēmumu pieņemšanu atbilstoši vietējām iedzīvotāju vajadzībām. Piesaistāmā personāla apjoms un izmaksas ir lielākas nekā 1. scenārijā, taču slodze starp skolām ir līdzsvarotāka un sadalīta atbilstoši katras skolas faktiskajām vajadzībām. Jaunu pedagogu piesaiste ir vieglāka modernas infrastruktūras dēļ. Nepieciešama būtiska darbības pārstrukturēšana esošajās pašvaldības skolās, kas rada būtiskus pārmaiņu vadības izaicinājumus.

⁶⁹ Teorētiskais vietu deficīts — starpība starp prognozēto bērnu skaitu novadā atbilstošajā vecuma grupā un pašvaldības skolu optimālo kapacitāti, pieņemot, ka visiem novada bērniem būtu jānodrošina vieta pašvaldības skolās.

Nr. p.k.	Novērtējuma kritērijs	Apraksts
3.2.	Skolēnu plūsma starp pašvaldības skolām	Daļēji izlīdzināta – kapacitātes trūkums joprojām saglabājas gan sākumskolā ĀVS un CVS (ap 210 vietām), gan 5.-6. klašu grupā ĀVS un CVS (ap 220 vietām).
4.	Finanšu izmaksu aspekti	
4.1.	Pašvaldības izdevumi par novada bērnu izglītību citās pašvaldībās ⁷⁰	1 739 224 eiro gadā (par 555 884 eiro vairāk kā 2024. gada izdevumi citām pašvaldībām un privātajām izglītības iestādēm); 1706 skolēniem izglītības iespējas būtu jāmeklē citās pašvaldībās vai privātajās izglītības iestādēs.
5.	Vides un ilgtspējas aspekti	
5.1.	Jaunā Eiropas Bauhaus principu īpatsvars izglītības infrastruktūrā	Uzlabojas - jaunās izglītības iestādes ēkas projektēšanā un būvniecībā tiks nodrošināta Jaunā Eiropas Bauhaus principu ievērošana: vides pieejamība visām sabiedrības grupām, risinājumu un materiālu ilgtspēja, kvalitatīvi vides estētikas risinājumi un inovāciju iekļaušana projektā.
5.2.	Izglītības infrastruktūras energoefektivitāte	Uzlabojas - jaunās izglītības iestādes ēkas projektēšanā un būvniecībā tiks nodrošinātas normatīvajos aktos noteiktās energoefektivitātes prasības; atkarībā no Jaunā Eiropas Bauhaus risinājumu īpatsvara projektā ēkas enerģijas patēriņš var būt zemāks par normatīvos pieļaujamo enerģijas patēriņa maksimumu.

SCENĀRIJU SALĪDZINOŠĀ ANALĪZE

Izvērtējot scenārijus, **par atbilstošāko risinājumu ir uzskatāms 2. scenārijs, kas paredz Projektu jaunas izglītības iestādes izveidei 1.–9. klasei.** Tas nodrošina vislielāko pašvaldības skolu kapacitātes pieaugumu (līdz 3484 vietām) un visefektīvāk risina vietu trūkumu pašvaldības skolās pamatskolas posmā, izlīdzinot skolēnu plūsmu starp pašvaldības skolām. Šajā scenārijā kopējais teorētiskais vietu deficīts novada izglītības iestādēs ir viszemākais no visiem scenārijiem gan īstermiņā, gan ilgtermiņā, tādējādi vislabāk nodrošinot izglītības pieejamību visiem novada bērniem, it īpaši ņemot vērā, ka pamatizglītības posmā pašvaldībai ir pienākums nodrošināt vietu visiem novadā deklarētajiem bērniem pēc pieprasījuma.

⁷⁰ Pašvaldības izdevumi par novada bērnu izglītību citās pašvaldībās norādīti 2026. gada cenās.

Tabula 24. Izglītības infrastruktūras alternatīvu salīdzinošā analīze

Nr. p.k.	Novērtējuma kritērijs	1. Scenārijs: esošā situācija nemainās	2. Scenārijs: jauna izglītības iestāde 1.-9. klasei	3. Scenārijs: jauna izglītības iestāde 1.-9. klasei un vidusskola ĀVS vidusskolas korpusā	4. Scenārijs: jauna izglītības iestāde 7.-12. klasei un ĀVS pārstrukturēšana par pamatskolu
1. Tehniskie aspekti					
1.1.	Pašvaldības skolu kapacitāte	Nemainīga – aptuveni 2584 vietas, no kurām 700 – ĀVS sākumskolas korpusā, 1092 – AVS vidusskolas korpusā un 792 – CVS.	Būtiski pieaug – 3484 vietas, no kurām 700 – ĀVS sākumskolas korpusā, 1092 – AVS vidusskolas korpusā, 792 – CVS un jaunajā izglītības iestādē – 900.	Pieaug – 3300 vietas, no kurām 700 – ĀVS sākumskolas korpusā, 858 – AVS vidusskolas korpusā, 792 – CVS un jaunajā izglītības iestādē – 950.	Pieaug – 3102 vietas, no kurām 700 – ĀVS sākumskolas korpusā, 910 – AVS vidusskolas korpusā, 792 – CVS un jaunajā izglītības iestādē – 700.
1.2.	Izglītības infrastruktūras noslodze	Pārslogota – pašvaldības skolu kapacitāte ir par ~870 vietām mazāka nekā tajās prognozētais skolēnu skaits.	Atslogota pamatskolas posmā, savukārt vidusskolas posmā pašvaldības skolu kapacitāte ir par ~120 vietām mazāka nekā tajās prognozētais skolēnu skaits.	Daļēji atslogota – sākumskolas posmā pilnībā atslogota, savukārt pamatskolas posmā pašvaldības skolu kapacitāte ir par ~175 vietām mazāka nekā tajās prognozētais skolēnu skaits, vidusskolas posmā – par ~40 vietām.	Daļēji atslogota – jaunā izglītības iestāde pilnībā nosedz vietu trūkumu 7.-12. klašu grupā esošajās pašvaldības skolās, taču sākumskolas posmā saglabājas vietu trūkums ap 210 vietām, kā arī 5.-6. klašu - ap 220 vietām.
2. Sociālekonomiskie aspekti					
2.1.	Izglītības pieejamība ⁷¹	Teorētiskais vietu deficīts ~2230 vietas, no kurām sākumskolā 430, pārējā pamatskolas posmā 980 un vidusskolas posmā 820. 2040. gadā teorētiskais vietu deficīts ~2010 vietas, no kurām sākumskolā 410, pārējā pamatskolas posmā 760 un vidusskolas posmā 840.	Teorētiskais vietu deficīts ~1325 vietas, no sākumskolā 160, pārējā pamatskolas posmā 350 un vidusskolas posmā 820. 2040. gadā teorētiskais vietu deficīts ~1100 vietas, no kurām sākumskolā 130, pārējā pamatskolas posmā 140 un vidusskolas posmā 840.	Teorētiskais vietu deficīts ~1510 vietas, no kurām sākumskolā 160, pārējā pamatskolas posmā 610 un vidusskolas posmā 740. 2040. gadā teorētiskais vietu deficīts ~1295 vietas, no kurām sākumskolā 130, pārējā pamatskolas posmā 400 un vidusskolas posmā 760.	Teorētiskais vietu deficīts ~1700 vietas, no kurām sākumskolā 430, pārējā pamatskolas posmā 610 un vidusskolas posmā 660 vietas. 2040. gadā teorētiskais vietu deficīts ~1490 vietas, no kurām sākumskolā 410, pārējā pamatskolas posmā 400 un vidusskolas posmā 680.
2.2.	Izglītības kvalitāte un mācību sniegums	Pasliktinās – kapacitātes trūkuma dēļ jāveido klases ar lielāku skolēnu skaitu par optimālo, kā rezultātā samazinās skolotāju pieejamība uz vienu skolēnu un iespējas nodrošināt individuālu pieeju.	Uzlabojas – mazāks skolēnu skaits klasēs, palielinās skolotāju pieejamība uz vienu skolēnu un iespējas nodrošināt individuāli pieeju.	Uzlabojas – mazāks skolēnu skaits klasēs, palielinās skolotāju pieejamība uz vienu skolēnu un iespējas nodrošināt individuāli pieeju.	Daļēji uzlabojas – atsevišķās klašu grupās skolēnu skaits klasē pārsniegs optimālo, tādēļ ne visās klašu grupās iespējams palielināt skolotāju pieejamību uz vienu skolēnu un nodrošināt individuāli pieeju.
2.3.	Interesu izglītība	Pasliktinās - piedāvājums neatbilst pieaugošajam skolēnu skaitam, kapacitātes trūkuma dēļ nav	Uzlabojas – līdz ar jaunas infrastruktūras izveidi iespējams attīstīt jaunas programmas, paplašināt esošās, kā arī piedāvāt	Uzlabojas – līdz ar jaunas infrastruktūras izveidi iespējams attīstīt jaunas programmas, paplašināt esošās, kā arī piedāvāt	Uzlabojas – līdz ar jaunas infrastruktūras izveidi iespējams attīstīt jaunas programmas, paplašināt esošās,

⁷¹ Teorētiskais vietu deficīts — starpība starp prognozēto bērnu skaitu novadā atbilstošajā vecuma grupā un pašvaldības skolu optimālo kapacitāti, pieņemot, ka visiem novada bērniem būtu jānodrošina vieta pašvaldības skolās.

Nr. p.k.	Novērtējuma kritērijs	1. Scenārijs: esošā situācija nemainās	2. Scenārijs: jauna izglītības iestāde 1.-9. klasei	3. Scenārijs: jauna izglītības iestāde 1.-9. klasei un vidusskola ĀVS vidusskolas korpusā	4. Scenārijs: jauna izglītības iestāde 7.-12. klasei un ĀVS pārstrukturēšana par pamatskolu
		iespējams attīstīt jaunas programmas un paplašināt esošās.	plašāku kultūras un sporta aktivitāšu klāstu.	plašāku kultūras un sporta aktivitāšu klāstu.	kā arī piedāvāt plašāku kultūras un sporta aktivitāšu klāstu.
2.4.	Sasniedzamība	Nemainās – esošā infrastruktūra un attālumi līdz skolām paliek nemainīgi.	Uzlabojas – paplašināts skolu tīkls, kas nodrošina labāku izglītības pieejamību lielai daļai skolēnu citās apkaimēs. Jaunāko klašu skolēniem no attālākām vietām var būt nepieciešams nodrošināt skolēnu pārvadījumus.	Uzlabojas – paplašināts skolu tīkls, kas nodrošina labāku izglītības pieejamību lielai daļai skolēnu citās apkaimēs. Jaunāko klašu skolēniem no attālākām vietām var būt nepieciešams nodrošināt skolēnu pārvadījumus.	Daļēji uzlabojas – lai arī skolu tīkls paplašinās un uzlabo pieejamību citās apkaimēs, izmaiņas ĀVS var ietekmēt sniedzamību lielai daļai tās esošo skolēnu vidusskolā, jo nepieciešams pārvietoties uz citu apkaimi..
3.	Institucionālie aspekti				
3.1.	Pašvaldības skolu tīkla institucionālais mehānisms	Pašvaldības skolu tīkls nemainās un saglabājas esošā pārvaldības struktūra. Pieaugot skolēnu skaitam, mācību process notiek pārslogotā infrastruktūrā, kas apgrūtina pedagogu piesaisti un kā rezultātā skolu ēku pārvaldība un uzturēšana kļūst sarežģītāka un dārgāka. Var būt nepieciešama pakāpeniska darbības pārstrukturēšana esošajās pašvaldības skolās.	Jaunas izglītības iestādes izveide ar savu direktoru un administrāciju, kas nodrošina skaidru atbildības sadalījumu un operatīvāku lēmumu pieņemšanu atbilstoši vietējām iedzīvotāju vajadzībām. Piesaistāmā personāla apjoms un izmaksas ir lielākas nekā 1. scenārijā, taču slodze starp skolām ir līdzsvarotāka un sadalīta atbilstoši katras skolas faktiskajām vajadzībām. Jaunu pedagogu piesaiste ir vieglāka modernas infrastruktūras dēļ. Nav nepieciešama būtiska darbības pārstrukturēšana esošajās pašvaldības skolās.	Jaunas izglītības iestādes izveide ar savu direktoru un administrāciju, kas nodrošina skaidru atbildības sadalījumu un operatīvāku lēmumu pieņemšanu atbilstoši vietējām iedzīvotāju vajadzībām. Piesaistāmā personāla apjoms un izmaksas ir lielākas nekā 1. scenārijā, taču slodze starp skolām ir līdzsvarotāka un sadalīta atbilstoši katras skolas faktiskajām vajadzībām. Jaunu pedagogu piesaiste ir vieglāka modernas infrastruktūras dēļ. Nepieciešama būtiska darbības pārstrukturēšana esošajās pašvaldības skolās, kas rada būtiskus pārmaiņu vadības izaicinājumus.	Jaunas izglītības iestādes izveide ar savu direktoru un administrāciju, kas nodrošina skaidru atbildības sadalījumu un operatīvāku lēmumu pieņemšanu atbilstoši vietējām iedzīvotāju vajadzībām. Piesaistāmā personāla apjoms un izmaksas ir lielākas nekā 1. scenārijā, taču slodze starp skolām ir līdzsvarotāka un sadalīta atbilstoši katras skolas faktiskajām vajadzībām. Jaunu pedagogu piesaiste ir vieglāka modernas infrastruktūras dēļ. Nepieciešama būtiska darbības pārstrukturēšana esošajās pašvaldības skolās, kas rada būtiskus pārmaiņu vadības izaicinājumus.
3.2.	Skolēnu plūsma starp pašvaldības skolām	Nav izlīdzināta - būtisks vietu trūkums saglabājas visās skolās (ĀVS sākumskolas korpusā ~210, vidusskolas korpusā ~390 un CVS ~270 vietu).	Izlīdzināta – ĀVS un CVS kapacitātes trūkumu pamatskolas posmā nosedz jaunā izglītības iestāde, vidusskolas posmā saglabājas neliels vietu trūkums – ĀVS ap 70 un CVS ap 50.	Daļēji izlīdzināta – kapacitātes trūkums joprojām saglabājas 5.-6.klašu grupā gan CVS, gan jaunajā izglītības iestādē (kopā 5-9 klašu grupā ap 175 vietām), kā arī neliels vietu trūkums vērojams vidusskolas posmā ĀVS un CVS (ap 40 vietām).	Daļēji izlīdzināta – kapacitātes trūkums joprojām saglabājas gan sākumskolā ĀVS un CVS (ap 210 vietām), gan 5.-6. klašu grupā ĀVS un CVS (ap 220 vietām).
4.	Finanšu izmaksu aspekti				

Nr. p.k.	Novērtējuma kritērijs	1. Scenārijs: esošā situācija nemainās	2. Scenārijs: jauna izglītības iestāde 1.-9. klasei	3. Scenārijs: jauna izglītības iestāde 1.-9. klasei un vidusskola ĀVS vidusskolas korpusā	4. Scenārijs: jauna izglītības iestāde 7.-12. klasei un ĀVS pārstrukturēšana par pamatskolu
4.1.	Pašvaldības izdevumi par novada bērnu izglītību citās pašvaldībās ⁷²	2 267 312 eiro gadā (par 1 083 972 eiro vairāk kā 2024. gada izdevumi citām pašvaldībām un privātajām izglītības iestādēm); 2224 skolēniem izglītības iespējas būtu jāmeklē citās pašvaldībās vai privātajās izglītības iestādēs.	1 350 804 eiro gadā (par 167 464 eiro vairāk kā 2024. gada izdevumi citām pašvaldībām un privātajām izglītības iestādēm); 1325 skolēniem izglītības iespējas būtu jāmeklē citās pašvaldībās vai privātajās izglītības iestādēs.	1 537 368 eiro gadā (par 354 028 eiro vairāk kā 2024. gada izdevumi citām pašvaldībām un privātajām izglītības iestādēm); 1508 skolēniem izglītības iespējas būtu jāmeklē citās pašvaldībās vai privātajās izglītības iestādēs.	1 739 224 eiro gadā (par 555 884 eiro vairāk kā 2024. gada izdevumi citām pašvaldībām un privātajām izglītības iestādēm); 1706 skolēniem izglītības iespējas būtu jāmeklē citās pašvaldībās vai privātajās izglītības iestādēs.
5. Vides un ilgtspējas aspekti					
5.1.	Jaunā Eiropas Bauhaus principu īpatsvars izglītības infrastruktūrā	Nemainīgs - esošās pašvaldības skolas ēkas nodotas ekspluatācijā pirms Jaunā Eiropas Bauhaus vadlīniju ieviešanas projekta; lai gan atsevišķi šīs pieejas principi ir atrodamā pašreizējās ēkās, tie nav ieviesti visaptveroši.	Uzlabojas - jaunās izglītības iestādes ēkas projektēšanā un būvniecībā tiks nodrošināta Jaunā Eiropas Bauhaus principu ievērošana: vides pieejamība visām sabiedrības grupām, risinājumu un materiālu ilgtspēja, kvalitatīvi vides estētikas risinājumi un inovāciju iekļaušana projektā.	Uzlabojas - jaunās izglītības iestādes ēkas projektēšanā un būvniecībā tiks nodrošināta Jaunā Eiropas Bauhaus principu ievērošana: vides pieejamība visām sabiedrības grupām, risinājumu un materiālu ilgtspēja, kvalitatīvi vides estētikas risinājumi un inovāciju iekļaušana projektā.	Uzlabojas - jaunās izglītības iestādes ēkas projektēšanā un būvniecībā tiks nodrošināta Jaunā Eiropas Bauhaus principu ievērošana: vides pieejamība visām sabiedrības grupām, risinājumu un materiālu ilgtspēja, kvalitatīvi vides estētikas risinājumi un inovāciju iekļaušana projektā.
5.2.	Izglītības infrastruktūras energoefektivitāte	Nemainīga – esošās pašvaldības skolu ēkas ir celtas dažādos laikos atbilstoši tā brīža energoefektivitātes prasībām, un šobrīd tās vairs neatbilst noteiktajām minimālajām energoefektivitātes prasībām; ēkas daļēji atjaunojot, to energoefektivitāti iespējams uzlabot, tomēr arī pēc atjaunošanas tās visticamāk neatbildīs mūsdienu augstākajiem standartiem.	Uzlabojas - jaunās izglītības iestādes ēkas projektēšanā un būvniecībā tiks nodrošinātas normatīvajos aktos noteiktās energoefektivitātes prasības; atkarībā no Jaunā Eiropas Bauhaus risinājumu īpatsvara projektā ēkas enerģijas patēriņš var būt zemāks par normatīvos pieļaujamo enerģijas patēriņa maksimumu.	Uzlabojas - jaunās izglītības iestādes ēkas projektēšanā un būvniecībā tiks nodrošinātas normatīvajos aktos noteiktās energoefektivitātes prasības; atkarībā no Jaunā Eiropas Bauhaus risinājumu īpatsvara projektā ēkas enerģijas patēriņš var būt zemāks par normatīvos pieļaujamo enerģijas patēriņa maksimumu.	Uzlabojas - jaunās izglītības iestādes ēkas projektēšanā un būvniecībā tiks nodrošinātas normatīvajos aktos noteiktās energoefektivitātes prasības; atkarībā no Jaunā Eiropas Bauhaus risinājumu īpatsvara projektā ēkas enerģijas patēriņš var būt zemāks par normatīvos pieļaujamo enerģijas patēriņa maksimumu.

⁷² Pašvaldības izdevumi par novada bērnu izglītību citās pašvaldībās norādīti 2026. gada cenās.

4.3. PROJEKTA IESPĒJAMO ĪSTENOŠANAS ALTERNATĪVU ANALĪZE

Šajā nodaļā analizētas iespējamās īstenošanas alternatīvas jaunas izglītības iestādes izveidei 1.-9.klasei (turpmāk – **Projekts**), kas 4.2. nodaļā noteikts par atbilstošāko vispārējās izglītības pakalpojumu nodrošināšanai Ādažos. FEA izstrādes laikā izvērtētas trīs alternatīvas:

- **A alternatīva:** neīstenot Projektu;
- **B alternatīva:** Projekta īstenošana, finansējot kapitālieguldījumus no pašvaldības budžeta un VK aizņēmuma (bāze);
- **C alternatīva:** Projekta īstenošana, izmantojot publisko un privāto partnerību.

Saskaņā ar “Izglītības likuma” 17. panta otrās daļas 1. punktu Ādažu pašvaldības izglītības pārvaldes iestādei ir pienākums nodrošināt bērniem, kuru dzīvesvieta deklarēta pašvaldības administratīvajā teritorijā, iespēju iegūt pamatizglītību bērna dzīvesvietai tuvākajā pašvaldības izglītības iestādē, kā arī nodrošināt jauniešiem iespēju iegūt vispārējo izglītību. Šī likuma 17. panta otrās daļas 3. punkta ietvaros pašvaldībai uzticēta atbildība dibināt, reorganizēt un likvidēt vispārējās izglītības iestādes, saskaņojot to ar Izglītības un zinātnes ministriju. Pamatojoties uz šī brīža izglītības iestāžu kapacitāti un augošo novada iedzīvotāju skaitu, pašvaldība ir noteikusi nepieciešamību pēc papildus izglītības infrastruktūras kapacitātes, tādējādi A alternatīva jeb neīstenot Projektu nebūtu pieļaujama.

Jaunas izglītības iestādes būvniecību ir iespējams veikt kapitālieguldījumus finansējot no pašvaldības budžeta un/vai veicot aizņēmumu valsts kasē, un/vai piesaistot ES fondu finansējumu (B alternatīva), un/vai PPP līguma ietvaros, piesaistot privāto partneri (C alternatīva). PPP scenārijā investīciju izmaksas infrastruktūrā un darbības nodrošināšanā veic privātais partneris, kamēr publiskais partneris jeb Ādažu novada pašvaldība ir atbildīga par pieejamības maksājumu nodrošināšanu izpildītājam. Pieejamības maksājumiem jāspēj nosegt visas izmaksas, ko uzņemas privātais partneris un jānodrošina 10% peļņa visa Projekta īstenošanas periodā, tas ir, 20 gadus.

Alternatīvu apraksts, izmaksas apkopoti šajā nodaļā. Aprēķini, kas pamato izmaksas, iekļauti 8. pielikumā.

4.3.1 A ALTERNATĪVA: NEĪSTENOT PROJEKTU

Šobrīd esošā izglītības infrastruktūra nespēj nodrošināt visiem pašvaldības administratīvajā teritorijā deklarētajiem bērniem, iespēju iegūt pamatizglītību bērna dzīvesvietai tuvākajā pašvaldības izglītības iestādē, līdz ar to pašvaldība redz nepieciešamību pēc jaunas infrastruktūras izveides, lai uzlabotu šo situāciju.

Alternatīvā, kur netiek veikta jaunas izglītības iestādes būvniecība pašvaldībai nav iespējas pildīt tai doto atbildību saistībā ar izglītības nodrošināšanu, kā arī, ņemot vērā, ka jau šobrīd Ādažu pašvaldības izglītības iestādēs nepietiek skolēnu kapacitātes, nekādā veidā nenotiktu virzība uz tālāku izglītības kvalitātes attīstīšanu.

Tabula 25. Apkopojums par situāciju Projekta neīstenošanas scenārijā.

Apraksts	Gadījumā, ja Projekts jaunas vispārējās izglītības iestādes 1. – 9. klasei izveidei netiek īstenots, Ādažu pašvaldības situācija saistībā ar pašvaldības izglītības iestāžu kapacitāti neuzlabojas. Šobrīd ĀVS sākumskolas korpusā izglītojamo skaits ir par 210 austāks kā pieļaujamā kapacitāte, bet ĀVS vidusskolas korpusā pietrūkst kapacitāte 170 skolēniem. Izpildoties prognozēm par skolēnu skaita pieaugumu līdz 2030. gadam, Ādažu novadā potenciāli būs kapacitātes iztrūkums 2224 skolēniem. Šādā gadījumā Ādažu pašvaldība nespētu pildīt sev uzlikto pienākumu saskaņā ar izglītības likuma 17. Pantu. Projekta neīstenošanas scenārijā Ādažu pašvaldībai vajadzētu: • Turpināt uzturēt esošās pašvaldības vispārējās izglītības iestādes;• Veikt kapitālieguldījumus infrastruktūras uzlabošanā, lai nodrošinātu vajadzīgos apstākļus esošajās iestādēs saistībā ar kapacitātes nodrošināšanu;• Veikt maksājumus par Ādažu novadā deklarētajiem skolniekiem, kas iegūs izglītību citu pašvaldību izglītības iestādēs un privātajās izglītības iestādēs.

Riski	1. Neistenojot jaunas izglītības iestādes infrastruktūras izveidi netiek palielināta Ādažu pašvaldības izglītības iestāžu kapacitāte. 2. Pašvaldība nespēj veikt savu atbildību saskaņā ar Izglītības likuma 17. pantā noteikto. 3. Izglītības nodrošināšanas kvalitāte ilgtermiņā krīt, ņemot vērā, ka izglītības iestādēs mācās vairāk skolēnu nekā to kapacitāte ir paredzējusi. Ar kapacitātes pārsniegšanu saistīts arī skolotāju skaits uz noteikto skolēnu skaitu, kas kapacitātes pārkāpšanas gadījumā nozīmē, ka iestādēs viens skolotājs ir atbildīgs par vairāk skolēniem un laiks, ko skolotājs var veltīt katram skolēnam samazinās. Rezultātā izglītības kvalitāte var pasliktināties un pēc vispārējās izglītības iegūšanas pasliktināt darbaspēka kvalitāti, kas pievienojas kopējai ekonomikai.
Turpmākās darbības	Turpmākās darbības: • Ādažu novada pašvaldība nodrošina vispārējās izglītības pieejamību esošajā skolu infrastruktūrā ĀVS vidusskolas un sākumskolas korpusā un CSV; • Ādažu novada pašvaldība turpina veikt līdzfinansējuma maksājumus citām pašvaldībām un privātajām izglītības iestādēm par Ādažu novada skolēnu izglītošanu. • Pamatojoties uz esošo skolu pārvaldības vajadzībām (remonti), Ādažu novada pašvaldība investē esošajā izglītības infrastruktūrā.

4.3.2 B ALTERNATĪVA: PROJEKTA ĪSTENOŠANA, FINANSĒJOT KAPITĀLIEGULDĪJUMUS NO PAŠVALDĪBAS BUDŽETA UN VK AIZŅĒMUMA (BĀZE)

Tabula 26. Apkopojums par situāciju Projekta īstenošanas ar pašvaldības finansējumu scenārijā.

Apraksts	Tiek veikta jaunas vispārējās izglītības iestādes būvniecība ar kopējo kapacitāti paredzētu 900 skolēniem. Investīcijas finansē Ādažu novada pašvaldība, proporciju no kopējā apjoma finansējot ar aizņemto kapitālu. Alternatīvas NPV: -27 905 704 EUR Alternatīvas ENPV: 5 327 487 EUR B alternatīva paredz augstākus riskus pašvaldībai, tajā skaitā finansējuma piesaistes, Projekta laicīgas īstenošanas un uzturēšanas saistībā, nekā C alternatīva. Detalizētāku risku analīzi skatīt 5.5. sadaļā.
Izdevumi (reālās cenas)	Kopējie alternatīvas kapitālieguldījumi ir 29 846 797 EUR ar PVN (24 666 774 EUR bez PVN). Kapitālieguldījumi tiktu veikti 3 gados. Kapitālieguldījumi sadalāmi 3 kategorijās: • Skolas telpu būvniecība – 24 937 419 EUR ○ 34 mācību telpas ○ 14 speciālās telpas un iekļaujošās atbalsta telpas ○ Bibliotēkas – kultūrtelpas zona, kultūras zona ○ Ēdināšanas zona ○ Sporta zona ○ Garderobes, tualetes ○ Administratīvās telpas • Patvēruma bunkura būvniecība – 2 502 608 EUR ○ Patvertne paredzēta 1100 cilvēkiem – 900 skolēniem, 100 skolas administrācijas darbiniekiem un 100 potenciālajiem sporta infrastruktūras izmantotājiem • Ārtelpu infrastruktūras būvniecība – 2 406 770 EUR ○ Futbola laukums 9x9 spēlētājiem ○ Vieglatlētikas aplis ○ Lodes grūšanas sektors ○ Tāllekšanas un trīsskollekšanas zona ○ Multifunkcionālais laukums basketbolam, tenisam un volejbolam ○ Pludmales volejbola laukums ○ Brīvo aktivitāšu zona ○ Bērnu rotaļu laukums ○ Teritorijas labiekārtošana

	Alternatīva paredz, ka pašvaldība finansētu Projekta īstenošanu ar aizņemto kapitālu. Investīciju un reinvestīciju apkopojums redzams tabulā zemāk. Reinvestīcijas skolas telpās vidēji sastādītu 0.5% no kapitālieguldījumiem gadā jeb 137 200 EUR bez PVN. Reinvestīcijas sporta infrastruktūrā reizi 5 gados sastādītu vidēji 1% no kapitālieguldījumiem jeb 24 068 EUR bez PVN. Jaunās izglītības iestādes uzturēšanas izmaksas (apsaimniekošanas izdevumi) vidēji gadā veidotu 44 770 EUR bez PVN. Procentu maksājumi gadā paņemtajam Valsts kases aizņēmumam veidotu vidēji 527 470 EUR gadā
Ieguvumi (tai skaitā sociālekonomiskie)	1. Ietaupījums maksājumos: Samazināti maksājumi citām pašvaldībām par Ādažos deklarētajiem skolēniem, kas mācās ārpus novada. 2. Ilgtermiņa investīcijas izglītībā: Ieguldījumi izglītībā sniedz ilgtermiņa ieguvumus valsts ekonomikā. 3. Nekustamā īpašuma vērtības palielināšanās: Jaunas izglītības iestādes tuvumā pieaug nekustamo īpašumu vērtība, īpaši, ja izglītības iestādei ir labi mācību rezultāti. 4. Uzlabots cilvēkkapitāls: Izglītība paaugstina darba ražīgumu un atalgojumu, veicinot inovācijas un ekonomisko izaugsmi. Investīcijas agrīnā vecuma izglītībā sniedz lielāku piensumu cilvēkkapitālam. 5. Energoresursu ietaupījums: Energoefektīva skola samazina vidējo enerģijas patēriņu pašvaldības ēkās, optimizējot izdevumus un veicinot ilgtspējīgu attīstību. 6. Samazināta nevienlīdzība: Izglītības iestāde nodrošina pieejamu izglītību visiem bērniem neatkarīgi no sociālā vai ekonomiskā stāvokļa, samazinot attālumu līdz iestādei un veicinot apmeklētību. 7. Izglītības iestāde kā kopienas centrs: Skola un tās sporta infrastruktūra veicina sabiedrības saliedēšanu, piedāvājot interešu izglītību, kultūras un sporta aktivitātes, kas stiprina kopienas saiknes. 20 gadu periodā tiktu sasniegti 33 233 191 EUR sociālekonomiskie ieguvumi (diskontētā vērtība).
Riski	• Nespēja piesaistīt finansējumu ar pieņemamiem nosacījumiem pirms Projekta uzsākšanas. • Izveidotie aktīvi tiktu ieskaitīti pašvaldības bilanci, kas rezultējas šī Projekta konkurēšanā ar citiem plānotajiem investīciju projektiem un var ietekmēt šī vai citu projektu īstenošanas laika grafiku finansējuma pieejamības dēļ. • Uzņemoties tiešu aktīvu kontroli pašvaldībai ir limitētas risku pārdales iespējas. Daļa ar būvniecības procesu saistītie riski var tikt nodoti būvniekam caur līgumiskajām attiecībām, taču ar uzturēšanu saistītie riski nevar tikt nodoti vai dalīti. Tas rezultējas augstākos kopējos ar Projekta īstenošanu saistītos riskos, kurus uzņemas pašvaldība kā Projekta īstenoāja. Ādažu novada pašvaldības risku izmaksas: 6 481 362 EUR Detalizētāku risku analīzi skatīt 5.5. sadaļā.
Turpmākās darbības	Administratīvais posms: 1. Projekta plānošanas aktivitātes aptverot finansējuma piesaisti, ar projektēšanu, būvniecību saistīto iepirkuma procesu organizēšanu. 2. Tehniskā projekta izstrāde (projektēšana). 3. Projekta atbilstības izvērtēšana aizņēmuma piesaistei no Valsts kases: a. Ādažu novada pašvaldība izvērtē plānotā aizdevuma un Projekta atbilstību Likuma "Par valsts budžetu 2024. gadam un budžeta ietvaru 2024., 2025. un 2026. gadam" 36.panta otrās daļas 8. punktam, t.sk. ir pieņemts pašvaldības domes lēmums, kas apliecina attiecīgā Projekta atbilstību pašvaldības attīstības programmai un lietderīgu investīciju īstenošanu pašvaldības autonomās funkcijas nodrošināšanai. b. Pašvaldība sagatavo dokumentus, kas norādīti Ministru kabineta 2019. gada 10. decembra noteikumu Nr. 590 "Noteikumi par pašvaldību aizņēmumiem un galvojumiem" (turpmāk – MK noteikumi Nr. 590) 5.punktā, t.i.: i. aizņēmuma pieprasījuma ekonomisko pamatojumu (MK noteikumu Nr. 590 1. pielikums); ii. pašvaldības domes lēmumu par aizņēmuma ņemšanu, kurā norādīts aizņēmuma mērķis, apmērs, aizdevējs – Valsts kase vai cits aizdevējs, aizņēmuma izņemšanas periods, atmaksas termiņš, pamatsummas atliktais maksājums (ja nepieciešams) un aizņēmuma atmaksas garantijas; iii. pašvaldības domes priekšsēdētāja apliecinājumu pašvaldības aizņēmuma pieprasījumam (MK noteikumu Nr. 590 2. pielikums); iv. Projekta īstenošanas naudas plūsmu atbilstoši darbu izpildes grafikam;

- v. informāciju par pašvaldības aizņēmumu, galvojumu un citu ilgtermiņa saistību apmēru, iekļaujot tajā arī plānoto aizņēmumu (3. pielikums).
 - c. Pašvaldība sagatavotos dokumentus iesniedz Pašvaldību aizņēmumu un galvojumu kontroles un pārraudzības padomē.
 - d. Gadījumā, ja tiek saņemts apstiprinošs lēmums, tiek slēgts aizdevuma līgums ar Valsts kasi. Pašvaldībai jāizņem aizņēmums vidējā termiņā (nepārsniedz 3 gadus).
4. Ar ēkas un infrastruktūras būvniecību saistīto iepirkumu process, lai piesaistītu Projekta izpildītāju.

Būvniecības un uzturēšanas posms:

1. Skolas ēkas un patvertnes projektēšana, būvniecība;
2. Āra infrastruktūras - sporta laukumu un pieguļošās infrastruktūras projektēšanas un būvniecības darbu un teritorijas labiekārtošanas izpilde un uzraudzība;
3. Būvuzraudzības veikšana;
4. Infrastruktūras uzturēšana un pieejamības uzraudzība.

4.3.3 C ALTERNATĪVA: PROJEKTA ĪSTENOŠANA, IZMANTOJOT PUBLISKO UN PRIVĀTO PARTNERĪBU (PPP)

Tabula 27. Apkopojums par situāciju Projekta īstenošanas PPP līguma ietvaros.

Apraksts	Tiek veikta jaunas vispārējās izglītības iestādes būvniecība ar kopējo kapacitāti paredzētu 900 skolēniem. Projekta jaunas izglītības iestādes izveidei 1.-9. klasei īstenošanai tiek noslēgts PPP līgums ar vienu privāto partneri, kas izvēlēts iepirkuma rezultātā. Privātajam partnerim tiek nodota infrastruktūras būvniecība un finansēšana, kā arī tehniskā uzturēšana. Pēc PPP līguma beigām visa infrastruktūra, kas izveidota Projekta ietvaros, tiek nodota publiskā partnera jeb Ādažu novada pašvaldības īpašumā. Alternatīvas NPV: -31 962 987 Alternatīvas ENPV: 1 270 204 PPP alternatīva ļauj Ādažu novada pašvaldībai neuzņemties papildu aizņēmumu slogu no Valsts kases un dalīt citus Projekta riskus ar privāto partneri. Detalizētāku risku analīzi skatīt 5.5. sadaļā.
Izdevumi (reālās cenas)	PPP scenārijā investīciju izmaksas infrastruktūrā un darbības nodrošināšanā veic privātais partneris, kamēr publiskais partneris jeb Ādažu novada pašvaldība ir atbildīga par pieejamības maksājumu nodrošināšanu izpildītājam. Ikgadējie publiskā partnera maksājumi privātajam partnerim sastādītu 3 573 469 EUR.
Ieguvumi (tai skaitā sociālekonomiskie)	1. Risku sadalījums: Projekta riskus sadalīs starp privāto un publisko partneri, ņemot vērā, kurš no partneriem var visefektīvāk samazināt riska iestāšanās iespējamību un mazināt negatīvās sekas, ja risks tomēr realizējas. 2. Finansējums: Finansējuma piesaistīšanas un apkalpošanas atbildību uzņemas privātais partneris. 3. Statistiskā uzskaitē: Pašvaldībai šis Projekts tiek uzskatīts par ārpusbilances risinājumu, kas nozīmē, ka saistības, kas saistītas ar Projektu, netiek atspoguļotas pašvaldības bilancē. 4. Ietaupījums maksājumos: Samazināti maksājumi citām pašvaldībām par Ādažos deklarētajiem skolēniem, kas mācās ārpus novada, un samazināti līdzmaksājumi privātajām izglītības iestādēm. 5. Ilgtermiņa investīcijas izglītībā: Ieguldījumi izglītībā sniedz ilgtermiņa ieguvumus valsts ekonomikā. 6. Nekustamā īpašuma vērtības palielināšanās: Jaunas izglītības iestādes tuvumā pieaug nekustamo īpašumu vērtība, īpaši, ja izglītības iestādei ir labi mācību rezultāti.

	7. Uzlabots cilvēkkapitāls: Izglītība paaugstina darba ražīgumu un atalgojumu, veicinot inovācijas un ekonomisko izaugsmi. Investīcijas agrīnā vecuma izglītībā sniedz lielāku pienesumu cilvēkkapitālam. 8. Energoresursu ietaupījums: Energoefektīva skola samazina vidējo enerģijas patēriņu pašvaldības ēkās, optimizējot izdevumus un veicinot ilgtspējīgu attīstību. 9. Samazināta nevienlīdzība: Izglītības iestāde nodrošina pieejamu izglītību visiem bērniem neatkarīgi no sociālā vai ekonomiskā stāvokļa, samazinot attālumu līdz iestādei un veicinot apmeklētību. 10. Izglītības iestāde kā kopienas centrs: Skola un tās sporta infrastruktūra veicina sabiedrības saliedēšanu, piedāvājot interešu izglītību, kultūras un sporta aktivitātes, kas stiprina kopienas saiknes. 20 gadu periodā tiktu sasniegti sasniegti 33 233 191 EUR sociālekonomiskie ieguvumi (diskontētā vērtība).
Riski	• Uzticama privātā partnera piesaiste ar nepieciešamo pieredzi izglītības infrastruktūras būvniecībā un tās ilgtermiņa uzturēšanā. • Pašvaldība jeb publiskais partneris PPP līguma ietvaros uzņemas ilgtermiņa finansiālās attiecības ar privāto partneri. Publiskais partneris veic pieejamības maksājumu, kas ir piesaistīts infrastruktūras kvalitātes standartiem un to neizpildīšanas gadījumā pieejamības maksājumi tiek apstādināti līdz brīdim, kad tiek izpildīti pieejamības standarti. Taču līguma laušanas vai privātā partnera nomaiņas gadījumā publiskajam partnerim ir jāveic komplikēts juridiskais process. Ādažu novada pašvaldības risku izmaksas: 1 021 402 EUR Privātā partnera risku izmaksas: 5 662 866 EUR Detalizētāks risku apraksts un to mazinošo pasākumu apraksts pieejams sadaļā 5.5. "Projekta risku analīze".
Turpmākās darbības	Administratīvais posms: 1. FEA izstrāde un apstiprināšana (CFLA un Finanšu ministrijas saskaņojumu saņemšana). 2. Ādažu novada pašvaldības lēmums par PPP procedūras uzsākšanu. 3. Iepirkuma organizēšana projektēšanas izstrādei un izstrādes process. 4. Iepirkumu process, lai piesaistītu Projekta izpildītāju (privāto partneri); 5. Ārpusbilances statistiskās uzskaites viedokļa saņemšana (ja nepieciešams saskaņā ar Finanšu ministrijas atzinumu). 6. Iepirkuma piedāvājumu izskatīšana un izpildītāja izvēle. 7. Līguma noslēgšana un izpildes uzraudzība. 8. Finanšu noslēgums un līguma par informācijas apmaiņu starp pašvaldību un finansētāju. 9. Ādažu novada pašvaldības lēmums par ilgtermiņa saistībām (pēc iepirkuma rezultātiem un pirms finanšu noslēguma un PPP līguma noslēgšanas). Būvniecības un uzturēšanas posms: 1. Skolas ēkas un patvertnes projektēšanas, būvniecības darbu izpilde un uzraudzība; 2. Sporta infrastruktūras un pieguļošās infrastruktūras projektēšanas, būvniecības darbu izpilde un uzraudzība; 3. Būvuzraudzības veikšana; 4. Infrastruktūras uzturēšana un pieejamības uzraudzība.

4.3.4 PROJEKTA IESPĒJAMO ĪSTENOŠANAS ALTERNATĪVU TURPMĀKO DARBĪBU LAIKA GRAFIKS, IETEKME UZ VALSTS BUDŽETU UN KOPSAVILKUMS

Tabula 28. Projektu īstenošanas alternatīvu turpmāko darbību plānotais laika grafiks

Gads/ ceturksnis	2027				2028				2029				2030				2031				2032				2033- 2046				Sasniedzam ais rezultāts		
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4			
A alternatīva– neīstenot Projektu																															Netiek veikti kapitālieguldījumi, tiek turpināta apsaimniekošana
B alternatīva– projekta īstenošana, finansējot kapitālieguldījumus no pašvaldības budžeta un VK aizņēmuma (Bāze)																															Uzsākta būves ekspluatācija (bāze)
C alternatīva– projekta īstenošana, izmantojot publisko un privāto partnerību (PPP)																															Uzsākta būves ekspluatācija (pieejamības maksājumi)

Tabula 29. FEA izvēlēto projekta īstenošanas alternatīvu ietekmes uz valsts budžetu

Alternatīva	Valsts veiktie kapitālieguldījumi, eiro (ar PVN)	Ieņēmumi, eiro (ar PVN)	Izmaksas, eiro (ar PVN)	Kopā, eiro (ar PVN)
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)=(2)+(3)+(4)
A alternatīva– neīstenot Projektu	Netiek veikti kapitālieguldījumi, tiek turpināta esošās infrastruktūras apsaimniekošana			
B alternatīva– projekta īstenošana, finansējot kapitālieguldījumus no pašvaldības budžeta un VK aizņēmuma (Bāze)	Ādažu pašvaldība veic kapitālieguldījumus pilnā apmērā: -29 846 797	-	Infrastruktūras tehniskās uzturēšanas izmaksas, reinvestīcijas, aizdevuma procentu maksājumi 20 gadu garumā: -12 766 030	-42 612 827
C alternatīva– projekta īstenošana, izmantojot publisko un privāto partnerību (PPP)	Kapitālieguldījumus pilnā apmērā veic privātais partneris.	-	Pieejamības maksājumi 20 gadu garumā: -60 748 970	-60 748 970

Tabula 30. Provizorisks ietekme uz vispārējās valdības sektora budžeta bilanci un parādu (eiro bez PVN)

Alternatīva/gads	2027 - 2029	2030 -2046	Kopā
(1)	(2)	(3)	(4)=(2)+(3)
A alternatīva– neīstenot Projektu	-	-	-
B – attīstības projekta īstenošana, kapitālieguldījumus finansējot no valsts budžeta (bāze)	-25 570 145	-11 386 410	-36 956 555
C – attīstības projekta īstenošana, izmantojot PPP	-	-50 205 760	-60 748 970

Tabula 31. Kopsavilkums

Alternatīva	Ietekme uz valsts budžetu, eiro	Īstenošanas termiņš	Ieguvumi un riski	NPV, eiro
A alternatīva–neīstenojot projektu	Netiek veikti kapitālieguldījumi, kas radītu ietekmi uz valsts budžetu.	Tiek uzturēta esošā infrastruktūra, neveicot investīcijas jaunas izglītības iestādes infrastruktūras izveidei.	1.Ieguvumi - (Neveicot investīcijas netiek iegūti sociālekonomiskie ieguvumi) 2.Riski -	-
B – attīstības projekta īstenošana, kapitālieguldījumus finansējot no valsts budžeta (bāze)	-42 612 827	2030.gads – uzsākta būves ekspluatācija	1.Ieguvumi Sociālekonomiskie ieguvumi: 33 233 191 EUR 2.Riski Ādažu novada pašvaldība: -6 481 362	-27 905 704
C – attīstības projekta īstenošana, izmantojot PPP	-60 748 970	2030.gads – uzsākta būves ekspluatācija un sākti pieejamības maksājumi	1.Ieguvumi Sociālekonomiskie ieguvumi: 33 233 191 EUR 2.Riski Ādažu novada pašvaldība: -1 021 402 EUR Publiskais partneris: -5 662 866 EUR	-31 962 987

4.4. PIEMĒROTĀKĀS PROJEKTA ĪSTENOŠANAS ALTERNATĪVAS IESPĒJAMĪBAS NOVĒRTĒJUMS

Šajā nodaļā veikts piemērotākās Projekta jaunas izglītības iestādes izveidei 1.-9. klasei īstenošanas alternatīvas iespējamības novērtējums, ņemot vērā tehnisko un finansiālo iespējamību, tiesisko pieļaujamību, kā arī sociālo un vides iespējamību.

4.4.1 TEHNISKĀ IESPĒJAMĪBA

Šajā sadaļā izvērtēta piemērotākās Projekta īstenošanas alternatīvas tehniskā iespējamība, t.sk. izvēlētajās atrašanās vietās piemērotība, iespējas izmantot SIA “Nams” izstrādāto būvprojektu “Jauna skolas ēka Ādažos” (pasūtījuma nr. 16-26), kā arī jauna būvprojekta izstrādes nepieciešamība un tajā paredzētie risinājumi. Papildus apskatīti arī dažādi ar tehniskajiem aspektiem saistīti riski, kas var rasties projekta īstenošanas gaitā.

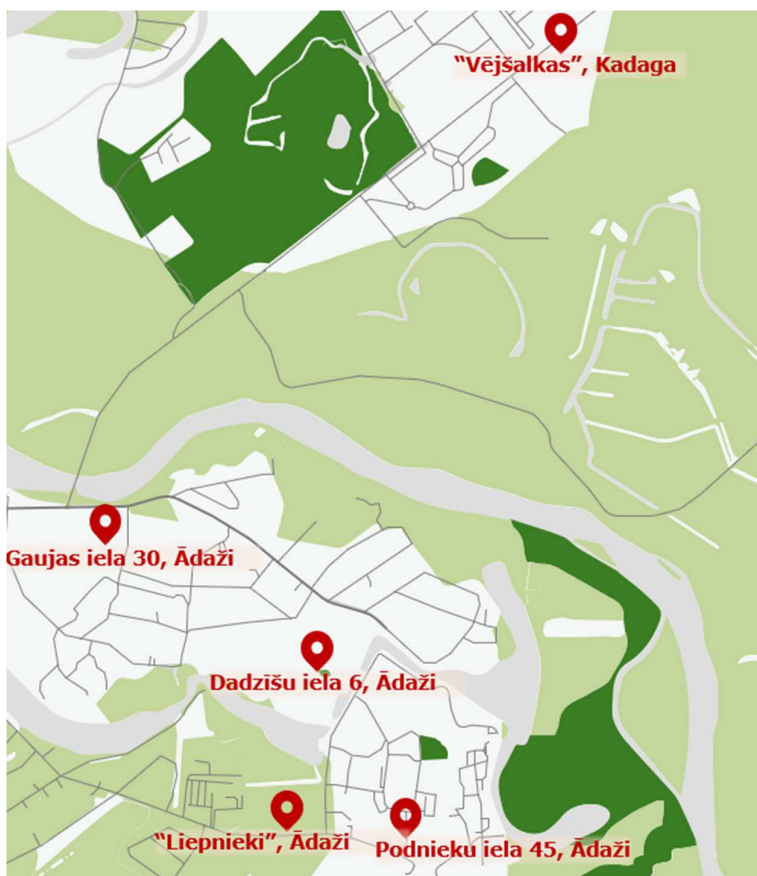
ATRAŠANĀS VIETAS IZVĒLE

Ādažu novada pašvaldība 2023. gada 23. novembrī konceptuāli atbalstīja jaunas izglītības iestādes izveidi Ādažos 1.–9. klašu posmam ar līdz 800 skolēnu vietām. Lai nodrošinātu pienācīgu mācību un sporta infrastruktūru, pašvaldība izvērtēja vairākas potenciālās vietas skolai būvniecībai. No tām divas atradās pašvaldības īpašumā – Gaujas ielā 30 un “Vējšalkas” Kadagā, bet trīs bija privātpašumi – Podnieku ielā 45, īpašums “Liepnieki” un Dadzišu ielā 6. Izvērtējot piedāvātās teritorijas, tika ņemti vērā vairāki būtiski kritēriji – teritorijas izmantošanas veids un īpašuma statuss, platība, kas nodrošinātu gan mācību telpas, gan sporta infrastruktūru ar iespēju to nākotnē paplašināt. Īpaša uzmanība tika pievērsta arī iedzīvotāju skaita izmaiņām konkrētajās apkaimēs, lai nodrošinātu laba sabiedriskā transporta pieejamību un samazinātu satiksmes intensitāti. Turklāt izvērtēja tuvumu

un pieejamību esošajai Ādažu novada mākslu skolai un sporta centram. Balstoties uz šo analīzi, Ādažu novada dome 2023. gada 28. decembrī pieņēma lēmumu iegādāties īpašumu “Liepnieki” par 1 037 000 eiro⁷³.

Nekustamais īpašums “Liepnieki” (kadastra Nr. 80440110021, kopplatība 5,2038 ha) atrodas Ādažos, Podnieku apkaimē, pie Podnieku un Krastupes ielu krustojuma; zeme ir neapbūvēta, piekļuve nodrošināma no Podnieku un Krastupes ielas. Saskaņā ar spēkā esošo teritorijas plānojumu īpašums atrodas Jauktas centra apbūves teritorijā (JC), daļēji arī Transporta infrastruktūras teritorijā (TR) un teritorijā ar īpašiem noteikumiem TIN13, kur noteiktos gadījumos piemērojamas papildu procedūras. Pašvaldības dokumentos norādīts, ka izglītības iestādes būvniecība šajā teritorijā ir pieļaujama. Pašvaldības rīcībā nav citu līdzvērtīgu zemes gabalu piedāvājumu, kurus varētu iegādāties izglītības iestādes un sporta infrastruktūras izveidei. Teritorijai ir fiksēta applūšanas varbūtība vismaz reizi 100 gados, kā arī reģistrēti apgrūtinājumi/aizsargjoslas (t.sk. gar inženiertīkliem un transporta infrastruktūru). Transporta un piekļūstamības vērtējums šim zemesgabala sniegts 10. pielikumā.

Attēls 25. Izvērtētās pamatskolas atrašanās vietas.

SIA “NAMS” BŪVPROJEKTA IZMANTOŠANA

Jaunas izglītības iestādes īstenošanas iespējamību Podniekos var novērtēt, ņemot vērā iepriekš īstenotu līdzīgu projektu, kas salīdzinoši nesen realizēts Ādažu novadā. 2017. gadā SIA “Nams” pēc Ādažu novada domes konkursa izstrādāja būvprojektu “Jauna skolas ēka Ādažos” (pasūtījuma nr. 16-26), kuru uzbūvēja un pieņēma ekspluatācijā 2019. gadā. Skolas platība ir vairāk nekā 10 000 m², un tā paredzēta līdz 800 skolēniem ar iespēju paplašināt kapacitāti līdz vairāk nekā 1 000 skolēniem, attiecīgi pielāgojot telpas. Būvniecība notika trīs kārtās: 1. kārtā – 32 mācību klases un atbalsta personāla bloks, 2. kārtā – sporta zāle, 3. kārtā – speciālo priekšmetu klases. Šāda būvniecības sadalīšana kārtās ļāva pielāgoties skolēnu skaita izmaiņām un

⁷³ Ādažu novada domes 2023. gada 28. decembra lēmums Nr.465 Par nekustamā īpašuma “Liepnieki” iegādi

nepieciešamības gadījumā atteikties no turpmāko kārtu īstenošanas, ja, piemēram, skolēnu skaita pieauguma prognozes netiktu sasniegtas.

ĀVS sākumskolas ēkai ir līdzīga kapacitāte un kritēriji, kādi paredzēti jaunās izglītības iestādes būvniecībai, tādēļ FEA izstrādes ietvaros nepieciešams izvērtēt, vai tās projektēšanai par pamatu iespējams izmantot esošo būvprojektu. Ņemot vērā, ka sākotnēji aplēstā nepieciešamā kapacitāte (ap 800 skolēniem) ir pielīdzināma jau realizētajai sākumskolai, pastāv iespēja izmantot izstrādāto būvprojektu, to pielāgojot izvēlētajai lokācijai un tādējādi samazinot projektēšanas izmaksas. Turklāt uzbūvētā ēka 2019. gadā ieguva godalgas konkursā “Gada labākā būve Latvijā” - 2. vietu nominācijā “Publiskā jaunbūve”, 2. vietu nominācijā “Jauna sabiedriskā būve” un 2. vietu nominācijā “Ilgtspējīgākā ēka”.⁷⁴

Izvērtējot 2016.gada 5. septembrī noslēgto līgumu Nr. JUR 2016-09/692 par jaunas skolas ēkas būvprojekta izstrādi ar SIA “Nams” un tā iespējamo izmantošanu citas skolas ēkas būvniecībai, konstatēts, kas saskaņā ar līguma 5.1. punktu, kas nosaka projektētāja tiesības un pienākumus, tā 5.1.12. apakšpunktā ir noteikts - SIA “Nams” saglabā autortiesības uz metiem, skicēm un apjoma risinājumiem, kā arī cita veida arhitektūras un būvniecības dokumentāciju, kas izstrādāta būvprojekta ietvaros, neatkarīgi no izmantošanas veida. Savukārt līguma 5.1.13. apakšpunktā ir noteikts, ka SIA “Nams” bez atļaušanas nodod Ādažu novada domei visas savas mantiskās autortiesības uz būvprojektu un tā izmantošanu, kas noteiktas Autortiesību likuma 15. panta pirmajā daļā. Minētās autortiesības pāriet Ādažu novada domei īpašumā no brīža, kad Ādažu novada dome ir veikusi būvprojekta izstrādes līgumcenas samaksu pilnā apmērā. Konkrētajā gadījumā konstatētas pretrunas starp līguma 5.1.12. un 5.1.13. apakšpunktā noteikto. Līguma 5.1.13. apakšpunktā noteikts un saskaņā ar Autortiesību likuma 15. panta pirmās daļas 11. punktu būtu uzskatāms, ka Ādažu novada domei tiek nodotas tiesības arī uz darba (būvprojekta) pārveidošanu, tomēr ar līguma 5.1.12. apakšpunktu SIA “Nams” ir saglabājis autortiesības uz metiem, skicēm un apjoma risinājumiem, kā arī cita veida arhitektūras un būvniecības dokumentāciju, kas izstrādāta būvprojekta ietvaros, neatkarīgi no izmantošanas veida. Līdz ar to faktiski Ādažu novada domei ir liegtas tiesības izmantot Autortiesību likuma 15. panta pirmās daļas 11. punktā noteikto tiesību uz darbu pārveidošanu bez saskaņošanas un atļaujas saņemšanas no darba (būvprojekta) autora jeb SIA “Nams”. Ādažu novada domei, izmantojot esošo būvprojektu cita objekta būvniecībai, bez SIA “Nams” atļaujas pastāv risks, ka SIA “Nams” var vērsties pret Ādažu novada domi par tā izstrādātās būvprojekta dokumentācijas pārveidošanu bez autora atļaujas, kas nozīmē arī potenciālu tiesvedības risku.

Pamatojoties uz iepriekš konstatēto, esošā būvprojekta izmantošana citā objektā — arī citas skolas ēkas būvniecībai — tikai šķietami rada iespaidu par līdzīgu un atkārtoti izmantojamu risinājumu. Praksē būtiski atšķirsies gan jaunā objekta atrašanās vieta, gan faktiskie būvniecības apstākļi, tostarp zemesgabala īpatnības, inženierkomunikāciju pieejamība un izvietojums, teritorijas plānojuma prasības un citi faktori, kas tieši ietekmē tehniskos risinājumus un to atbilstību būvnormatīviem. Līdz ar to esošā būvprojekta izmantošana bez tā pārveidošanas un pielāgošanas jaunajai videi, var nebūt realizējama. Savukārt jebkāda projekta modifīcēšana, lai to piemērotu citai būvniecības vietai, Autortiesību likuma izpratnē uzskatāma par darba pārveidošanu.

Papildus tam, iepazīstoties ar SIA “Nams” izstrādātā būvprojekta piemērotību jaunas izglītības iestādes projektēšana, jāņem vērā vairāku būtisku apstākļu izmaiņas, kas apgrūtina šī risinājuma atkārtotu izmantošanu:

1. **Ēkas funkcionālā programma.** Jaunā izglītības iestāde ir plānota 1.-9. klašu skolēniem ar lielāku vietu skaitu (900 skolēni), kas ir aptuveni 110% no esošā būvprojekta paredzētās kapacitātes. Skolēnu skaita palielinājums nosaka vairāk sabiedrisko un sanitāro telpu platību, esošo projektu tam ir neracionāli pielāgot. SIA “Nams” projektētās sporta telpas ir virszemes stāvos, un esošais projekts neparedz sporta infrastruktūru izvietot pagrabstāvā. Savukārt jaunajā izglītības iestādes programmā plānots dažādot sporta disciplīnas, daļu sporta telpu izvietojot arī pagrabstāvā, kas paredzētas patvertnes vajadzībām. Tas būtiski maina sporta telpu vispārējo koncepciju un savstarpējo funkcionālo sasaisti. Izmaiņas arhitektūras risinājumos ietekmēs arī inženiertīklu projektu sadaļas, kuras attiecīgi būs jāprojektē no jauna.
2. **Normatīvais regulējums, īpaši attiecībā uz ēku energoefektivitāti.** No 2020. gada 1. janvāra stājās spēkā LBN 002-19 "Ēku norobežojošo konstrukciju siltumtehnika", ar ko tika atcelts LBN 002-15. Energoefektivitātes prasības kļuva tiešāk

⁷⁴ Jaunās sākumskolas ēkas būvniecība Ādažos

attiecināmas uz ēkas kopējo enerģijas patēriņu (kWh/m²·gadā) un gandrīz nulles enerģijas ēkas mērķa sasniegšanu, nevis tikai siltuma zudumu koeficienta kontroli. Vienlaikus tika pārskatītas konstrukciju un termisko tiltu robežvērtības (U, ψ) un atjauninātas aprēķinu metodes atbilstoši jaunākajiem EN/ISO standartiem. Minētas prasības būtiski ietekmē esoša būvprojekta būvfizikālos un inženiertehniskos risinājumus.

3. **Patvertne skolas vajadzībām.** Lai arī pienākums izbūvēt patvertni noteiktām jaunbūvēm būs obligāts no 2027. gada 1. janvāra un neattieksies uz būvprojektiem, kas līdz 2027. gada 1. janvārim ir akceptēti vai iesniegti saskaņošanai būvvaldē, patvertne ir iekļauta jaunbūvējamās skolas programmā. Ņemot vērā, ka SIA "Nams" būvprojektam nav pagrabstāva, kuru varētu adaptēt patvertnes ierīkošanai, nepieciešamās izmaiņas esošajā būvprojektā būtu tik apjomīgas, ka ēkas papildināšana ar pazemes stāvu nebūtu racionāla. Tas būtiski ietekmētu arhitektūras, būvkonstrukciju, un inženiertīklu projekta sadaļas.

JAUNA BŪVPROJEKTA IZSTRĀDE

Pamatojoties uz iepriekš izklāstītajiem tehniskajiem, funkcionālajiem un juridiskajiem apsvērumiem, par atbilstošāko risinājumu jaunas izglītības iestādes izveidei uzskatāma jauna būvprojekta izstrāde. Šāds risinājums no izmaksu, izpildes termiņu un tiesiskā viedokļa ir pamatotāks un ļauj pilnībā pielāgot ēkas funkcionalitāti plānotajai mācību programmai un aktuālajām normatīvajām prasībām.

Jaunas izglītības iestādes izveidei ieteicams kā vēlamu un optimālo risinājumu iepirkuma dokumentācijā noteikt modulāro būvniecību. Šāda būvniecības pieeja ir īpaši nozīmīga, ņemot vērā ierobežoto Projekta īstenošanas laiku, nepieciešamību taupīt resursus, kā arī nodrošināt atbilstību Zaļā publiskā iepirkuma (ZPI) prasībām saskaņā ar Ministru kabineta 2017. gada 20. jūnija noteikumiem Nr. 353 "Prasības zaļajam publiskajam iepirkumam un to piemērošanas kārtība". Modulārā būvniecība ļaus:

- ātrāk nodrošināt trūkstošās skolēnu vietas,
- mazināt būvdarbu kvalitātes riskus,
- samazināt pašvaldības budžeta izdevumus.

Modulārā būvniecība ir aptuveni par 10–15 % lētāka nekā tradicionālā būvniecība, jo lielāko daļu konstrukciju ražo kontrolētā rūpnīcas vidē, kur būtiski samazinās kļūdu un pārbūvju risks. Paralēla 0es cikla izbūve objektā un ēkas moduļu ražošana ļauj saīsināt kopējo būvniecības laiku, tādējādi samazinot būvlaukuma uzturēšanas, tehnikas nomas un personāla izmaksas. Papildus tam modulārā ražošana nodrošina precīzu materiālu patēriņa plānošanu, kas samazina atgriezumus un būvniecības atkritumus, kā arī ļauj optimizēt loģistiku un darbu secību.

Jaunā būvprojekta projektēšanas uzdevums, tai skaitā telpu programma, iekļauts 9. pielikumā. Tajā izstrādāta atbilstoša ēkas funkcionālā shēma, kas nodrošinās mācību vietas 900 izglītojamajiem 1.-9. klasē, ietverot mācību telpas, administratīvās telpas, ēdināšanas zonu, bibliotēku un citu nepieciešamo aprīkojumu. Paredzētas arī telpas speciālās izglītības programmu īstenošanai izglītojamiem ar mācīšanās traucējumiem (kods 56) – līdz 20 bērniem, un izglītojamiem ar garīgās attīstības traucējumiem (kods 58) – līdz 5 bērniem, tostarp speciālās telpas atbalsta personālam.

Jaunās izglītības iestādes projektēšanas un būvniecības posmā jānodrošina arī atbilstība normatīvajam regulējumam un aktuālajām higiēnas prasībām, lai garantētu veselīgu un drošu vidi skolēniem un personālam. Būtiskākās prasības noteiktas MK 2002. gada 27. decembra noteikumos Nr. 610 "Higiēnas prasības izglītības iestādēm, kas īsteno vispārējās pamatizglītības, vispārējās vidējās izglītības, profesionālās pamatizglītības, arodizglītības vai profesionālās vidējās izglītības programmas", kas cita starpā paredz:

- prasības iestādes ēkai un teritorijai (funkcionālās zonas, t.sk. sporta un saimniecības zona, atkritumu konteineru izvietojums);
- prasības telpu grupām un to minimālajām platībām uz vienu izglītojamo (administrācijas, mācību, sporta, bibliotēkas, ēdināšanas, sanitārās, saimniecības u.c. telpas);
- prasības ūdensapgādei un kanalizācijai (dzeramais ūdens, aukstā un karstā ūdens pieejamība, kanalizācijas sistēma);
- prasības apkurei, ventilācijai un iekštelpu mikroklimatam;

- prasības dabiskajam un mākslīgajam apgaismojumam;
- prasības ēdināšanas blokam un pārtikas higiēnas nodrošināšanai.

Jāatzīmē, ka jaunajai izglītības iestādei ir paredzēta sporta infrastruktūra, kas atbilst visām aktuālajām normatīvajām prasībām un rekomendācijām:

- IZM 2019. gada metodiskajiem ieteikumiem skolu sporta infrastruktūrai;
- Latvijas būvnormatīvam LBN 208-15 "Sporta būves";
- MK 2002. gada 27. decembra noteikumiem Nr. 610 "Higiēnas prasības izglītības iestādēm, kas īsteno vispārējās pamatizglītības, vispārējās vidējās izglītības, profesionālās pamatizglītības, arodizglītības vai profesionālās vidējās izglītības programmas";
- Starptautiskajā LVS EN 15312 standarta prasībām brīvas pieejas daudzfunkcionālajiem sporta laukumiem.

Papildus tam ēkā ir paredzētas II kategorijas patvertnes telpas, kuras var pielāgot duālai lietošanai. Telpu programmā ietvertas arī sporta un cīņas zāles, kas nav tieši nepieciešamas skolēnu ikdienas mācībām, taču ļaus apmierināt plašākas Ādažu sporta sabiedrības vajadzības, nodrošinot kvalitatīvus apstākļus dažādu sporta veidu treniņiem un sacensībām.

ILGTSPĒJA, ENERGOEFEKTIVITĀTE UN JAUNAIS EIROPAS BAUHAUS

Jaunajā būvprojektā integrēti Jaunā Eiropas Bauhaus principi, akcentējot ilgtspēju, estētiku un iekļaujošu vidi izglītības iestādē. Projektēšanas un būvniecības risinājumi izvēlēti, ņemot vērā videi draudzīgas tehnoloģijas un materiālus, kas nodrošina augstu energoefektivitāti, kā arī samazina ekspluatācijas izmaksas un oglekļa emisijas. Energoefektivitāte šajā kontekstā kalpo arī kā komforta un veselīgas mācību vides pamats. Projektā tiks ieviesta mehāniskā pieplūdes–nosūces ventilācija ar siltuma atgūšanu (rekuperāciju) un automatizētu vadību (BMS). Jaunajā izglītības iestādē paredzēts ieviest mikroklimata kontroli, izmantojot temperatūras un CO₂ sensorus, kas ļaus operatīvi pielāgot gaisa apmaiņu telpu noslodzei un uzturēt stabilu iekštelpu mikroklimatu.

Ēkas apkure tiks pieslēgta Ādažu centrālajai katlu mājai, palielinot siltumapgādes efektivitāti un potenciāli veicinot siltuma tarifu stabilitāti, kas var sniegt ieguvumu arī Ādažu centra iedzīvotājiem. Vienlaikus, ņemot vērā, ka ēkas pamatiem paredzēta pāļu izbūve, Projektā tiks izvērtēta iespēja pāļus integrēt kā termopāļus ģeotermālās enerģijas ieguvei. Tas ļautu aukstajos gada mēnešos izmantot zemes siltumu kā zemas temperatūras avotu, izmantojot siltumsūkņu sistēmu, savukārt vasaras periodā nodrošināt papildus dzesēšanu (t.sk. pasīvo dzesēšanu) un samazināt elektroenerģijas patēriņu komforta nodrošināšanai. Saules paneļu izvietošana uz ēkas jumta ir vēl viens solis energoefektivitātes paaugstināšanai dotajā Projektā.

Projektēšanas procesā tiks plānotas un vēlāk būvprojekta realizācijas posmā nodrošinātas pieejamas un ērtas pārvietošanās iespējas visiem lietotājiem, tostarp cilvēkiem ar funkcionāliem traucējumiem, veidojot saprotamu, drošu un patīkamu vidi, kas veicina kopienas iesaisti un mūsdienīgu dzīves kvalitāti.

Sporta infrastruktūra paredz ne tikai skolas vajadzībām nepieciešamās sporta telpas, bet arī telpas sporta skolu audzēkņiem un Ādažu novada iedzīvotāju sporta aktivitātēm. Iekštelpās ir paredzēta multifunkcionāla sporta zāle ar tribīnēm 180 vietām, kā arī astoņas sportistu ģērbtuves un infrastruktūrai nepieciešamās telpas. Pagrabstāvā, kur izvietotas patvertnes telpas, paredzēta cīņu sporta zāle un vairākas treniņu zāles. Skolas teritorijā iecerēts arī futbola laukums 9x9 spēlētāju formātam, vieglatlētikas aplis, tāllēkšanas sektors un smagatlētikas sektori. Papildus paredzēts āra multifunkcionāls spēļu laukums un atsevišķs pludmales volejbola laukums. Gan skolēniem, gan novada iedzīvotājiem būs pieejama apmēram 450 m² plaša brīvo aktivitāšu zona ar āra vingrošanas aprīkojumu un trenāžieriem.

BŪVNICĪBAS PAMATPRINCIPI UN ATBILDĪBAS SADALĪJUMS

Lai novērtētu Projekta tehnisko iespējamību un nodrošinātu atbilstību normatīvajām prasībām, būtiski ņemt vērā Būvniecības likuma 4. pantā⁷⁵ noteiktos galvenos principus, kas piemērojami visos būvniecības posmos (tajā skaitā projektēšanā un būvdarbos). Jaunas izglītības iestādes izveidei īpaši nozīmīgi ir šādi principi:

- **Arhitektoniskās kvalitātes princips** – “būves projektē, līdzsvarojot būvniecības funkcionālos, estētiskos, sociālos, kultūrvēsturiskos, tehnoloģiskos un ekonomiskos aspektus, kā arī būvniecības ierosinātāja un sabiedrības intereses, dabas vai pilsētas ainavas individuālo identitāti izceļot un organiski iekļaujot kultūrvīdē, tādējādi to bagātinot un veidojot kvalitatīvu dzīves telpu”.
- **Inženier tehniskās kvalitātes princips** – “būves inženier tehniskais risinājums ir lietošanai drošs, kā arī ekonomiski un tehnoloģiski efektīvs”.
- **Atklātības princips** – “būvniecības process ir atklāts, sabiedrība tiek informēta par paredzamo būvniecību un saistībā ar to pieņemtajiem lēmumiem”.
- **Sabiedrības līdzdalības princips** – “Būvniecības likumā noteiktajos gadījumos tiek nodrošināta būvniecības ieceres publiska apspriešana”. Tā praktiskā piemērošana un nepieciešamās procedūras (tostarp publiska apspriešana) izvērtējamas atbilstoši Būvniecības likuma 14.³ pantam un attiecīgās pašvaldības saistošajiem noteikumiem.
- **Ilgspējīgas būvniecības princips** – “būvniecības procesā tiek radīta kvalitatīva dzīves vide pašreizējām un nākamajām paaudzēm, šai nolūkā arī palielinot atjaunojamo energoresursu un sekmējot citu dabas resursu efektīvu izmantošanu”.
- **Vides pieejamības princips** – “būvniecības procesā tiek veidota vide, kurā ikviena persona var ērti pārvietoties un izmantot būvi atbilstoši tās lietošanas veidam”.

Papildus Būvniecības likums arī skaidri definē katras iesaistītās puses atbildības sfēras. Vēršot uzmanību uz pašvaldības atbildību, Būvniecības likuma 7. pants nosaka vietējās pašvaldības atbildību:

1. Vietējai pašvaldībai ir jānodrošina administratīvais process, kas saistīts ar būvniecības procesa norisi. Pašvaldība to dara izveidojot būvvaldi vai deleģējot šo atbildību citai pašvaldībai, un pieņemot lēmumus par apstrīdētajiem pašvaldības būvvaldes administratīvajiem aktiem, rīcību.
2. Pašvaldības atbildības sfērā ir pieņemt lēmumus par būvēm tās teritorijā, kuras ir bīstamas lietošanai vai bojā ainavu, ir daļēji vai pilnīgi sagruvušas. Turklāt, pašvaldībai ir jānodrošina informācija būvniecības informācijas sistēmā, tajā skaitā informācija par saņemtajām būvniecības iecerēm.

Šo principu un atbildības sadalījuma ievērošana kalpos par pamatu jaunās izglītības iestādes projektēšanas un būvniecības procesa organizēšanai atbilstoši spēkā esošajam normatīvajam regulējumam.

PROJEKTA ĪSTENOŠANAS RISKI

Jaunas izglītības iestādes izveides gaitā, ņemot vērā jau veiktos sagatavošanās darbus, var rasties dažādi ar tehniskajiem aspektiem saistīti riski. Šos riskus nepieciešams ņemt vērā FEA izstrādes laikā, novērtējot potenciālās izmaksas, novēršanas pasākumus un risku sadalījumu starp publisko un privāto partneri. Jaunas izglītības iestādes izveides kontekstā būtiski ir šādi riski:

1. Risks, ka netiek iegūtas visas nepieciešamās atļaujas un apstiprinājumi no valsts un regulējošām iestādēm, pirms projekts var sākt vai pāriet uz nākamo posmu. Šīs atļaujas un apstiprinājumi var ietvert vides atļaujas, zemes izmantošanas atļaujas, būvatļaujas un citas normatīvās atbilstības.
2. Tehnisko prasību neprecīza definēšana vai neievērošana no privātā partnera puses, kas rezultējas infrastruktūras novēlotā pieejamībā.

⁷⁵ Būvniecības likums

3. Būvniecības un uzturēšanas izmaksu neparedzēts pieaugums (virs prognozētās īstermiņa un ilgtermiņa inflācijas).
4. Risks, ka būvniecības procesu un plānoto laika plānu ietekmē ārējie faktori, piemēram, finansējuma pieejamība finanšu tirgus izmaiņu gadījumā, regulējuma izmaiņu gadījumā, u.c.
5. Būvniecības darbu neatbilstība normatīvo aktu prasībām.

PPP gadījumā projekta izpildei paredzētas vairākas izpildes metodes un resursi – ārpakalpojumu izmantošana (būvdarbiem un konsultāciju pakalpojumiem) un publiskā partnera resursu izmantošana - cilvēkresursi projekta sagatavošanai un īstenošanai, pieejamības maksājumi no publiskā partnera budžeta), kas kopumā nodrošina Projekta tehnisko īstenošanas iespējamību. Alternatīvu A un B finanšu un ekonomiskā ietekme tiek aprēķināta viena PPP līguma ietvaros jeb 20 gadu garumā (3 gadi būvniecības periods, 17 gadi pieejamības periods). Projekta īstenošanas plānotā laika perioda noteikšanai tiek veikta starptautiskās prakses analīze izglītības iestāžu būvniecības projektos. PPP līguma garums lielākoties ir atkarīgs no investīciju apjoma un valsts kredītreitinga. Projekta investīciju un operatīvo izmaksu apjoms tiek ņemts vērā, jo līguma garumam ir jābūt piemērotam, lai privātais partneris varētu atpelnīt ieguldīto kapitālu. Savukārt, korelācija ar kredītreitingu līguma garumam ir pretēja – valstīs ar augstāku kredītreitingu parasti tiek izvēlēts īsāks līguma garums.

Tabula 32. Līdzīgu tvērumu projektu apkopojums.

Valsts	Projekts	Gads	Kredītreitings (valsts) ⁷⁶	Līguma garums
Somija	5 skolu un 3 bērnudārzu būvniecība	2020. gads	AA+	22 gadi
Austrija	2 skolu būvniecība	2021. gads	AA+	25 gadi
Vācija	1 skolas būvniecība	2023. gads	AAA	27 gadi
Austrija ⁷⁷	1 skolas un 1 bērnudārza būvniecība	2017. gads	AA+	25 gadi
Īrija ⁷⁸	1 skolas būvniecība	2011. gads	BBB+	25 gadi
Lietuva ⁷⁹	Multifunkcionāla centra (tai skaitā skolas, bērnudārza, sporta un kultūras centra) būvniecība	2022. gads	A	15 gadi

Atbilstoši līdzīgu projektu praksei Eiropā, kur vidējais no 6 apskatītajiem pielīdzināmajiem projektiem ir 23.1 gads un, ņemot vērā Latvijas esošo kredītreitingu A-⁷⁶, kurš kontekstā ar līdzīgo projektu valstu vidējo kredītreitingu uzskatāms par pielīdzināmu, Projekta aptuvenais īstenošanas periods tiek pieņemts 20 gadi. Svarīgi atzīmēt, ka Projekta ietvaros plānotās investīcijas, salīdzinājumā ar analizēto līdzīgo projektu praksi, ir zemākas, un tāpēc iespējams, ka Projekta atmaksas periods privātajam partnerim praktiski būs īsāks, kas attiecīgi arī samazinātu Projekta līguma termiņu.

4.4.2 TIESISKĀ PIELĀUJAMĪBA

⁷⁶ Fitch Ratings

⁷⁷ EIB, VIENNA SCHOOL PPP CAMPUS BERRESGASSE

⁷⁸ Graham UK, Lagan College and Tor Bank Assisted Special Needs (ASN) Campus, Belfast

⁷⁹ PPP Lietuva, Construction of multifunctional center in Sendvaris eldership and provision of services

Projekta “Jaunas izglītības iestādes izveide 1. - 9. klasei” īstenošana, izmantojot PPP modeli ir tikusi konceptuāli atbalstīta ar Ādažu novada pašvaldības domes 29.02.2024. lēmumu Nr. 68 “Par publiskās privātās partnerības projekta “Jaunas izglītības iestādes izveide 1.-9. klasei” īstenošanu”. Minētā lēmuma ietvaros arī noteikta FEA izstrāde, kura izpilde uzdots Ādažu novada Attīstības un projektu nodaļai.

Ņemot vērā FEA izstrādes laikā veikto izpēti un analīzi, finanšu ziņā izdevīgākais īstenošanas veids jaunas izglītības iestādes izveidei ir alternatīva B, kas paredz projekta finansēšanu no pašvaldības budžeta līdzekļiem un Valsts kases aizņēmuma. Šis scenārijs nodrošina labākos finanšu rādītājus, tostarp augstāko ENPV un zemāko līgumcenu. Tomēr, kā norādīts 4.4.3. nodaļā, pašvaldībai nav iespējas saņemt Valsts kases aizdevumu attiecīgā projekta īstenošanai. Līdz ar to, izvērtējot praktiskās īstenošanas iespējas, par **rekomendējamo risinājumu tiek uzskatīta alternatīva C – PPP modelis.**

Turpmākajā sadaļā izklāstīti būtiskākie jautājumi, kas jāņem vērā, īstenojot PPP sadarbības modeli.

Atbilstība PPP prasībām

PPP raksturo vairākas PPP likuma⁸⁰ 1. pantā noteiktās pazīmes:

a) apakšpunktā noteikts, ka sadarbība norit starp vienu vai vairākiem publiskajiem partneriem un vienu vai vairākiem PPP procedūrā iesaistītajiem privātajiem partneriem. Šajā gadījumā publiskais partneris būtu Ādažu novada pašvaldība. Saskaņā ar PPP likuma 1.panta 15. punkta “b” apakšpunktu kā publiskais partneris var būt atvasināta publisko tiesību juridiskā persona (piemēram, pašvaldība), līdz ar to Ādažu novada pašvaldība atbilst publiskā partnera definīcijai. Projektā no otras puses tiek piesaistīts privātais partneris.

b) apakšpunkts nosaka, ka PPP sadarbībai jānodrošina sabiedrības vajadzības, veicot būvdarbus vai sniedzot pakalpojumus. Projekta ietvaros privātais partneris uzņemsies jaunas izglītības iestādes būvniecību un tās tehnisko uzturēšanu.

c) apakšpunkts paredz, ka sadarbība norit ilgtermiņā. PPP līgums starp Ādažu novada pašvaldību un privātajiem partneriem tiks noslēgts uz laika periodu, kas nepārsniedz apakšpunktā noteikto 30 gadu robežu.

d) apakšpunkts nosaka, ka partnerībā privātais un publiskais partneris izmanto un apvieno sev pieejamos resursus, piemēram, īpašumu, finanšu līdzekļus, zināšanas un pieredzi. Ādažu novada pašvaldība sadarbības laikā nodos savā īpašumā esošo nekustamo īpašumu – zemi un būvprojektu, savukārt privātais partneris izmantos savus resursus, finanšu līdzekļus, zināšanas un pieredzi.

e) apakšpunkts paredz, ka projekta riski tiek dalīti starp publisko un privāto partneri. Identificētie un definētie riski PPP līguma ietvaros tiek dalīti. Risku sadalījums un to apraksti plašāk izklāstīti 5.5. sadaļā. **Projekts atbilst PPP likuma 1. panta 1. punktā iekļautajai PPP definīcijai.**

Publiskajam partnerim nepieciešamo atļauju, saskaņojumu un apstiprinājumu saraksts, norādot to izsniedzējus

Ņemot vērā PPP projekta risinājumu un izstrādes stadiju, šobrīd nav iespējams precīzi identificēt atļaujas, saskaņojumus un apstiprinājumus, ko publiskajam partnerim būtu nepieciešams saņemt (no, piemēram, pašvaldības būvvaldes, būvniecības valsts kontroles biroja, Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta, Sadales tīkls, ūdens apgādes un kanalizācijas pakalpojumu sniedzēja, siltumapgādes pakalpojumu sniedzēja, Vides pārraudzības valsts birojs).

Atļauju, saskaņojumu un apstiprinājumu loks, kas nepieciešams projekta īstenošanai, ir atkarīgs arī no tā, kā PPP ietvarā tiek sadalīti konkrētie pienākumi/konkrēti uzdevumi starp publisko un privāto partneri. PPP modelī daļa būvniecības procesa uzdevumu (projektēšana, būvdarbi, tehniskā dokumentācija, inženiertīklu pieslēgumu nodrošināšana u.c.) tiek uzdots privātajam

⁸⁰ [Publiskās un privātās partnerības likums](#)

partnerim, savukārt publiskais partneris saglabā tās funkcijas, kuras pēc savas būtības nevar tikt nodotas — īpašnieka tiesību īstenošanu, publiskās varas pienākumus un lēmumus, kas izriet no normatīvajiem aktiem.

Konkrētā atļauju un saskaņojumu sadale starp pusēm tiek noteikta PPP līgumā, tehniskajā specifikācijā un procesa vadības dokumentos, nosakot, kurš partneris veic attiecīgo darbību un kurā posmā nepieciešami publiskā partnera dati, piekrišana vai lēmums. Līdz ar to iespējamo atļauju un saskaņojumu identificēšana šajā FEA etapā ir orientējoša, un precīzs apjoms tiek noteikts, izstrādājot PPP iepirkuma dokumentāciju un noslēdzot PPP līgumu, ievērojot publiskā partnera lomu kā zemes īpašniekam un publiskās varas subjektam. Tas varētu ietvert:

- **CFLA un FM saskaņojumi** - pašvaldība nodrošina FEA iesniegšanu atbilstoši PPP regulējumam un sniedz CFLA un FM nepieciešamo informāciju par projekta pamatojumu, finanšu ietekmi un budžeta ietvaru, kā arī saņem normatīvajos aktos paredzētos saskaņojumus, kas nepieciešami PPP projekta tālākai virzībai.
- **Pašvaldības domes lēmumi** - dome pieņem lēmumus par PPP projekta uzsākšanu, tā īstenošanu, saistību uzņemšanu un PPP līguma noslēgšanu, šie lēmumi ir priekšnoteikums projekta tālākai virzībai.
- **Sabiedriskā apspriešana** (atbilstoši nepieciešamībai) - pašvaldība organizē apspriešanu un nodrošina tās administratīvo procesu kā publiskās varas subjektu.
- **Pašvaldības būvvalde** - pašvaldība kā īpašnieks sniedz būvvaldē nepieciešamos īpašnieka datus, piekrišanu un pilnvarojumus būvniecības ieceres iesniegšanai, būvvaldei nepieciešamās īpašnieka darbības (piem., dokumentu paraksti, u.c.).
- **Būvniecības valsts kontroles birojs** - pašvaldība nodrošina īpašnieka pārstāvja dalību būves pieņemšanā ekspluatācijā un sniedz īpašnieka rīcībā esošos datus, kas nepieciešami būves nodošanas procesam.
- **Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests** - pašvaldība sniedz īpašnieka piekrišanu un nepieciešamos datus, kā arī piedalās ekspluatācijā nodošanas procesā.
- **Sadales tīkls** - pašvaldība sniedz īpašnieka piekrišanu pieslēguma veikšanai un pilnvarojumus dokumentu iesniegšanai attiecībā uz tai piederošo zemi.
- **Ūdensapgādes un kanalizācijas pakalpojumu sniedzējs** - pašvaldība sniedz īpašnieka piekrišanu un pilnvarojumus nepieciešamo tehnisko dokumentu saņemšanai, ja pieslēgumi iet caur pašvaldības īpašumu.
- **Siltumapgādes pakalpojumu sniedzējs** - pašvaldība sniedz atļaujas/pilnvarojumus pieslēgumu kārtošā savā īpašumā.
- **Vides pārraudzības valsts birojs** - ja projektam teritorijas plānojuma ietvaros nepieciešams stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums, pašvaldība organizē un nodrošina nepieciešamās procedūras kā plānojuma izstrādātājs.

Šķēršļi vai ierobežojumi iespējamā projekta īstenošanai, ko publiskais partneris ir identificējis tiesiskajā regulējumā un plānotais risinājums, iekļaujot termiņu.

No tiesiskā regulējuma izrietoši šķēršļi vai ierobežojumi iespējamā Projekta īstenošanai identificēti FEA 5.6. un 5.7. sadaļā. Tie plašāk vērtējami iespējamā projekta īstenošanas gaitā, t.sk. atkarībā no izvēlētajā iepirkuma procedūras. Termiņi risku vadībā atkarīgi no iespējamā Projekta turpmākajos posmos īstenojamajām aktivitātēm.

Izvēlētajam privātajam partnerim Projekta īstenošanas gaitā nepieciešams ievērot normatīvos aktus saistībā ar publiskas ēkas plānoto būvdarbu tehniskajiem parametriem un būvdarbu organizēšanu, tai skaitā Būvniecības likumu⁸¹ un Ministru kabineta 19.08.2014. noteikumus Nr. 500 "Vispārīgie būvnoteikumi"⁸².

Informācija par īpašuma tiesībām uz zemi, kur ir plānots īstenot Projektu.

⁸¹ Būvniecības likums.

⁸² Ministru kabineta 2014. gada 19. augusta noteikumi Nr. 500 "Vispārīgie būvnoteikumi"

Zeme, kur tiks īstenots Projekts, pieder publiskajam partnerim - investīcijas plānots veikt uz Ādažu novada pašvaldības nekustamā īpašuma.

Attiecībā uz izvēlēto PPP veidu – partnerības iepirkuma līgums, tā izvērtējums un Projektam piemērotākā veida pamatojums ir ietverts FEA 5.1. sadaļā. Atbilstoši PPP likuma 1.panta 4.punktam partnerības iepirkuma līgums ir *“finansālās interesēs rakstveidā noslēgts publisko būvdarbu līgums (ja tas paredz arī uzceltās būves apsaimniekošanu) vai publisko pakalpojumu līgums (ja tas paredz arī būvdarbus, kas ir šā līguma priekšmeta nebūtiska daļa), kuru noslēdzis publiskais partneris un privātais partneris uz laiku, ilgāku par pieciem gadiem”*. Attiecībā uz publiskā partnera tiesībām īstenot iespējamo projektu šobrīd pirmsšķietami nav konstatējami ierobežojumi, kas izrietētu no PPP regulējuma.

Tāpat pašlaik nav konstatēti šķēršļi vai ierobežojumi, kas liegtu publiskajam partnerim izsludināt iepirkumu, ievērojot PIL un citos normatīvajos aktos noteiktās prasības. Saskaņā ar Publiskās un privātās partnerības likuma 4. panta pirmo daļu partnerības iepirkuma līgumiem tiek piemērots PIL. Tā kā Ādažu novada pašvaldība ir pasūtītājs PIL izpratnē, tai ir jāpiemēro PIL regulējums iepirkuma veikšanai. Detalizētāku informāciju par privātā partnera izvēles iespējām lūdzam skatīt FEA 5.6. sadaļā. Veicot iepirkumu, jāizvērtē un jāņem vērā arī zaļā publiskā iepirkuma prasības un kritēriji, kas noteikti Ministru kabineta 2017. gada 20. jūnija noteikumos Nr.353 "Prasības zaļajam publiskajam iepirkumam un to piemērošanas kārtība", īpaši attiecībā uz izglītības ēkām un citiem ar PPP saistītajiem darbiem un pakalpojumiem, ciktāl tas ir piemērojams.

Papildus tam, publiskajam partnerim jāievēro arī Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likums, Konkurences likums un citi normatīvie akti, kas regulē tā darbību.

Attiecībā uz Ādažu novada pašvaldības zemes gabala nodošanu lietošanā privātajam partnerim piemērojams PPP likuma 1.panta pirmās daļas 30.punkts, kas paredz, ka publiskā partnera resursi (publiskā partnera īpašumā esoša ķermeniska lieta vai lietu kopība) bez atsevišķas samaksas tiek nodoti privātajam partnerim lietojumā vai tiek ieguldīti kopsabiedrības pamatkapitālā saskaņā ar publiskās un privātās partnerības līgumu. Attiecībā uz Ādažu novada pašvaldības zemes gabalu, tas nozīmē, ka pašvaldība var nodot šo zemi privātajam partnerim lietošanā, attiecīgi PPP līgumā ietverot šo resursu nodošanas kārtību.

4.4.3 FINANSIĀLĀ IESPĒJAMĪBA

Veicot Projekta FEA izstrādi veiktas kapitālieguldījumu, t.sk. reinvestīciju, un uzturēšanas izmaksu prognozes. Pieņēmumi par kapitālieguldījumu un izmaksu pieņēmumiem balstās uz Ādažu novada pašvaldībā iepriekš veiktiem būvniecības projektiem un šobrīd esošo izglītības iestāžu reālajām uzturēšanas izmaksām. Lai pielāgotu plānotās būvniecības izmaksas modulāram būvprojektam, pieņemtas 15% lētākas kā pašvaldībā iepriekš veiktajiem būvniecības projektu izmaksas. Modulāra būvprojekta praktiskie un finansiālie ieguvumi plašāk aprakstīti 4.3.1. sadaļā.

Reinvestīcijas izmaksas pieņemtas ik gadu nemainīgas kā daļa no kapitālieguldījumu apmēra, pieļaujot to kā uzkrājumu iespējamiem nākotnes infrastruktūras atjaunošanas vai uzlabošanas darbiem. Kaut arī praksē atjaunošanas darbi netiktu veikti ik gadu, aprēķinu pieņēmumos reinvestīciju apmērs pieļauts kā mazāka, bet regulāra izmaksu pozīcija. Reinvestīcijām pieņemts 5 gadu garantijas periods pēc būvdarbu pabeigšanas, kurā izmaksas ēku un infrastruktūras atjaunošanai netiek veiktas.

Veidojot izmaksu prognozes, izmaksu aplēses tiek koriģētas ar inflācijas līmeņa prognozi. Attiecībā uz finansēšanas izmaksām tiek ņemtas vērā EURIBOR likmes prognozes uz 2026. gada janvāri. Zemāk tabulā apkopoti galvenie kapitālieguldījumu un operatīvo izmaksu pieņēmumi.

Tabula 33. Augsta līmeņa Projekta izmaksas

Investīciju pozīcija	Kopējās investīcijas
Kapitālieguldījumi (nominālās cenas ieguldījumu periodā)	
Skolas un sporta zāles telpu būvniecība	24 937 419 EUR

Investīciju pozīcija	Kopējās investīcijas
Patvēruma bunkura būvniecība	2 502 608 EUR
Ārtelpu infrastruktūras būvniecība, tai skaitā, sporta laukumu, autostāvvietas būvniecības un apkārtējās vides labiekārtošanas) izmaksas.	2 406 770 EUR
Kopā	29 846 797 EUR
Apsaimniekošanas izmaksas (reālās cenas)	
Ventilācijas sistēmu apkalpošana/remonts	16 232 EUR/gadā
Atkritumu izvešana	7 045 EUR/gadā
Drošības sistēmu apkalpošana (apsardze, ugunsdrošības sist.)	4 815 EUR/gadā
Elektrosistēmu uzturēšana	4 240 EUR/gadā
Iekārtu rezerves daļām un remontiem	4 038 EUR/gadā
Fasādes logu mazgāšana	3 800 EUR/gadā
Lifta un pacēlāja apkalpošana	1 350 EUR/gadā
Citas izmaksas	2 250 EUR/gadā
Kopā	44 770 EUR/gadā
Reinvestīciju izmaksas (reālās cenas)	
Reinvestīcijas skolas telpās	0.5% no kapitālieguldījumiem gadā jeb 137 200 EUR/gadā
Reinvestīcijas sporta infrastruktūrā	1% no kapitālieguldījumiem reizi 5 gados jeb 24 068 EUR/reizi 5 gados

Galvenie finanšu un komerciālie riski

Projekta īstenošana ir saistīta ar dažādiem finanšu un komerciāliem riskiem, jo Projekta ietvaros tiktu veiktas apjomīgas investīcijas infrastruktūras izveidē un uzturēšanā. Atkarībā no Projekta finansēšanas struktūras, kura atšķiras starp alternatīvām, finanšu riski alternatīvajos scenārijos tos potenciāli ietekmē dažādi. Tabulā zemāk apkopoti galvenie finanšu un komerciālie riski B un C alternatīvai.

Tabula 34. Finanšu un komerciālo risku apkopojums

Riska nosaukums	Riska apraksts
Finansējuma piesaistes risks	Risks, ka Projekta īstenošanai nebūs iespējams piesaistīt nepieciešamā apjoma finansējumu vai process būs saistīts ar apgrūtinājumiem.
Finansēšanas izmaksu risks	Risks, ka finansējumu nebūs iespējams piesaistīt ar izdevīgiem nosacījumiem, un risks, ka procentu likmes Projekta laikā svārstīsies.

Riska nosaukums	Riska apraksts
Refinansēšanās risks	Risks, kas saistīts ar saistību refinansēšanu un refinansēšanās rezultātā augstākām finansēšanās izmaksām.
Inflācijas risks	Risks, ka Projekta būvniecības un uzturēšanas izmaksas pieaug vairāk nekā sākotnējās inflācijas prognozēs ietverts, kas noved pie nepieciešamības pēc augstāka apjoma finansējuma.

Finansējuma piesaistes risks

B alternatīvas gadījumā finansējuma piesaistes risku pilnā apmērā uzņemtās Ādažu novada pašvaldība, kā Projekta īstenotāja. Šādā gadījumā pašvaldība būtu atbildīga par nepieciešamā finansējuma apjoma piesaisti, finansējuma cenu un atmaksu.

Projektu attīstot C alternatīvas ietvaros, Ādažu novada pašvaldība noslēdz PPP līgumu ar privāto partneri. Šādā gadījumā finansējuma piesaistes risks tiek nodots privātajam partnerim, daļu no Projekta plānotajām investīcijām partnerim finansējot ar pašu kapitālu un atlikušo proporciju piesaistot kā aizņemto kapitālu.

Finansēšanas izmaksu risks

B alternatīvas gadījumā, procentu likmju risks ir netiešs jeb pastarpināts publiskā partnera atbildība, un izriet no valsts kases vai pašvaldības līmeņa piesaistītā finansējuma.

C alternatīvā, īstenojot Projektu caur PPP līgumu, finansējuma strukturēšana ir privātā partnera atbildība, kur pastāv brīva izvēle starp pašu kapitāla un saistību proporcijām. Privātais partneris var brīvi izvēlēties, balstoties uz finansēšanas un kapitāla tirgus konjunktūru vai piesaistīt fiksētas procentu likmes finansējumu vai mainīgas, kas balstītos uz mazāku fiksētu maržu, bet ar indeksāciju pret EURIBOR. Tāpat privātais partneris var īstenot procentu likmju hedžēšanas pasākumus (risku vadība caur finanšu instrumentiem), lai vadītu procentu likmju risku. Īstenojot PPP scenāriju, procentu likmju risks ir pilnībā privātā partnera atbildība.

Refinansēšanās risks

Refinansēšanas risks ir iespēja, ka aizņēmējs nevarēs aizstāt esošo parādu ar jaunu parādu kritiskā brīdī nākotnē. Šo risku var izraisīt dažādi faktori, piemēram, procentu likmju pieaugums, kas nozīmētu, ka procentu likmju palielināšanās gadījumā, esošā parāda refinansēšana var kļūt dārgāka, kredītu tirgus nosacījumi kļūst stingrāki un apgrūtina jaunu aizdevumu saņemšanu. B alternatīvas gadījumā šis risks ir publiskā partnera atbildību pusē, savukārt, C alternatīvas gadījumā refinansēšanās risks tiek nodots privātajam partnerim.

Inflācijas risks

Inflācijas risks ir saistīts gan ar būvniecības, gan uzturēšanas izmaksu neparedzētu pieaugumu. Finanšu aprēķinos tiek veikta korekcija īstermiņa un ilgtermiņa inflācijai, taču pastāv risks, ka Projekta īstenošanas laika periodā notiek FEA izstrādes laikā neparedzami notikumi, kas izmaina izmaksu apjomu. C alternatīvā inflācijas risku uzņemas privātais partneris, jo tam tiek nodots būvniecības risks, un publiskais partneris maksā fiksētu pieejamības maksājumu par Projekta ietvaros izveidoto infrastruktūru. Savukārt, B alternatīvas īstenošanas rezultātā inflācijas risks ir publiskā partnera atbildības sfērā.

PPP projekta "Finansēšanas plāns", pievienots FEA 11. pielikumā.

4.4.4 SOCIĀLĀ UN VIDES IESPĒJAMĪBA

Projekta rezultātā tiktu izveidota jauna izglītības iestāde 1.-9. klasei 900 skolēniem, kas mazinās pašreizējo un prognozēto vietu trūkumu šajā klašu grupā un uzlabos izglītības pieejamību novadā. Papildu kapacitāte samazina nepieciešamību novadā deklarētiem bērniem mācīties citās pašvaldībās, attiecīgi samazinot arī pašvaldības izdevumus par novada bērnu izglītību ārpus

Ādažiem. Kvalitatīva un pieejama vispārējā izglītība savukārt veicina kvalificēta cilvēkkapitāla attīstību, kas ir būtisks priekšnosacījums ekonomiskajai izaugsmei un ilgtspējīgai attīstībai.

Būtisks ieguvums no pašvaldības skolu tīkla paplašināšanas ir ne tikai izglītības pieejamības, bet arī sasniedzamības uzlabošanās un nevienlīdzības mazināšana. Jaunās izglītības iestādes atrašanās vieta Podniekos ņem vērā šīs teritorijas straujo iedzīvotāju pieaugumu un samazina attālumu līdz skolai daļai novada bērnu, tādējādi uzlabojot izglītības pieejamību bērniem no dažādas sociālekonomiskās vides un sekmējot vienlīdzīgākas iespējas visā novadā.

Tāpat arī jaunas izglītības iestādes izveide un esošo skolu atslogošana nodrošina labākus priekšnosacījumus kvalitatīvas mācību vides un daudzveidīga izglītības piedāvājuma attīstībai. Papildu telpu un resursu pieejamība ļaus paplašināt mācību saturu un dažādu profilu programmu klāstu, kā arī sekmēt iekļaujošas un speciālās izglītības programmu īstenošanu. Vienlaikus jaunā skolas ēka un ar to saistītā sporta infrastruktūra paplašinās interešu izglītības iespējas, nodrošinot plašāku sporta, kultūras un citu ārpuskolas aktivitāšu klāstu, kas veicina bērnu un jauniešu vispusīgu attīstību un veselīgu dzīvesveidu.

No vides aspekta jaunās izglītības iestādes izveide paredz energoefektīvas un videi draudzīgas skolas būvniecību, izmantojot mūsdienīgus inženiertehniskos risinājumus un ilgtspējīgus materiālus. Tas ļaus samazināt energoresursu patēriņu un ekspluatācijas izmaksas salīdzinājumā ar pašvaldības esošo ēku vidējo līmeni, vienlaikus mazinot negatīvo ietekmi uz klimatu un vidi. Energoefektīva skolas ēka kalpos arī kā praktisks paraugs skolēniem un vietējai sabiedrībai, veicinot izpratni par resursu taupīgu un ilgtspējīgu saimniekošanu.

Šajā FEA izstrādes posmā nav konstatēti specifiski vides vai sociālie riski, kas realizētos Projekta īstenošanas laikā.

SECINĀJUMS:

Piemērotākās Projekta īstenošanas alternatīvas iespējamības novērtējums liecina, ka izvēlēta Projekta īstenošanas alternatīva ir īstenojama un atbilst normatīvajam regulējumam, pašvaldības finanšu iespējām un sabiedrības interesēm. No tehniskā un tiesiskā viedokļa jaunās izglītības iestādes izveidei ir nodrošināts piemērots zemesgabals ar atbilstošu funkcionālo zonējumu, savukārt SIA "Nams" izstrādātā būvprojekta izmantošana nav iespējama autortiesību ierobežojumu, funkcionālo un normatīvo izmaiņu dēļ, tāpēc nepieciešams izstrādāt jaunu būvprojektu. Finanšiālās iespējamības analīze apliecina Projekta īstenošanas iespējamību un parāda, ka finanšu ziņā izdevīgāka būtu projekta īstenošana, izmantojot pašvaldības budžeta līdzekļus un Valsts kases aizņēmumu. Tomēr pašvaldības ierobežotās iespējas saņemt Valsts kases aizdevumu nepieciešamajā apjomā ierobežo šīs alternatīvas praktisko īstenojamību, līdz ar to par īstenojamo un rekomendējamu risinājumu tiek noteikts PPP modelis, kurā projektēšanas, būvniecības, finansēšanas un būtiska finanšu risku daļa tiek nodota privātajam partnerim. Savukārt veiktais sociālekonomisko un vides aspektu novērtējums apstiprina, ka jaunas izglītības iestādes izveide būtiski uzlabos izglītības pieejamību un sasniedzamību, mazinās nevienlīdzību, veicinās kvalificēta cilvēkkapitāla attīstību un nodrošinās energoefektīvas, ilgtspējīgas izglītības infrastruktūras izveidi.

4.5. VISPĀRĒJĀS IZGLĪTĪBAS PAKALPOJUMU NODROŠINĀŠANA ĀVS LĪDZ JAUNAS IZGLĪTĪBAS IESTĀDES IZVEIDEI

Šajā nodaļā ir aprakstīti iespējamie risinājumi izglītības pakalpojumu nodrošināšanai ĀVS līdz jaunas izglītības izveidei 1.-9. klasei 2030. gadā. Risinājumu izvērtēšanā ņemts vērā esošais un prognozētais kapacitātes trūkums dažādos izglītības posmos, to piemērotība ĀVS specifiskajai situācijai, kā arī praktiskā īstenojamība un nepieciešamie resursi.

4.5.1 ESOŠAIS UN PAREZAMĀIS KAPACITĀTES TRŪKUMS PAŠVALDĪBAS SKOLĀS

Saskaņā ar skolēnu skaita prognozēm ĀVS mācību īstenošanas vietās mācības būs jānodrošina arvien lielākam skolēnu skaitam nekā to paredz optimālā kapacitāte. Līdz jaunas skolas būvniecībai sākumskolas korpusā papildus būs jāatrod telpas 260 bērniem virs optimālās kapacitātes, kas ir par 46 bērniem vairāk, salīdzinot nekā 2025./2026.m.g. Savukārt vidusskolas korpusā skolēnu skaits ievērojami pārsniegs optimālo kapacitāti. Ja 2025./2026. m.g. papildu telpas bija nepieciešamas aptuveni 96 skolēniem,

tad līdz 2029./2030. m.g. to skaits pieaugs līdz 324 skolēniem, tādēļ būs jāmeklē risinājumi papildu vietu nodrošināšanai. Detalizētāku informāciju par trūkstošo vietu skaitu skatīt 4.1.4. sadaļā.

Tabula 35. ĀVS sākumskolas un vidusskolas korpusa piepildījums, 2025./2026. - 2029./2030. m.g.

Rādītājs	2025./2026. m.g.	2026./2027. m.g.	2027./2028. m.g.	2028./2029. m.g.	2029./2030. m.g.
Prognozētais izglītojamo skaits ĀVS sākumskolas korpusā (1.-4. klase)	914	939	911	959	960
Trūkstošo vietu skaits ĀVS sākumskolas korpusā (1.-4. klase)	214	239	211	259	260
Prognozētais izglītojamo skaits ĀVS vidusskolas korpusā (5.-12. klase)	1188	1257	1337	1369	1416
Trūkstošo vietu skaits ĀVS vidusskolas korpusā (5.-12. klase)	96	165	245	277	324

Precīzākai papildu kapacitātes noteikšanai, jāizvērtē, cik klases nepieciešams nodrošināt papildus katrā izglītības posmā. Aprēķini veikti, izmantojot 2025./2026. m.g. kā bāzes gadu un pieņemot, ka optimālais skolēnu skaits klasē ir 26 vai 27 skolēni. Šis ir aptuvenš novērtējums, kura mērķis ir aplēst papildu nepieciešamo apjomu ĀVS mācību īstenošanas vietās un attiecīgi plānot pagaidu risinājumus izglītības procesa nodrošināšanai līdz jaunās skolas izbūvei. Trūkstošās vietas ĀVS ir noteiktas, balstoties uz optimālo kapacitāti, kas noteikta, pieņemot līdzsvarotu klašu struktūru un var neatbilst faktiskajai klašu struktūrai.

2025./2026. m.g. ĀVS sākumskolas korpusā mācās par 8 klasēm vairāk nekā to paredz ēkas optimālā ietilpība. Turklāt viena sākumskolas klase ir izvietota vidusskolas korpusā. Prognozējams, ka līdz jaunās skolas darbības uzsākšanai būs nepieciešams izveidot vēl papildu 3 klases, ja klasē ir 26 skolēni. Savukārt, ja klases lielumu palielina līdz 27 skolēniem, klašu skaits saglabāsies nemainīgs, salīdzinot ar 2025./2026. m.g. Ņemot vērā, ka sākumskolā jau šobrīd ir pārveidotas citas telpas papildu vietu nodrošināšanai lielākam skolēnu skaitam, mācības var organizēt līdzšinējā režīmā, ja tiek veidotas klases ar 27 skolēniem, un papildu infrastruktūra nav nepieciešama.

Tabula 36. Prognozētais ĀVS sākumskolas korpusa piepildījums, 2025./2026. - 2029./2029. m.g.

Rādītājs	2025./2026. m.g.	2026./2027. m.g.	2027./2028. m.g.	2028./2029. m.g.	2029./2030. m.g.
Klašu komplektu skaits 1.-4. klašu grupā, ja klasē ir 26 skolēni	37	38	36	39	40
Papildu klašu komplektu skaits virs optimālā, ja klasē ir 26 skolēni	9	10	8	11	12
Klašu komplektu skaits 1.-4. klašu grupā, ja klasē ir 27 skolēni	37	37	35	37	37
Papildu klašu komplektu skaits virs optimālā, ja klasē ir 27 skolēni	9	9	7	9	9

Cita situācija vērojama ĀVS vidusskolas korpusā, kurā 2025./2026. m.g. mācības nodrošina 9 klasēm vairāk nekā to paredz ēkas optimālā ietilpība. Turklāt ēkas faktiskā noslodze ir vēl lielāka, jo 6 mācību telpas ir atvēlētas PII vajadzībām un tajā mācās viena 4. klase. Tā kā šo papildu vietu ir izdevies nodrošināt, pielāgojot citas telpas, pieņemts, ka šādu risinājumu īstermiņā var saglabāt. Vienlaikus līdz jaunas izglītības iestādes darbības uzsākšanai būs nepieciešams izveidot papildus 12 klases, ja klasē ir 26 skolēni, vai 8 klases, ja klasē ir 27 skolēni. Lai nebūtu jāparedz būtisks papildu infrastruktūras apjoms, kā īstermiņa risinājums izvēlēts scenārijs nodrošināt papildu infrastruktūru 8 klasēm, veidojot klases ar 27 skolēniem.

Tabula 37. Prognozētais ĀVS vidusskolas korpusa piepildījums, 2025./2026. - 2029./2029. m.g.

Rādītājs	2025./2026. m.g.	2026./2027. m.g.	2027./2028. m.g.	2028./2029. m.g.	2029./2030. m.g.
Klašu komplektu skaits 5.-9. klašu grupā, ja klasē ir 26 skolēni	37	42	44	46	47
Klašu komplektu skaits 10.-12. klašu grupā, ja klasē ir 26 skolēni	10	11	11	11	12
Papildu klašu komplektu skaits virs optimālā, ja klasē ir 26 skolēni	5	11	13	15	17
Klašu komplektu skaits 5.-9. klašu grupā, ja klasē ir 27 skolēni	37	39	42	43	44
Klašu komplektu skaits 10.-12. klašu grupā, ja klasē ir 27 skolēni	10	11	11	10	11
Papildu klašu komplektu skaits virs optimālā, ja klasē ir 27 skolēni	5	8	11	11	13

Galvenais skolēnu skaita pieaugums ir sagaidāms 5.–9. klašu grupā, kur nepieciešama būtiska papildu kapacitāte, savukārt vidusskolas posmā prognozētais skolēnu skaita pieaugums ir relatīvi neliels, tomēr arī šajā posmā būs nepieciešams izveidot vēl 1-2 papildu klases. Jāatzīmē, ka trūkstošās vietas ĀVS ir noteiktas, balstoties uz optimālo kapacitāti, kas aprēķināta, pieņemot līdzsvarotu klašu struktūru un neatbilst faktiskajai klašu struktūrai.

Līdzīga situācija ir vērojama arī CVS, kur skolēnu skaits pakāpeniski pieaugs un pārsniegs optimālo kapacitāti. Ja 2025./2026. m.g. trūkstošo vietu skaits ir salīdzinoši neliels — aptuveni 7 vietas, tad līdz 2029./2030. m.g. tas sasniegs jau 243 vietas, kas nozīmē, ka papildus būs nepieciešami līdz 15 klašu komplektiem virs optimālā, ja vienā klasē ir 24 skolēni. Līdz ar to būs jāmeklē risinājumi, kā nodrošināt mācību vietas prognozētajam skolēnu skaitam.

Tabula 38. CVS piepildījums, 2025./2026. - 2029./2030. m.g.

Rādītājs	2025./2026. m.g.	2026./2027. m.g.	2027./2028. m.g.	2028./2029. m.g.	2029./2030. m.g.
Prognozētais izglītojamo skaits	799	891	943	1001	1035
Trūkstošo vietu skaits	7	99	151	209	243
Klašu komplektu skaits	38	45	45	50	48
Papildu klašu komplektu skaits virs optimālā, ja klasē ir 24 skolēni	5	12	12	17	15

Ņemot vērā iepriekšminēto, kā īstermiņa risinājumu pārejas periodā līdz jaunās izglītības iestādes izveidei ĀVS sākumskolas korpusā mācības var organizēt līdzšinējā režīmā, ja tiek veidotas klases 27 skolēniem. Papildus infrastruktūra nav nepieciešama, jo jau šobrīd ir veiktas telpas ir pielāgotas papildu vietu nodrošināšanai. Savukārt ĀVS vidusskolas korpusā ir pilnībā noslogots un ir vērojams būtisks telpu deficīts, tādēļ jāmeklē risinājumi kapacitātes palielināšanai, lai nodrošinātu mācības vēl papildus 8 klasēm. Risinājumi kapacitātes palielināšanai nepieciešami arī CVS, kur papildus būs jānodrošina mācību vietas vēl 243 skolēniem.

4.5.2 IESPĒJAMIE RISINĀJUMI ĀVS PAPILDU KAPACITĀTES NODROŠINĀŠANAI

Šajā nodaļā apskatīti infrastruktūras un mācību procesa organizācijas risinājumi. Infrastruktūras risinājumi ietver moduļu tipa ēkas (pārvietojamo klašu) uzstādīšanu ĀVS teritorijā, savukārt organizatoriskie risinājumi saistīti ar mācību procesa pārstrukturēšanu. Papildu kapacitātes nodrošināšanai piebūves izveide ĀVS tika izskatīts kā viens no iespējamiem risinājumiem, tomēr tas tehnisku un mācību darba organizācijas apsvērumu dēļ novērtēts kā neīstenojams (detalizētāku informācija skatīt 4.2.1. sadaļā).

1. Moduļu tipa ēku (pārvietojamo klašu) izmantošana

Moduļu tipa ēkas (pārvietojamās klases) ir plaši izmantots risinājums papildu kapacitātes nodrošināšanai gadījumos, kad pašvaldībai īstermiņa trūkst telpu (piemēram, jaunas infrastruktūras būvniecības laikā), jāpaplašina izglītības iestāde vai nepieciešamas specializētas mācību telpas (piemēram, dabaszinātņu vai ķīmijas laboratorijas, mākslas telpas u.c.). Tās var ātri uzstādīt, pārvietot un pielāgot, nodrošinot izmaksu ziņā efektīvu alternatīvu tradicionālajai būvniecībai un iespēju operatīvi pielāgoties mainīgajai demogrāfiskajai situācijai.

Galvenie ieguvumi no moduļu tipa ēku izmantošanas ir:

- tās var nodot ekspluatācijā ievērojami īsākā laikā nekā tradicionālās ēkas, ļaujot izglītības iestādēm operatīvi reaģēt uz pieaugošu skolēnu skaitu vai pagaidu traucējumiem;
- to izveide prasa mazāk laika resursu, tādējādi nodrošinot izmaksu ziņā efektīvu risinājumu un samazinot nepieciešamību pēc apjomīgiem būvdarbiem uz vietas;
- to būvniecības un uzstādīšanas process rada minimālus traucējumus mācību procesam, salīdzinot ar tradicionālo būvniecību;
- tās ir pārvietojamas un pārveidojamas citai funkcijai, ja vairs nav nepieciešamas, nodrošinot augstāku elastību un iespēju pielāgot to apjomu un plānojumu konkrētajām vajadzībām.
- samazināts būvniecības atkritumu apjoms un ātra ražošana kontrolētos apstākļos mazina negatīvo ietekmi uz vidi.

Moduļu tipa ēkām ir noteikti ierobežojumi telpu plānojumā un arhitektoniskajās iespējās, un atsevišķos gadījumos var būt zemāki akustiskie un siltumtehnikie rādītāji, salīdzinot ar tradicionālo būvniecību. Kā papildu trūkums jāmin arī tas, ka brīdī, kad šīm ēkām vairs nebūs pielietojuma skolas vajadzībām, būs jānodrošina to pārvietošana, pārveide citiem mērķiem vai utilizēšana.

Moduļu piebūve ir īpaši piemērots risinājums ĀVS gadījumā, jo tās ļauj elastīgi nodrošināt trūkstošo telpu apjomu tieši tajās klašu grupās, kur kapacitāte ir visierobežotākā. Šādas moduļu piebūves izvietošana ir iespējama pie ĀVS vidusskolas ēkas A un C korpusiem. Piebūvē jāparedz 8 vispārīzglītojošās mācību klases, katra 60 m² platībā un ar vietu 27 skolēniem, kā arī publiskās zonas un sanmezgus pie klašu telpām, lai nodrošinātu atbilstību Būvniecības likuma un citu normatīvo aktu prasībām (t.sk. attiecībā uz inženiertīkliem, ēkas energoefektivitāti, higiēnas prasību ievērošanu u.c.). Tādējādi provizorisks moduļu piebūves kopējā platība ir aptuveni 700 m², paredzot telpu izvietojumu divos stāvos.

Moduļu piebūve var kalpot ne tikai kā īstermiņa risinājums, bet arī kā pastāvīga skolas infrastruktūras daļa. Sākotnēji moduļu piebūve nodrošinās papildu klašu telpas galvenokārt pamatskolas posmā (5.–9. klasei), kur prognozēts vislielākais klašu un skolēnu skaita pieaugums. Pēc jaunās izglītības iestādes darbības uzsākšanas moduļus var transformēt un pielāgot citām funkcijām – noliktavu vai citu saimniecisko telpu nodrošināšanai, vienotu āra ģērbtuvju un inventāra telpu izveidei pie novada sporta infrastruktūras objektiem, kā arī Ādažu Mākslas skolas vajadzībām, piemēram, izstāžu telpām un papildu darbnīcām.

Izvērtējot moduļu piebūves iespējas, izskatīti divi risinājumi: (1) īrēt speciāli pielāgotus moduļus no uzņēmuma, kas nodrošina šādu pakalpojumu, vai (2) iegādāties moduļus. Abos gadījumos moduļus projektēs un izgatavos atbilstoši spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem, būvnormatīviem un tehniskajiem noteikumiem. Vienlaikus moduļu īres gadījumā piegādātājs pamatā piedāvā standarta izmēra moduļus (9×3m), kurus iespēju robežās pielāgo Pasūtītāja vajadzībām, tādēļ plānojums var būt mazāk elastīgs un kopējā platība - lielāka nekā sākotnēji paredzēts. Savukārt, izvēloties iegādāties moduļus, moduļu izmērus un konfigurāciju var pilnībā pielāgot ĀVS vajadzībām, kas ļauj labāk optimizēt telpu plānojumu.

Saīdzinot abu risinājumu izmaksas, secināms, ka moduļu īre ir finansiāli izdevīgāka īstermiņā, bet moduļu iegāde – ja tās izmantošanas periods ir ilgāks par 8 gadiem. Moduļu īres izmaksas ir aptuveni 15 EUR/m² mēnesī, kas kopā veido apmēram 126 000 EUR gadā. Papildus tam jāņem vērā aptuveni 250 000 EUR izmaksas par moduļu uzstādīšanu un nojaukšanu pēc izmantošanas perioda. Savukārt moduļu iegādes izmaksas svārstās no 1 700 līdz 1 800 EUR/m², veidojot kopējās izmaksas no 1 290 000 līdz 1 360 000 EUR. Papildus jāparedz arī apmēram 100 000 EUR moduļu transformēšanai pēc izmantošanas perioda. Tādējādi izmaksu ziņā moduļu īres kopējās izmaksas sasniedz moduļu iegādes izmaksas tikai aptuveni pēc 8 līdz 9 gadiem, pēc kā moduļu iegāde kļūst finansiāli izdevīgāka par īri. Ņemot vērā, ka moduļu piebūve paredzēta kā īstermiņa risinājums 3–4 gadu periodam līdz jaunas izglītības iestādes izbūvei, moduļu īre ir uzskatāms par piemērotāko trūkstošo telpu nodrošināšanai ĀVS vidusskolas korpusā.

Tabula 39. Moduļu īres un iegādes izmaksu salīdzinājums.⁸³

Izmantošanas periods	Moduļu īres izmaksas, t.sk. uzstādīšana un nojaukšana pēc izmantošanas perioda (EUR)	Moduļu iegādes izmaksas, t.sk. transformēšana pēc izmantošanas perioda (EUR)	Izmaksu starpība starp moduļu iegādi un īri (EUR)
3 gadi	628 000	1 290 000 – 1 360 000	662 000 – 732 000
4 gadi	754 000	1 290 000 – 1 360 000	536 000 – 606 000
5 gadi	880 000	1 290 000 – 1 360 000	410 000 – 480 000
6 gadi	1 006 000	1 290 000 – 1 360 000	284 000 – 354 000
7 gadi	1 132 000	1 290 000 – 1 360 000	158 000 – 228 000
8 gadi	1 258 000	1 290 000 – 1 360 000	32 000 – 102 000
9 gadi	1 384 000	1 290 000 – 1 360 000	-94 000 līdz -24 000

Piezīme: aprēķinos pieņemts, ka: (1) moduļu īres likme saglabājas nemainīga, un uzstādīšanas un nojaukšanas izmaksas ir fiksētas, (2) moduļu iegādes izmaksās ir ietvertas visas izmaksu pozīcijas un nav paredzētas papildus izmaksas, (3) aprēķinos noteiktā izmaksu starpība ir aptuvena un jāprecizē, ja mainās īres maksa indeksācijas gadījumā, izmantošanas periods vai tiek iekļautas papildus izmaksu pozīcijas.

Būtiski norādīt, ka moduļu piebūve risina tikai mācību klašu trūkumu. Palielinoties skolēnu skaitam, vēl vairāk tiks noslogotas jau šobrīd pārpildītās koplietošanas telpas – ēdamzāle, gaiteni, garderobes, sanitārie mezgli u.c. Tāpēc, lai gan īstermiņā šāds risinājums ir pieņemams un nepieciešams, tā saglabāšanas gadījumā ilgtermiņā būtu jāmeklē kompleksi telpu paplašināšanas un publisko zonu uzlabošanas risinājumi. Lai nodrošinātu papildus skolēniem atbilstošu platību ne tikai mācībām, bet arī ēdināšanai, ir iespējama papildus ēdamzāles platību pievienošana esošās ēkas **B** korpusam, kurā atrodas skolas virtuve. Šī piebūve būs funkcionāli sarežģītāk risināma, kā papildus modulāro klašu pievienošana esošajai skolas ēkas **A** un **C** korpusam. Pievienojamais jaunais apjoms sastāvētu no ēdamzāles aptuveni 120m² platībā, pieņemot, ka ēdināšana notiks 2 plūsmās.

2. Mācību procesa organizēšana divās maiņās

⁸³ Autoru veidots, balstoties uz moduļu īres pakalpojuma sniedzēja sniegto informāciju.

Mācību procesa organizēšana rīta un vakara maiņās ļauj vienas un tās pašas skolas telpas izmantot divas reizes dienā. Tas nodrošina efektīvāku esošās infrastruktūras izmantošanu un samazina nepieciešamību pēc jaunu telpu būvniecības vai paplašināšanas. Vienlaikus šādai pieejai ir vairāki būtiski trūkumi:

- nepieciešams lielāks finansējums pedagogu atalgojumam;
- grūtības piesaistīt pietiekamu pedagogu skaitu darbam vakara stundās;
- daļa skolēnu un viņu ģimeņu nevēlas mācīties vakara klasēs, kas var mazināt mācību motivāciju un faktiski ierobežot izglītības pieejamību;
- būtiski jāmaina ģimeņu ikdienas dienas kārtība (darba laiks, jaunāko bērnu pieskatīšana u.c.);
- ievērojami samazinās iespējas apmeklēt interešu izglītību un citas ārpuskolas aktivitātes.

ĀVS situācijā mācību organizēšana divās maiņās novērtēta kā nepiemērots risinājums mācību procesa nodrošināšanai līdz jaunas izglītības iestādes izveidei. Šāds modelis ir resursietilpīgs un izraisītu ievērojamu neapmierinātību no ģimeņu puses. Turklāt tas būtiski apgrūtinātu interešu izglītības un pulciņu nodrošināšanu gan ĀVS, gan citās novada iestādēs, jo, lielākajai novada izglītības iestādei pārejot uz mācību organizēšanu maiņās, būtu nepieciešama arī citu pakalpojumu sniedzēju darba grafiku pārplānošana.

3. Mācību procesa organizēšana attālināti

Skolas izmanto attālināto mācību organizēšanas modeli gan Latvijā, gan citās Eiropas valstīs, lai nodrošinātu mācību procesu nepietiekamas kapacitātes vai citu ierobežojumu apstākļos. Mācības var notikt daļēji vai pilnībā attālināti. Galvenie ieguvumi šādai pieejai ir:

- Piekļuve plašam digitālo mācību resursu klāstam, kas ir īpaši nozīmīgi lauku un attālās apkaimēs, kur izglītības iestādes var būt grūti pieejamas vai nepietiekami aprīkotas, kā arī skolēniem, kuri dažādu iemeslu dēļ nevar apmeklēt skolu klātienē.
- Samazinās nepieciešamība pēc fiziskās infrastruktūras (skolas ēkām, klasēm, laboratorijām u. c.), kā arī ar to saistītie izdevumi par būvniecību, uzturēšanu, komunālajiem pakalpojumiem, jo būtiska mācību procesa daļa notiek tiešsaistē;
- Digitālie mācību resursi ir izmantojami atkārtoti, samazinot nepieciešamību pēc drukātiem materiāliem un citiem vienreizlietojamiem resursiem.
- Nodrošina iespēju mācīties savā tempā un elastīgā grafikā, kas ir īpaši svarīgi skolēniem, kuri dažādu iemeslu dēļ nevar apmeklēt skolu klātienē.

Attālināto mācību nodrošināšanai pastāv arī būtiski ierobežojumi. Saskaņā ar MK 2022. gada 8. februāra noteikumiem Nr. 111 "Attālināto mācību organizēšanas un īstenošanas kārtība" attālinātās mācības:

- Nav atļauts īstenot 1. un 2. klases izglītojamiem, kā arī speciālās pamatizglītības programmās izglītojamiem ar garīgās attīstības traucējumiem.
- Drīkst īstenot ierobežotā apjomā kā sastāvdaļu izglītības programmas apguvei klātienes formā, proti: 3. klasē – līdz 5% no plānotā mācību stundu skaita mācību priekšmetos mācību gadā, 4.-6. klasei – līdz 10%, 7.-9. klase – līdz 15%, savukārt 10.-12. klasei – līdz 20%.

Latvijā jau darbojas tādas platformas kā Datorium⁸⁴, kas nodrošina skolām attālinātas mācības STEM jomās, tomēr arī šādos modeļos nodarbības parasti notiek skolā pedagoga vai pedagoga palīga klātbūtnē. Līdz ar to netiek pilnībā atrisināta ne telpu noslodzes, ne pedagogu kapacitātes problēma, turklāt šāds pakalpojums ir salīdzinoši dārgs.

⁸⁴ [Sadarbība ar skolām - Datorium](#)

ĀVS situācijā mācību organizēšana attālināti novērtēta kā nepiemērots risinājums mācību procesa nodrošināšanai līdz jaunas izglītības iestādes izveidei vairāku iemeslu dēļ:

- Saskaņā ar normatīvajiem aktiem attālinātās mācības 7.–9. un 10.–12. klasei drīkst īstenot tikai ierobežota apjomā, līdz ar to lielāko nedēļas daļu mācības tāpat notiktu klātienē un telpu deficīts būtiski nemazinātos, turklāt netiktu risināta pedagogu kapacitātes problēma.
- Attālināto mācību ieviešana ir resursietilpīga – nepieciešama atbilstoša tehniskā infrastruktūra, digitālie mācību materiāli un skolēnu nodrošināšana ar ierīcēm.
- Attālināto mācību īstenošana prasa **būtisku plānošanu** - nepieciešams veidot divus stundu sarakstus (klātienē un attālināto nodarbību), kas palielina administratīvo slodzi, kā arī jānodrošina pedagogu apmācība darbam ar attālinātās mācīšanās rīkiem.
- **Sabiedrības un vecāku attieksme** par attālinātajām mācībām – pēc Covid-19 pandēmijas pieredzes pastāv uzskats, ka attālinātais mācību process negatīvi ietekmē mācību kvalitāti.
- Pastāv būtiski riski skolēnu mācību sasniegumiem un motivācijai

Līdz ar to attālināto mācību kvalitatīvai nodrošināšanai ir nepieciešams būtisks ieguldījums, vienlaikus rūpīgi izvērtējot iespējamus riskus skolēnu mācību sasniegumiem un motivācijai. Šāds modelis drīzāk izmantojams mērķēti – atsevišķiem mācību moduļiem un motivētiem skolēniem, nevis kā plaša mēroga risinājums esošajam telpu deficītam, jo tas nozīmētu papildu darbu un sarežģītu mācību procesa organizēšanu.

4.5.3 INSTITUCIONĀLĀS IZMAIŅAS ĀVS LĪDZ JAUNAS IZGLĪTĪBAS IESTĀDES IZVEIDEI

Līdz jaunas izglītības iestādes izveidei 1.–9. klasei Ādažu novada pašvaldības vispārējās izglītības kopējā institucionālā shēma nemainās – pašvaldības izpilddirektora pārraudzībā ir ĀVS un CVS.

Prognozēts, ka ĀVS skolēnu skaits līdz 2029./2030. mācību gadam pieaugs vēl par aptuveni 220 skolēniem un, izbūvējot moduļu ēku, vietas tiks nodrošinātas visiem izglītojamiem. Lai nodrošinātu iestādes darbību pieaugoša skolēnu skaita apstākļos, nepieciešams pārskatīt personālsastāvu. Administrācijas struktūra saglabājas nemainīga (direktore un septiņi direktora vietnieki), jo esošā vadības kapacitāte ir pietiekama iestādes darbības nodrošināšanai arī pie plānotā skolēnu skaita pieauguma, savukārt pedagogu skaits ir jāpalielina. Pieņemot, ka skolēnu skaits uz pedagogu ir izglītības kvalitātes rādītājs, 2025./2026. m.g. ĀVS bija 12,01 skolēns uz vienu pedagogu. Saskaņā ar skolēnu skaita prognozēm ĀVS būtu jāpieņem vēl papildus 23 pedagogi, kas ir proporcionāli prognozētajam izglītojamo skaita pieaugumam. Interesu izglītības pedagogu skaits paliek nemainīgs, jo netiek plānota papildu infrastruktūra interešu izglītībai.

Tabula 40. AVS pedagogu un interešu pedagogu skaits, 2019./2020.m.g.-2029/2030.m.g.

Mācību gads	Pedagogu skaits	Interešu izglītības pedagogu skaits	Pedagogu skaits kopā	Skolēnu skaits ĀVS
2019./2020. m.g.	122	4	126	1595
2020./2021. m.g.	129	7	136	1726
2021./2022. m.g.	141	5	146	1898
2022./2023. m.g.	152	4	156	2021
2023./2024. m.g.	162	6	168	2033
2024./2025. m.g.	172	10	182	2072
2025./2026. m.g.	175	14	189	2102
2026./2027. m.g.	182	14	197	2195
2027./2028. m.g.	185	14	201	2248
2028./2029. m.g.	190	14	208	2329
2029./2030. m.g.	193	14	212	2377
Prognozētais skaits				

SECINĀJUMS:

Līdz jaunās izglītības iestādes izveidei 2030. gadā ĀVS vidusskolas korpusā paredzams būtisks telpu deficīts, jo nepieciešams rast papildu vietas 324 skolēniem (8 klašu komplektiem). Sākumskolas korpusā mācības kā īstermiņa risinājumu var organizēt līdzšinējā režīmā, ja tiek veidotas klases ar 27 skolēniem. Papildu infrastruktūra nav nepieciešama, jo jau šobrīd telpas ir pielāgotas vietu nodrošināšanai lielākam skolēnu skaitam. Moduļu īre ir piemērotākais risinājums telpu nodrošināšanai vidusskolas korpusā, jo moduļus ir iespējams ātri uzstādīt un tie ļauj nodrošināt nepieciešamo platību atbilstoši vajadzībām. Turklāt to īre īstermiņā - 3–4 gadu periodam līdz jaunas izglītības iestādes izbūvei - ir finansiāli izdevīgāka, salīdzinot ar moduļu iegādes izmaksām.

Atbilstoši skolēnu skaita pieauguma prognozēm līdz 2030. gadam ĀVS būs jāpieņem papildus 23 pedagogi. Interesu izglītības pedagogu skaitu nav plānots palielināt, jo netiek paredzēta papildu infrastruktūra interešu izglītībai. Skolas administrācijas struktūra saglabājas nemainīga – direktore un septiņi direktora vietnieki.

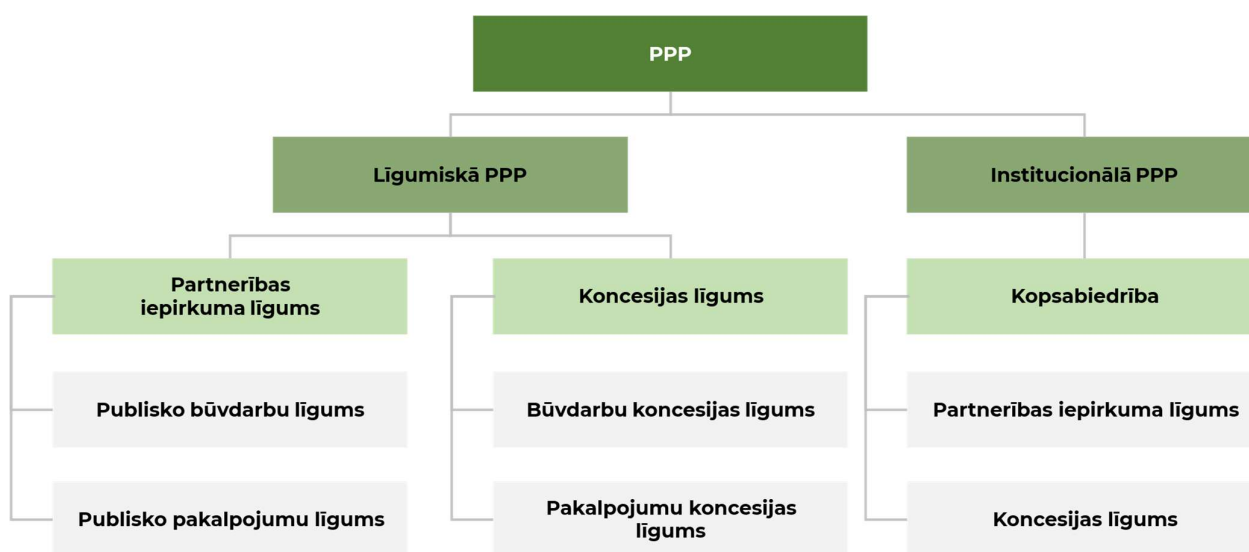
5. PROJEKTA ĪSTENOŠANAS LABĀKO ALTERNATĪVU IZVĒRTĒJUMS

5.1. PPP RISINĀJUMA PIEMĒROTĪBAS ANALĪZE

5.1.1 PPP ĪSTENOŠANAS VEIDI

Publiskās un privātās partnerības (PPP) ir sadarbības līgumi starp valsts vai pašvaldības iestādēm un privātā sektora uzņēmumiem, kuru mērķis ir finansēt, projektēt, īstenot un pārvaldīt infrastruktūras projektus. Šis modelis izmanto abu sektoru priekšrocības: publiskā sektora koncentrēšanos uz plašākiem sociāliem un ekonomiskiem mērķiem un privātā sektora efektivitāti un inovāciju realizēšanas iespējas. PPP bieži tiek izmantota, lai nodrošinātu kvalitatīvu infrastruktūru savlaicīgi un izmaksu kontekstā, efektīvi. Trīs galvenie PPP veidi ir koncesijas, līgumiskie un institucionālie modeļi, kur katram no veidiem ir sava struktūra, risku sadale un darbības dinamika.

Attēls 26. PPP īstenošanas veidi.⁸⁵

Līgumiskās PPP veids - Koncesijas līgums⁸⁶

Saskaņā ar koncesijas līgumu, privātais partneris ir atbildīgs par publiskās infrastruktūras būvdarbu veikšanu, tostarp var būt iekļauta arī projektēšana atbilstoši publiskā partnera prasībām. Tādēļ privātais partneris uzņemas sekojošos ar projektu saistītos riskus: infrastruktūras ekspluatācijas, pieejamības un finanšu. Kā atlīdzību par risku uzņemšanos, privātais partneris saņem samaksu pieejamības maksājumu veidolā no gala lietotājiem vai no publiskā partnera, balstoties uz gala lietotāju pieprasījumu un vai projektā izveidotā infrastruktūra tiek piedāvāta gala lietotājiem atbilstoši sadarbības līguma prasībām.

Koncesijas PPP veids nav piemērots jaunās izglītības iestādes izveidei, jo pastāv mērķu neatbilstība – privātais sektors, kuru galvenokārt interesē finansiālie ieguvumi, var nonākt konfliktā ar pašvaldības izglītības, sociālajiem un labklājības mērķiem. Papildus tam privātajam partnerim būs sarežģīti ģenerēt ieņēmumus, jo tas nozīmētu, ka par izglītību būtu jāmaksā, kas ierobežotu izglītības pieejamību un varētu pārkāpt Ādažu novada stratēģiskos mērķus izglītības jomā. Izglītības nodrošināšana ir kompleksa un ietver ne tikai infrastruktūras izveidi, bet arī pastāvīgu kvalitātes nodrošināšanu pedagoģiskajā procesā, kur

⁸⁵ Finanšu ministrija, PPP īstenošanas veidi

⁸⁶ Publiskās un privātās partnerības likums

privātais sektors var neapmierināt visus nepieciešamos kvalitātes kritērijus. Tādēļ koncesijas PPP veids turpmākajos aprēķinos netiek analizēts ne līgumiskā PPP, ne institucionālā PPP ietvaros.

Līgumiskās PPP veids - Partnerības iepirkuma līgums⁸⁶

Ar partnerības iepirkuma līgumu publiskais partneris uztic privātajam partnerim noteiktu projekta izpildi, piemēram, infrastruktūras izveidi vai pakalpojuma nodrošināšanu. Privātais partneris uzņemas projekta izstrādi, finansēšanu, būvniecību un ekspluatāciju, saņemot atlīdzību pieejamības maksājumu veidolā, saskaņā ar iepriekš noteiktiem nosacījumiem. Pieejamības maksājumi ietver gan aktuālās projekta izmaksas (investīcijas, uzturēšanas, u.tml.), gan privātā partnera uzcenojumu par pakalpojuma veikšanu.

Šis PPP veids var nodrošināt finansiālu efektivitāti, risku sadali un piekļuvi privātā sektora ekspertīzei, kas potenciāli nodrošina labāku iestādes būvniecības un turpmāko infrastruktūras pārvaldību, nekā bāzes scenāriju gadījumā. Tajā pašā laikā, lai pārvaldītu PPP līgumu, ir nepieciešamas būtiskas zināšanas un resursi, jo jānodrošina sadarbības atbilstība noteikumiem un izpildes standartiem. Ādažu pašvaldībai potenciāli būtu jāizveido mehānismi privātā partnera darbības uzraudzībai, kas var prasīt papildus resursus, lai nodrošinātu šīs specializētās prasmes. Šī PPP paveida piemērotība ir atkarīga no Ādažu pašvaldības spējas uzraudzīt izvēlēto PPP partneri un attiecīgi arī līguma izpildi, kā arī nodrošināt, ka partnerība atbilst Ādažu novada pašvaldības ilgtermiņa izglītības un sociālajiem mērķiem.

Institucionālā PPP (kopsabiedrība)⁸⁶

Institucionālais PPP ir sadarbības modelis, kurā tiek izveidots jauns juridisks veidojums – kopsabiedrība (kapitālsabiedrība), kur publiskais un privātais partneris tiek apvienoti kā kopsabiedrības līdzēji. Abi partneri piedalās kapitāla ieguldīšanā, pārvaldībā un kopīgajā lēmumu pieņemšanā, lai sasniegtu noteiktos infrastruktūras attīstības mērķus. Projekta izpildei publiskais partneris ar šo jaunizveidoto kopsabiedrību slēdz iepirkuma līgumu. Šāda veida partnerība nodrošina efektīvu resursu izmantošanu un risku sadali starp publisko un privāto partneri.

Institucionālais PPP paveids ir jāizskata šī Projekta ietvaros, ņemot vērā PPP īstenošanas veida potenciālas priekšrocības un trūkumus. Tas var nodrošināt finansiālu efektivitāti, riska sadali un piekļuvi privātā sektora ekspertīzei, kā rezultātā var tikt nodrošināta kvalitatīvāka infrastruktūra un tās efektīvāka pārvaldība. Tomēr tam ir arī potenciāli sarežģītas pārvaldības struktūras, iespējama motivācijas neatbilstība, izaicinājumi attiecībā uz atbildību un ilgtermiņa finansiālām saistībām. Šāda modeļa piemērotība lielā mērā ir atkarīga no Ādažu pašvaldības mērķu realizācijas un pārraudzības spējām.

Iespējamo PPP modeļu apskats⁸⁷

DBM (angļu val. – *Design, Build, Maintain*) modelis ir vienkāršots PPP veids, kurā privātā sektora partneris ir atbildīgs par infrastruktūras projekta **projektēšanu, būvniecību un uzturēšanu (tehniskā stāvokļa nodrošināšana)** noteiktā laika periodā. Lai gan finansēšana un operatīvie aspekti paliek publiskā partnera kontrolē, šis modelis ļauj efektīvi realizēt projektus, izmantojot privātā sektora ekspertīzi projektēšanā un būvniecībā, kā arī tā spēju uzturēt infrastruktūru atbilstoši noteiktiem standartiem. DBM modelis samazina publiskā sektora partnera pakļautību būvniecības un uzturēšanas riskiem.

DBFM (angļu val. – *Design, Build, Finance, Maintain*) modelī privātā sektora partneris ir atbildīgs par projekta **projektēšanu, būvniecību, finansēšanu un uzturēšanu (tehniskā stāvokļa nodrošināšana)** noteiktā līguma periodā. Šajā modelī privātais partneris uzņemas ievērojamus riskus, kas saistīti ar dažādām atbildības jomām, kopumā nodrošinot, ka objekts atbilst iepriekš noteiktiem veikspējas standartiem. Pašvaldība iegūst no samazinātām sākotnējām izmaksām un var koncentrēties uz pamatpakalpojumiem, kamēr privātais partneris ir motivēts nodrošināt augstas kvalitātes infrastruktūras pieejamību. DBFM modelis ir īpaši piemērots projektiem, kas prasa ievērojamus kapitālieguldījumus un ilgtermiņa uzturēšanu, piemēram, skolām,

⁸⁷ [Handbook on Public Private Partnership \(PPP\) in Built Heritage Revitalization Projects](#). Version 1, 05/2017. Interreg Central Europe, 41.-48.lpp.

slimnīcām un transporta infrastruktūrai, nodrošinot visaptverošu risinājumu, kas saskaņo abu pušu intereses visā projekta dzīves ciklā.

DBFO (angļu val. – *Design, Build, Finance, Operate*) modelī privātais partneris uzņemas atbildību par infrastruktūras projekta **projektēšanu, būvniecību, finansēšanu un ekspluatāciju** PPP līguma periodā. Šis modelis novirza nozīmīgus riskus privātajam partnerim, kamēr publiskais partneris saglabā īpašumtiesības un nodrošina, ka infrastruktūra atbilst sabiedrības vajadzībām. Šis modelis ir īpaši izdevīgs liela mēroga projektiem, kur ilgstošā darbības veiktspēja un finansiālā dzīvotspēja ir izšķiroša.

DBFMO (angļu val. – *Design, Build, Finance, Maintain, Operate*) modelī privātā sektora partnerim ir uzticēts **vis infrastruktūras projekta dzīves cikls**, aptverot **projektēšanu, būvniecību, finansēšanu, uzturēšanu un operatīvo pārvaldību**. Šis modelis integrē visus galvenos projekta realizācijas aspektus, uzliekot nozīmīgus riskus un atbildību privātajam partnerim. DBFMO modelis ir īpaši piemērots sarežģītiem projektiem, piemēram, veselības aprūpes iestādēm, izglītības iestādēm un transporta sistēmām, piedāvājot risinājumu, kas nodrošina ilgtermiņa funkcionalitāti, ilgtspējību un izmaksu efektivitāti.

DBM modelis nav piemērots, jo neiekļauj finansēšanu, kas nozīmē, ka Ādažu pašvaldībai pašai būtu jānodrošina nepieciešamie līdzekļi, kas var radīt papildu izaicinājumus budžeta plānošanā. DBFO modelis nodod operatīvo kontroli privātajam partnerim, kas var izraisīt konfliktus ar sabiedriskās izglītības mērķiem un samazināt pašvaldības spēju tieši ietekmēt skolas darbību. Lai gan DBFMO modelis ir visaptverošs, tas arī nodod ievērojamu operatīvo kontroli privātajam partnerim, kas var būt problemātiski izglītības kvalitātes un pašvaldības mērķu uzturēšanai.

Secīgi, jaunās izglītības iestādes izveidei Ādažos vispiemērotākais PPP modelis ir Projektēšanas-Būvēšanas-Finansēšanas-Uzturēšanas (DBFM) modelis. Šis modelis ļauj pašvaldībai izmantot privātā sektora ekspertīzi projektēšanā un būvniecībā, nodrošināt privāto finansējumu, lai samazinātu publiskos izdevumus, un nodrošināt ilgtermiņa uzturēšanas kvalitāti. Saglabājot operatīvo kontroli, Ādažu pašvaldība var uzturēt izglītības standartus un realizēt stratēģiskos mērķus, vienlaikus gūstot labumu no efektīvas projekta realizācijas un vispārējās uzturēšanas, ko nodrošina privātais partneris.

Projekta īstenošanai izmantojot PPP līgumu, Ādažu novada pašvaldībai ir nepieciešams nodrošināt:

- Iepirkuma dokumentāciju privātā partnera atlasei, kas aptver tehniskās specifikācijas izstrādi un kvalifikācijas prasību noteikšanu;
- PPP līgumisko noteikumu saskaņošana (risku un atbildību sadale starp Ādažu novada pašvaldību un privāto partneri, ieguvumu sadale, u.c.);
- Projekta laikā kvalitātes uzraudzību, lai noteiktu kvalitātes prasību izpildi saskaņā ar pieejamības kvalitātes un tehniskajām prasībām.

Līdz šim brīdim Ādažu novada pašvaldībai nav iepriekšējā pieredze ar PPP projektu saskaņošanu un īstenošanu. Līdz ar to pašvaldībai būtu nepieciešams izmantot ārpalpojuma pakalpojumus kompetenču, kas saistītas ar privātā partnera izvēli un PPP līguma saskaņošanu, nodrošināšanai. Savukārt, no tehniskā aspekta pašvaldībai ir iepriekšējā pieredze izglītības iestāžu infrastruktūras izveidē. Šo pieredzi pašvaldība izmantos, lai definētu kvalitātes prasības un tehniskos standartus, kuriem jāseko infrastruktūras izveidē, lai tā atbilstu pašvaldības noteiktajām vajadzībām.

SECINĀJUMS:

Jaunas izglītības iestādes būvniecībai un tālākai uzturēšanai kā atbilstošs noteikts līgumiskā PPP (partnerības iepirkuma līgums) īstenošanas paveids, ņemot vērā, ka Projektā nav plānots pieprasījuma risku nodot privātajam partnerim, kā arī pieejamības maksājumi par infrastruktūru netiek ietekmēti, balstoties uz pieprasījumu jeb audzēkņu skaitu.

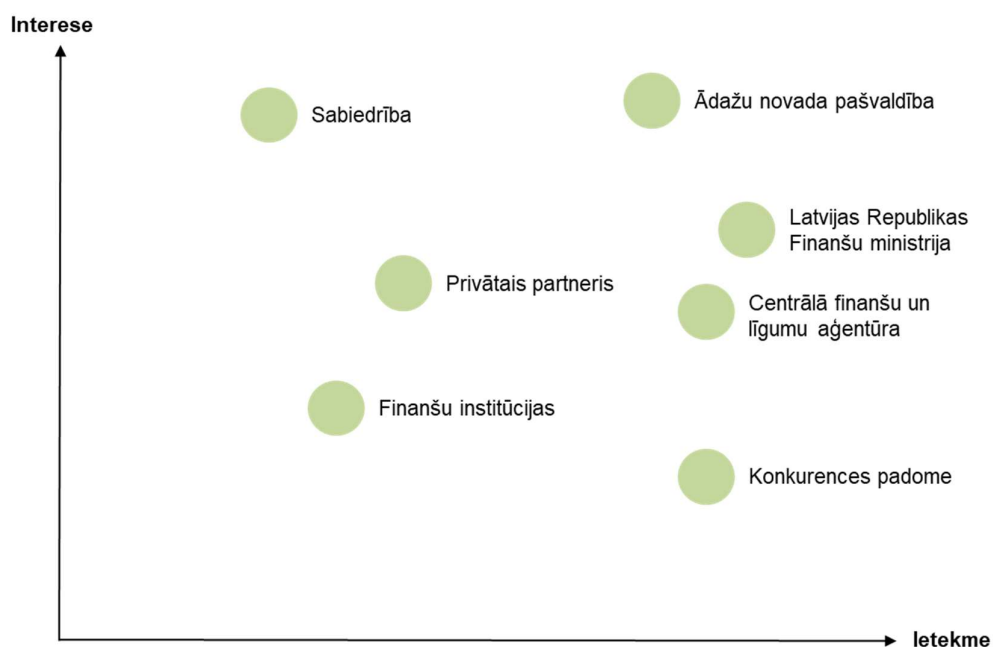
Balstoties uz sākotnējo analīzi, Projekta attīstīšanai vispiemērotākais no PPP modeļiem ir DBFM, aptverot projektēšanu, būvniecību, finansēšanu un infrastruktūras uzturēšanu noteiktā tehniskajā stāvoklī.

Izvēlētā PPP modeļa veids paredz nepieciešamību pēc detalizētas tehniskās dokumentācijas un līguma izstrādes, lai izstrādātu precīzu atbildību un risku sadalījumu starp privāto un publisko partneri, kā arī Projekta ieviešanas laikā efektīvi pārvaldītu PPP līguma izpildi.

5.1.2 PROJEKTA IEINTERESĒTO PUŠU PĀRSKATS

Projekta īstenošanas procesa dažādos posmos (FEA izstrāde un apstiprināšana, iepirkuma organizēšana, būvniecības darbi, infrastruktūras uzturēšana) ir iesaistītas dažādas ieinteresētās puses. Balstoties uz FEA izstrādes laikā esošo informāciju zemāk dots pārskats par ieinteresēto pušu lomu un atbildībām projekta īstenošanā. Ieinteresēto pušu novērtējums veikts, balstoties uz diviem faktoriem: “Ietekme” un “Interese”. Papildus sniegts galveno ieinteresēto pušu atbildības sfēras FEA izstrādes laikā.

Attēls 27. Projekta ieinteresēto pušu analīze.

Sabiedrība: Sabiedrība (skolēni, vecāki) ir visvairāk ieinteresēti jaunās izglītības iestādes un atbilstošās sporta infrastruktūras izveidē, jo tā veicina vietējās kopienas attīstību, uzlabo dzīves kvalitāti un palielina teritorijas pievilcību ģimenēm ar bērniem. Jauna, mūsdienīga skola nozīmē labākas izglītības iespējas, drošu un sakārtotu vidi bērniem, kā arī impulsu infrastruktūras uzlabojumiem – ceļiem, sabiedriskajam transportam un publiskajai telpai. Vienlaikus sabiedrībai ir būtiski, lai projekta īstenošana notiktu pārdomāti, mazinot iespējamās negatīvos efektus, piemēram, satiksmes, trokšņa vai vides slodzes pieaugumu, tādēļ tā ir ieinteresēta caurskatāmā lēmumu pieņemšanā un regulārā komunikācijā ar pašvaldību par projekta gaitu un rezultātiem.

Privātais partneris: Privātais partneris (ja realizē PPP modeli) ir ieinteresēts piedalīties jaunās izglītības iestādes izveidē, jo tas nodrošina ilgtermiņa, prognozējamu ienākumu plūsmu no pakalpojumu sniegšanas pašvaldībai un ļauj efektīvi izmantot savas kompetences būvniecībā, apsaimniekošanā un finanšu piesaistē. Tā ietekme izpaužas gan projekta sagatavošanā un būvniecībā (tehnisko risinājumu, izmaksu optimizācijas, termiņu ievērošanas nodrošināšana), gan ēkas un infrastruktūras uzturēšanā, ietekmējot skolas vides kvalitāti, drošību un ekspluatācijas izmaksas visā līguma periodā; līdz ar to privātais partneris būtiski ietekmē projekta ekonomisko efektivitāti, riska sadali starp pusēm un izglītības vides kvalitāti.

Finanšu institūcijas: Piemēram, EIB un/vai ERAB šajā gadījumā, ir ieinteresētas jaunās izglītības iestādes projektā, jo tas atbilst stratēģiskajiem mērķiem – atbalstīt ilgtspējīgu reģionālo attīstību, sociālo infrastruktūru un ieguldījumus cilvēkkapitālā, vienlaikus nodrošinot drošu, ilgtermiņa aizdevumu portfeli ar saprotamu un pārvaldāmu risku. To ietekme izpaužas finansējuma struktūras, atmaksas nosacījumu un riska sadales noteikšanā, kā arī projektu atlases un uzraudzības prasībās: nosakot standartus

projekta sagatavošanas kvalitātei, caurskatāmībai, vides un sociālajai atbilstībai, EIB un ERAB būtiski ietekmē gan pašvaldības un privātā partnera finanšu nosacījumus, gan gala projekta ilgtspēju un atbilstību starptautiskai labajai praksei.

Centrālā finanšu un līgumu aģentūra: CFLA būtu būtiska Projekta iesaistītā puse, ja tiktu izvēlēts īstenot projektu caur PPP partnerību, jeb izvēloties scenāriju C. CFLA veic PPP uzraudzības institūcijas funkcijas, izvērtē FEA norādītos pieņēmumus un risku sadali starp publisko un privāto partneri, kā arī paredzamo līgumcenu PPP līgumā un sniedz atzinumus par tiem; uzrauga, lai līgums neradītu negatīvu ietekmi uz valsts budžeta ilgtermiņa saistību apjomu un valsts parādu; izvērtē PPP līguma izpildes pārskaitus un sagatavo atzinumus par veikto būvdarbu vai sniegto pakalpojumu atbilstību attiecīgajam līgumam, sniedz Ministru kabinetam pārskatu par noslēgto PPP līgumu izpildi. CFLA darbības veic visa PPP līguma darbības cikla laikā.

Latvijas Republikas Finanšu ministrija: Finanšu ministrija izvērtē finanšu un ekonomiskajos aprēķinos minēto nosacījumu paredzamo ietekmi uz valsts budžeta ilgtermiņa saistību apjomu un vispārējās valdības sektora budžeta bilanci un parādu un sniedz atzinumu par tiem.

Ādažu novada pašvaldība: Saskaņā ar Izglītības likuma 17. pantu pašvaldība ir atbildīga par izglītības iespēju nodrošināšanu pašvaldības teritorijā. Šobrīd saskaņā ar pašvaldības lēmumu tā ir atbildīga par FEA dokumentācijas izstrādi, saskaņojot to ar CFLA un Finanšu ministriju.

Konkurences padome: Konkurences padomei ir būtiska ietekme uz jaunās izglītības iestādes projekta īstenošanu, jo tā uzrauga, lai privātā partnera atlase un sadarbības nosacījumi ar pašvaldību atbilstu godīgas konkurences un nediskriminācijas principiem, nepieļaujot tirgus kropļošanu, slēptu valsts atbalstu vai nepamatotas priekšrocības atsevišķiem komersantiem. Ar savām vadlīnijām, atzinumiem un, ja nepieciešams, arī lēmumiem Konkurences padome var ietekmēt iepirkuma struktūru, līguma noteikumus un tirgus dalībnieku loku, tādējādi veicinot efektīvu konkurenci, resursu racionālu izmantošanu un sabiedrībai izdevīgāko piedāvājumu izvēli.

5.1.3 SOCIĀLEKONOMISKO IEGUVUMU APRĒĶINI

FEA izstrādes ietvaros nepieciešams veikt sociālekonomisko ieguvumu analīzi, lai noteiktu pozitīvo efektu uz sabiedrību Projekta īstenošanas rezultātā. Sociālekonomiskie ieguvumi tiek aprēķināti vadoties pēc Finanšu Ministrijas "Publiskās un privātās partnerības finanšu un ekonomisko aprēķinu izstrādes vadlīnijām"⁸⁸.

Ādažu novada jaunās skolas būvniecība ne tikai nodrošina jaunas izglītības iespējas vietējiem iedzīvotājiem, bet arī sniedz būtiskus sociālekonomiskos ieguvumus gan Ādažu novada sabiedrībai, gan vietējiem uzņēmumiem, veicinot dažādas sociālās un ekonomiskās aktivitātes, kas uzlabo kopienas labklājību un ekonomisko attīstību. Analīzē tiek apskatīti gan kvantificējamie, gan nekvantificējamie jeb kvalitatīvie sociālekonomiskie ieguvumi.

Kvantificējamie ieguvumi:

1. Ietaupījums maksājumos citām pašvaldībām

Ka jau skaidrots 4.1.7 sadaļā, Ādažu novada pašvaldībai ir jāveic maksājumi citām pašvaldībām par skolēniem, kuri ir deklarēti Ādažu novadā, taču mācības aizvada kādā no citiem Latvijas novadiem. Novada pašvaldības lēmums par jaunas skolas būvniecību sniedz iespēju ievērojami samazināt izmaksas, kas līdz šim bija saistītas ar audzēkņiem, kuri mācījās citās administratīvajās teritorijās. Šāds solis ne tikai stiprina vietējo izglītības infrastruktūru, bet arī nodrošina efektīvāku resursu izmantošanu un uzlabo iedzīvotāju apmierinātību ar izglītības pieejamību. Turklāt, optimizējot skolu tīklu, pašvaldības var efektīvi ietaupīt līdzekļus, kas pretējā gadījumā būtu jāiztērē skolēnu transportēšanai uz citām teritorijām vai citu pašvaldību līdzfinansēšanai par Ādažu novadā deklarēto skolēnu izglītošanu.

⁸⁸ CFLA, Publiskās un privātās partnerības finanšu un ekonomisko aprēķinu izstrādes vadlīnijas

Ādažu novada pašvaldībai jāveic arī līdzmaksājumi privātajām izglītības iestādēm, kas darbojas novadā (sīkākam aprakstam skatīt 4.1.7. sadaļu). 2024. gadā šo maksājumu summa bija 794 340 eiro. Lēmumu par izglītības iegūšanu privātajā izglītības iestādē ietekmē ne tikai valsts apmaksātu izglītības iestāžu kapacitātes trūkums, tādēļ privāto izglītības iestāžu līdzmaksājuma samazinājuma aplēses jaunas izglītības iestādes būvniecībai Ādažos netiek veikta, veicot pieņemumu, ka skolēni prioritāri izvēlētos mācības valsts apmaksātās izglītības iestādēs. Pieņemums ir konservatīvs, ņemot vērā, ka līdzfinansējums vienam skolēnam par mācībām privātajās izglītības iestādēs ir augstāks kā maksājumi valsts nodrošinātajās skolās.

Ņemot vērā esošo izglītības vietu kapacitātes trūkumu Ādažu novadā, pieņemts, ka jaunas izglītības iestādes būvniecība samazinātu skolēnu, kuri izglītību iegūst citos novados, skaitu un attiecīgi samazinātos arī šo maksājumu apjoms.

Lai aprēķinātu potenciālos pašvaldības ieguvumus FEA ietvaros, tiek piemērota sekojošie aprēķini:

$$\begin{aligned} & \text{Maksājumi citām pašvaldībām bez jaunas izglītības iestādes ieviešanas} \\ & - \text{Maksājumi citām pašvaldībām ar jauno izglītības iestādi} = \text{Kopējais ieguvums} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} & \text{Prognozētais skolēnu skaits Ādažu novadā 2030. gadā} \\ & - \text{Optimāla skolu kapacitāte pēc jaunas izglītības izveides 2030. gadā} \\ & = \text{Skolēnu skaits, kas mācās citos novados} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} & \text{Vidējais gada maksājums par vienu skolēnu 2024. gadā} * \text{Skolēnu skaits, kas mācās citos novados} \\ & = \text{Maksājumi citām pašvaldībām ar jauno izglītības iestādi} \end{aligned}$$

Aprēķinos pieņemts, ka pašvaldību skolās uzņemtais skolēnu skaits ir prognozētais skolēnu skaits ĀVS un CVS, ņemot vērā, ka nav zināms, cik daudz papildu novada bērnu būs iespējams piesaistīt. Uzņemto skolēnu skaits nepārsniedz pašvaldības skolu kapacitāti pēc jaunās izglītības iestādes izveides. Tāpat arī pieņemts, ka skolās trūkstošās vietas atsevišķās klašu grupās tiek kompensētas ar brīvajām vietām citās klašu grupās.

Sociālekonomiskie aprēķini paredz, ka 2030. gadā skolas darbosies ar 100% kapacitāti un primāri tiks aizpildītas ar Ādažu novadā deklarētiem skolēniem. Ja skolā mācīsies arī citā administratīvajā teritorijā deklarēti skolēni, Ādažu novada pašvaldība saņemtu augstāk minētos maksājumus no citām pašvaldībām, tādējādi papildus maksājumus saņemot atpakaļ budžetā.

Vēsturiski Ādažu pašvaldības skolu kapacitāte bijusi virs 100%, nodrošinot izglītību vairāk skolēniem kā optimāli esošajās telpās tas būtu ieteicams. Sociālekonomiskie aprēķini pieņemtu, ka visu skolu kopējā kapacitāte pārsniegta netiktu. Mācību telpu piepildījums pret optimālo skolēnu skaitu pa Ādažu izglītības iestādēm apkopots tabulā zemāk.

Izglītības iestāde	2021./2022. m.g.	2022./2023. m.g.	2023./2024. m.g.	2024./2025. m.g.	2025./2026. m.g.
ĀVS sākumskolas korpuss	115%	126%	132%	130%	131%
ĀVS vidusskolas korpuss	108%	114%	110%	115%	115%
Carnikavas vidusskola	57%	66%	71%	86%	101%
Piepildījums kopā	94%	102%	104%	110%	115%

2. Ietaupījums maksājumos citām pašvaldībām

Pēc zinātniskās literatūras un dažādiem pasaules mēroga pētījumiem, tiek pieņemts, ka investīcijas jebkura līmeņa izglītībā (pirmsskolas, sākumskolas, vidusskolas, u.tml.) rada pozitīvu ilgtermiņa ietekmi uz valsts iekšzemes kopproduktu jeb kopējo ekonomiku.

Vadoties pēc OECD 2020. gada ziņojuma “Education at a Glance 2020”⁸⁹, OECD valstīs, 1 EUR investīcija izglītībā sniedz vidēji 2.2 EUR ilgtermiņa ieguvumus. Ziņojumā tiek arī uzrādīts tieši Latvijas rādītājs, kas noteikts ap 1.15 EUR (uz katru ieguldīto 1 EUR) līmenī. FEA projekta ietvaros kā investīcijas tiek atzīti tikai kapitālieguldījumi skolas infrastruktūras izveidē un kopējais ieguvums tiek izdalīts proporcionāli projekta uzturēšanas periodā.

Lai aprēķinātu potenciālos ieguvumus FEA ietvaros, tiek piemērota sekojošā formula:

$$\begin{aligned}
 & 1 \text{ eiro ieguldījuma izglītībā ilgtermiņa ieguvumi (2020. gada cenas)} \\
 & * \text{ inflācijas indeksācijas koeficients (uz 2025. gada cenām)} \\
 & * \text{ Projekta kapitālieguldījumu apjoms} \\
 & * \text{ inflācijas indeksācijas koeficients (uz tālako projekta gadu cenām)} \\
 & = \text{kopējais ilgtermiņa ieguvums}
 \end{aligned}$$

Tabula 41. Sociālekonomisko ieguvumu aprēķinu pieņēmumi

Pozīcija	Vērtība	Mērvienība	Skaidrojums
Ietaupījums maksājumos citām pašvaldībām			
Vidējais gada maksājums par vienu skolēnu	985	eiro/gadā	Vidējā summa (pēc 2024. gada datiem), kuru Ādažu novada pašvaldība maksā citām pašvaldībām par vienu skolēnu gadā.
Cenu indeksācija	3.5%	% periodā	Indeksējot 2024. gada izmaksas uz 2026. gada līmeni, pēc Centrālās statistikas pārvaldes rīka “Inflācijas kalkulators” ⁹⁰ , 2020. gada izmaksām jāpieņēma 40.5% pieaugums.
Prognozētais skolēnu skaits Ādažu novadā 2030. gadā	4 808	skaits	Skatīt skolēnu skaita prognožu aprēķinus 4.2.1. sadaļā
Optimālā skolu kapacitāte pēc jaunas izglītības iestādes izveides	3 483	Skaits	Skatīt skolēnu skaita prognožu aprēķinus 4.2.1. sadaļā
Optimālā skolu kapacitāte bez jaunas izglītības iestādes izveides	2 584	Skaits	Skatīt skolēnu skaita prognožu aprēķinus 4.2.1. sadaļā
Ilgtermiņa investīcijas izglītībā ieguvumi			
Vidējais ilgtermiņa ieguvums par 1 EUR investīciju izglītībā (2020. gada cenas)	1.15	EUR	Vadoties pēc OECD ziņojuma “Education at a Glance 2020” datiem, Latvijā investējot izglītībā, par katru ieguldīto 1 EUR rodas ilgtermiņa ieguvumi 1.15 EUR apmērā (2020. gada cenas).
Cenu indeksācija	40.5%	% periodā	Indeksējot 2020. gada izmaksas uz 2026. gada līmeni, pēc Centrālās statistikas pārvaldes rīka “Inflācijas kalkulators” ⁹¹ , 2020. gada izmaksām jāpieņēma 40.5% pieaugums.

⁸⁹ OECD, “Education at a glance 2020”

⁹⁰ CSP, “Inflācijas kalkulators”

⁹¹ CSP, “Inflācijas kalkulators”.

Kvalitatīvie (nekvantificējamie) ieguvumi:

1. Nekustamā īpašuma vērtības palielināšanās

Pašvaldības lēmums par jaunas skolas būvniecību, ne tikai sniedz jaunas un plašākas izglītības iespējas novada iedzīvotājiem, bet arī netiešus ieguvumus sabiedrībai, kā arī šāda Projekta realizācija apliecina pašvaldības mērķtiecīgu ieguldījumu vietējās infrastruktūras un publisko pakalpojumu attīstībā. Viens no tādiem ieguvumiem ir nekustamā īpašuma vērtības pieaugums jaunās skolas apkārtnē.

Zinātniskos pētījumos secināts, ka ārējs un/vai vienreizējs izglītības izdevumu pieaugums, atspoguļojas mājokļu vērtības pieaugumā, kas liecina, ka iedzīvotāji augsti novērtē ieguldījumus izglītībā.⁹² Īpaši lielāka nekustamo īpašumu vērtība konstatēta pie izglītības iestādēm ar labiem mācību rezultātiem – aptuveni 2% lielāka vērtība novērota īpašumiem, kas atrodas labu skolu (ar labiem eksāmenu rādītājiem) apkārtnē.⁹³ Balstoties uz Ādažu vidusskolas skolēnu mācību rezultātiem un sasniegumiem olimpiādēs, kur norādīts, ka 20% no 4.-12. klases skolēniem vidējā atzīme nav zemāka par 8⁹⁴, var secināt, ka Ādažos ir relatīvi augsts izglītības līmenis. Šis fakts liecina par pašvaldības spēju kvalitatīvi organizēt mācību procesus un tādējādi potenciāli nozīmē augstvērtīgu izglītības kvalitāti arī jaunajā izglītības iestādē. Konsekventi tam, relatīvi augstais izglītības līmenis un investīcijas jaunajā iestādē potenciāli veicinās dzīvojamo nekustamo īpašumu cenu pieaugumu tās apkārtnē.

2. Uzlabots cilvēkkapitāls

Izglītots cilvēkkapitāls ir būtisks sociālekonomisks resurss, kas tiešā veidā ietekmē ilgtspējīgu ekonomisko attīstību. Saskaņā ar zinātnisku pētījumu ekonometriskiem novērtējumiem, personai vidēji katrs papildu izglītības gads paaugstina darba ražīgumu un atalgojumu vidēji par 6–10%⁹⁵. Jaunas skolas būvniecība pašvaldībā veicina izglītoto iedzīvotāju skaita pieaugumu, nodrošinot labāku sagatavotību darba tirgum un attiecīgi kopumā kvalitatīvāku darbaspēku. Kvalitatīvi izglītoti cilvēki vidēji ir labāk aprīkoti ar nepieciešamajām zināšanām un prasmēm, kas nepieciešamas, lai veicinātu inovācijas un palielinātu produktivitāti uzņēmējdarbībā un sabiedriskajā dzīvē. Tādējādi investīcijas izglītībā un jaunu skolu veidošanā ne tikai nodrošina nepieciešamās izglītības iespējas novada iedzīvotājiem, bet arī uzlabo reģionālās ekonomikas izaugsmi un sabiedrības labklājību kopumā.

OECD pētījumi apliecina, ka investīcijām izglītībā ir tieša ietekme uz produktivitāti un valsts ekonomikas attīstību.⁹⁶ Kā arī investīcijas agrīnā vecuma izglītībā (pirmskolas, sākumskolas izglītībā) vidēji sniedz vairāk ieguvumu un lielāku pienesumu cilvēkkapitālam, salīdzinājumā ar cilvēku izglītošanu vēlākā vecumā.⁹⁷

3. Energoresursu ietaupījums

Ādažu vidusskolas ēkas ir lielākie energoresursu patērētāji starp visām pašvaldības ēkām, to kopējais enerģijas patēriņš gadā ir virs 1,700 MWh.⁹⁸ Uzceļot jaunu, energoefektīvu skolu, tiks ievērojami samazināts vidējais enerģijas patēriņš pašvaldības ēkās, tādējādi optimizējot pašvaldības izdevumus un veicinot ilgtspējīgu attīstību. Turklāt šāda ēka kalpos kā piemērs sabiedrībai, demonstrējot energoefektīvu risinājumu priekšrocības. Šis Projekts var ne tikai izglītēt iedzīvotājus par modernu un ilgtspējīgu celtniecību, bet arī iedvesmot līdzīgu ēku būvniecību nākotnē, veicinot videi draudzīgāku un ekonomiski izdevīgāku infrastruktūru.

⁹² A National Study of Public-School Spending and House Prices, 2020

⁹³ Gabrielle Fack and Julien Grenet, *Do Better Schools Raise Housing Prices? Evidence from Paris School Zoning*, 2007

⁹⁴ Ādažu novada pašvaldība, *Ādažu novada pašvaldības 2023. gada publiskais pārskats*

⁹⁵ Daron Acemoglu, *Introduction to Modern Economic Growth*, 132.lpp, 2007

⁹⁶ OECD, *Quantifying the effect of policies to promote educational performance on macroeconomic productivity*, 2023

⁹⁷ James Heckaman, Bas Jacobs, *Policies to Create and Destroy Human Capital in Europe*, 2010

⁹⁸ Ādažu novada pašvaldība, *Ādažu novada ilgtspējīgas enerģētikas un klimata rīcības plāns līdz 2030.gadam*

4. Samazināta nevienlīdzība

Jaunās pašvaldības skolas ēkas būvniecība paplašina izglītības pieejamību visiem bērniem, neatkarīgi no viņu sociālā vai ekonomiskā stāvokļa. Kā minēts Izglītības un Zinātnes ministrijas ziņojumā⁹⁹, ilgtspējīga vispārējās izglītības iestāžu tīkla mērķis ir nodrošināt kvalitatīvas izglītības pieejamību, ievērojot principu – sākumskola maksimāli tuvu izglītojamā dzīvesvietai. Ministrijas pārrunās ar Ādažu pašvaldību arī tika secināts, ka, lai nodrošinātu ilgtspējīgu un iekļaujošu izglītību, ir nepieciešamība pēc paplašināšanas un jaunu iestāžu būvniecības.⁹⁹ Rūpīgi izvēlēta skolas atrašanās vieta nodrošina ērtu piekļuvi mācību iestādei no tuvākajiem dzīvojamiem rajoniem, kas ņem vērā arī iedzīvotāju skaita pieaugumu Podniekos. Laikā no 2019. gada līdz 2023. gadam iedzīvotāju skaits Podniekos ir pieaudzis par 17.8%¹⁰⁰. Kā arī jāņem vērā, ka jaunā skolas ēka nodrošinās papildu skolēnu kapacitāti, piedāvājot vietas skolēniem, it īpaši tieši Ādažu novadā deklarētos, kurus, iespējams, iepriekš nebūtu iespējas uzņemt. Pētījums liecina, ka mazāks attālums līdz skolai un īsāks nokļūšanas laiks līdz vispārējās vidējās izglītības iestādei, palielina dalību izglītības procesā un palielina skolas apmeklētību, īpaši labvēlīgi ietekmējot jauniešus no ģimenēm ar vecākiem vai aizbildņiem bez augstākās izglītības¹⁰¹. Šis solis ne tikai uzlabos piekļuvi izglītībai, bet arī veicinās vienlīdzīgu iespēju nodrošināšanu visā novadā, stiprinot kopienas saliedētību un ilgtspējīgu attīstību.

5. Skola kā kopienas centrs

Jaunā skolas ēka un sporta infrastruktūra pavērtu jaunas iespējas interešu izglītībai un citam sociālām kopienas aktivitātēm. Skolas veicina sabiedrības saliedēšanu, iesaistot vecākus un ģimenes izglītības procesā, tādējādi nostiprinot skolas, ģimenes un kopienas saikni veidojot vienotu un atbalstošu vietējo vidi.¹⁰²

Skolas bieži kalpo arī kā multifunkcionāli centri, kur notiek dažādas kultūras un sporta aktivitātes, kas bagātina vietējo sabiedrību. Šīs aktivitātes ne tikai veicina veselīgu dzīvesveidu, bet arī stiprina sabiedrības saliedētību, nodrošinot vietu, kur kopienas locekļi var sanākt kopā, dalīties pieredzē un veidot spēcīgākas savstarpējās saites. Tādējādi skolas sniedz plašāku ietekmi, būtiski uzlabojot vietējās kopienas dzīves kvalitāti.

5.2. IEGULDĪJUMU PIEEJAMĪBAS ANALĪZE

Publiskā partnera budžeta apjoms un ilgtermiņa saistības

Vēsturiski Ādažu novada pašvaldība darbojas ar budžeta deficītu, ar izņēmumu 2023. gadā, kur gads noslēgts ar EUR ~4.3 milj. pārpalikumu vairāku investīciju projektu uzsākšanas un izpildes kavēšanās dēļ. Fakts, ka Ādažu novadā izdevumi līdz 2022. gadam pārsniedz ieņēmumus, skaidrojams ar ievērojamām pašvaldības investīcijām infrastruktūrā, piemēram, teritoriju apsaimniekošanā un izglītības iestāžu būvniecībā, dažādām uzturēšanas izmaksām un esošo parādsaistību atmaksu (pamatsummas un procentu maksājumu segšana).

Tieši izdevumi priekš izglītības nodrošināšanas Ādažu novadā vēsturiski sastāda lielu proporciju no kopējām izmaksām, 2025. gadā, piemēram, veidojot apmēram 44% no visu izdevumu summas. Relatīvi augstie pašvaldības izdevumi izglītības sektorā norāda gan uz jau ilglaicīgi augošo nepieciešamību pēc izglītības infrastruktūras paplašināšanas, gan uz pašvaldības fokusu un darbībām, kuras nodrošina, ka pieprasījums pēc izglītības tiek nosepts ar kvalitatīviem risinājumiem.

⁹⁹ Izglītības un Zinātne ministrija, *Kompleksi risinājumi augstvērtīgai izglītības nodrošināšanai vispārējā pamata un vidējā izglītībā*, 2023

¹⁰⁰ Ādažu pašvaldības sniegtie dati.

¹⁰¹ Elise Lange, *The Impact of Distance to School: Causal Evidence from the Creation of New Upper Secondary Schools in Denmark*, 2024

¹⁰² Laura Engel, Alison Kington, *The Influence of Education on Community Cohesion: Adaptation of Policy to Practice*, 2013

Tabula 42. Ādažu novada gada pārskatu rezultāti un pārādsaisību apjoma statuss.¹⁰³

eiro	2020*	2021	2022	2023	2024	2025	2026 - budžets
Ieņēmumi	34 813 209	38 205 530	44 600 084	48 693 039	54 511 126	60 064 489	67 459 867
Izdevumi	42 429 595	42 974 574	48 035 435	44 361 363	54 458 840	56 185 893	86 477 152
Deficīts vai pārpalikums	-7 616 386	-4 769 044	-3 435 351	4 331 676	52 286	3 878 596	-19 017 285
Parādsaisības	45 799 375	47 373 686	52 863 746	50 694 060	56 693 956	54 305 248	62 329 685

*2021. gadā administratīvi teritoriālā reformas rezultātā tika apvienoti Ādažu un Carnikavas novadi, izveidojot vienu Ādažu novadu. 2020. gada datus tiek atspoguļotas Ādažu un Carnikavas novadu rādītāju summārās vērtības.

Ādažu novada pašvaldība jeb, Projekta kontekstā, publiskais partneris 2025. saimnieciskajā gadā atzīst EUR 60 064 489 ieņēmumus un 56 185 893 izdevumus. Pēc izveidotā budžeta, 2025. gadā tika plānots budžeta deficīts, tomēr praksē izveidojies EUR 3 878 596 pārpalikums, kurš galvenokārt skaidrojams ar faktu, ka izmaksas bijušas zemākas kā prognozēts (paredzēto kapitālieguldījumu nepilnīga izpilde, zemākas sociāla rakstura maksas u.tml.).

Ādažu novada pašvaldība ir izvērtējusi iespēju piesaistīt aizņēmumu no Valsts kases, lai finansētu projekta īstenošanu. Tomēr, izvērtējot pašvaldības finanšu situāciju, ir jākonstatē būtiski ierobežojumi valsts kases aizņēmuma piesaistīšanai. Būtiskākais regulējums, kas nosaka ierobežojumus pašvaldību aizņemšanās iespējām, ir ietverts likuma "Par valsts budžetu 2025. gadam un budžeta ietvaru 2025., 2026. un 2027. gadam" 40. pantā. Šī panta ceturtdaļa paredz, ka pašvaldība, kuras saistību apmērs kādā no aizņēmuma atmaksas vai galvojuma saistību izpildes gadiem pārsniedz 15% no 2026. gada pašvaldības pamatbudžeta ieņēmumiem (neieskaitot iemaksas pašvaldību finanšu izlīdzināšanas fondā, mērķdotācijas un valsts budžeta transfertus), var saņemt aizņēmumus Valsts kasē tikai ierobežotam mērķu lokam. Šie mērķi ir uzskaitīti 40. panta otrajā daļā un ietver Eiropas Savienības fondu līdzfinansēto projektu īstenošanu, ES fondu projektu priekšfinansēšanu, Atvērto un noturības mehānisma projektu īstenošanu, citu ārvalstu finanšu palīdzības projektu līdzfinansēšanu un priekšfinansēšanu, kā arī budžeta un finanšu vadības aizņēmumus īslaicīgas naudas līdzekļu nepietiekamības novēršanai.

Latvijas Republikas Finanšu ministrija apkopo un publicē pašvaldību finanšu rādītāju analīzi, kas ietver arī pašvaldību kopējo saistību apjomu un to prognozes nākamajiem gadiem. Analizējot 31.12.2025. publicētos datus, redzams, ka Ādažu novada pašvaldības saistību apjoms projekta būvniecības fāzē ir tuvu 15% noteiktajai robežai un papildus saistību uzņemšanās ir apgrūtināta, ja projektam netiek piesaistīts Eiropas Savienības finansējums.

Tabula 43. Ādažu novada prognozētai saistību apjoms 31.12.2025. (2025. – 2031.).¹⁰⁴

eiro	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Ilgtermiņa saistības	5 347 109	5 251 512	4 963 550	4 801 356	4 607 607	4 406 602	4 241 936
Saistību apmērs (% no)	14.2%	14.0%	13.2%	12.8%	12.3%	11.7%	11.3%

¹⁰³ Ādažu novada pašvaldība, Pašvaldības publiskais pārskats

¹⁰⁴ Latvijas Republikas Finanšu ministrija, Pašvaldību finanšu rādītāju analīze

nav iespēju aizņemties, bet jauna skola nepieciešama pašvaldības funkciju nodrošināšanai, iespējamā alternatīva ir PPP modeļa izmantošana.

5.4. PARTNERĪBAS LĪGUMA STATISTISKĀS UZSKAITES NOVĒRTĒJUMS

PPP līguma statistisko uzskaiti jeb kurā no partneru (attiecīgi, privātā vai publiskā) bilancēm tiek atzīti projekta ietvaros radītie aktīvi nosaka pēc diviem faktoriem: atlīdzības saņemšanas proporcijas un risku uzņemšanās proporcijas. Uzskaites novērtējums tiek balstīts uz sekojošajām Eurostat izdotajām vadlīnijām: Eiropas Kontu Sistēma 2010 (*European System of Accounts 2010*)¹⁰⁶ un Eurostat rokasgrāmata par valsts budžeta deficītu un parādu, EKS īstenošana 2010.-2022. gads (*Eurostat Manual on Government Deficit and Debt, Implementation of ESA 2010 - 2022*)¹⁰⁷. Minētās vadlīnijas nosaka, ka no jauna izveidotie aktīvi iekļaujami tā partnera bilancē, kurš sagaidāms, ka saņems lielāko daļu no ieguvumiem kā arī uzņemsies lielāko daļu no riskiem saistībā ar attiecīgajiem projekta aktīviem.

Atlīdzības saņemšanas daļa: Jaunas izglītības iestādes būvniecība pēc definīcijas neradīs atlīdzību publiskajam partnerim, jo tas ir publiskais pakalpojums, kuru pašvaldībai jānodrošina tās iedzīvotājiem bez papildus samaksas. Turpretim privātais partneris, par jaunas izglītības iestādes būvniecību un uzturēšanu, saņems infrastruktūras pieejamības maksājumus no Ādažu novada pašvaldības. Attiecīgie pieejamības maksājumi sevī ietver ne tikai radīto izmaksu noseģšanu, bet arī privātā partnera uzceļuma komponenti.

Risku uzņemšanās daļa: Projekta ietvaros risku vadībā piedalās gan privātais, gan publiskais partneris, katru risku iedalot partnerim, kurš attiecīgo risku spēs kvalitatīvāk un efektīvāk pārvaldīt, ņemot vērā riska iestāšanās varbūtības samazināšanas aspektu, kā arī, riska iestāšanās gadījumā, riska ietekmes kontrolēšanu vai novēršanu. Katru noteikto risku var pilnā apmērā uzņemt kāds no partneriem vai arī dalīt starp abiem partneriem. Risku uzņemšanās un sadale ir nozīmīga daļa no Projekta īstenošanas alternatīvu salīdzinājuma analīzes, ņemot vērā faktu, ka PPP gadījumā publiskajam partnerim ir iespēja daļu no riskiem nodalīt privātajam partnerim. Risku un to sadales plašāks apraksts izklāstīts sadaļā 5.5.

Bilances piederības klasificēšanai no risku uzņemšanās perspektīvas nepieciešams izvērtēt sekojošās risku grupas: Būvniecības risks, Pieejamības risks, Pieprasījuma risks.

- **Būvniecības risku** grupa iekļauj izmaksu pieaugumu, materiālu piegādes kavēšanos, neatbilstību noteiktajai specifikācijai vai būvnormatīviem, vides riskus, kā arī citus riskus, kas saistīti ar maksājumiem trešajām personām.
- **Pieejamības risku** grupu veido uzturēšanas un/vai finansēšanās izmaksu pieaugumi, aktīvu un/vai pakalpojumu neatbilstība partnerības līgumā noteiktajiem kvalitātes standartiem, darbu kavēšanās un/vai neizpilde noteiktajos termiņos.
- **Pieprasījuma risku** grupā tiek ietverta iespēja, ka pieprasījums pēc attiecīgās infrastruktūras ir lielāks vai mazāks, kā bija sagaidāms no projekta aplēsēm. Risku grupā iekļauj iespējamību, ka, piemēram, iedzīvotāju (un attiecīgi infrastruktūras lietotāju) skaits praksē neatbilst projekta aplēsēm, jo novada demogrāfiskās tendences ir mainījušās kāda ārēja iemesla dēļ. Risku grupā netiek ņemta vērā piedāvātās infrastruktūras gala kvalitāte, atbilstība un tās ietekme uz pieprasījumu (jo šie riski ir attiecināmi uz Pieejamības risku grupu).

Balstoties uz minētajām ES institūciju vadlīnijām, projekta aktīvs varētu tikt iekļauts privātā partnera bilancē, ja privātais partneris:

1. Uzņemas Būvniecības risku un Pieejamības vai Pieprasījuma riskus;
2. Uzņemas Būvniecības, Pieejamības un Pieprasījuma riskus.

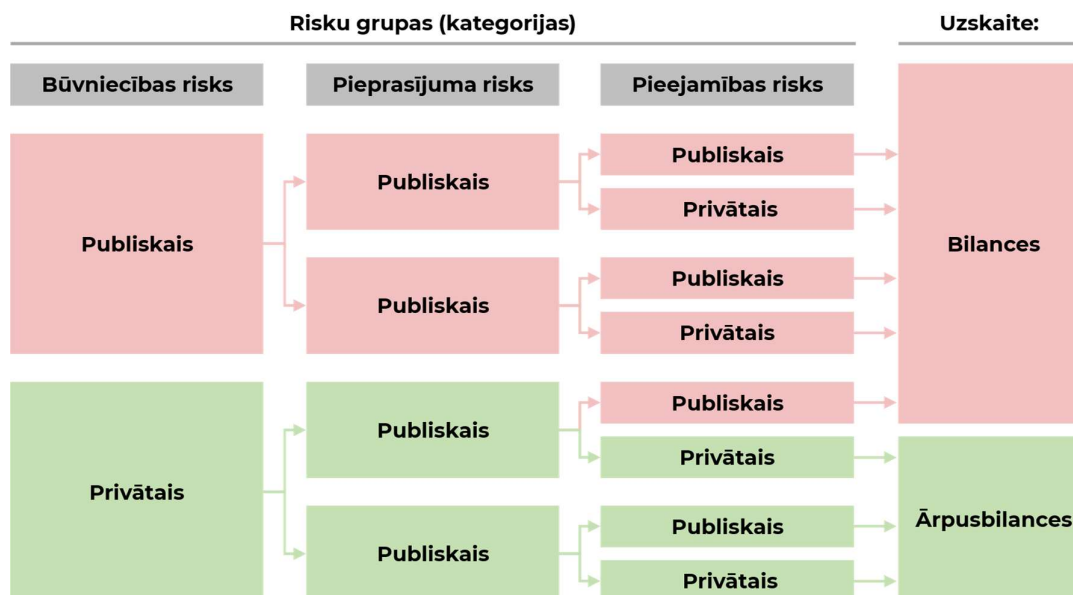
¹⁰⁶ Eiropas Komisija, Eurostat (2013), "European System of Accounts 2010".

¹⁰⁷ Eiropas Komisija, Eurostat (2022), "Eurostat Manual on Government Deficit and Debt, Implementation of ESA 2010 – 2019".

Un turpretim projekts būtu jāiekļauj publiskā partnera bilancē, ja publiskais partneris:

1. Uzņemas Būvniecības risku;
2. Uzņemas Pieprasījuma un Pieejamības riskus.

Attēls 42. Risku pārdales ietekme uz Projekta uzskaiti publiskā partnera bilancē.

Tomēr jāņem vērā, ka PPP projekti var būt sarežģīti un fundamentāli atšķirīgi, un tāpēc katru PPP līguma gadījumu jāizvērtē individuāli, izvēloties to uzskaites risinājumu, kas visprecīzāk atspoguļo attiecīgo praktisko projekta situāciju.

Papildus šīm trīs risku kategorijām statistiskās uzskaites izvērtējumā nepieciešams ņemt vērā vēl citus PPP projektu ietekmējošos faktorus un riskus, kas nosaka PPP projekta statistisko uzskaiti (publiskā vai privātā partnera bilancē). Pamatojoties uz Eurostat 2016 Rokasgrāmatu par PPP statistisko uzskaiti¹⁰⁸, sekojošo punktu (bet ne tikai) ievērošana var rezultēties PPP projekta klasifikācijai ārpus bilances publiskajam partnerim:

Tabula 45. PPP līguma ārpusbilances uzskaites nosacījumi.

Sadaļa	Nosacījums ārpus bilances uzskaitījumam
Aktīvu uzturēšana	Aktīvu uzturēšana tiek pilnībā uzticēta privātajam partnerim.
	Publiskais partneris nesaņem atlīdzību no uzturēšanas fonda rezervēm.
Atlīdzības mehānisms	Ja veiktais darbs nav atbilstošas kvalitātes, tiek piemērots samaksas samazinājums.
	Skaidri noteikti standarti un režīmi, ko izmanto, lai definētu un novērtētu aktīvu pieejamību.
	Samaksas samazinājums ir proporcionāls aktīvu pieejamībai.
	Proporcionalitātes princips vienmēr ir ievērots un nevar tikt ierobežots vai apdraudēts.

¹⁰⁸ Eurostat (2016), "A Guide to the Statistical Treatment of PPPs"

Sadaļa	Nosacījums ārpus bilances uzskaitījumam
	Pieejamības maksājuma līmenis jānosaka tādā vērtībā, lai privātais partneris gūtu peļņu no līgumiskās darbības. Līgums neiekļauj minimālās pieejamības maksājuma līmeņa garantijas, ko saņemtu privātais partneris.
Pieejamības maksājums	Pieejamības maksājumi ir piemēroti privātajam partnerim tikai pēc aktīva nodošanas ekspluatācijā. Maksājumu pārvērtējums tiek veikts ne biežāk kā reizi 5 gados, pasākumiem, kas nodrošina aktīvu pieejamību.
Kompensācija par pirmstermiņa līguma izbeigšanu	Privātais partneris ir tiesīgs saņemt kompensāciju par līguma laušanu publiskā partnera dēļ. Atkārtota konkursa gadījumā, pretendentiem ņem vērā visas izmaksas, kas saistītas ar privātā partnera atlikušajām saistībām.
Komercdarbības atbalsts	Publiskais partneris nedrīkst iegūt vairāk kā 50% no peļņas daļas. Līguma nosacījumi nedrīkst ierobežot privātā partnera peļņas vai ieņēmumu līmeni.
Finansēšanas pasākumi	Publiskā partnera vai valsts finansējums nedrīkst pārsniegt 50% sliekšni no kapitālieguldījumu kopējās vērtības. Līguma ietvars var iekļaut garantijas, kas nav saistītas ar minimālo maksājumu līmeni, ko privātais partneris saņemtu. Publiskais partneris nepieprasa privātajam partnerim veikt obligātu ieguldījumu refinansēšanu. Publiskais partneris nesaņem vairāk kā vienu trešdaļu no refinansēšanās ieguvumiem.

Projekta statistiskās uzskaites novērtējums pēc EUROSTAT vadlīnijām tiek veikts, izmantojot CFLA PPP risku rīku, un pievienots kā FEA 12. pielikums.

SECINĀJUMS:

Projekta ietvaros plānots, ka privātais partneris uzņemas Būvniecības un Pieejamības riskus, ņemot vērā, ka tos visefektīvāk spēs pārvaldīt tieši privātais partneris, kamēr Pieprasījuma risks tiek iedalīts Ādažu pašvaldībai, ņemot vērā, ka privātajam partnerim nav iespējas ietekmēt pieprasījumu pēc izveidotās infrastruktūras. Tātad, no pašvaldības puses, Projekts un tā infrastruktūras aktīvi uzskatāmi par ārpus bilances.

5.5. PROJEKTA RISKU ANALĪZE

5.5.1 RISKU ANALĪZES METODOLOĢIJA

Realizējot jebkādu projektu, kuram būtu ietekme uz plašāku sabiedrību, ir jāizvērtē ne tikai ieguvumi, bet arī riski, kas rodas projekta būvniecības fāzē, kā arī pēc tās – uzturēšanas fāzē. Risku izvērtēšana iekļauj risku kvalificēšanu, kvantificēšanu, pārdali, to ietekmes mazināšanas iespēju noteikšanu, to uzraudzīšanu un pārvaldību.

Risku kvalificēšanas process koncentrējas uz esošo un potenciālo draudu, kas var ietekmēt projekta realizāciju, identificēšanu un definēšanu. Šie riski tiek sistemātiski sadalīti pa projekta fāzēm, piemēram, būvniecības un uzturēšanas posmos. Sekojoši tiek veikta detalizēta risku kvantificēšana un pārdale, balstoties uz to, kurā projekta fāzē risks ir identificēts.

Saskaņā ar CFLA FEA vadlīnijām risku kvalificēšana PPP projektos var tikt veikta izmantojot dažādas pieejas:

- Riska darba grupas sapulces palīdz noteikt galvenos projektam specifiskos riskus, iesaistot visas projekta struktūrā un plānošanā iesaistītās puses – publiskā partnera pārstāvjus, piesaistītos konsultantus, kā arī iespēju robežās ieinteresētās puses un gala lietotāju pārstāvjus;
- Risku rīks ar biežāk sastopamo risku sarakstiem var tikt izmantots sākotnējai risku identificēšanai, taču ir jāņem vērā projekta specifiskie aspekti, jo rīks sniedz vispārēju priekšstatu;
- Līdzīgu projektu pieredze nodrošina praktiskus datus par faktiskiem riskiem un to izmaksām, palīdzot atklāt iepriekš neapzinātus riskus;
- Papildu informāciju sniedz saistītie dokumenti un vadlīnijas, piemēram, standartizētas partnerības līgumu vadlīnijas, kas nodrošina vērtīgu informāciju par iespējamiem riskiem un to pārdali.

Minētajā risku rīkā ir sniegtas vairākas risku kategorijas, kas var tikt attiecinātas, piemēram, – atrašanās vietas riski, kas saistīti ar konkrēto ģeogrāfisko lokāciju, būvniecības riski, kas rodas projekta īstenošanas laikā, un ekspluatācijas riski, kas ietekmē projekta darbību pēc tā pabeigšanas. Tāpat būtiski ir novērtēt ekonomiskos un finanšu riskus, politiskos, juridiskos riskus, kā arī force majeure un citus ārkārtas riskus, kas var ietekmēt projekta gaitu vai iznākumu.

Savukārt, veicot risku statistiskās uzskaites novērtējumu, tiek ņemtas vērā un iedalītas četras risku kategorijas, kas obligāti ir arī jākvantificē, – būvniecības, kas saistīts ar būvniecības izmaksām, kvalitāti un termiņiem, pieejamības, kas saistīts ar pakalpojumu nodrošinājumu, un pieprasījuma, kas saistīts ar pakalpojumu pieprasījuma izmaiņām, citi.

Risku novērtēšanas metodoloģija

Pēc risku identificēšanas un definēšanas sekojošais ir novērtēt to potenciālo ietekmi, veicot attiecīgo risku novērtēšanu. Katrs identificētais risks tiek novērtēts, ņemot vērā divus kritērijus – riska varbūtība, kas raksturo riska iestāšanās varbūtību, un riska ietekme, kas raksturo riska iestāšanās ietekmi uz projekta īstenošanu.

Riska ietekme tiek novērtēta skalā no viens līdz trīs:

- (1) - Zema riska ietekme, būtiski neietekmē kopējo projekta ieviešanu;
- (2) - Vidēja riska ietekme, ietekmē projekta efektīvu ieviešanu;
- (3) - Augsta riska ietekme, var apdraudēt projekta īstenošanu.

Riska varbūtība arī tiek novērtēta skalā no viens līdz trīs attiecīgi:

- (1) - Zema iestāšanās varbūtība;
- (2) - Vidēja iestāšanās varbūtība;
- (3) - Augsta iestāšanās varbūtība.

Reizinot noteiktās riska varbūtības un riska ietekmes koeficientus, tiek iegūta riska vērtība, kas nosaka turpmāk analīzes procesā veicamās darbības:

- mazināšanas pasākumi tiek kvantificēti riskiem, kuru vērtība ir “6” vai “9”;
- pēc izvēles var tikt kvantificēti mazināšanas pasākumi, ja riska vērtība ir “4” vai ja riska ietekmes vērtība ir “3”;
- risku mazinājošie pasākumi netiek kvantificēti, ja riska vērtība ir “2” vai “3”.

Risku iestāšanās izmaksas netiek iekļautas finanšu modelī, jo tās nav faktiskas izmaksas un rodas tikai gadījumā, ja risks iestājas. Tomēr, ja risku iestāšanās izmaksas ir samērā lielas un būtiski ietekmē projektu, tad pie attiecīgā riska var plānot riska mazināšanas pasākumus, kuras var iekļaut finanšu modeļa naudas plūsmā.

Risku pārdale

Riska iestāšanās brīdī var tikt ietekmētas vairākas puses - gan sabiedrība, gan publiskā pakalpojuma sniedzējs, gan privātā pakalpojuma sniedzējs, tādējādi abas puses PPP ir ieinteresētas veikt darbības, kas mazinātu riska iestāšanos un ietekmi tā iestāšanās gadījumā. Attiecīgi, lai veicinātu risku mazināšanas centienus, tiek sadalīta atbildība par risku pārvaldīšanu. Risku

pārdale tiek veikta, ņemot vērā attiecīgā partnera spēju un resursus ietekmēt vai pārvaldīt konkrētā riska iestāšanās varbūtību, kontrolēt vai mazināt tā ietekmi. Tādējādi risku uzņemas tas partneris, kurš visefektīvāk spēj ietekmēt un kontrolēt riska rašanos un tā sekas.

Partnerības līgumā tiek noteikts, ka risks tiek nodots publiskajam partnerim vai privātajam partnerim, vai dalīts starp abiem partneriem. Jāņem arī vērā, ka privātais partneris sagaida kompensāciju par atbildības uzņemšanos par riskiem, tādējādi lielāku atbildības daļu par riskiem nodošana privātajam partnerim var sadārdzināt projekta izmaksas.

Publiskajam partnerim uzņemoties būvniecības riskus, projekts automātiski tiktu iekļauts publiskā partnera aktīvu bilances uzskaitē. Šajā gadījumā pat nebūs nozīmes tam, kā tiks pārdalīts pieprasījuma un pieejamības risks. Savukārt, ja privātais partneris uzņemas būvniecības, kā arī pieejamības un/vai pieprasījuma riskus, tad projekta aktīvs var tikt iekļauts privātā partnera bilancē un publiskajam partnerim šis projekts būs publiskā partnera aktīvu ārpusbilances uzskaitē. Šāds riska sadalījums nozīmē, ka ekonomiskā atbildība pār projektu pieder privātajam partnerim.

5.5.2 PROJEKTA RISKU ANALĪZE

Pamatojoties uz CFLA vadlīnijās noteikto risku analīzes metodoloģiju tiek veikta Projekta īstenošanas B un C alternatīvu risku analīze. Risku analīze tiek veikta gan Projekta būvniecības fāzei, gan uzturēšanas fāzei. Katra no Projekta fāzēm saistīta ar noteiktiem riskiem un to ietekmi nepieciešams kvantitatīvi noteikt abām Projekta īstenošanas fāzēm.

Identificētie būvniecības un uzturēšanas fāzes riski:

Būvniecības fāze:

- **Būvniecības izmaksu palielināšanās risks:** Risks, ka izglītības iestādes infrastruktūras būvniecības izmaksas atšķiras no sākotnēji prognozētajām (būvniecības inflācija ir augstāka nekā prognozēts).
- **Finansējuma pieejamības risks:** Risks, kas saistīts ar nespēju piesaistīt aizņemto kapitālu ar pieņemamiem nosacījumiem pirms Projekta finanšu noslēguma vai nodrošināt nepieciešamās kvalitātes finanšu un korporatīvo pārvaldību.
- **Darbu pabeigšanas kavēšanās risks:** Risks, ka atļauju saskaņošanas procesa, būvniecības darbu kavēšanās, vai citu neparedzētu apstākļu dēļ, Projekta īstenošana kavēsies (notiks nobīde no sākotnēji saskaņotā izpildes darba plāna.)
- **Darbības resursu risks:** Risks, ka būvniecības laikā Projekta izpildītājs sastapsies ar nepieciešamo resursu trūkumu piegāžu kavējumu dēļ, materiālu nepieejamības dēļ, privātā partnera neizdarības dēļ.
- **Personāla komplektēšanas risks:** Risks, ka publiskajam vai privātajam partnerim nav pieejas nepieciešamā personāla apjomam vai nepieciešamo kvalifikāciju ekspertiem, vai arī to kavēta piesaiste rezultējas projekta plānoto darbu nobīdē.
- **Tehnoloģiju risks:** Risks, ka Projekta īstenošanas laikā netiek izmantotas nepieciešamās kvalitātes un specifiskāciju materiāli, lai sasniegtu nepieciešamos rezultātus un projekta uzturēšanas posmā nerastos infrastruktūras nepieejamības gadījumi.

Uzturēšanas fāze:

- **Palielinātu ekspluatācijas izmaksu risks:** Risks, ka Projekta uzturēšanas periodā infrastruktūras uzturēšanas izmaksas palielināsies vairāk kā plānots finanšu aprēķinos (faktiskā inflācija būs augstāka par prognozēto inflāciju vai radīsies izmaksas, kas sākotnēji netika plānotas).
- **Uzturēšanas kvalitātes risks:** Risks, ka publiskais vai privātais partneris nespēs nodrošināt nepieciešamo kvalitāti Projekta infrastruktūrai saskaņā ar sākotnēji noteiktajiem pieejamības pamatprincipiem.
- **Finansējuma pieejamības risks:** Risks, ka uzturēšanas izmaksu segšanai nepieciešamais finansējums daļēji vai pilnībā nebūs pieejams.

Tabula 46. Risku mazinājošo pasākumu kvantificēšanas rezultāti (B alternatīva - Bāzes II scenārijs).

Risks	Risku mazinājošie pasākumi	Riska novēršanas izmaksas, eiro
Būvniecības fāze		
1. Būvniecības izmaksu palielināšanās risks	BR Izmaksas, kas rodas tāpēc, ka projekta risks, kas saistīts ar projektēšanas un būvniecības izmaksu pieaugumu tiek nodots būvniecības darbu veicējam.	1 940 042
2. Finansējuma pieejamības risks	BR Nodrošina caurspīdīgu un pārskatāmu finanšu pārvaldību un uzskaiti visā Projekta būvniecības periodā. Nodrošina regulāru finanšu audita pārskatu sagatavošanu atbilstoši normatīvo aktu un līguma prasībām (būvniecības periods).	193 114
3. Darbu pabeigšanas kavēšanās risks	BR Izstrādā projekta darbu izpildes plānu un nodrošina tā aktualizēšanu, tostarp veicot nepieciešamo aktivitāšu pārplānošanu, lai nodrošinātu darbu pabeigšanu līgumā noteiktajos termiņos. Novērš konstatētās neatbilstības, kas saistītas ar tehnisko infrastruktūras stāvokli, atbilstoši noteiktajiem kvalitātes kritērijiem, un veic nepieciešamos uzlabojumus.	132 115
4. Darbības resursu risks	BR Nodrošina efektīvu Projekta pārvaldību (ikmēneša būvniecības un progresa sapulces, kurās piedalās Projekta vadības komanda).	35 470
5. Tehnoloģiju risks	BR Iepirkuma dokumentācijā nosaka skaidras un augstas kvalitātes prasības. Veic regulārus būvniecības procesa uzraudzības un kontroles pasākumus, lai nodrošinātu darbu atbilstību kvalitātes prasībām un Projekta īstenošanu noteiktajos termiņos.	164 879
Uzturēšanas fāze		
6. Palielinātu ekspluatācijas izmaksu risks	PI Izmaksas, kas rodas saistībā ar uzturēšanas izmaksu pieauguma riska pārņemšanu būvniecības darbu veicēja atbildībā.	552 371
7. Uzturēšanas kvalitātes risks	PI Regulāru ceturkšņu progresa sapulču organizēšana, lai nodrošinātu efektīvu projekta pārvaldību. Veic regulāras kvalitātes kontroles pārbaudes, tostarp pieprasot nepieciešamo dokumentāciju un veicot objekta apsekošanu. Infrastruktūras bojājumu novēršana un nepieciešamo uzlabojumu veikšana.	2 116 504
8. Finansējuma pieejamības risks	PI Nodrošina regulāru finanšu audita pārskatu sagatavošanu atbilstoši normatīvo aktu un līguma prasībām (uzturēšanas periods). Nodrošina caurspīdīgu un pārskatāmu finanšu pārvaldību un uzskaiti visā Projekta uzturēšanas periodā.	1 346 866

BR – Būvniecības risks

PI – Pieejamības risks

Tabula 47. Risku mazinājošo pasākumu kvantificēšanas rezultāti (C alternatīva - PPP scenārijs).

Risks	Risku mazinājošie pasākumi	Riska novēršanas izmaksas, eiro	Riska pārdale
Būvniecības fāze			
1. Būvniecības izmaksu palielināšanās risks	BR Privātais partneris: Izmaksas, kas rodas tāpēc, ka projekta risks, kas saistīts ar projektēšanas un būvniecības izmaksu pieaugumu tiek nodots privātajam partnerim. Projekta sagatavošanas laikā privātais partneris izstrādā detalizētu finanšu aprēķinu, kurā tiek	1 539 065	100% (Privātais partneris)

Risks		Risku mazinošie pasākumi	Riska novēršanas izmaksas, eiro	Riska pārdale
		novērtēti iespējamie riski un paredzētas finanšu rezerves to segšanai.		
2.Finansējuma pieejamības risks	BR	Privātais partneris: Nodrošina finansējuma piesaistes jomā kompetenta eksperta piesaisti Projekta īstenošanas vajadzībām. Nodrošina caurspīdīgu un pārskatāmu finanšu pārvaldību un uzskaiti visā Projekta būvniecības periodā. Nodrošina regulāru finanšu audita pārskatu sagatavošanu atbilstoši normatīvo aktu un līguma prasībām (būvniecības periods).	246 210	100% (Privātais partneris)
3.Personāla komplektēšanas risks	BR	Privātais partneris: Nodrošina atbilstošas kvalifikācijas speciālistu piesaisti un efektīvu darbaspēka pieejamības plānošanu Projekta īstenošanai.	94 586	100% (Privātais partneris)
4.Darbu pabeigšanas kavēšanās risks	BR	Privātais partneris: Novērš publiskā partnera konstatētās neatbilstības, kas saistītas ar tehnisko infrastruktūras stāvokli, atbilstoši noteiktajiem pieejamības kritērijiem, un veic nepieciešamos uzlabojumus. Izstrādā projekta darbu izpildes plānu un nodrošina tā aktualizēšanu, tostarp veicot nepieciešamo aktivitāšu pārplānošanu, lai nodrošinātu darbu pabeigšanu līgumā noteiktajos termiņos. Publiskais partneris: Iepirkuma dokumentācijā nosaka skaidras un augstas kvalitātes prasības.	155 487	85% (Privātais partneris) 15% (Publiskais partneris)
5.Darbības resursu risks	BR	Privātais partneris: Veic regulārus būvniecības procesa uzraudzības un kontroles pasākumus, lai nodrošinātu darbu atbilstību kvalitātes prasībām un Projekta īstenošanu noteiktajos termiņos. Publiskais partneris: Nodrošina Projekta efektīvu pārvaldību atbilstoši normatīvo aktu un līguma nosacījumu prasībām.	150 747	94% (Privātais partneris) 6% (Publiskais partneris)
Uzturēšanas fāze				
6.Palielinātu ekspluatācijas izmaksu risks	PI	Privātais partneris: Izmaksas, kas rodas saistībā ar uzturēšanas izmaksu pieauguma riska pārņemšanu privātā partnera atbildībā.	622 496	100% (Privātais partneris)
7.Finansējuma pieejamības risks	PI	Privātais partneris: Nodrošina caurspīdīgu un pārskatāmu finanšu pārvaldību un uzskaiti visā Projekta uzturēšanas periodā. Nodrošina regulāru finanšu audita pārskatu sagatavošanu atbilstoši normatīvo aktu un līguma prasībām (uzturēšanas periods).	1 346 866	100% (Privātais partneris)
8.Uzturēšanas kvalitātes risks	PI	Privātais partneris: Nodrošina atbilstošas kvalifikācijas speciālistu piesaisti un efektīvu darbaspēka pieejamības plānošanu Projekta īstenošanai. Uztur aktuālus piegādes grafikus un plānus, lai nodrošinātu savlaicīgu nepieciešamo reinvestīciju veikšanu un infrastruktūras nepārtrauktu pieejamību.	2 528 810	61% (Privātais partneris) 39% (Publiskais partneris)

Risks	Risku mazinošie pasākumi	Riska novēršanas izmaksas, eiro	Riska pārdale
	Nodrošina infrastruktūras bojājumu savlaicīgu novēršanu un veic nepieciešamos uzlabojumus atbilstoši līgumā noteiktajām prasībām. Publiskais partneris: Veic regulāras kvalitātes kontroles pārbaudes, tostarp pieprasot nepieciešamo dokumentāciju un veicot objekta apsekošanu.		

BR – Būvniecības risks

PI – Pieejamības risks

FEA ietvaros veiktā risku analīze ir tikai sākotnējā risku mazinošo pasākumu izmaksu aplēse. Risku analīze un to sadalījums starp partneriem tiks precizēts partneru/izpildītāju atlases gaitā, sarunās ar potenciālajiem Projekta īstenotājiem un noslēdzot PPP līgumu.

Tabulā zemāk redzams risku mazinošo pasākumu izmaksu apkopojums. Salīdzinot abas alternatīvas identificēti būvniecības un pieejamības riski, kā arī ar tiem saistītie risku mazinošie pasākumi, kurus veiktu publiskais (Ādažu novada pašvaldība) vai privātais partneris. Pieejamības risks šī Projekta ietvaros nav piemērojams, jo privātais partneris C alternatīvā saņem pieejamības maksājumus par infrastruktūras nodrošināšanu noteiktajos pieejamības standartos, un nevar ietekmēt infrastruktūras pieprasījumu.

Risku analīzes rezultātā konstatēts, ka B alternatīvā kopējās risku mazinošo pasākumu izmaksas ir zemākas nekā C alternatīvā. Savukārt, vērtējot publiskā partnera riska izmaksas, secināms, ka C alternatīva nodrošina mazākās risku izmaksas Ādažu novada pašvaldībai nekā B alternatīva, jo PPP modelis paredz risku pārdali starp privāto un publisko partneri, ņemot vērā katra partnera iespējas efektīvi vadīt noteiktos riskus.

Tabula 48. Risku mazinošo pasākumu izmaksu apkopojums

	B alternatīva (Bāzes II modelis), EUR	C alternatīva (PPP modelis), EUR
Būvniecības risks	2 465 620	2 186 095
Pieejamības risks	4 015 742	4 498 173
Pieprasījuma risks	-	-
Publiskā partnera risku izmaksas	6 481 362	1 021 402
Privātā partnera risku izmaksas	-	5 662 866
Kopējās risku izmaksas	6 481 362	6 684 268

Secinājumi par FEA ietvaros analizētajām risku kategorijām:

Būvniecības risks: Ar šo risku augstākās mazinošo pasākumu saistītās izmaksas abās analizētajās alternatīvās ir no būvniecības izmaksu palielināšanās riska. C alternatīvā ar šo risku saistītās izmaksas tiek nodotas privātajam partnerim - būvniecības riska nodošana privātajam partnerim nepieciešama saskaņā ar PPP projektu statistiskās uzskaites principiem, lai Projekts būtu ārpusbilances finansēšanas risinājums publiskajam partnerim.

Pieejamības risks: Šī riska lielākās izmaksas ir saistītas ar uzturēšanas kvalitātes nodrošināšanu ilgtermiņā (Projekta uzturēšanas periods ir 17 gadi). Šis riska izmaksas ir augstas, jo tās aptver proporcionāli ilgāku laika periodu nekā būvniecības risks, kas nozīmē, ka riska mazinošās aktivitātes tiek atkārtoti veiktas ilgāku laika periodu. C alternatīvā lielākā proporcija uzturēšanas kvalitātes riska tiek nodota privātajam partnerim, un publiskajam partnerim paredzot iesaisti riska mazinošajā pasākumā, nodrošinot kvalitātes kontroles apsekošanu. Savukārt, pārējie pieejamības risku kategorijas riski tiek pilnībā nodoti privātajam partnerim saskaņā ar PPP statistiskās uzskaites principiem.

SECINĀJUMS:

Kopējās Projekta risku izmaksas ir zemākas B alternatīvā, taču C alternatīvā, kura paredz Projekta īstenošanu PPP līguma ietvaros, Ādažu novada pašvaldības risku izmaksas ir zemākas nekā B alternatīvā. Pretstatus B alternatīvai, PPP līguma gadījumā tiek veikta risku pārdale starp Ādažu novada pašvaldību un privāto partneri, atkarībā no partnera spējām efektīvi veikt ar konkrētajiem riskiem saistītos risku mazinošos pasākumus un vadīt risku iestāšanās varbūtības.

5.6. PRIVĀTĀ PARTNERA ATLASĒS PROCEDŪRAS IZVĒRTĒJUMS

Atlasot privāto partneri PPP projekta īstenošanai, publiskajam partnerim tas jāizvēlas, ņemot vērā PPP projekta mērķi, sasniedzamo rezultātu un apzināto tirgu, nodrošinot privāto partneru brīvu konkurenci, kā arī vienlīdzīgu un taisnīgu attieksmi pret tiem un ievērojot PPP likums 2.pantā noteikto likuma mērķi.

FEA ietveros kā piemērotākais PPP īstenošanas paveids ir ieteikts **partnerības iepirkuma līgums**, ņemot vērā, ka Projektā nav plānots pieprasījuma risku nodot privātajam partnerim, kā arī pieejamības maksājumi par infrastruktūru netiek ietekmēti, balstoties uz pieprasījumu jeb audzēkņu skaitu.

Tā kā Ādažu novada pašvaldībai ir pasūtītāja statuss Publisko iepirkumu likuma (turpmāk – PIL) izpratnē, tad atbilstoši ar PPP likuma 4.panta pirmo daļu piemēro Publisko iepirkumu likumu normas.

Ņemot vērā PPP projekta mērķi un PIL noteiktās piemērojamās iepirkuma procedūras, kas noteiktas PIL 8.pantā, varētu piemērot šādas procedūras:

- atklāts konkurss;
- slēgts konkurss;
- konkursa procedūra ar sarunām;
- konkursa dialogs.

• **Atklāts un slēgts konkurss**

Šīs procedūras var piemērot jebkurā iepirkumā (nav piemērošanas nosacījumi). Bet to rīkošanai publiskajam partnerim savlaicīgi jāspēj izstrādāt iepirkuma dokumentāciju, t.sk. tehnisko specifikāciju, piedāvājumu vērtēšanas kritērijus, līguma projektu, kas turpmāk paliek nemainīgi. Iepirkuma procesa laikā nav atļautas sarunas ar pretendentiem.

• **Konkursa procedūra ar sarunām un konkursa dialogs**

Konkursa procedūru ar sarunām un konkursa dialogu atbilstoši PIL 8.panta sestajai daļai pasūtītājs ir tiesīgs piemērot tad, ja izpildās kāds no šādiem nosacījumiem:

1. pasūtītāja vajadzības nevar apmierināt, nepielāgojot jau tirgū pieejamus risinājumus;
2. iepirkuma līgums ietver projektēšanu vai inovatīvus risinājumus;
3. iepirkuma līguma slēgšanas tiesības nevar piešķirt bez iepriekšējām sarunām īpašu apstākļu dēļ, kas attiecas uz iepirkuma raksturu, sarežģītību vai juridisko un finansiālo struktūru, vai ar tiem saistīto risku dēļ;

4. pasūtītājs nevar pietiekami precīzi sagatavot tehniskās specifikācijas, atsaucoties uz standartiem, Eiropas tehnisko novērtējumu, kopējām tehniskajām specifikācijām vai tehniskajām atsaucēm.

Ņemot vērā, ka Projekta priekšmets paredz infrastruktūras projektēšanas, būvēšanas, finansēšanas un tehniskās uzturēšanas darbus, tad ir konstatējams, ka vismaz viens nosacījums izpildās un attiecīgi, konkrētā privāto partneri atlasī varētu atlasīt kādā no iepriekš minētajām procedūrām. Salīdzinot procedūru mērķus ir konstatējams, ka konkursa procedūra ar sarunām **mērķis ir** dot pretendentiem iespēju sarunu laikā **uzlabot piedāvājumu saturu atbilstoši pasūtītāja vajadzībām**, savukārt, konkursa dialoga **mērķis ir sarunās ar atlasītajiem kandidātiem noteikt un raksturot līdzekļus**, kas vislabāk piemēroti pasūtītāja vajadzību apmierināšanai, kas būtībā paredz tehniskās specifikācija un iepirkuma līguma un citu prasību apspriešanu. Konkursa dialoga procedūru nebūtu pamatojama kā atbilstoša procedūra, jo Ādažu novada pašvaldībai ir pieredze dažādu apjoma infrastruktūras projektēšanas, būvēšanas un tehniskās uzturēšanas darbus iepirkumu rīkošanā, un attiecīgi tā ir kompetenta prasību noteikšanā.

SECINĀJUMS:

Ievērojot, ka konkursa dialoga procedūru būtu sarežģīti pamatot kā atbilstošu, jo Ādažu novada pašvaldībai ir pieredze dažādu apjoma infrastruktūras projektēšanas, būvēšanas un tehniskās uzturēšanas darbus iepirkumu rīkošanā, un attiecīgi tā ir kompetenta prasību noteikšanā, pirmšķietami piemērotākās procedūras ir slēgts vai atklāts konkurss.

5.7. KONKURENCES UN KOMERCDARBĪBAS ATBALSTA VĒRTĒJUMS

Pašvaldību likuma 4.panta pirmās daļas 4.punkts noteic, ka pašvaldības autonomā funkcija ir gādāt par iedzīvotāju izglītību, tostarp nodrošināt iespēju iegūt obligāto izglītību un gādāt par pirmsskolas izglītības, vidējās izglītības, profesionālās ievirzes izglītības, interešu izglītības un pieaugušo izglītības pieejamību. Šīs autonomās funkcijas ietvaros Ādažu novada pašvaldība apsver iespēju izveidot jaunu izglītības iestādi 1.-9. klasei.

Iecerētais projekts paredz, ka publiskais partneris nodod koncesijā privātajam partnerim nekustamo īpašumu – zemes gabalu “Liepnieki” un privātajam partnerim būs pienākums veikt infrastruktūras projektēšanas, būvēšanas, finansēšanas un tehniskās uzturēšanas darbus. Projekts paredz, ka visus kapitālieguldījumus, ko nepieciešams veikt saistībā ar izglītības ēkas projektēšanu, būvniecību un uzturēšanu, uzņemas privātais partneris.

PPP līguma beigās privātais partneris infrastruktūru nodos pašvaldības īpašumā.

Konkurence. Lai nodrošinātu pienācīgu un samērīgu sasaisti starp PPP un konkurences tiesisko regulējumu, konkurences aspekti PPP ietvaros ir vērtējami plašāk par potenciālo privāto partneru konkurenci, lai iegūtu tiesības īstenot konkrētu PPP projektu.

Ņemot vērā, ka Projekta īstenošanas jomā pastāv konkurence, lai PPP ietvaros novērstu risku nepamatoti kropļot, ierobežot vai izslēgt konkurenci, Ādažu novada pašvaldībai plānojot un strukturējot PPP projektu ir nepieciešams nodrošināt, ka tas veicina un saglabā brīvu un vienlīdzīgu konkurenci tirgū, nevis to ierobežo. Ja konkurences apstākļi tiek apdraudēti, pašvaldībai jāapsver citi PPP modeļi vai risinājumi, kas nav saistīti ar PPP, lai nodrošinātu tirgus līdzsvaru.

Lai samazinātu risku, ka iepirkuma dokumentācijā tiek ieļauti nepamatoti ierobežojumi, kas iepirkumā samazina konkurences apstākļus, jo īpaši ņemot vērā plānoto līguma slēgšanas termiņu, pašvaldībai nepieciešams pirms iepirkuma izsludināšanas veikt rūpīgu tirgus izpēti un apspriedi ar piegādātājiem¹⁰⁹. Piemēram, organizējot aptauju, lai noskaidrotu potenciālo piegādātāju interesi, tehniskās iespējas, piegādes termiņus, kā arī tirgū pieejamos risinājumus un to atbilstību plānotajām prasībām. Rūpīgas tirgus izpētes ietvaros var tikt analizēta arī līdzīgu iepirkumu prakse citās pašvaldībās vai valsts iestādēs, vērtēts tirgus dalībnieku

¹⁰⁹ Informācija par Konkurences padomes pārrunu procedūru “Jelgavas valstspilsētas pašvaldība un tās iestāde “Pilsētsaimniecība” apņemas veicināt konkurenci iepirkumos”.

skaits, to kapacitāte, kā arī iespējamie riski, kas varētu ietekmēt konkurenci vai iepirkuma izpildi. Šāda pieceja palīdzētu nodrošināt, ka iepirkuma prasības ir pamatotas, samērīgas un atbilstošas tirgus situācijai, tādējādi veicinot plašāku konkurenci un efektīvāku publisko līdzekļu izlietojumu..

Atbilstoši Projekta īstenošanas plāniem, Ādažu novada pašvaldība plāno piesaistīt privāto partneri augstāk minēto uzdevumu veikšanai. Atbilstoši PPP likumā noteiktajam, Privātā partnera izvēlei plānots piemērot publiskā iepirkuma procedūru, īstenojot konkurenci nodrošinošu, pārredzamu, atklātu un nediskriminējošu konkursa procedūru.

Sākotnēji novērtējot izvēlēto PPP īstenošanas veidu (skat. 5.1. sadaļu), varētu uzskatīt, ka tam, salīdzinot ar, piemēram, institucionālo modeli, ir zemāki konkurences neitralitātes pārkāpuma riski.

Konkurences neitralitātes princips tiek īstenots, ievērojot četrus pamata principus:

- saimnieciskās darbības un publisko funkciju strukturāla un funkcionāla nodalīšana, novēršot šķērsubsidēšanu;
- cenu noteikšana, balstoties uz izmaksām: cenas jānosaka pēc līdzīgiem principiem kā privāto uzņēmumu precēm vai pakalpojumiem, iekļaujot visas saistītās izmaksas;
- vienlīdzīga regulējuma nodrošināšana: jānodrošina vienāda piekļuve tirgum, resursiem un infrastruktūrai, lai privātie uzņēmumi netiktu pakļauti stingrākam regulējumam un publiskajām personām nebūtu nepamatotas priekšrocības;
- konkurenci veicinoša publisko iepirkumu organizēšana.¹¹⁰

Ņemot vērā izvēlēto PPP veidu, kas nav saistīts ar publiskas personas un publiskās personas kapitālsabiedrības darbību vai to turpmāku iesaisti pakalpojuma sniegšanā, var secināt, ka konkurences neitralitātes pārkāpumu riski ir samazināti.

FEA aprēķinu izstrādes gaitā netika identificēti apstākļi, kas sniegtu pamatu pieņemt, ka publiskajam vai privātajam partnerim, dēļ tā statusa, tiktu radītas konkurences priekšrocības.

Izvēlētais risinājums Projekta īstenošanai, ciktāl tas skars komercdarbību, ir pakļauts komercdarbības atbalsta tiesiskajam regulējumam.

FEA ietvaros veikts sākotnējais izvērtējums par atbilstību Komercdarbības atbalsta kontroles likuma (turpmāk - Atbalsta likums) 5.pantam. Tikai tad, ja vienlaicīgi izpildās visas četras pazīmes, atbalsts saimnieciskai darbībai kvalificējas kā komercdarbības atbalsts (pazīmes raksturotas Projekta kontekstā):

1. finansiālo palīdzību (ar to saprotot publisko, t.sk. pašvaldības, līdzekļu nodošanu)¹¹¹ tieši vai pastarpināti sniedz no valsts, pašvaldības, ES vai citiem publiskiem līdzekļiem, un publiskajam partnerim vai citām valsts pārvaldes iestādēm ir kontrolējoša ietekme pār finanšu līdzekļiem; un
2. privātais partneris veic saimniecisko darbību un attiecībā uz saimniecisko darbību iegūst ekonomiskas priekšrocības, kādas tas nevarētu iegūt, ja komercdarbības atbalsts netiktu sniegts; un
3. finansiālā palīdzība neattiecas uz visām komercsabiedrībām vienādi, bet ir paredzēta privātajam partnerim atkarībā no tā lieluma, darbības veida vai atrašanās vietas, kā arī citiem diferencējošiem kritērijiem vai arī ir paredzēta tikai konkrētajam privātajam partnerim; un
4. finansiālā palīdzība ietekmē tirdzniecību un izkropļo konkurenci ES iekšējā tirgū.

¹¹⁰ Konkurences padome, "Konkurences neitralitātes izvērtēšanas vadlīnijas", 2019.gads, 2.sadaļa.

¹¹¹ Finanšu ministrijas izstrādātais materiāls, "Valsts atbalsta vadlīnijas", 5.lpp.

Šī FEA izvērtējuma sagatavošanas apstākļos ir piemēroti sākt komercdarbības atbalsta pazīmju izvērtējumu ar ekonomiskās priekšrocības pazīmi. Ja šī pazīme netiek izpildīta, plānotais projekts nekvalificēsies kā komercdarbības atbalsts, un nebūs lietderīgi veikt analīzi par pārējām komercdarbības atbalstu raksturojošajām pazīmēm.

Otrā komercdarbības atbalsta pazīme neizpildās, jo Ādažu novada pašvaldība plāno izmantot publisko iepirkumu, īstenojot konkurenci nodrošinošu, pārredzamu, atklātu un nediskriminējošu konkursa procedūru, lai tās ietvaros izvēlētos piemērotāko privāto partneri Projekta īstenošanai. Tādējādi visi ieinteresētie kandidāti, kas atbilst iepirkuma dokumentācijā noteiktajām kvalifikācijas prasībām, būtu tiesīgi vienlīdzīgi pretendēt saņemt tiesības slēgt PPP līgumu. Kvalifikācijas prasību noteikšana iepirkumā, kā arī vērtēšanas algoritma un metodoloģijas pielietošana iepirkuma procedūras ietvaros ir samērīgs un tiesisks instruments atklātas un godīgas konkurences nodrošināšanai iepirkumā un ir atbilstoši Komisijas paziņojumā par Līguma par Eiropas Savienības darbību 107.panta 1.punktā minēto valsts atbalsta jēdzienu (2016/C 262/01) 89. - 96.punktā aprakstītajiem nosacījumiem.

Iepirkuma rezultātā Ādažu novada pašvaldība atlasīs privāto partneri saskaņā ar saimnieciski izdevīgākā piedāvājuma atlases kritēriju kopumu un vērtējuma algoritmu, kas būs iekļauts publiskā iepirkuma dokumentācijā un kopš publiskā iepirkuma izsludināšanas vienādi zināms visiem saimnieciskās darbības veicējiem, kas būs ieinteresēti piedalīties publiskajā iepirkumā.

Publiskā iepirkuma mērķis ir nodrošināt ekonomiski pamatotus piedāvājumus, kas tiek izteikti atklātas un godīgas konkurences apstākļos, ņemot vērā tirgus cenas. Tas nozīmē, ka publiskais iepirkums novērsīs nepamatotu ekonomisku priekšrocību piešķiršanu uzņēmumam, kurš iegūs tiesības slēgt līgumu. Uzņēmuma piedāvājums būs balstīts uz atbilstošām tirgus cenām¹¹².

FEA ietvaros nav lietderīgi veikt detalizētu pirmās, trešās un ceturrtās pazīmes izvērtējumu, ņemot vērā, ka atbilstošas publiskā iepirkuma procedūras piemērošana nodrošinās, ka publiskajam partnerim netiek sniegta ekonomiskā priekšrocība (otrā komercdarbības atbalsta pazīme). Līdz ar to var secināt, ka kumulatīvi neizpildās visas Atbalsta likuma 5.pantā noteiktās pazīmes un projekta īstenošana nekvalificējas kā valsts atbalsts.

FEA aprēķinu izstrādes gaitā netika identificēti apstākļi vai šķēršļi, kas liecinātu, ka projekta īstenošana saskaņā ar FEA aprēķinu ietvaros noteiktajiem principiem varētu ietvert vai potenciāli ietvert komercdarbības atbalstu.

Tomēr jāņem vērā, ka komercdarbības atbalsta aspekti ir rūpīgi jāanalizē un atkārtoti jāpārskata, Ādažu novada pašvaldībai turpinot darbu pie PPP projekta detalizētas strukturēšanas, iepirkuma dokumentācijas un PPP līguma paketes izstrādes. Konkurences un valsts atbalsta aspektu atšķirīgu vērtējumu projekta turpmākajā īstenošanā varētu izraisīt:

- Izmaiņas tiesiskajā regulējumā.
- Iespējamās izmaiņas publiskā partnera iesaistē un līdzdalībā PPP projekta īstenošanā, t.sk. piemēram, publiskā partnera garantiju sniegšana, kas var radīt priekšrocības.
- Iespējamās izmaiņas risku sadalē starp publisko un privāto partneri.
- Nepamatotas vai nepietiekami izsvērtas kvalifikācijas prasības, atlases vērtēšanas kritēriji, algoritms un metodoloģija privātā partnera izvēles iepirkumā.
- Nepietiekami vai nepilnīgi saskaņotas prasības, kritēriji un citi PPP līguma izpildes rādītāji starp iepirkuma dokumentāciju un PPP līguma paketi.
- Trūkumi PPP līguma kvalitatīvas un savlaicīgas izpildes nozīmīgāko rādītāju sasaistē ar iepriekš skaidri noteiktām sankcijām PPP līgumā, tostarp iespēju lauzt PPP līgumu.

Papildus iepirkuma dokumentācijai un PPP līguma paketēm, iespējamās nepilnības uzraudzības un kontroles īstenošanā pār PPP līguma izpildi tā darbības laikā var radīt atšķirīgus konkurences un valsts atbalsta vērtējumus. Tādēļ šajā FEA nodaļā iekļautais sākotnējais izvērtējums Projektā būtu atkārtoti un padziļināti jāizvērtē katrā nākamajā Projekta īstenošanas posmā. Piemēram,

¹¹² Skat. Eiropas Investīciju bankas skaidrojošā materiāls, “PPPs and State aid” 17.-18.lpp.

jāpārliecinās, ka iepirkuma dokumentācija vai PPP līguma projekts nesatur noteikumus vai nosacījumus, kas varētu prasīt vērtējuma pārskatīšanu un komercdarbības atbalsta un konkurences regulējuma neievērošanas riskus. Ja šādi nosacījumi tiek identificēti, Ādažu novada pašvaldībai jāpārskata attiecīgos iepirkuma dokumentācijas vai PPP līguma projekta noteikumus, lai nodrošinātu, ka Projekta īstenošanas gaitā vai rezultātā privātajam partnerim netiek piešķirts komercdarbības atbalsts. Ieteicams pastiprinātu vērību pievērst arī atlīdzības kontrolei, lai novērstu privātā partnera pārkompensācijas risku. Ieteicams iepirkuma dokumentācijā un PPP līgumā ietvert skaidru pieejamības maksājuma aprēķina kārtību, kas balstīta uz objektīviem, pārbaudāmiem kritērijiem, kā arī noteikt regulāru atlīdzības kontroles kārtību, lai pārliecinātos, ka privātais partneris nesāņem pārmērīgu atlīdzību (pārkompensāciju). Ja tiek konstatēta pārkompensācija, līgumā paredzēt mehānismu tās novēršanai (piemēram, atlīdzības samazināšana vai pārmaksātās summas atmaksa).

SECINĀJUMS:

FEA aprēķinu izstrādes gaitā netika identificēti apstākļi, kas sniegtu pamatu pieņemt, ka publiskajam vai privātajam partnerim, dēļ tā statusa, tiktu radītas konkurences priekšrocības.

FEA aprēķinu izstrādes gaitā netika identificēti apstākļi vai šķēršļi, kas liecinātu, ka projekta īstenošana saskaņā ar FEA aprēķinu ietvaros noteiktajiem principiem varētu ietvert vai potenciāli ietvert komercdarbības atbalstu, ņemot vērā, ka publiskā iepirkuma procedūras piemērošana, īstenojot konkurenci nodrošinošu, pārredzamu, atklātu un nediskriminējošu konkursa procedūru, Projekta īstenošanā ļaus izslēgt ekonomiskas priekšrocības gūšanu privātajam partnerim, kuram iepirkuma rezultātā tiktu piešķirtas tiesības slēgt iepirkuma līgumu par Projekta īstenošanu.

Tomēr jāņem vērā, ka komercdarbības atbalsta aspekti ir rūpīgi jāanalizē un atkārtoti jāpārskata, Ādažu novada pašvaldībai turpinot darbu pie PPP projekta detalizētas strukturēšanas, iepirkuma dokumentācijas un PPP līguma paketes izstrādes.

6. IEGULDĪJUMAM ATBILSTOŠĀS VĒRTĪBAS APRĒĶINS

6.1. NOVĒRTĒŠANAS PIEEJAS APRAKSTS

Lai noteiktu optimālo projekta realizācijas scenāriju, FEA ietvaros tiek izmantota ieguldījumam atbilstošā vērtība (IAV). IAV rezultāts norāda uz kopumā, gan finansiāli, gan sociālekonomiski labāko projekta izpildes variantu, ņemot vērā visus projekta dzīves cikla laikā radītos ieguvumus un izmaksas.

IAV aprēķina mērķis ir salīdzināt dažādos projekta izpildes scenārijus – PPP, bāzes, u.tml. Projekta PPP un bāzes scenāriju rezultāts jeb izveidotā infrastruktūra, tās kvalitātes standarti un uzturēšanas mērķi būtu vienādi, taču izmaksas un to laika grafiks var ievērojami atšķirties.

Izmaksu atšķirības starp scenārijiem veido finansēšanas struktūra un nosacījumi, izmaksu grafiki (piemēram, publiskā partnera pieejamības maksājumi). Visi FEA projekta ietvaros veiktie pieņēmumi tiek attiecīgi pamatoti ar informācijas avotiem. Ņemot vērā, ka aprēķini tiek veidoti visaptveroši, pieņēmumu avoti ir dažādi: valsts institūciju dati (Latvijas Banka, Centrālā statistikas pārvalde u.tml.), Ādažu novada pašvaldības dati un informācija.

6.2. FINANŠU MODELIS

Projekta finanšu aprēķini tiek veidoti CFLA piedāvātajā finanšu modelī. Finanšu modelēšana veikta pēc CFLA izstrādātajām FEA vadlīnijām. Finanšu modelis pievienots FEA 8. pielikumā.

6.2.1 PAMATA PIENĒMUMI

Tabula 49. Projekta pamata pieņēmumi.

Pieņēmums	Vērtība	Avots
Makroekonomiskie pieņēmumi		
Diskonta likme	4%	Finanšu ministrija, Makroekonomisko pieņēmumu un prognožu skaitliskās vērtības
Patēriņa cenu inflācija	2%	Finanšu ministrija
Minimālā partnera iekšējā peļņas norma	10%	Pamatojoties uz tirgus peļņas līmeni
Finansēšanas pieņēmumi (Bāzes scenārijs)		
Publiskā partnera aizņēmuma proporcija no kopējiem kapitālieguldījumiem	82%	Balstoties uz 5.3 sadaļā aprakstīto budžeta pieejamību
Termiņš	20 gadi	Balstoties uz PPP līguma termiņu (skatīt sadaļu 4.3.1)
Publiskā partnera finansēšanas fiksētās izmaksas	1.193%	Balstoties uz Valsts kases aizdevumu likmēm pašvaldībām ¹¹³
Publiskā partnera finansēšanas mainīgās izmaksas	2.25%	EURIBOR 6M mainīgās likmes nākotnes darījumu likme
Finansēšanas pieņēmumi (PPP scenārijs)		
Privātā partnera aizņēmuma proporcija no kopējiem kapitālieguldījumiem	80%	Balstoties uz PPP tirgus darījumu praksi
Termiņš	20 gadi	Balstoties uz PPP līguma termiņu (skatīt sadaļu 4.3.1)
Privātā partnera finansēšanas fiksētās izmaksas	4%	Fiksētā tirgus procentu likme līdzīgiem darījumiem
Privātā partnera finansēšanas mainīgās izmaksas	2.00%	EURIBOR 6M mainīgās likmes nākotnes darījumu likme

Diskonta likme

Lai noteiktu projekta diskontētās šodienas rādītājus un vērtības, tiek izmantota 4% diskonta likme, kura noteikta Finanšu ministrijas izdotajā *“Finanšu un ekonomisko aprēķinu veikšanai nepieciešamo makroekonomisko pieņēmumu un prognožu skaitliskās vērtības”*¹¹⁴ dokumentā. Noteiktā vērtība piemērojama FEA sagatavošanai kā reālā diskonta likme.

Patēriņa cenu indekss

Patēriņa cenu pieaugums jeb, FEA kontekstā – inflācija, tiek piemērota ieguvumu un izmaksu indeksēšanai, lai tie atbilstu prognozētajam cenu pieaugumam katram attiecīgajam Projekta gadam.

¹¹³ Valsts kase. Aizdevumu likmes pašvaldībām

¹¹⁴ Finanšu ministrija, Makroekonomiskie pieņēmumi un prognozes

Īstermiņa inflācijas prognozes tiek aizgūtas no Latvijas Bankas aplēsēm⁵⁴, kamēr ilgtermiņa inflācija tiek pieņemta pēc Eiropas Centrālās bankas ilgtermiņa mērķiem – 2% gadā līmenī.¹¹⁵

Detalizētāks apraksts par inflācijas dinamiku un prognozēm pieejams FEA 4.1.6. sadaļā.

6.2.2 PROJEKTA IZMAKSAS

Kapitālieguldījumi

Projekta kapitālieguldījumi ietver jaunas skolas, ar to saistītās infrastruktūras un II līmeņa patvertnes izbūvi. Kapitālieguldījumu pieņēmumi balstīti uz līdzīgu objektu tirgus cenām – skatīt Projekta tehnisko pieļaujamību sadaļā 4.4.2. Tabula zemāk apkopo 2026. gada bāzes izmaksas, kas koriģētas ar inflāciju, lai atspoguļotu reālās nākotnes izmaksas būvniecības periodā no 2027. līdz 2029. gadam. Tādējādi kopējie kapitālieguldījumi tiks pielāgoti, ņemot vērā inflāciju būvniecības periodā.

Tabula 50. Kapitālieguldījumu kopsavilkums

Investīciju pozīcija	Kopējās investīcijas	Investīciju sadalījums
Kapitālieguldījumi		
Skolas telpu projektēšana, būvniecība	24 937 419 EUR	Mācību telpu projektēšana, būvniecība: 21 249 058 EUR Tradicionālās sporta zāles projektēšana, būvniecība: 3 688 361 EUR
Patvēruma bunkura projektēšana, būvniecība	2 502 608 EUR	–
Ārtelpu infrastruktūras projektēšana, būvniecība	2 406 770 EUR	Sporta infrastruktūras projektēšana, būvniecība: 2 166 760 EUR Autostāvvietu projektēšana, būvniecība: 240 010 EUR
Kopā	29 846 797 EUR	

Investīciju aplēses ietver ne tikai fizisku skolas, patvertnes un infrastruktūras būvniecību, bet arī izdevumus saistībā ar projektēšanu un gala projekta saskaņošanu, inženierkomunikācijām, apkārtējās vides labiekārtojumu, autoruzraudzību un projekta vadību. Jaunas izglītības iestādes projektēšanas darba uzdevums ir aprakstīts 9. pielikumā, iekļaujot izvērstu analīzi par būvprojekta izstrādi un telpu programmu. Indikatīvo telpu saraksta kopsavilkums apkopots tabulā zemāk.

Tabula 51. Telpu programmas kopsavilkums

Skolas telpas (11 200 m ²)	Patvēruma bunkurs (1 073 m ²)	Ārtelpu infrastruktūra (14 440 m ²)
Mācību zona Speciālās telpas un iekļaujošās atbalsta telpas Bibliotēkas – kultūrtelpas zona Ēdināšanas zona	Ciņas sporta zāle Aerobikas zāle Trenažieru zāle Garderobes telpas Saimnieciskās telpas	Futbola laukum 9x9 spēlētājiem Vieglatlētikas zona: Vieglatlētikas aplis (~350m) Lodes grūšanas sektors Tāllēkšanas zona

¹¹⁵ Eiropas Centrālā banka, [Two per cent inflation target](#)

Skolas telpas (11 200 m ²)	Patvēruma bunkurs (1 073 m ²)	Ārtelpu infrastruktūra (14 440 m ²)
• Sporta zona (daļēji paredzēts izmantot patvertnei paredzētās telpas) • Kultūras zona • Garderobes un tualetes	• Citas telpas, kurām nav nepieciešams dabīgais apgaismojums	• Multifunkcionāls laukums basketbolam, tenisam un volejbolam • Pludmales volejbola laukums • Brīvo aktivitāšu zona • Bērnu rotaļu laukums • Stāvlaukums ar 144 autostāvvietām

Operatīvās izmaksas

Zemāk tabulā apkopotas operatīvās infrastruktūras uzturēšanas izmaksas, kuras ir nepieciešamas, lai nodrošinātu infrastruktūras pieejamību uzturēšanas periodā.

Tabula 52. Apsaimniekošanas izmaksu kopsavilkums

Apsaimniekošanas izmaksas (reālās cenas)	Izmaksas uz m ²	
Ventilācijas sistēmu apkalpošana/remonts	16 232 EUR/gadā	1.45 EUR/m ²
Atkritumu izvešana	7 045 EUR/gadā	0.63 EUR/m ²
Drošības sistēmu apkalpošana (apsardze, ugunsdrošības sist.)	4 815 EUR/gadā	0.43 EUR/m ²
Elektrosistēmu uzturēšana	4 240 EUR/gadā	0.38 EUR/m ²
Iekārtu rezerves daļām un remontiem	4 038 EUR/gadā	0.36 EUR/m ²
Fasādes logu mazgāšana	3 800 EUR/gadā	0.34 EUR/m ²
Lifta un pacēlāja apkalpošana	1 350 EUR/gadā	0.12 EUR/m ²
Citas izmaksas	2 250 EUR/gadā	0.26 EUR/m ²
Kopā	44 770 EUR/gadā	4.00 EUR/m²

Reinvestīcijas

Lai nodrošinātu jaunās infrastruktūras kvalitatīvu darbību gan FEA tvērumā, gan pēc tā, uzturēšanas perioda laikā tiek paredzētas reinvestīcijas katram no infrastruktūru tiem:

Tabula 53. Reinvestīciju kopsavilkums

Reinvestīciju izmaksas (reālās cenas)	
Reinvestīcijas skolas telpās	0.5% no kapitālieguldījumiem gadā jeb 137 200 EUR/gadā

Reinvestīciju izmaksas (reālās cenas)

Reinvestīcijas sporta infrastruktūrā

1% no kapitālieguldījumiem reizi 5 gados jeb 24 068 EUR/reizi 5 gados

6.2.3 PROJEKTA ĪSTENOŠANAS ILGUMS

Projekta īstenošanas ilgumu šī Projekta gadījumā regulē Publiskās un privātās partnerības likums¹¹⁶, kurā noteikts, ka publiskā un privātā partnerība ir *ilgtermiņa sadarbība, kas ilgst līdz 30 gadiem, bet likumā paredzētajos gadījumos arī ilgāk*. Izvērtējot PPP līguma atbilstošāko termiņu, nepieciešams ņemt vērā, ka:

- nepieciešams pietiekams līguma garums, lai privātais partneris varētu iegūt pietiekamu, tirgum atbilstošu finansiālo ieguvumu;
- nepieciešams pietiekams līguma garums, lai publiskais partneris spētu adekvāti nosegt ikgadējos pieejamības maksājumus, nepārsniedzot no budžeta pieejamo līdzekļu kapacitāti;
- termiņa ilgums nedrīkst pārsniegt infrastruktūras funkcionālās dzīves cikla robežas.

Projekta līguma perioda tvērums FEA finanšu modelī noteikts 20 gadi, kas, balstoties uz finanšu aprēķiniem, ir atbilstoši visiem no augstākminētajiem punktiem, kā arī ir saskaņā ar līdzšinējo izglītības iestāžu PPP projektu praksi Eiropā (zemāk Tabulā norādīto līdzvērtīgo projektu termiņiem).

Tabula 54. Līdzīgu projektu analīzes apkopojums

Valsts	Projekta tvērums	Gads	Kreditreitings (valsts)	Līguma garums
Somija	5 skolu un 3 bērnudārzu būvniecība	2020. gads	AA+	22 gadi
Austrija	2 skolu būvniecība	2021. gads	AA+	25 gadi
Vācija	1 skolas būvniecība	2023. gads	AAA	27 gadi
Austrija	1 skolas un 1 bērnudārza būvniecība	2017. gads	AA+	25 gadi
Īrija	1 skolas būvniecība	2011. gads	BBB+	25 gadi
Lietuva ¹¹⁷	Multifunkcionāla centra (tai skaitā skolas, bērnudārza, sporta un kultūras centra) būvniecība	2022. gads	A	15 gadi

6.3. IEGULDĪJUMAM ATBILSTOŠĀS VĒRTĪBAS NOTEIKŠANA

Tabula 55. Ieguldījumam atbilstošās vērtības noteikšana.

Projekta īstenošanas ilgums:

tai skaitā:

- būvniecības periods

- Kopējais Projekta īstenošanas laika periods ir 20 gadi. Projektēšanas un būvniecības periods ir trīs gadi.
- Uzturēšanas un pieejamības periods ir 17 gadi. Sākot ar ceturto Projekta gadu publiskais partneris sāks pieejamības maksājumu veikšanu.

¹¹⁶ Publiskās un privātās partnerības likums

¹¹⁷ PPP Lietuva, Construction of multifunctional center in Sendvaris eldership and provision of services

- objekta pieejamības periods	
PPP līguma līgumcena:	Paredzamā līgumcena: 60 748 970 EUR (ar PVN)
Privātā partnera ieņēmumu avots:	Pašvaldības pieejamības maksājumi
Pieejamības maksājums:	3 573 469 EUR /gadā (17 uzturēšanas perioda gadi)

6.3.1 EKONOMISKĀ TĪRĀ TAGADNES VĒRTĪBA

Ekonomiskā tīrā tagadnes vērtība (ENPV) norāda uz projekta ekonomisko dzīvotspēju, salīdzinot Projekta kopējās diskontētās izmaksas, un sociālekonomiskos ietaupījumus. Alternatīvu B un C ENPV vērtības ir pozitīvas, norādot, ka jaunas izglītības iestādes būvniecība būtu ekonomiski dzīvotspējīga neatkarīgi no izvēlēta izpildes veida. Alternatīvu ENPV salīdzinājums apkopots tabulā zemāk.

Tabula 56. Alternatīvu ENPV salīdzinājums

Alternatīvas	Diskontētās izmaksas, eiro	Diskontētie sociālekonomiskie ieguvumi, eiro	ENPV, eiro	Ieguvumu un izmaksu rādītājs
B alternatīva – projekta īstenošana, finansējot kapitālieguldījumus no pašvaldības budžeta un VK aizņēmuma (Bāze)	- 27 905 704	33 233 191	5 327 487	1.19x
C alternatīva – projekta īstenošana, izmantojot publisko un privāto partnerību (PPP)	- 31 962 987	33 233 191	1 270 204	1.04x

Ekonomiski izdevīgākā alternatīva B praktiski nav izpildāma, ņemot vērā, ka Valsts kases aizņēmumu nepieciešamajā apmērā publiskais partneris nevar uzņemties (skatīt nodaļu 5.2.). Alternatīvas C ENPV vērtība ir pozitīva, liecinot, ka Projekta īstenošana, piesaistot privāto partneri, ir ekonomiski dzīvotspējīga. Papildus tiek veikts ieguvumu un izmaksu rādītāja (BCR) aprēķins, nosakot, cik lielus ieguvumus Projekts var radīt, ja tajā tiek investēts 1 eiro. BCR iegūts, diskontētās pozitīvās naudas plūsmas dalot ar Projekta izmaksām.

SECINĀJUMS:

Sociālekonomisko ieguvumu analīzes rezultātā secināms, ka gan B alternatīvas, gan C alternatīvas ENPV ir pozitīvas. Augstāka ENPV vērtība potenciāli tiktu sasniegta B alternatīvas gadījumā, taču šī alternatīva ir atkarīga no iespējas Ādažu novada pašvaldībai saņemt aizdevumu Projekta īstenošanai, kas saskaņā ar šī brīža saistību apjomu un spēkā esošo normatīvo regulējumu nav iespējama.

C alternatīvas ENPV vērtība arī ir pozitīva, bet zemāka nekā B alternatīvas. Ņemot vērā, ka abās alternatīvās iegūstamie sociālekonomiskie ieguvumi ir vienādā vērtībā, atšķirība starp abu alternatīvu ENPV vērtībām rodas no izmaksu bāzes, kura C

alternatīvā ir augstāka. Taču C alternatīvas (Projekts tiek īstenots PPP līgum ietvaros) ieguvumu un izmaksu rādītājs (BCR) kopā ar ENPV vērtību liecina, ka Projekts ir ilgtspējīgs un katrs ieguldītais eiro 20 gadu periodā pienestu 1.04 eiro ieguvumus.

6.4. JUTĪGUMA ANALĪZE

Metodoloģija

Jutīguma analīze tiek veikta, lai noteiktu Projekta kontekstā nozīmīgus mainīgos (piemēram, atsevišķi pieņēmumi vai aprēķinu iznākumi), kuriem potenciāli mainoties nelabvēlīgā virzienā, tiek apdraudēta projekta finansiālā ilgtspēja vai projekta realizēšana kā tāda. Analīzes rezultātā tiek izvērtēta projekta kopējā stabilitāte un prognozējamība.

FEA jutīguma analīze tiek veidota pēc CFLA sniegtajām vadlīnijām, kurās noteikts, ka:

1. Analīzi jāveic attiecībā pret Projekta galvenajiem finanšu rādītājiem – ENPV, NPV, līgumcena (respektīvi, cik liela izmaiņa ir vērojama finanšu rādītājos, mākslīgi izmainot individuālu mainīgo);
2. Kā mainīgos analīzes ietvaros izmantot galvenās izmaksu un ieņēmumu pozīcijas, kur šī Projekta ietvaros tās būtu vienīgi izmaksas, ņemot vērā, ka tiktu veidota publiskā infrastruktūra, no kuras tiešus ieņēmumus pašvaldība negūst. Galvenās izmaksu pozīcijas šāda infrastruktūras projekta kontekstā varētu būt, piemēram, kapitālieguldījumi, uzturēšanas izmaksas un darbaspēka izmaksas.

Jutīguma analīze praktiski tiek dalīta trīs daļās: kritisko mainīgo noteikšana, pārslēgšanās punktu noteikšana un pārslēgšanās punktu kontekstuālais izvērtējums.

1. daļa – kritisko mainīgo noteikšana.

Pēc CFLA vadlīnijām, kritiskie mainīgie tiek definēti kā FEA naudas plūsmas sastādošie mainīgie, kuru individuālās vērtības mākslīga palielināšana vai samazināšana par 1% izraisa 1% vai vairāk izmaiņas Projekta ENPV rādītājā.

Piemērs: ja palielinot darbaspēka izmaksas par 1%, Projekta ENPV nokrītas par 1.2%, tad darbaspēka izmaksas ir atzīstamas kā kritiskais mainīgais.

2. daļa – pārslēgšanās punktu noteikšana.

Tālākā analīze tiek veikta tikai ar kritiskajiem mainīgajiem. Katram kritiskajam mainīgajam ir jānosaka tā pārslēgšanās punkts. Pēc CFLA vadlīnijām, pārslēgšanās punkts ir kritiskā mainīgā vērtība, ar kuru Projekta ENPV rādītājs ir vienāds ar nulli jeb ir neitrāls. Pārslēgšanās punkta vērtības norāda kā mainīgo svārstības procentos (%). Attiecīgi, pārslēgšanās punkts atspoguļo, cik daudz būtu jāizmainās katram kritiskajam mainīgajam individuāli, lai Projekts neradītu ieguvumus (ENPV = 0 EUR) un konsekventi nebūtu atbalstāms, sociālekonomiski ilgtspējīgs.

Piemērs: noteiktā kritiskā mainīgā, darbaspēka izmaksu pārslēgšanās punkts ir 85%, ja mākslīgi palielinot darbaspēka izmaksas par 85%, tas samazina Projekta ENPV vērtību līdz 0 EUR.

3. daļa – pārslēgšanās punktu kontekstuālais izvērtējums.

Pēc pārslēgšanās punktu noteikšanas, nepieciešams praktiski izvērtēt, cik reāla ir iespējamība, ka katrs no noteiktajiem kritiskajiem mainīgajiem individuāli sasniedz savu pārslēgšanās punktu. Iespējamības izvērtējumā, pirmkārt, tiek analītiski aprakstīti un pamatoti apstākļi, kuru gadījumā attiecīgais mainīgais varētu sasniegt savu pārslēgšanās punktu. Otrkārt, tiek novērtēta iespējamība, ka noteiktie apstākļi piepildītos un mainīgais sasniegtu savu pārslēgšanās punktu.

Piemērs: ja noteiktā kritiskā mainīgā, darbaspēka izmaksu, pārslēgšanās punkts ir 85%, tas nozīmētu, ka Projekta ietvaros izmantotā darbaspēka izmaksas ir krasi pieaugušas pret prognozēm. Ņemot vērā, ka Projektā paredzēta ēku un līdzīgas infrastruktūras būvniecība, nepieciešamais darbaspēks kopumā netiek uzskatīts par specializētu vai grūti pieejamu, kas savukārt nozīmētu, ka, lai pieaugtu Projekta darbaspēka izmaksas, paralēli būtu jāpalielinās arī kopējām darbaspēka izmaksām jau valsts vai reģiona līmenī. Tik radikāls darbaspēka izmaksu pieaugums (+85%) makroekonomiskajā līmenī nozīmētu strauju ekonomiskās situācijas lejupslīdi, jo izmaksas palielinātos arī kopumā gan privātajā, gan publiskajā sektorā. Pārslēgšanās vērtības sasniegšanas iespējamība vērtējama kā zema.

Jūtīguma analīzes rezultāti

Projekta galvenos finanšu rādītājus – ENPV, NPV un līgumcenu – ietekmē Projekta būvniecības izmaksu, aizdevuma procentu likmju, reinvestīciju un uzturēšanas izmaksu svārstības. Tabula zemāk apkopo procentuālās svārstības galvenajiem rādītājiem, ja mainītos Projekta izmaksas.

Tabula 577. Jūtīguma analīzes rezultātu kopsavilkums

B alternatīva (Bāze)				C alternatīva (PPP)		
	ENPV	NPV	Līgumcena	ENPV	NPV	Līgumcena
Aizdevumu procentu likmes svārstība (nominālā likme)						
-1.0%	34.1%	-6.5%	-5.9%	96.6%	-3.8%	-3.9%
-0.5%	17.0%	-3.3%	-3.0%	48.3%	-1.9%	-2.0%
+0.5%	-17.0%	3.3%	3.0%	-48.3%	1.9%	2.0%
+1.0%	-34.1%	6.5%	5.9%	-96.6%	3.8%	3.9%
Būvniecības izmaksu svārstība						
-10%	-1.5%	-9.8%	-6.5%	-93.8%	-5.1%	-5.2%
-5%	-0.8%	-4.9%	-3.2%	-46.9%	-2.5%	-2.6%
5%	0.8%	4.9%	3.2%	46.9%	2.5%	2.6%
10%	1.5%	9.8%	6.5%	93.8%	5.1%	5.2%
Reinvestīciju izmaksu svārstība						
-10%	1.4%	-0.3%	-0.4%	7.0%	-0.3%	-0.3%
-5%	0.7%	-0.1%	-0.2%	3.5%	-0.1%	-0.1%
5%	-0.7%	0.1%	0.2%	-3.5%	0.1%	0.1%
10%	-1.4%	0.3%	0.4%	-7.0%	0.3%	0.3%
Uzturēšanas izmaksu svārstība						
-10%	1.0%	-0.2%	-0.2%	4.3%	-0.2%	-0.2%
-5%	0.5%	-0.1%	-0.1%	2.2%	-0.1%	-0.1%
5%	-0.5%	0.1%	0.1%	-2.2%	0.1%	0.1%

	B alternatīva (Bāze)			C alternatīva (PPP)		
	ENPV	NPV	Līgumcena	ENPV	NPV	Līgumcena
10%	-1.0%	0.2%	0.2%	-4.3%	0.2%	0.2%

Kritiskākie ietekmējošie rādītāji ir būvniecības izmaksas un aizdevumu procentu likmes. Šo rādītāju svārstības visvairāk ietekmē projekta ENPV, NPV un līgumcenas vērtības. Negatīvie jutīguma analīzes rezultāti pie NPV rādītāja jāizvērtē, ņemot vērā bāzes vērtības kontekstu. Gan alternatīvā B, gan alternatīvā C sākotnējā NPV vērtība ir negatīva. Negatīva NPV izmaiņa atspoguļo rādītāja pieaugumu jeb paskaidro, ka rezultējošais NPV būtu mazāk negatīvs kā tā bāzes vērtība. Tāpat arī apskatot ENPV izmaiņas, rādītājs tiktu ietekmēts vairāk alternatīvā C kā alternatīvā B. Lielākas procentuālas izmaiņas novērojamas, ņemot vērā, ka PPP alternatīvas ENPV ir ~4 reizes mazāks, kā Bāzes alternatīvas ENPV (skatīt sadaļu 6.3.1.). Kritisko mainīgo analīzē ENPV izmaiņas norādītās arī nomināli.

Piemēri: Ja sākotnējais NPV ir -100 un tā izmaiņa ir -10%, NPV ir izmainījies uz -90. NPV rādītājs ir uzlabojies, kaut arī izmaiņa ir negatīva.

Ja ENPV izmaiņas ir 10 eiro, alternatīvām, kuru sākotnējā ENPV vērtība atšķiras, procentuālā izmaiņa var būt maldinoši citādāka. Piemēram, ja sākotnējā ENPV vērtība ir 20 eiro un 50 eiro, vienā alternatīvā izmaiņa ir 50%, otrā tikai 20%.

Aizdevumu likmju svārstības ir viskritiskākais mainīgais, ņemot vērā, ka Projekts tiktu finansēts lielākoties ar aizņēmuma palīdzību gan alternatīvā B, gan alternatīvā C. Līdz pat 1 procentu punkta svārstības Bāzes alternatīvā ietekmētu ENPV par 34% (1.8 miljoni eiro), NPV par 6.5% un līgumcenu par 5.9%. Procentu likmju pārslēgšanas punkta robeža ir 2.9 procentu punkti - ja Projekta dzīves cikla laikā procentu likmes paaugstinātos virs šīs robežas, ENPV būtu mazāks par 0 jeb projekts nebūtu ekonomiski dzīvotspējīgs. Kaut arī vēsturiski EURIBOR likmes ir svārstījušās līdz pat 4 procentu punktiem (skatīt 4.1.6. nodaļu), augstākas procentu likmes nenoturas ilgstoši.

PPP alternatīvā NPV un līgumcenas rādītāji tiek ietekmēti mazāk – 1 procentu punkta pieaugums aizņēmuma procentu likmei samazinātu NPV par 3.8% un palielinātu līgumcenu par 3.9%. ENPV tiktu ietekmēts līdz pat 96.6% jeb 1.2 miljonu eiro. 1 procentu punkta pieaugums būtu arī ENPV pārslēgšanas punkts – ja ilgstoši procentu likmes noturētos virs šīs robežas, Projekts nebūtu ekonomiski dzīvotspējīgs.

Otrs būtiskākais mainīgais, kas ietekmē finanšu rezultātus ir būvniecības izmaksas. Kapitālieguldījumi ir lielākā izdevumu pozīcija Projekta dzīves cikla laikā, tādēļ tas uzskatāms par kritisko mainīgo. ENPV rādītājs, būvniecības cenām svārstoties, tiek ietekmēts gan pozitīvi, gan negatīvi – kapitālieguldījumu pieaugums palielina Projekta kopējās izmaksas, vienlaicīgi uzlabojot sociālekonomiskos rādītājus caur ilgtermiņa ieguvumiem no investīcijām izglītībā (skatīt sadaļu 5.1.3). Rezultātā, palielinoties būvniecības izmaksām, teorijā sociālekonomiskie ieguvumi un ENPV uzlabotos. Secinājumā, pārslēgšanas punkts būvniecības izmaksām netiek noteikts.

Alternatīvā B par 10% palielinot būvniecības izmaksas, ENPV palielinās par 1.5% (79.9 tūkst. eiro), NPV sarūk par 9.8% un līgumcena samazinās par 6.5%. Alternatīvā C, par 10% palielinoties būvniecības izmaksām, ENPV palielinās par 93.8% (1.2 milj. eiro), NPV sarūk par 5.1% un līgumcena samazinās par 5.2%.

SECINĀJUMS:

Jūtīguma analīze parāda, ka visbūtiskākie mainīgie, kas ietekmē Projekta finanšu rezultātus, ir aizdevumu procentu likmes un būvniecības izmaksas. Procentu likmes ir viskritiskākais faktors, jo Projekts abās alternatīvās lielā mērā balstās uz aizņēmuma finansējumu. Pat nelielas procentu likmju svārstības būtiski maina ENPV, NPV un līgumcenas vērtības. Abām alternatīvām identificēti salīdzinoši zemi pārslēgšanās punkti, virs kuriem Projekts kļūtu ekonomiski nedzīvotspējīgs. Lai gan vēsturiski procentu likmes ir svārstījušās plašā amplitūdā, augstas likmes nav ilgstošas, tādējādi šī riska realizācijas iespējamība vērtējama kā ierobežota.

Būvniecības izmaksas ir otrais būtiskākais ietekmējošais rādītājs, jo kapitālieguldījumi veido lielāko daļu Projekta kopējo izdevumu. Izmaksu pieaugums tieši palielina kapitālieguldījumus un attiecīgi rada negatīvu ietekmi uz finanšu rezultātiem — NPV samazinās un līgumcena abās alternatīvās kļūst zemāka. Lai gan ENPV gadījumā izmaksu pieaugums teorētiski var uzlabot sociālekonomiskos rādītājus, finanšu skatījumā būvniecības izmaksu svārstības ir būtisks risks, ko mazināt iespējams PPP alternatīvā, jo būvniecības risks tiktu iekļauts privātā partnera bilancē.

7. RĪCĪBAS PLĀNS VISPĀRĒJĀS IZGLĪTĪBAS PAKALPOJUMU SNIEGŠANAS MODEĻU ATTĪSTĪBAI

Rīcības plāna mērķis ir uzlabot vispārējās izglītības pakalpojumu sniegšanas modeli novadā, izveidojot jaunu izglītības iestādi 1.-9. klasei un palielinot ĀVS kapacitāti papildu vietu nodrošināšanai līdz jaunās izglītības iestādes darbības uzsākšanai. Tajā ir ietvertas galvenās rīcības, kas nepieciešamas PPP projekta īstenošanai un jaunās izglītības iestādes darbības uzsākšanai, kā arī moduļu ēkas uzstādīšanai un īrei ĀVS darbības nodrošināšanai pārejas periodā. Rīcību secība un plānotais ilgums noteikti tā, lai 2030./2031. m.g. jaunā izglītības iestāde būtu gatava skolēnu uzņemšanai un 2028. gadā uzsāktu moduļu piebūves izmantošana. Plānā norādītie īstenošanas termiņi un ilgumi ir indikatīvi un precizējami, ņemot vērā pieņemtos lēmumus, finansējuma pieejamību un projekta īstenošanas gaitu.

Rīcības plānā iekļautie termiņi ir uzskatāmi par provizoriskiem, proti, tie balstīti CFLA indikatīvajās norādēs par konkrētā procesa posmu. Šie termiņi neparedz situācijas, kad, piemēram, iepirkuma dokumentācijā nepieciešams veikt grozījumus, kas varētu prasīt piedāvājumu iesniegšanas termiņa pagarināšanu, kā arī gadījumus, kad tiek pieņemts lēmums iepirkumu pārtraukt, izbeigt un izsludināt atkārtoti. Minētie termiņi neietver ar iepirkuma procedūru saistīto lēmumu pārsūdzības termiņus un termiņus, kas izriet no pārsūdzības izskatīšanas procesa, jo šo termiņu iestāšanās un ilgums nav prognozējams un ir atkarīgs no ieinteresēto personu faktiskajām darbībām. Līdz ar to faktiskais iepirkumu norises laiks var būt garāks par sākotnēji plānoto. Tāpat jāņem vērā, ka būvdarbu faktiskie izpildes termiņi būs zināmi tikai pēc būvprojekta izstrādes pabeigšanas. Savukārt uzsākot iepirkuma procedūru par aprīkojuma iegādi, būtiski ir izvērtēt būvniecības procesa faktisko stadiju iepirkuma uzsākšanas brīdī. Ja iepirkums tiek veikts pārāk savlaicīgi, pastāv risks, ka aprīkojums tiks piegādāts pirms to ir iespējams izvietot objektā. Šādā situācijā var rasties nepieciešamība nodrošināt aprīkojuma pagaidu uzglabāšanu, kas savukārt var radīt papildu izmaksas pasūtītājam.

Tabula 58. Rīcības plāns vispārējās izglītības pakalpojumu sniegšanas modeļu attīstībai

Nr. p.k.	Rīcība	Īstenošanas termiņš	Īstenošanas ilgums	Atbildīgie	Iesaistītie
1.	Jaunas izglītības iestādes izveide 1.-9. klasei				
1.1. Projekta sagatavošana					
1.1.1.	Projekta komandas izveide un atbildību sadale	2026. gada I ceturksnis	1 mēnesis	Ādažu novada pašvaldības Centrālā pārvalde	ĀVS Administrācija
1.2. PPP projekta īstenošana					
1.2.1.	Lēmuma pieņemšana par PPP projekta īstenošanu	2026. gada I ceturksnis	1 mēnesis	Ādažu novada dome	Ādažu novada pašvaldības Centrālā pārvalde
1.2.2.	PPP projekta saskaņošana ar CFLA, FM un citām atbildīgajām institūcijām	2026. gada II ceturksnis	2 mēneši	Ādažu novada pašvaldības Centrālā pārvalde	CFLA, FM un citas atbildīgās institūcijas
1.2.3.	PPP dokumentācijas izstrāde (iepirkuma procedūras nolikums un PPP līgums) un saskaņošana ar CFLA	2026. gada III ceturksnis	3-5 mēneši	Ādažu novada pašvaldības Centrālā pārvalde	CFLA, FM un citas atbildīgās institūcijas

Nr. p.k.	Rīcība	Īstenošanas termiņš	Īstenošanas ilgums	Atbildīgie	Iesaistītie
1.2.4.	PPP procedūras izsludināšana. Piedāvājumu iesniegšana.	2026. gada IV ceturksnis	4 mēneši	Ādažu novada pašvaldības Centrālā pārvalde	CFLA, FM un citas atbildīgās institūcijas
1.2.5.	Privātā partnera atlase un PPP līguma noslēgšana.	2026. gada IV ceturksnis	2-3 mēneši	Ādažu novada pašvaldības Centrālā pārvalde	Privātais partneris
1.2.6.	Būvprojekta izstrāde	2027. gada IV ceturksnis	12 mēneši	Privātais partneris	Ādažu novada pašvaldības Centrālā pārvalde
1.2.7.	Būvdarbu veikšana	2029. gada IV ceturksnis	24 mēneši	Privātais partneris	Ādažu novada pašvaldības Centrālā pārvalde
1.2.8.	Būvuzraudzības veikšana	2029. gada IV ceturksnis	24 mēneši	Privātais partneris	Ādažu novada pašvaldības Centrālā pārvalde
1.2.9.	Ēkas pieņemšana ekspluatācijā	2030. gada III ceturksnis	2 mēneši	Ādažu novada būvvalde	Ādažu novada pašvaldības Centrālā pārvalde, ĀVS administrācija un Privātais partneris
1.3.	Jaunās izglītības iestādes darbības uzsākšana				
1.3.1.	Iepirkums par aprīkojuma piegādi				
1.3.1.1.	Iepirkuma komisijas izveide	2029. gada III ceturksnis	1 mēnesis	Ādažu novada pašvaldības Centrālā pārvalde	ĀVS Administrācija
1.3.1.2.	Iepirkuma dokumentācijas sagatavošana	2029. gada III ceturksnis	2 mēneši	Ādažu novada pašvaldības Centrālā pārvalde	Iepirkuma komisija un ĀVS Administrācija
1.3.1.3.	Iepirkuma izsludināšana	2029. gada IV ceturksnis	1 mēnesis	Ādažu novada pašvaldības Centrālā pārvalde	Iepirkuma komisija un ĀVS Administrācija
1.3.1.4.	Piedāvājumu vērtēšana un rezultātu paziņošana	2029. gada IV ceturksnis	2 mēneši	Iepirkuma komisija	Iepirkuma komisija un ĀVS Administrācija
1.3.2.	Telpu aprīkošana	2030. gada II ceturksnis	6 mēneši	Ādažu novada pašvaldības Centrālā pārvalde	ĀVS administrācija un aprīkojuma piegādātājs (līgumslēdzējs)
1.3.3.	Personāla piesaiste un atlase	2030. gada II ceturksnis	9 mēneši	ĀVS Administrācija	Ādažu novada pašvaldības Centrālā pārvalde
2.	Vispārējās izglītības pakalpojumu nodrošināšana ĀVS līdz jaunas izglītības iestādes izveidei				
2.1.	Moduļu piebūves (pārvietojamo klašu) izbūve un uzstādīšana īrei				
2.1.1.	Projekta sagatavošana				
2.1.1.1.	Projekta komandas izveide un atbildību sadale	2026. gada I ceturksnis	1 mēnesis	Ādažu novada pašvaldības Centrālā pārvalde	ĀVS Administrācija
2.1.2.	Iepirkumu plānošana un īstenošana				
2.1.2.1.	Iepirkums moduļu piebūves izbūvei un uzstādīšanai				

Nr. p.k.	Rīcība	Īstenošanas termiņš	Īstenošanas ilgums	Atbildīgie	Iesaistītie
2.1.2.1.1.	Iepirkuma komisijas izveide	2026. gada I ceturksnis	1 mēnesis	Ādažu novada pašvaldības Centrālā pārvalde	ĀVS Administrācija
2.1.2.1.2.	Iepirkuma dokumentācijas sagatavošana	2026. gada II ceturksnis	2 mēneši	Ādažu novada pašvaldības Centrālā pārvalde	Iepirkuma komisija un ĀVS Administrācija
2.1.2.1.3.	Iepirkuma izsludināšana	2026. gada II ceturksnis	1 mēnesis	Ādažu novada pašvaldības Centrālā pārvalde	Iepirkuma komisija un ĀVS Administrācija
2.1.2.1.4.	Piedāvājumu vērtēšana un rezultātu paziņošana	2026. gada III ceturksnis	2 mēneši	Iepirkuma komisija	Ādažu novada pašvaldības Centrālā pārvalde un ĀVS administrācija
2.1.2.2.	Iepirkums par būvuzraudzību un ekspertīzi ¹¹⁸				
2.1.2.2.1.	Iepirkuma komisijas izveide	2026. gada III ceturksnis	1 mēnesis	Ādažu novada pašvaldības Centrālā pārvalde	ĀVS Administrācija
2.1.2.2.2.	Iepirkuma dokumentācijas sagatavošana	2026. gada IV ceturksnis	2 mēneši	Ādažu novada pašvaldības Centrālā pārvalde	Iepirkuma komisija, Ādažu novada būvvalde un ĀVS Administrācija
2.1.2.2.3.	Iepirkuma izsludināšana	2026. gada IV ceturksnis	1 mēnesis	Ādažu novada pašvaldības Centrālā pārvalde	Iepirkuma komisija un ĀVS Administrācija
2.1.2.2.4.	Piedāvājumu vērtēšana un rezultātu paziņošana	2027. gada I ceturksnis	2 mēneši	Iepirkuma komisija	Iepirkuma komisija un ĀVS Administrācija
2.1.2.3.	Iepirkums par aprīkojuma piegādi				
2.1.2.3.1.	Iepirkuma komisijas izveide	2027. gada I ceturksnis	1 mēnesis	Ādažu novada pašvaldības Centrālā pārvalde	ĀVS Administrācija
2.1.2.3.2.	Iepirkuma dokumentācijas sagatavošana	2027. gada I ceturksnis	2 mēneši	Ādažu novada pašvaldības Centrālā pārvalde	Iepirkuma komisija un ĀVS Administrācija
2.1.2.3.3.	Iepirkuma izsludināšana	2027. gada I ceturksnis	1 mēnesis	Ādažu novada pašvaldības Centrālā pārvalde	Iepirkuma komisija un ĀVS Administrācija
2.1.2.3.4.	Piedāvājumu vērtēšana un rezultātu paziņošana	2027. gada II ceturksnis	2 mēneši	Iepirkuma komisija	Iepirkuma komisija un ĀVS Administrācija
2.1.3.	Moduļu piebūves izbūve un uzstādīšana				
2.1.3.1.	Moduļu piebūves projektēšana un ražošana	2027. gada III ceturksnis	5 mēneši	Ādažu novada pašvaldības Centrālā pārvalde	ĀVS administrācija un līgumslēdzējs (moduļu piegādātājs/ uzstādītājs)
2.1.3.2.	Moduļu piebūves uzstādīšana	2027. gada IV ceturksnis	3 mēneši	Ādažu novada pašvaldības Centrālā pārvalde	ĀVS administrācija un līgumslēdzējs (moduļu piegādātājs/ uzstādītājs)

¹¹⁸ Viens kopīgs iepirkums vai 2 atsevišķi. Ekspertīzes rezultāts ir sagatavots ne vēlāk kā 4 mēnešus pirms būvprojekta saskaņošanas termiņa.

Nr. p.k.	Rīcība	Īstenošanas termiņš	Īstenošanas ilgums	Atbildīgie	Iesaistītie
2.1.3.3.	Būvuzraudzība	2027. gada IV ceturksnis	7 mēneši	Ādažu novada pašvaldības Centrālā pārvalde	Ādažu novada būvvalde, ĀVS Administrācija un būvuzraugs (līgumslēdzējs)
2.1.3.4.	Telpu aprīkošana	2027. gada IV ceturksnis	1 mēnesis	Ādažu novada pašvaldības Centrālā pārvalde	ĀVS administrācija un aprīkojuma piegādātājs (līgumslēdzējs)
2.1.3.5.	Moduļu piebūves pieņemšana ekspluatācijā	2027. gada IV ceturksnis	1 mēnesis	Ādažu novada būvvalde	Ādažu novada pašvaldības Centrālā pārvalde, ĀVS administrācija un līgumslēdzējs (moduļu piegādātājs/uzstādītājs)
2.2.	Papildu personāla piesaiste ĀVS				
2.2.1.	Pedagogu piesaiste un atlase	2029. gada III ceturksnis	Ik gadu, plānojot jauno mācību gadu	ĀVS Administrācija	Ādažu novada pašvaldības Centrālā pārvalde

8. NOBEIGUMS

FEA rezultāti apliecina, ka Ādažu novada esošā vispārējās izglītības infrastruktūra vairs nespēj nodrošināt pietiekamu vietu skaitu visiem novadā deklarētajiem skolas vecuma bērniem un nespēs to izdarīt arī turpmāk, ja netiks veikti papildu ieguldījumi. Jau 2025./2026. mācību gadā pašvaldības skolās mācās 2 901 skolēns, bet, nepaplašinot infrastruktūru, 2030. gadā sagaidāms būtisks vietu trūkums visās pašvaldības skolās – kopumā ap 870 vietām. Būtisks bērnu skaita pieaugums novadā un pašvaldības skolās, prognozētais vietu trūkums pašvaldības skolās, kā arī ievērojami pašvaldības maksājumi citām pašvaldībām un privātajām izglītības iestādēm rada objektīvu nepieciešamību paplašināt novada izglītības infrastruktūru. Jaunas izglītības iestādes neizveidošana nav savienojama ar Izglītības likumā noteikto pašvaldības pienākumu nodrošināt pamatzglītību un vispārējo vidējo izglītību visiem novadā deklarētajiem bērniem.

Izvērtējot četrus scenārijus vispārējās izglītības pakalpojumu nodrošināšanai Ādažos, par atbilstošāko scenāriju atzīta jaunas izglītības iestādes izveide 1.-9.klasei, kas nodrošinās mācību vietas 900 izglītojamajiem. Projekta īstenošanas rezultātā paredzēts lielākais pašvaldības skolu kapacitātes pieaugums (līdz 3484 vietām), kas visefektīvāk risinās vietu trūkumu pamatskolas posmā un nodrošinās izglītības pieejamību lielākam skaitam novada bērnu gan īstermiņā, gan ilgtermiņā, salīdzinot ar citiem apskatītajiem scenārijiem.

Lai īstenotu atbilstošāko jaunas izglītības iestādes izveides projektu, FEA ietvaros izvērtēti iespējamie projekta īstenošanas veidi. Finanšu un ekonomiskās analīzes rezultāti rāda, ka projekta realizēšana, izmantojot pašvaldības budžeta līdzekļus un Valsts kases aizņēmumu, ir būtiski izdevīgāka par PPP modeli gan no izmaksu, gan risku viedokļa. Aprēķinātās neto pašreizējās vērtības ir šādas: projekta īstenošana ar pašvaldības budžeta līdzekļiem un Valsts kases aizņēmumu – NPV -27.9 milj. EUR, ENPV 5.3 milj. EUR; projekta īstenošana kā PPP (DBFM modelis) – NPV -32.0 milj. EUR, ENPV 1.3 milj. EUR. Kaut arī finansiāli izdevīgāk Ādažu pašvaldībai būtu īstenot Projektu, izmantojot pašvaldības budžeta līdzekļus un Valsts kases aizņēmumu, praktiski ilgtermiņa saistību slogs ir pārsniegts un aizņēmumu nepieciešamajā apjomā nav iespējams veikt. Secinājumā, tiek rekomendēts īstenot ar privātā partnera sadarbību PPP – alternatīva ir mazāk finansiāli izdevīga, taču joprojām ir ekonomiski dzīvotspējīga.

Piemērotākās Projekta īstenošanas alternatīvas iespējamības novērtējums liecina, ka izvēlēta Projekta īstenošanas alternatīva ir īstenojama un atbilst normatīvajam regulējumam, pašvaldības finanšu iespējām un sabiedrības interesēm. No tehniskā un tiesiskā viedokļa jaunās izglītības iestādes izveidei ir nodrošināts piemērots zemesgabals ar atbilstošu funkcionālo zonējumu, savukārt SIA "Nams" izstrādātā būvprojekta izmantošana nav iespējama autortiesību ierobežojumu, funkcionālo un normatīvo izmaiņu dēļ, tāpēc nepieciešams izstrādāt jaunu būvprojektu. Finansiālās iespējamības analīze apliecina Projekta īstenošanas iespējamību un parāda, ka finanšu ziņā izdevīgāka būtu projekta īstenošana, izmantojot pašvaldības budžeta līdzekļus un Valsts kases aizņēmumu. Tomēr pašvaldības ierobežotās iespējas saņemt Valsts kases aizdevumu nepieciešamajā apjomā ierobežo šīs alternatīvas praktisko īstenojamību, līdz ar to par īstenojamu un rekomendējamu risinājumu tiek noteikts PPP modelis, kurā projektēšanas, būvniecības, finansēšanas un būtiska finanšu risku daļa tiek nodota privātajam partnerim. Savukārt veiktais sociālekonomisko un vides aspektu novērtējums apstiprina, ka jaunas izglītības iestādes izveide būtiski uzlabos izglītības pieejamību un sasniedzamību novadā, kā arī sekmēs iekļaujošas izglītības un speciālo izglītības programmu īstenošanu. Tāpat arī tās izveide veicinās kvalificēta cilvēkkapitāla attīstību un nodrošinās energoefektīvu un ilgtspējīgu izglītības infrastruktūru.

Ņemot vērā, ka jaunās izglītības iestādes darbību plānots uzsākt 2030./2031. m.g., ĀVS vidusskolas korpusā paredzams būtisks telpu deficīts - nepieciešams rast papildu vietas 324 skolēniem (8 klašu komplektiem). Moduļu īre ir piemērotākais risinājums šo telpu nodrošināšanai, jo moduļus ir iespējams ātri uzstādīt un tie ļauj nodrošināt nepieciešamo platību atbilstoši vajadzībām. Turklāt to īre īstermiņā - 3–4 gadu periodam līdz jaunas izglītības iestādes izbūvei - ir finansiāli izdevīgāka, salīdzinot ar moduļu iegādes izmaksām.

Kopumā FEA secināts, ka jaunas izglītības iestādes izveide 1.-9. klasei, Projektu īstenojot ar publisko un privāto partnerību ir pamatots un ilgtspējīgs risinājums, kas ļautu Ādažu novadam uzlabot izglītības pieejamību un kvalitāti, vienlaicīgi neuzņemoties papildus ilgtermiņa saistības savā bilanci un mazinot pašvaldības ilgtermiņa finansiālo slogu.

PIELIKUMI

1. PIELIKUMS. IZMANTOTO INFORMĀCIJAS AVOTU SARAKSTS

NORMATĪVIE AKTI

Ādažu novada domes 2023. gada 28. decembra lēmums Nr.465 Par nekustamā īpašuma "Liepnieki" iegādi. Pieejams:

[Microsoft Word - 465 Par nekustamo ipasumu iegadi Liepnieki](#)

Ādažu novada domes 2023. gada 28. septembra saistošie noteikumi Nr. 28/2023 "Par pašvaldības līdzfinansējumu privātām vispārējās izglītības iestādēm". Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/346050>

Ādažu novada domes 2025. gada 22. janvāra saistošie noteikumi Nr. 1/2025 "Par Ādažu novada pašvaldības budžetu 2025. gadam. Pieejams: [Par Ādažu novada pašvaldības budžetu 2025.... - Latvijas Vēstnesis](#)

Ādažu novada pašvaldības 2023. gada 23. novembra lēmums Nr. 425 "Par pašvaldības jaunas izglītības iestādes izveidi 1.-9. klasei". Pieejams: <https://www.adazunovads.lv/lv/media/23868/download?attachment>

Ādažu novada pašvaldības 2024. gada 29. februāra lēmums Nr. 68 "Par publiskās privātās partnerības projekta "Jaunas izglītības iestādes izveide 1.-9. klasei" īstenošanu". Pieejams:

<https://www.adazunovads.lv/lv/media/27105/download?attachment>

Būvniecības likums. Latvijas Vēstnesis, 146, 30.07.2013. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/258572>

Izglītības likums. Latvijas Vēstnesis, 343/344, 17.11.1998. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/50759>

Likums "Par pašvaldību finanšu stabilizēšanu un pašvaldību finansiālās darbības uzraudzību". Latvijas Vēstnesis, 162, 03.06.1998. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/48456/redakcijas-datums/2012/10/18>

Ministru kabineta 2014. gada 19. augusta noteikumi Nr. 500 "Vispārīgie būvnoteikumi". Pieejams:

<https://likumi.lv/ta/id/269069>

Ministru kabineta 2016. gada 28. jūnija noteikumi Nr. 418 "Kārtība, kādā veicami pašvaldību savstarpējie norēķini par izglītības iestāžu sniegtajiem pakalpojumiem". Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/283403>

Ministru kabineta 2021. gada 22. jūnija rīkojums Nr. 436 "Par Izglītības attīstības pamatnostādņem 2021.–2027. gadam". Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/324332>

Ministru kabineta 2024. gada 17. decembra noteikumi Nr. 882 "Eiropas Savienības Kohēzijas politikas programmas 2021.–2027. gadam 4.2.2. specifiskā atbalsta mērķa "Uzlabot izglītības un mācību sistēmu kvalitāti, iekļautību, efektivitāti un nozīmīgumu darba tirgū, tostarp ar neformālās un ikdienējās mācīšanās validēšanas palīdzību, lai atbilstu pamatkompetenču, tostarp uzņēmējdarbības un digitālo prasmju, apguvi, un sekmējot duālo mācību sistēmu un mācekļības ieviešanu" 4.2.2.1. pasākuma "Kvalitatīvas un mūsdienīgas izglītības īstenošana pirmsskolas, pamata un vidējās izglītības pakāpē" īstenošanas noteikumi". Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/357341>

Ministru kabineta 2025. gada 28. janvāra noteikumi Nr. 71 "Grozījumi Ministru kabineta 2022. gada 4. oktobra noteikumos Nr. 619 "Eiropas Savienības Atvēršanas un noturības mehānisma plāna 3.1.1.5.i investīcijas "Izglītības iestāžu infrastruktūras pilnveide un aprīkošana" īstenošanas noteikumi"". Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/358277>

Ministru kabineta 2025. gada 28. janvāra noteikumi Nr. 72 "Eiropas Savienības Kohēzijas politikas programmas 2021.–2027. gadam 4.2.1. specifiskā atbalsta mērķa "Uzlabot vienlīdzīgu piekļuvi iekļaujošiem un kvalitatīviem pakalpojumiem izglītības, mācību un mūžizglītības jomā, attīstot pieejamu infrastruktūru, tostarp veicinot noturību izglītošanā un mācībās attālinātā "tiešsaistes režīmā" 4.2.1.5. pasākuma "Izglītības iestāžu nodrošinājums pilnveidotā vispārējās izglītības saturā kvalitatīvai ieviešanai pamata un vidējās izglītības pakāpē" otrās projekta iesniegumu atlases kārtas īstenošanas noteikumi ". Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/358276>

Pašvaldību likums. Latvijas Vēstnesis, 215, 04.11.2022. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/336956>

Publiskās un privātās partnerības likums. Latvijas Vēstnesis, 107, 09.07.2009. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/194597>

PLĀNOŠANAS UN POLITIKAS DOKUMENTI

Ādažu novada attīstības programma 2021. – 2027. gadam, tās sējumi un pielikumi. Pieejams: [Attīstības programma 2021.-2027. | Ādaži](#)

Ādažu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2013.-2037. gadam. Pieejams:

<https://www.adazunovads.lv/lv/media/517/download?attachment>

Ādažu novada ilgtspējīgas enerģētikas un klimata rīcības plāns līdz 2030.gadam. Pieejams:

<https://www.adazunovads.lv/lv/media/563/download?attachment>

Ādažu novada izglītības ekosistēmas attīstības stratēģija 2023.-2027.gadam. Pieejams: [Izglītības stratēģija | Ādaži](#)

Latvijas Nacionālais attīstības plāns 2021.–2027. gadam. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/315879-par-latvijas-nacionalo-attistibas-planu-20212027-gadam-nap2027>

STATISTIKAS UN DATU AVOTI

Ādažu novada pašvaldības 2023. gada publiskais gada pārskats. Pieejams: [Pašvaldības publiskais pārskats | Ādaži](#)

Ādažu novada pašvaldības 2024. gada publiskais gada pārskats. Pieejams: [Pašvaldības publiskais pārskats | Ādaži](#)

CSP Patēriņa cenu pārmaiņas. Pieejams: [Patēriņa cenu indeksi un pārmaiņas grupās un apakšgrupās \(ECOICOP\) 1996M01 - 2025M12. PxWeb](#)

CSP, Dzīvi dzimušo skaits pēc dzimuma reģionos, valstspilsētās un novados 1996 – 2024. Pieejams:

https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START_POP_ID_IDS/IDS031

CSP, Iedzīvotāji pēc dzimuma un vecuma reģionos, valstspilsētās un novados gada sākumā 2012 – 2025. Pieejams:

https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START_POP_IR_IRD/IRD041

CSP, Iedzīvotāju skaits gada sākumā, tā izmaiņas un dabiskās kustības galvenie rādītāji reģionos, pilsētās un novados 2012 – 2025. Pieejams: https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START_POP_IR_IRS/IRS031/

Eurostat demogrāfijas izmaiņas Eiropā: Latvijas faktu lapa. Pieejams:

<https://ec.europa.eu/eurostat/documents/12743486/14207633/LV-EN.pdf>

Eurostat IKP izaugsmes temps. Pieejams: <https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/tec00115/default/table?lang=en>

Ficht Ratings. Pieejams: <https://www.fichtratings.com/>

Latvijas Bankas makroekonomiskās prognozes. Pieejams: [Makroekonomiskās prognozes | Latvijas Banka](#)

CITI INFORMĀCIJAS AVOTI

A National Study of Public School Spending and House Prices (2020). Pieejams:

<https://www.hks.harvard.edu/sites/default/files/Taubman/PEPG/colloquium/2021-02-18-pepg-colloquium-blair-et-al.pdf>

Acemoglu, D. Introduction to Modern Economic Growth. Pieejams:

<https://www.theigc.org/sites/default/files/2016/06/acemoglu-2007.pdf>

Ādažu novada pašvaldības mājas lapas sadaļā “Pašvaldības struktūra”. Pieejams: <https://www.adazunovads.lv/lv/pasvaldibas-struktura>

Ādažu novada pašvaldības mājas lapas sadaļā “Teritorijas plānojums”. Pieejams: [Teritorijas plānojums | Ādaži](#)

Ādažu pašvaldības mājas lapas sadaļa “Ādažu sākumskola”. Pieejams: <https://www.adazunovads.lv/lv/jaunums/adazu-sakumskola>

BLV mājas lapas sadaļa Jaunās sākumskolas ēkas būvniecība Ādažos. Pieejams: <https://blvgroup.lv/projekti/jaunas-sakumskolas-ekas-buvnieciba-adazos/>

CFLA projektu atlases dokumentācija 4.2.2.1. Kvalitatīvas un mūsdienīgas izglītības īstenošana pirmsskolas, pamata un vidējās izglītības pakāpē. Pieejams: <https://www.cfla.gov.lv/lv/4-2-2-1>

CFLA vadlīnijas “Publiskās un privātās partnerības finanšu un ekonomisko aprēķinu izstrādes vadlīnijas”. Pieejams:

<https://www.cfla.gov.lv/lv/media/36/download?attachment>

Daron Acemoglu. Introduction to Modern Economic Growth (2007). Pieejams:

<https://www.theigc.org/sites/default/files/2016/06/acemoglu-2007.pdf>

EIB informatīvais materiāls. Environmental and Social Data Sheet (2017, janvāris 31). Pieejams:

<https://www.eib.org/attachments/registers/68720981.pdf>

EIB mājas lapas sadaļa “VIENNA SCHOOL PPP CAMPI RAPPACHGASSE AND LANDGUT”. Pieejams:

<https://www.eib.org/en/projects/pipelines/all/20190897>

EIB mājas lapas sadaļa "VIENNA SCHOOL PPP CAMPUS BERRESGASSE". Pieejams: <https://www.eib.org/en/projects/all/20170381>

EIB mājas lapas sadaļa Latvia and the EIB. Pieejams: <https://www.eib.org/en/projects/country/latvia>

EIB skaidrojošā materiāls "PPPs and State aid". Pieejams: https://www.eib.org/attachments/epec/epec_ppp_and_state_aid_en.pdf

Eiropas Centrālā banka. Two per cent inflation target. Pieejams: <https://www.ecb.europa.eu/mopo/strategy/pricestab/html/index.en.html>

Eiropas energoefektivitātes fonda mājas lapa. Pieejams: <https://www.eef.lu/eligible-investments.html>

Eiropas Komisijas mājas lapas sadaļā ERAF. Pieejams: https://ec.europa.eu/regional_policy/funding/erdf_en?etrans=lv

Eiropas Komisijas preses relīze "European and Nordic support for first Finnish PPP financing for public schools". Pieejams: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/api/files/document/print/en/ip_20_1026/IP_20_1026_EN.pdf

Eiropas Komisijas rokasgrāmata "European System of Accounts 2010". Pieejams: <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/3859598/5925693/KS-02-13-269-EN.PDF/44cd9d01-bc64-40e5-bd40-d17df0c69334>

Eiropas Komisijas rokasgrāmata "Eurostat Manual on Government Deficit and Debt, Implementation of ESA 2010 – 2019". Pieejams: <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-manuals-and-guidelines/w/ks-gq-23-002>

Elise Lange. The Impact of Distance to School: Causal Evidence from the Creation of New Upper Secondary Schools in Denmark (2024). Pieejams: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=5012009

Eurostat rokasgrāmata "A Guide to the Statistical Treatment of PPPs". Pieejams: <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/1015035/7204121/epec-eurostat-statistical-guide-en.pdf>

Eurostat. Real GDP Growth rate - volume. (2024). Pieejams: <https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/tec00115/default/table?lang=en>

Finanšu ministrijas informatīvie materiāli "Makroekonomiskie pieņēmumi un prognozes". Pieejams: <https://www.fm.gov.lv/lv/makroekonomiskie-pienemumi-un-prognozes>

Finanšu ministrijas mājas lapa par ES fondiem, sadaļa "Atvēršanas fonds". Pieejams: <https://www.esfondi.lv/pieejamais-atbalsts/planotas-atlases/af-planotas-atlases>

Finanšu ministrijas mājas lapas sadaļa PPP īstenošanas veidi". Pieejams: <https://www.fm.gov.lv/lv/ppp-istenosanas-veidi>

Finanšu ministrijas vadlīnijas "Valsts atbalsta vadlīnijas". Pieejams: <https://www.fm.gov.lv/lv/media/507/download>

Gabrielle Fack and Julien Grenet. *Do Better Schools Raise Housing Prices? Evidence from Paris School Zoning* (2007). Pieejams: https://igier.unibocconi.eu/sites/default/files/media/attach/Fack_130208.pdf

GoldBeck. *Neues Gymnasium für Röhrmoos* (2022). Pieejams: <https://www.goldbeck.de/unternehmen/newsroom/news/neues-gymnasium-fuer-roehrmoos>

Graham UK. *Lagan College and Tor Bank Assisted Special Needs (ASN) Campus, Belfast*. Pieejams: <https://www.graham.co.uk/media/documents/8941-Case-Study-Lagan-College.pdf>

Heckaman, J. *Policies to Create and Destroy Human Capital in Europe* (2010). Pieejams: https://www.nber.org/system/files/working_papers/w15742/w15742.pdf

Informācija par Konkurences padomes pārrunu procedūru "Jelgavas valstspilsētas pašvaldība un tās iestāde "Pilsētsaimniecība" apņemas veicināt konkurenci iepirkumos". Pieejams: <https://www.kp.gov.lv/lv/jaunums/kp-jelgavas-valstspilsetas-pasvaldiba-un-tas-iestade-pilssetsaimnieciba-apnemas-veicinat-konkurenci-iepirkumos>

Interreg Central Europe. *Handbook on Public Private Partnership (PPP) in Built Heritage Revitalization Projects*. (2017). Pieejams: <https://programme2014-20.interreg-central.eu/Content.Node/O.T1.1-Handbook-new.pdf>

Izglītības kvalitātes valsts dienests "Akreditācijas ekspertu komisijas ziņojums". Pieejams: <https://www.ikvd.gov.lv/lv/media/1927/download?attachment>

Izglītības ministrijas mājas lapas sadaļā "ES fondu atbalsts vispārējai izglītībai (2021-2027)". Pieejams: <https://www.izm.gov.lv/lv/es-fondi-visparejai-izglitiba-2021-2027>

Izglītības un Zinātne ministrijas informatīvais ziņojums "Kompleksi risinājumi augstvērtīgai izglītības nodrošināšanai vispārējā pamata un vidējā izglītībā". Pieejams: https://tapportals.mk.gov.lv/legal_acts/b99cad00-260e-4139-8757-376634d98862

James Heckaman, Bas Jacobs. *Policies to Create and Destroy Human Capital in Europe* (2010). Pieejams: https://www.nber.org/system/files/working_papers/w15742/w15742.pdf

Konkurences padomes vadlīnijas “Konkurences neitralitātes izvērtēšanas vadlīnijas”. Pieejams:

<https://www.kp.gov.lv/lv/media/1147/download>

Laura Engel, Alison Kington. *The Influence of Education on Community Cohesion: Adaptation of Policy to Practice* (2013).

Pieejams:

https://www.researchgate.net/publication/261401500_The_Influence_of_Education_on_Community_Cohesion_Adaptation_of_Policy_to_Practice

OECD. *Quantifying the effect of policies to promote educational performance on macroeconomic productivity* (2023).

Pieejams: https://www.oecd.org/en/publications/quantifying-the-effect-of-policies-to-promote-educational-performance-on-macroeconomic-productivity_b00051cc-en.html

PD. *Neubau Gymnasium Röhrmoos im Landkreis Dachau* (2022). Pieejams: <https://www.pd-g.de/projekte/projekt/neubau-gymnasium-roehrmoos-im-landkreis-dachau>

PPP Lietuva. Construction Of Multifunctional Center In Sendvaris Eldership. Pieejams:

<https://ppplietuva.lt/en/projects/construction-of-multifunctional-center-in-sendvaris-eldership-and-provision-of-services>

PPP Lietuva. *Kaunas district municipality* (2024). Pieejams: <https://ppplietuva.lt/en/projects/increasing-the-availability-of-education-sports-leisure-and-wellness-services-in-kaunas-district-municipality>

PPP Lietuva. Vilnius Balsių School (2020). Pieejams: <https://www.ppplietuva.lt/en/projects/project-of-construction-and-property-maintenance-of-vilnius-balsiu-school>

Vīnes pašvaldība. Neubau Bildungscampus Innerfavoriten. Pieejams:

<https://www.wien.gv.at/stadtentwicklung/architektur/oeffentliche-bauten/schulbauten/bc-innerfavoriten.html>

Vīnes pašvaldība. Neuer Bildungscampus im Gasometerumfeld. Pieejams:

<https://www.wien.gv.at/stadtplanung/bildungscampus-gasometerumfeld>

2. PIELIKUMS. FEA ZIŅOJUMA ATBILSTĪBA TEHNISKAJAI SPECIFIKĀCIJAI

Tehniskās specifikācijas punkts	Norāde uz attiecīgo sadaļu ziņojumā
1. Saturs	Saturs
2. Terminu un saīsinājumi	Terminu un saīsinājumu skaidrojums
3. Kopsavilkums	1. Kopsavilkums
4. Ievads	2. Ievads
5. Vispārīgā informācija	3. Vispārīgā informācija
5.1. FEA mērķis un uzdevumi	3.1. Mērķis un darba uzdevumi
5.2. Regulējošā normatīvā bāze vispārējās izglītības jomā	3.2. Regulējošā normatīvā bāze vispārējā izglītības jomā
5.3. Atbilstošie plānošanas dokumenti vispārējās izglītības jomā	3.3. Atbilstošie plānošanas dokumenti vispārējās izglītības jomā
5.4. Pašvaldībā esošā institucionālā shēma vispārējās izglītības jomā	3.4. Pašvaldībā esošā institucionālā shēma vispārējās izglītības jomā
5.5. Pašvaldības iespējas piesaistīt ES struktūrfondu u.c. finansējumu vispārējās izglītības un sporta jomā (t.sk., Eiropas Investīciju bankas, Eiropas rekonstrukcijas un attīstības bankas, PPP finansējumu)	3.5. Pašvaldības iespējas piesaistīt ārējo finansējumu vispārējās izglītības un sporta jomā
6. Projekta īstenošanas pamatojums	4. Projekta īstenošanas pamatojums
6.1. Esošās situācijas raksturojums un vajadzību novērtējums (t.sk., tirgus analīze, pieprasījums pēc vispārējās izglītības pakalpojuma, ņemot vērā ģeogrāfisko un tiesas areālu, jaunas izglītības iestādes 1.-9.klasei izveides nepieciešamības pamatojums, vispārējās izglītības infrastruktūra un pakalpojumi Ādažu novadā, SVID analīze, zemes gabala "Liepnieki" raksturojums)	4.1. Esošās situācijas raksturojums un vajadzību novērtējums: 4.1.1. Demogrāfiskās situācijas analīze Latvijā un Ādažu novadā 4.1.2. Vispārējās izglītības infrastruktūra un pakalpojumi Ādažu novadā 4.1.3. Izglītojamo skaits un dinamika 4.1.4. Vispārējās izglītības iestāžu kapacitāte un esošais piepildījums 4.1.5. Pieprasījums pēc vispārējās izglītības Ādažu novadā 4.1.6. Latvijas makroekonomiskās attīstības tendences 4.1.7. Pašvaldības izmaksu analīze 4.1.8. SVID analīze 4.1.9. Jaunas izglītības iestādes nepieciešamības pamatojums Zemes gabala "Liepnieki" raksturojums sniegts 4.4. Piemērotākās projekta īstenošanas alternatīvas iespējamības novērtējuma sadaļā 4.3.1. Tehniskā iespējamība
6.2. Projekta iespējamo īstenošanas alternatīvu analīze (iespējamo vispārējās izglītības pakalpojuma organizēšanas modeļu Ādažu pilsētā analīze turpmākiem 10 gadiem, t.sk., izvērtēt ĀVS darbības nodrošināšanu līdz jaunas Ādažu pamatskolas darbības uzsākšanai. Jāpiedāvā vismaz 4 alternatīvas, t.sk., izskatot iespēju izmantot SIA "NAMS" izstrādāto būvprojektu "Jauna skolas ēka Ādažos" nekustamajā īpašumā "Liepnieki", Ādažos (šo alternatīvu gadījumā izvērtēt juridiskos un tehniskos aspektus, kas jāņem vērā, izmantojot jau izstrādātu būvprojektu). Izvērtēt arī: sporta zāles un āra sporta laukuma infrastruktūras	4.2. Atbilstošākā Projekta jaunas izglītības iestādes izveidei noteikšana 4.2.1. Ādažu novada bērnu un skolēnu skaita prognozēšanas metodika 4.2.2. Prognozētās izmaiņas bērnu un skolēnu skaitā Ādažu novadā 4.2.3. Pašvaldības izdevumi par novada bērnu izglītību citās pašvaldībās

izbūvi pie jaunās pamatskolas Ādažos, speciālo izglītības programmu īstenošanu pašvaldības vispārējās izglītības iestādēs, Jaunā Eiropas Bauhaus principu ietveršanu, pašvaldības investīciju izmaksas infrastruktūrā un darbības nodrošināšanā. Noteikt, kas ir pašvaldībai efektīvākais un ilgtspējīgākais vispārējās izglītības pakalpojumu sniegšanas modelis, primāri domājot par kvalitatīva mācību procesa nodrošināšanu Ādažu pilsētas pašvaldības vispārējās izglītības iestādēs. Alternatīvām, kurās tiek apskatīti PPP modeļi, paskaidrot, kāda PPP forma tiek piedāvāta. Visos gadījumos, kur tiek piedāvāts būvēt jaunu/-as skolas, paredzēt atjaunojamo energoresursu izmantošanu siltumapgādē.)	4.2.4 Scenāriji vispārējās izglītības pakalpojumu nodrošināšanai Ādažos 4.3. Projekta iespējamo īstenošanas alternatīvu analīze 4.3.1 A alternatīva: neīstenojot projektu 4.3.2 B alternatīva: projekta īstenošana, finansējot kapitālieguldījumus no pašvaldības budžeta un VK aizņēmuma (bāze) 4.3.3 C alternatīva: projekta īstenošana, izmantojot publisko un privāto partnerību (PPP) 4.3.4 Projekta iespējamo īstenošanas alternatīvu turpmāko darbību laika grafiks, ietekme uz valsts budžetu un kopsavilkums 4.4. Piemērotākās projekta īstenošanas alternatīvas iespējamības novērtējums 4.4.1. Tehniskā iespējamība 4.4.2. Tiesiskā pieļaujamība 4.4.3. Finansiālā iespējamība 4.4.4. Sociālā un vides iespējamība 4.5. Vispārējās izglītības pakalpojumu nodrošināšana ĀVS līdz jaunas izglītības iestādes izveidei
6.3. Projekta iespējamības novērtējums (t.sk., projekta tehniskā iespējamība, tiesiskā pieļaujamība, finansiālā iespējamība, sociālā un vides iespējamība)	4.4. Piemērotākās projekta īstenošanas alternatīvas iespējamības novērtējums 4.4.1. Tehniskā iespējamība 4.4.2. Tiesiskā pieļaujamība 4.4.3. Finansiālā iespējamība 4.4.4. Sociālā un vides iespējamība
6.4. Izvērtēt, kā nodrošināt vispārējās izglītības pakalpojumus Ādažu vidusskolā līdz jaunas pamatskolas darbības uzsākšanai	4.5. Vispārējās izglītības pakalpojumu nodrošināšana ĀVS līdz jaunas izglītības iestādes izveidei
7. Projekta īstenošanas labāko alternatīvu izvērtējums	5. Projekta īstenošanas labāko alternatīvu izvērtējums
7.1. Alternatīvu ietekmes aspektu novērtēšana (Iepriekšējā nodaļā definēto alternatīvu salīdzinājums no sociālekonomiskā, tehniskā, institucionālā, finanšu izmaksu, ilgtspējas, vides viedokļa; kopsavilkums un vispiemērotākās alternatīvas pamatojums, salīdzinot visas alternatīvas)	Secinājumi no Projekta iespējamības novērtējums: 4.4. Atbilstošākās alternatīvas iespējamības novērtējums 4.4.1. Tehniskā iespējamība 4.4.2. Tiesiskā pieļaujamība 4.4.3. Finansiālā iespējamība 4.4.4. Sociālā un vides iespējamība Sadaļas ar papildus kvantitatīvajiem aprēķiniem un izvērtējumu: 4.3. Projekta iespējamo īstenošanas alternatīvu analīze 5. Projekta īstenošanas labāko alternatīvu izvērtējums
7.2. Vispiemērotākā risinājuma pamatojums (pārskatāmā veidā salīdzinot visas alternatīvas, t.sk., norādot galvenos projekta finanšu un sociālekonomiskos rādītājus)	4.3. Projekta iespējamo īstenošanas alternatīvu analīze
7.3. PPP risinājuma piemērotības analīze	5.1. PPP risinājuma piemērotības analīze
7.4. Ieguldījumu pieejamības analīze	5.2. Ieguldījumu pieejamības analīze
7.5. Finansējuma piesaistes novērtējums	5.3. Finansējuma piesaistes novērtējums

7.6. Partnerības līguma statistiskās uzskaites novērtējums	5.4. Partnerības līguma statistiskās uzskaites novērtējums
7.7. Projekta risku analīze	5.5. Projekta risku analīze
7.8. Privātā partnera atlases procedūras izvērtējums	5.6. Privātā partnera atlases procedūras izvērtējums
7.9. Konkurences un komercdarbības atbalsta vērtējums	5.7. Konkurences un komercdarbības atbalsta vērtējums
8. Ieguldījumam atbilstošās vērtības aprēķins	6. Ieguldījumam atbilstošās vērtības aprēķins
8.1. Finanšu modelis	6.2. Finanšu modelis
8.2. Ieguldījumam atbilstošās vērtības noteikšana	6.3. Ieguldījumam atbilstošās vērtības noteikšana
9. Rīcības plāns vispārējās izglītības pakalpojumu sniegšanas modeļa attīstībai	7. Rīcības plāns vispārējās izglītības pakalpojumu sniegšanas modeļa attīstībai
9.1. Jaunas pamatskolas izbūvei un darbības uzsākšanai	7. Rīcības plāns vispārējās izglītības pakalpojumu sniegšanas modeļa attīstībai
9.2. Esošās Ādažu vidusskolas darbības nodrošināšanai līdz jaunās iestādes darbības uzsākšanai	7. Rīcības plāns vispārējās izglītības pakalpojumu sniegšanas modeļa attīstībai
10. Nobeigums, secinājumi	8. Nobeigums
11. Pielikumi	Pielikumi
11.1. Izmantoto informācijas avotu saraksts	1. Pielikums. Izmantoto informācijas avotu saraksts
11.2. Darba uzdevums jaunas pamatskolas un tai pieguļošās sporta infrastruktūras (sporta halle un ārā sporta laukumi) izbūves projektēšanai	9. Pielikums. Projektēšanas darba uzdevums jaunās izglītības iestādes izveidei
11.3. Darba uzdevums ĀVS pārbūves projektēšanai (gadījumā, ja tiks piedāvāts veikt pārbūvi ĀVS)	Nav piemērojams (ĀVS pārbūve nav izvēlēta kā labākā alternatīva)
11.4. Transporta plūsmas shēma nekustamajos īpašumos, kuros tiek piedāvāts būvēt jaunu infrastruktūru (pie alternatīvām būvēt jaunu ēku un sporta infrastruktūru)	10. Pielikums. Transporta plūsmu izpēte jaunās izglītības iestādes izveidei
11.5. PPP projekta īstenošanas laika grafiks	11. Pielikums. PPP projekta īstenošana
11.6. Finansēšanas plāns	11. Pielikums. PPP projekta īstenošana
11.7. Ceļakarte (gadījumā, ja finanšu un ekonomisko aprēķinu izstrādes rezultātā tiek secināts, ka Projekta izdevīgākais īstenošanas veids ir PPP)	11. Pielikums. PPP projekta īstenošana

3. PIELIKUMS. FEA ZIŅOJUMA ATBILSTĪBA CFLA VEIDLAPAI

Publiskās un privātās partnerības finanšu un ekonomiskie aprēķinu veidlapa	Norāde uz attiecīgo sadaļu ziņojumā
Saturs	Saturs
Akronīmu un terminu skaidrojums	Terminu un saīsinājumu skaidrojums
1. Kopsavilkums	1. Kopsavilkums
2. Projekta īstenošanas pamatojums	4. Projekta īstenošanas pamatojums
2.1. Esošās situācijas raksturojums un vajadzību novērtējums 2.1.1. Tīrgus analīze un [PPP objekta (norāda PPP objekta nosaukumu)] nepieciešamības pamatojums	4.1. Esošās situācijas raksturojums un vajadzību novērtējums: 4.1.1. Demogrāfiskās situācijas analīze Latvijā un Ādažu novadā 4.1.2. Vispārējās izglītības infrastruktūra un pakalpojumi Ādažu novadā 4.1.3. Izglītojamo skaits un dinamika 4.1.4. Vispārējās izglītības iestāžu kapacitāte un esošais papildījums 4.1.5. Pieprasījums pēc vispārējās izglītības Ādažu novadā 4.1.6. Latvijas makroekonomiskās attīstības tendences 4.1.7. Pašvaldības izmaksu analīze 4.1.8. SVID analīze 4.1.9. Jaunas izglītības iestādes nepieciešamības pamatojums
2.2. Projekta iespējamo īstenošanas alternatīvu analīze	4.3. Projekta iespējamo īstenošanas alternatīvu analīze 4.3.1 A alternatīva: neīstenot projektu 4.3.2 B alternatīva: projekta īstenošana, finansējot kapitālieguldījumus no pašvaldības budžeta un VK aizņēmuma (bāze) 4.3.3 C alternatīva: projekta īstenošana, izmantojot publisko un privāto partnerību (PPP) 4.3.4 Projekta iespējamo īstenošanas alternatīvu turpmāko darbību laika grafiks, ietekme uz valsts budžetu un kopsavilkums
2.3. Projekta iespējamības novērtējums 2.3.1. Projekta tehniskā iespējamība 2.3.2. Projekta tiesiskā pieļaujamība 2.3.3. Projekta finansiālā iespējamība 2.3.4. Projekta sociālā un vides iespējamība	4.4. Piemērotākās projekta īstenošanas alternatīvas iespējamības novērtējums 4.4.1. Tehniskā iespējamība 4.4.2. Tiesiskā pieļaujamība 4.4.3. Finansiālā iespējamība 4.4.4. Sociālā un vides iespējamība
3. Projekta īstenošanas labāko alternatīvu izvērtējums	5. Projekta īstenošanas labāko alternatīvu izvērtējums
3.1. PPP risinājuma piemērotības analīze 3.2. Ieguldījumu pieejamības analīze 3.3. Finansējuma piesaistes novērtējums 3.4. Partnerības līguma statistiskās uzskaites novērtējums 3.5. Projekta risku analīze	5.1. PPP risinājuma piemērotības analīze 5.2. Ieguldījumu pieejamības analīze 5.3. Finansējuma piesaistes novērtējums 5.4. Partnerības līguma statistiskās uzskaites novērtējums 5.5. Projekta risku analīze

3.6. Privātā partnera atlases procedūras izvērtējums	5.6. Privātā partnera atlases procedūras izvērtējums
3.7. Konkurences un komercdarbības atbalsta vērtējums	5.7. Konkurences un komercdarbības atbalsta vērtējums
4. Ieguldījumam atbilstošās vērtības aprēķins	6. Ieguldījumam atbilstošās vērtības aprēķins
4.1. Novērtēšanas pieejas apraksts	6.1. Novērtēšanas pieejas apraksts
4.2. Finanšu modelis	6.2. Finanšu modelis
4.3. Ieguldījumam atbilstošās vērtības noteikšana	6.3. Ieguldījumam atbilstošās vērtības noteikšana
4.4. Jūtīguma analīze	6.4. Jūtīguma analīze
Pielikums A. Izmantoto informācijas avotu saraksts	1. Pielikums. Izmantoto informācijas avotu saraksts
Pielikums B. FEA izstrādātāja pievienotie pielikumi	2.-10. Pielikums
1. Pielikums "PPP projekta īstenošanas laika grafiks"	11.1. Pielikums. PPP projekta īstenošanas laika grafiks
2. Pielikums "Finansēšanas plāns"	11.2. Pielikums. Finansēšanas plāns

4. PIELIKUMS. NORMATĪVO AKTU SARAKSTS

Pielikumā apkopoti izglītības iestāžu darbības un būvniecības reglamentējošie normatīvie akti, kā arī galvenās prasības izglītības infrastruktūrai un telpu aprīkojumam.

Izglītības pakalpojumi:

- Izglītības likums.
- Vispārējās izglītības likums.
- MK 2023.gada 23.maija noteikumi Nr.253 "Vispārējās un profesionālās izglītības programmu licencēšanas kārtība".
- MK 2020.gada 11.augusta noteikumi Nr.518 "Kārtība, kādā tiek piešķirts un anulēts valsts ģimnāzijas statuss".
- MK 2018.gada 27.novembra MK noteikumi Nr.747 "Noteikumi par valsts pamatizglītības standartu un pamatizglītības programmu paraugiem".
- MK 2019.gada 13.septembra noteikumi Nr.416 "Noteikumi par valsts vispārējās vidējās izglītības standartu un vispārējās vidējās izglītības programmu paraugiem".
- MK 2018.gada 11.septembra noteikumi Nr.569 "Noteikumi par pedagogiem nepieciešamo izglītību un profesionālo kvalifikāciju un pedagogu profesionālās kompetences pilnveides kārtību".
- MK 2016.gada 5.jūlija noteikumi Nr.445 "Pedagogu darba samaksas noteikumi".
- MK 2021.gada 11.marta noteikumi Nr.155 " Kārtība, kādā valsts un pašvaldības finansē mācību līdzekļu iegādi izglītības iestādēm ".
- MK 2022.gada 21.jūnija noteikumi Nr.376 "Kārtība, kādā aprēķina un sadala valsts budžeta mērķdotāciju pedagogu darba samaksai pašvaldību vispārējās izglītības iestādēs un valsts augstskolu vispārējās vidējās izglītības iestādēs".
- MK 2001.gada 13.septembra noteikumi Nr.399 "Noteikumi par vispārējās pamatizglītības un vispārējās vidējās izglītības programmu īstenošanas izmaksu minimumu uz vienu izglītojamo (gadā)".
- MK 2001.gada 28.augusta noteikumi Nr.382 " Interesu izglītības programmu un valsts nozīmes interešu izglītības iestāžu finansēšanas kārtība ".

Izglītības infrastruktūra un tās būvniecība:

- Būvniecības likums - Nosaka vispārīgo kārtību un prasības būvniecības procesam Latvijā, tostarp būvniecības ieceres realizāciju, atbildību un kontroli;
- Vispārīgie būvnoteikumi ar sagaidāmajiem grozījumiem - Detalizē būvniecības procesa kārtību, ietverot prasības būvprojekta izstrādei, saskaņošanai, būvdarbu veikšanai un nodošanai ekspluatācijā. Jāņem vērā jaunākās redakcijas un grozījumi;
- MK 2021. gada 19.oktobra noteikumi Nr.693 „Būvju vispārīgo prasību būvnormatīvs LBN 200-21” - Nosaka minimālās prasības būvju drošībai, energoefektivitātei, vides pieejamībai un ilgtspējai. Ietver prasības par ugunsdrošību, konstrukciju drošību (kāpnes, rampas, jumti, lifti, u.c.), inženiersistēmām un citiem būtiskiem aspektiem;
- MK 2014. gada 14.oktobra noteikumi Nr.633 „Autoceļu un ielu būvnoteikumi” - Jaunbūve atrodas autoceļa vai ielas tuvumā, jāievēro šie noteikumi attiecībā uz attālumiem, piekļuvi, stāvvietām, inženierkomunikācijām un citiem aspektiem, kas saistīti ar ceļu infrastruktūru;
- MK 2002.gada 27.decembra noteikumi Nr.610 „Higiēnas prasības vispārējās pamatizglītības, vispārējās vidējās izglītības un profesionālās izglītības iestādēm” - Nosaka specifiskas prasības telpu izvietojumam, apgaismojumam, ventilācijai, apkurei, ūdensapgādei un kanalizācijai, kā arī citiem higiēnas aspektiem, lai nodrošinātu veselīgu un drošu vidi izglītības procesam.

Šajos normatīvajos aktos ir noteiktas **galvenās prasības izglītības iestāžu infrastruktūrai un aprīkojumam:**

- Izglītības iestādes ēkai un tās teritorijai jāatbilst specifiskām prasībām, lai nodrošinātu drošu un veselībai nekaitīgu vidi bērniem. Iestādei jāatrodas speciāli projektētā vai pielāgotā ēkā, vai publiskas ēkas daļā, un tajā var atrasties arī citas iestādes, ja tās neriskē ar bērnu drošību, neietekmē negatīvi viņu veselību un netraucē mācību procesu. Teritorijā obligāti jābūt sporta zonai (laukums vai telpas inventāra glabāšanai) un saimniecības zonai (kurināmā, atkritumu novietne). Ja sporta zonu nav iespējams izveidot, jāgarantē iespēja apgūt sporta priekšmetu citādā veidā. Sporta zona nedrīkst atrasties tuvāk par 20 metriem no mācību korpusa logiem, vai arī jābūt norobežotai ar drošu un estētisku aizsegu, kas pasargā no trokšņiem un garantē drošību. Sporta laukumam jābūt ar blīvu segumu. Saimniecības zonā jābūt laukumam ar blīvu segumu atkritumu konteineriem, kas ir slēgti, lai pasargātu no kaitēkļiem un piesārņojuma. Teritorijai jābūt tīrai, lai novērstu infekcijas slimību izplatību, un jāatbilst vides pieejamības prasībām, kas noteiktas būvniecības normatīvajos aktos
- Izglītības iestādē jābūt telpu grupām, kas atbilst izglītības programmas specifikai, ieskaitot administrācijas telpas, mācību telpas (klases, kabineti, laboratorijas), telpas praktisko iemaņu iegūšanai (darbnīcas), bibliotēku ar lasītavu, rekreācijas un atpūtas vietas, aktu zāli, sporta zāli, tualetes (zēniem, meitenēm, darbiniekiem), garderobi, saimniecības telpas, veselības punktu un ēdināšanas bloku. Ja kādu no šīm telpu grupām nav iespējams izvietot ēkā, iestādei jānodrošina attiecīgie pakalpojumi izglītojamiem citādā veidā.
- Mācību telpas nedrīkst atrasties zemāk par puspagraba stāvu, un tās jāaprīko ar mēbelēm, kas atbilst izglītojamo ķermeņa īpatnībām, ievērojot ergonomikas prasības. Mācību materiāliem jābūt viegli saskatāmiem, un interaktīvās tāfeles jānovieto tā, lai izvairītos no projektora staru kļūda tiešas iespīdēšanas acīs.
- Jānodrošina minimālā platība uz vienu izglītojamo dažādās telpās (mācību telpā – 2 m², ķīmijas/fizikas/dabaszinību telpā – 2,4 m², mājturības kabinetā – 3 m², sporta zālē – 8 m², datorklasē – 3 m²). Telpu iekārtošanā jāievēro mācību specifika un darba drošības prasības, un telpu apdarei jāizmanto viegli tīrāmi un dezinficējami materiāli.
- Pie sporta zāles jābūt ģērbtuvēm, dušām un tualetēm atsevišķi zēniem un meitenēm, ar minimālo platību ģērbtuvē 1 m² uz izglītojamo un vienu dušu uz 10 izglītojamiem. Tualetēm jāatbilst būvnormatīva LBN 208-15 prasībām un jābūt aprīkotām ar tualetes papīru, roku mazgāšanas līdzekli un roku žāvēšanas ierīci, kā arī higiēniskām paketēm.

5. PIELIKUMS. PĀRSKATS PAR ES FONDU ATBALSTA PROGRAMMĀM

Nr.p.k.	Finansējuma avota nosaukums	Projekta atbilstība	Finansējuma avota un Projekta atbilstības apraksts
1.	Eiropas Reģionālās attīstības fonds (ERAF)		ERAF ir ES struktūrfonds, kura mērķis ir stiprināt ekonomisko, sociālo un teritoriālo kohēziju ES, izlīdzinot nelīdzsvarotību starp tās reģioniem.
1.1.	4.2.1.1. Infrastruktūras izveide starpnozaru sadarbības un atbalsta sistēmas izveidei bērnu attīstībai	×	Neatbilst – finansējums nav paredzēts vispārējās izglītības infrastruktūras izveidei.
1.2.	4.2.1.2. Izveidot asistīvo tehnoloģiju (tehnisko palīgīdzekļu) apmaiņas sistēmu izglītības iestādēm	×	Neatbilst – finansējums nav paredzēts izglītības infrastruktūras izveidei.
1.3.	4.2.1.3. Infrastruktūras un mācību vides pilnveide efektīvas, kvalitatīvas un mūsdienīgas izglītības īstenošanai speciālās izglītības iestādēs	×	Pieteikumu atlase ir noslēgusies.
1.4.	4.2.1.4. Izglītības iestāžu nodrošinājums pilnveidotā vispārējās izglītības satura kvalitatīvai ieviešanai pirmsskolas izglītības pakāpē	×	Neatbilst – finansējums paredzēts pirmsskolas izglītības pakāpei.
1.5.1.	4.2.1.5. (1. kārtā) Izglītības iestāžu nodrošinājums pilnveidotā vispārējās izglītības satura kvalitatīvai ieviešanai pamata un vidējās izglītības pakāpē	×	Pieteikumu atlase ir noslēgusies.
1.5.2.	4.2.1.5. (2. kārtā) Izglītības iestāžu nodrošinājums pilnveidotā vispārējās izglītības satura kvalitatīvai ieviešanai pamata un vidējās izglītības pakāpē	×	Pieteikumu atlase ir noslēgusies.
1.5.3.	4.2.1.5. (3. kārtā) Izglītības iestāžu nodrošinājums pilnveidotā vispārējās izglītības satura kvalitatīvai ieviešanai pamata un vidējās izglītības pakāpē	×	Finansējums pieejams Alūksnes, Augšdaugavas, Balvu, Krāslavas, Ludzas, Preiļu un Rēzeknes novadu pašvaldībām.
1.6.	4.2.1.6. Profesionālās izglītības iestāžu un koledžu mācību vide nozarēm aktuālo prasmju apguvei	×	Pieteikumu atlase ir noslēgusies.
1.7.	4.2.1.7. Pirmsskolas izglītības iestāžu infrastruktūras attīstība	×	Pieteikumu atlase ir noslēgusies.
1.8.	4.2.1.8. Augstskolu studiju vides modernizācija	×	Neatbilst – finansējums paredzēts augstskolas izglītības pakāpei.
1.9	Iekšlietu ministrijas rīkojums ar valsts un pašvaldību objektu un projektu iesniedzēju sarakstu, kuri varēs saņemt ERAF finansējumu III kategorijas patvertņu izveidei, pielāgojot un aprīkojot valsts un pašvaldību īpašumā esošu būvju pagrabstāvus, pazemes stāvus un cokolstāvus ¹¹⁹ .	×	27.05.2025. valdība apstiprināja Iekšlietu ministrijas sagatavoto rīkojumu, kas sastāv no diviem pielikumiem, kur 1. pielikums nosaka objekta piekritību, pasākuma plānotos projektu iesniedzējus - finansējuma saņēmējus, prioritāri atbalstāmos civilās aizsardzības mērķiem pielāgojamos un aprīkojamos objektus, to kopskaitu un pieejamo finansējumu.

¹¹⁹ Valdība atbalsta finansējuma piešķiršanu 570 patvertņu pielāgošanai | Iekšlietu ministrija, avots aplūkots: 11.02.2026.

Nr.p.k.	Finansējuma avota nosaukums	Projekta atbilstība	Finansējuma avota un Projekta atbilstības apraksts
2.	Eiropas Sociālais fonds (ESF)		Fonda mērķis ir veicināt nodarbinātību ES, mazināt visa veida diskrimināciju un nevienlīdzību darba tirgū, attīstīt cilvēkresursus ilgtermiņā.
2.1.	4.2.2.1. Kvalitatīvas un mūsdienīgas izglītības īstenošana pirmsskolas, pamata un vidējās izglītības pakāpē	✗	Neatbilst – finansējums nav paredzēts izglītības infrastruktūras izveidei.
2.2.	4.2.2.3. Mācību procesa kvalitātes nodrošināšana, īstenojot pedagogu profesionālās darbības atbalsta sistēmas attīstību, skolēnu izcilības aktivitāšu nodrošināšanu un metodisko atbalsta līdzekļu izstrādi pedagogam	✗	Pieteikumu atlase ir noslēgusies.
2.3.	4.2.2.4. Izglītības kvalitātes monitoringa sistēmas attīstība un nodrošināšana	✗	Neatbilst – finansējums nav paredzēts izglītības infrastruktūras izveidei.
2.4.	4.2.2.5. Dalība starptautiskos izglītības pētījumos izglītības kvalitātes monitoringa sistēmas attīstībai un nodrošināšanai	✗	Pieteikumu atlase ir noslēgusies.
2.5.	4.2.2.6. Cikliskas institucionālās akreditācijas ieviešana augstākajā izglītībā	✗	Neatbilst – finansējums paredzēts augstskolas izglītības pakāpei.
2.6.	4.2.2.7. Indukcijas gada ieviešana pedagogu sagatavošanas studiju programmās	✗	Pieteikumu atlase ir noslēgusies.
2.7.	4.2.2.8. Latviešu valodas apguves piedāvājuma paplašināšana	✗	Pieteikumu atlase ir noslēgusies.
2.8.1.	4.2.2.9. (1. kārtā) Izglītības procesa individualizācija un starpnozaru sadarbība profesionālās izglītības izcilībai	✗	Pieteikumu atlase ir noslēgusies.
2.8.2.	4.2.2.9. (2. kārtā) Izglītības procesa individualizācija un starpnozaru sadarbība profesionālās izglītības izcilībai	✗	Neatbilst – finansējums paredzēts profesionālajai izglītībai.
2.8.3.	4.2.2.9. (3. kārtā) Izglītības procesa individualizācija un starpnozaru sadarbība profesionālās izglītības izcilībai	✗	Neatbilst – finansējums paredzēts profesionālajai izglītībai.
2.9.	4.2.2.10. Akadēmiskās karjeras sistēmas reformas ieviešana	✗	Neatbilst – finansējums paredzēts augstskolas izglītības pakāpei.
2.10.1.	4.2.2.11. (1. kārtā) Studiju procesa digitalizācija	✗	Neatbilst – finansējums paredzēts augstskolas izglītības pakāpei.
2.10.2.	4.2.2.11. (2. kārtā) Studiju procesa digitalizācija	✗	Neatbilst – finansējums paredzēts augstskolas izglītības pakāpei.
2.11.	4.2.3.1. Integrēta "skola-kopiena" sadarbības programma atstumtības riska mazināšanai izglītības iestādēs	✗	Pieteikumu atlase ir noslēgusies.
2.12.	4.2.3.2. Interesu izglītības, brīvā laika un bērnu pieskatīšanas pakalpojumu pieejamības paplašināšana sociālās atstumtības riskam pakļautiem izglītojamajiem un bērniem ar speciālām vajadzībām	✗	Neatbilst – finansējums nav paredzēts izglītības infrastruktūras izveidei.

Nr.p.k.	Finansējuma avota nosaukums	Projekta atbilstība	Finansējuma avota un Projekta atbilstības apraksts
2.13.	4.2.3.3. "Pilsonisko līdzdalību veicinošu kultūras pakalpojumu pieejamības veicināšana"	✗	Pieteikumu atlase ir noslēgusies.
2.14.	4.2.3.4. Sekmēt NEET jauniešu integrēšanos izglītībā un nodarbinātībā	✗	Pieteikumu atlase ir noslēgusies.
2.15.	4.2.4.1. Atbalsts nozaru vajadzībās balstītai pieaugušo izglītībai	✗	Neatbilst – finansējums nav paredzēts izglītības infrastruktūras izveidei.
2.16.	4.2.4.2. Atbalsts pieaugušo individuālajās vajadzībās balstītai pieaugušo izglītībai	✗	Pieteikumu atlase ir noslēgusies.
3.	Eiropas energoefektivitātes fonds ¹²⁰		Fonda mērķis ir virzīt un atbalstīt uzstādītos ES klimata mērķus, veicinot ilgtspējīgu enerģētikas vidi un aizsargājot klimatu. Fonds izsniedz parādsaistību finansējumu ar likmēm tirgus līmenī, taču nepiedāvā daļēji vai pilnīgi neatmaksājamus finansējuma variantus.
4.	ES Atveseļošanās fonds ¹²¹		Fonda mērķis ir finansēt reformas un investīcijas projektos, kuri saistīti ar pāreju uz zaļu un digitālo ekonomiku, kā arī mazināt sociālo un ekonomisko ietekmi, kuru radījusi krīze.
4.1.	3.1.1.5.i. Izglītības iestāžu infrastruktūras pilnveide un aprīkošana	✗	Atbilst. Šī programma noslēdzas 2026. gadā, un šobrīd jauni uzsaukumi vairs nav plānoti.
5.	Eiropas Investīciju banka (EIB) 122		EIB ir ES finanšu iestāde, kura sniedz ilgtermiņa finansējumu projektiem, kas atbilst ES politikas mērķiem. EIB koncentrējas uz ekonomiskās izaugsmes veicināšanu, darba vietu radīšanu un sociālās iekļaušanas stiprināšanu.
5.1.	EIB ilgtermiņa aizdevums	✓	Atbilst. EIB var finansēt pašvaldību izglītības infrastruktūras projektus, tostarp jaunas pamatskolas būvniecību, taču finansējums notiek ilgtermiņa aizdevuma veidā (nevis granta formā), un tam jāpilda noteikti nosacījumi. EIB kā Eiropas Savienības ilgtermiņa aizdevumu banka prioritāri iegulda publiskās infrastruktūras projektos, kas sekmē sociālo attīstību un reģionālo kohēziju, tostarp izglītības un skolu infrastruktūrā. Zemāk apkopoti galvenie aspekti par EIB finansējuma iespējām Ādažu pamatskolai. 2017. gadā EIB piešķīra 30 mEUR aizdevumu Latvijas Universitātei jauna akadēmiskā centra un pētniecības kompleksa celtniecībai Torņakalnā. 2026. gada janvārī EIB apstiprināja €84 mEUR aizdevumu Viļņas pilsētai (kopā ar Ziemeļu Investīciju banku), lai finansētu deviņu jaunu skolu un bērnudārzu būvniecību. Šis projekts, kura kopējās izmaksas ~€177 milj., ir pirmais šāda mēroga izglītības infrastruktūras finansējums Baltijā, ko pašvaldība ieguvusi tieši no starptautiskām finanšu institūcijām (bez valsts galvojuma).

¹²⁰ Eiropas energoefektivitātes fonds, aplūkots 19.01.2026.

¹²¹ Finanšu ministrija, "Plānotās atlases - Atveseļošanās fonds", aplūkots 03.03.2026.

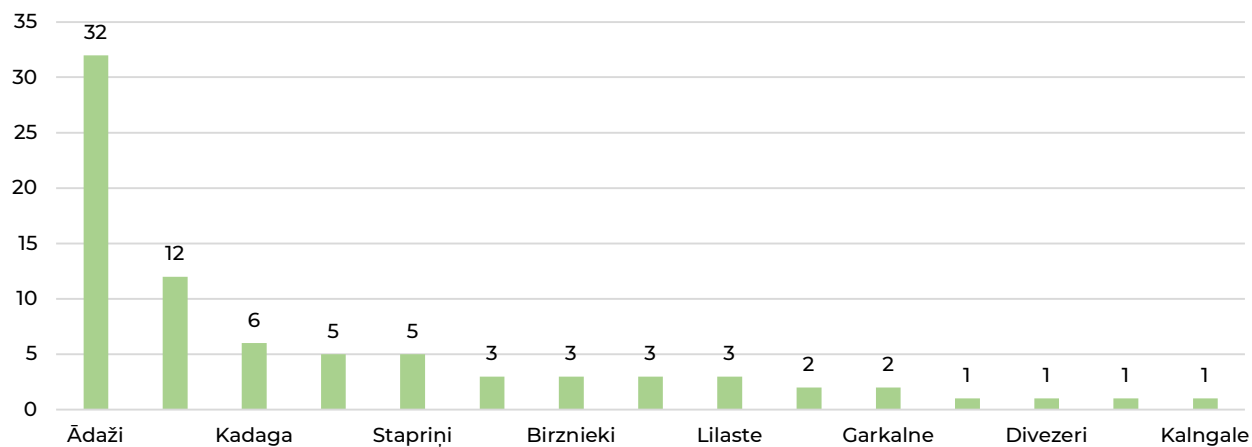
¹²² Latvia and the EIB, aplūkots 21.01.2026.

Nr.p.k.	Finansējuma avota nosaukums	Projekta atbilstība	Finansējuma avota un Projekta atbilstības apraksts
6.	Eiropas Rekonstrukcijas un attīstības banka (ERAB) 123		ERAB tipiski sniedz aizdevumus (reti – ieguldījumus kapitālā vai garantijas) projektiem ar nozīmīgu investīciju apjomu, kas veicina valsts vai reģiona ilgtspējīgu ekonomisko attīstību un zaļo transformāciju..
5.1.	EIB ilgtermiņa aizdevums	✓	Atbilst. ERAB var sniegt finansējumu pašvaldību infrastruktūras projektiem, tostarp potenciāli arī jaunai pamatskolas būvniecībai. Tomēr jāpatur prātā, ka ERAB finansējums pārsvarā tiek piešķirts kā ilgtermiņa aizdevums (nevis grants) un parasti tiek vērsts uz projektiem, kas stiprina ilgtspējīgu un iekļaujošu attīstību un veicina zaļo un ekonomisko transformāciju. Latvijā un Baltijas reģionā ERAB vēsturiski koncentrējusies galvenokārt uz privātā sektora, enerģētikas un klimata pārmaiņu projektiem (2025. gadā 95% investīciju Baltijā novirzīti zaļajai enerģijai un resursefektivitātei). Tomēr ERAB ir arī finansējusi izglītības infrastruktūras uzlabojumus citās valstīs, īpaši, ja projektiem ir izteikts energoefektivitātes vai publiskās–privātās partnerības (PPP) aspekts.

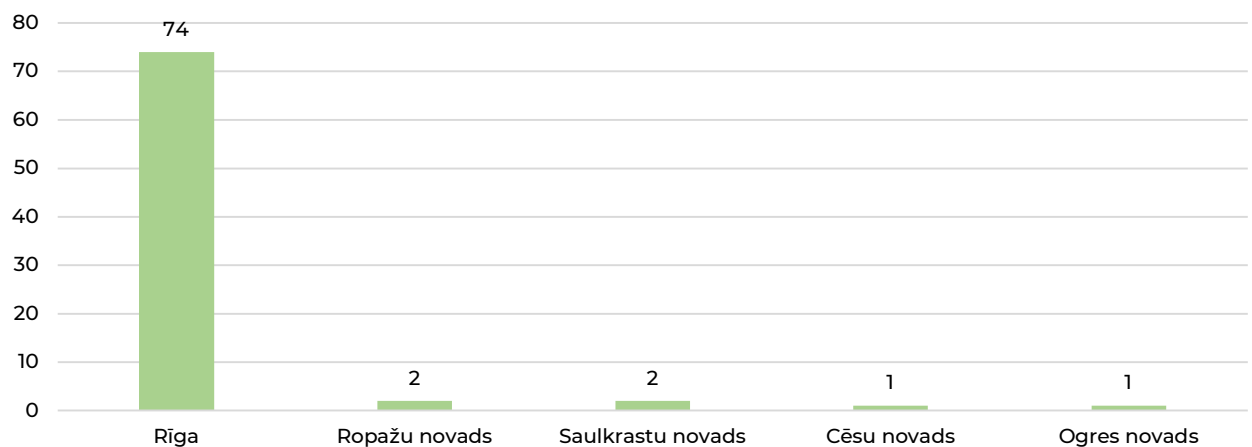
¹²³ [EBRD invests record €654 million in the Baltic states in 2025](#), aplūkots 11.02.2026.

6. PIELIKUMS. ĀDAŽU NOVADA VECĀKU APTAUJA PAR BĒRNU SKOLAS IZVĒLI ĀRPUS SAVAS PAŠVALDĪBAS

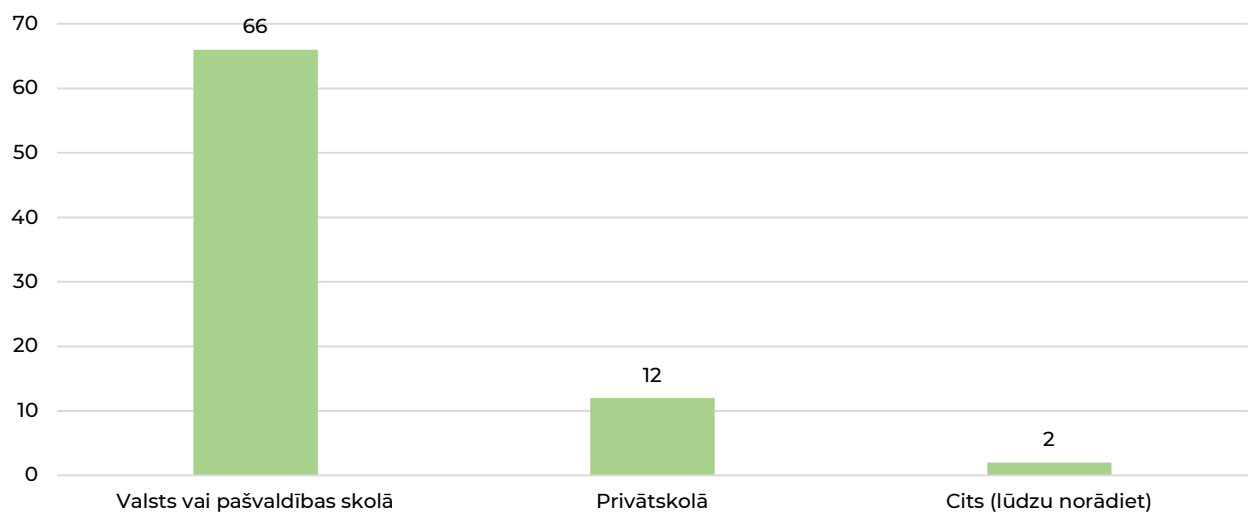
1. Kurā Ādažu novada pilsētā vai ciemā dzīvo Jūsu bērns?

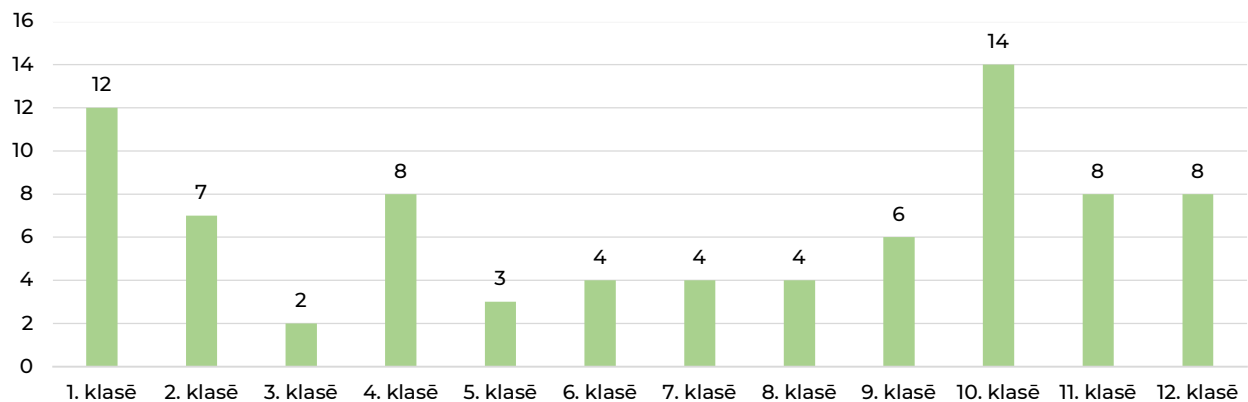
2. Kurā pilsētā vai novadā mācās Jūsu bērns?

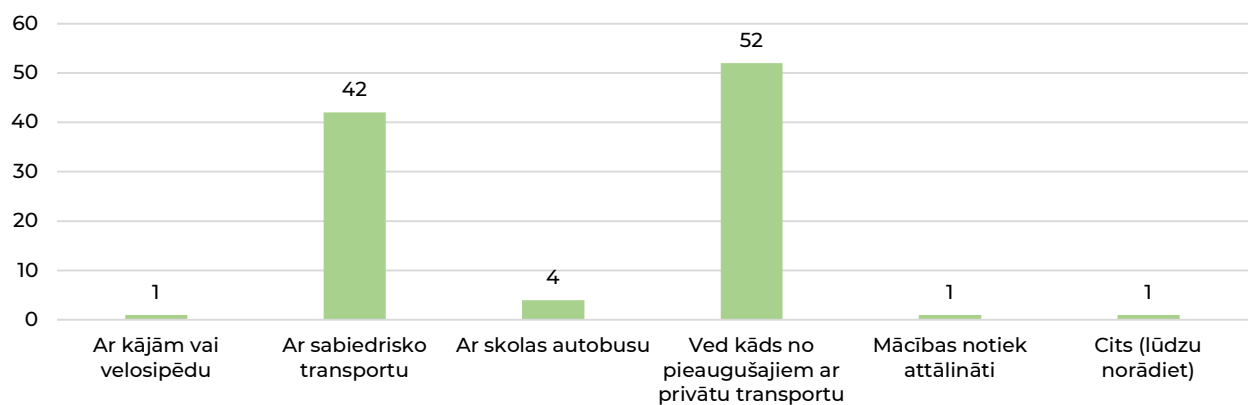
3. Kādā skolā mācās Jūsu bērns?

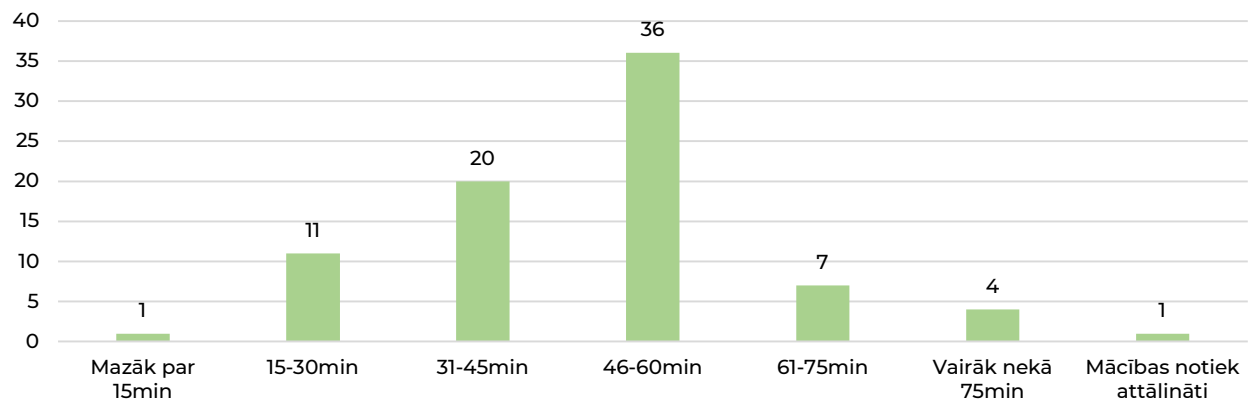
4. Kurā klasē mācās Jūsu bērns?

5. Kā bērns visbiežāk nokļūst līdz skolai? (Iespējams atzīmēt līdz 2 atbildēm)

6. Cik ilgs ir ceļā pavadītais laiks no mājām līdz skolai vienā virzienā?

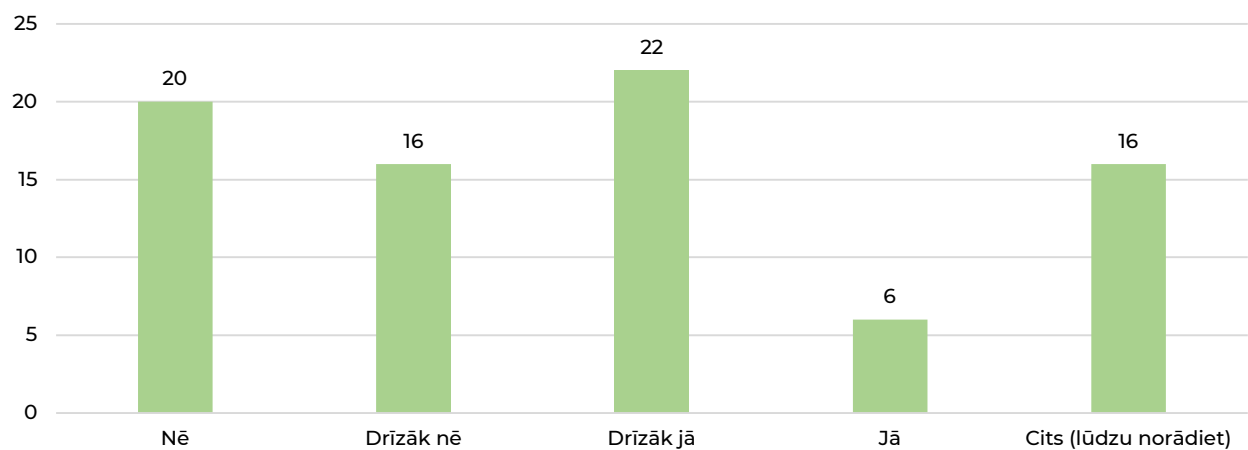

7. Kādi bija galvenie iemesli, kāpēc izvēlējāties skolu ārpus Ādažu novada? (Iespējams atzīmēt līdz 5 atbildēm)

Atbilžu variants	Respondentu skaits
Labāka izglītības kvalitāte	33
Augstāks prestižs vai reputācija	23
Pieejamas izglītības programmas	21

Atbilžu variants	Respondentu skaits
Vecākiem pa ceļam ikdienas maršrutā	17
Labāks mikroklimats	16
Individualizēta mācību pieeja	15
Nebija vietas Ādažu novada skolās	9
Plašāks interešu izglītības piedāvājums	8
Draugi vai radi mācās šajā skolā	6
Bērnam ir ērti pašam nokļūt uz skolu	4
Atrodas tuvāk dzīvesvietai	1
Cits (lūdzu norādīt)	55

8. Ja nākotnē Ādažu novadā tiktu izveidota jauna, moderna skola (1.-9. klasei), vai Jūs mainītu pašreizējo skolu?

7. PIELIKUMS. SKOLAS VECUMA BĒRNU UN SKOLĒNU SKAITA PROGNOZES ĀDAŽU NOVADĀ

Lūdzu skat. pielikumu atsevišķā dokumentā Excel formātā.

8. PIELIKUMS. FINANŠU MODELIS

Lūdzu skat. pielikumu atsevišķā dokumentā Excel formātā.

9. PIELIKUMS. PROJEKTĒŠANAS DARBA UZDEVUMS JAUNĀS IZGLĪTĪBAS IESTĀDES IZVEIDEI

Lūdzu skat. pielikumu atsevišķā dokumentā Word formātā.

10. PIELIKUMS. TRANSPORTA PLŪSMU IZPĒTE JAUNĀS IZGLĪTĪBAS IESTĀDES IZVEIDEI

Lūdzu skat. pielikumu atsevišķā dokumentā Word formātā.

11.2. PPP PROJEKTA FINANSĒŠANAS PLĀNS

	1.gads	2.gads	3.gads	4.gads	5.- 20 gads	Kopā
1.Finansējuma avots, EUR	Summa	Summa	Summa	Summa	Summa	Summa
1.1. Publiskais finansējums				3 573 469	57 175 501	60 748 970
1.1.1 Publiskā partnera finansējums						
1.1.2. ES vai citu fondu finansējums						
1.1.3. Cits publiskā finansējuma avots						
2. Privātais finansējums, EUR						
2.1.1. pašu kapitāls	227 456	2 842 526	2 899 377			
2.1.2. aizdevums	909 826	11 370 105	11 597 507			
2.1.3. ES vai citu fondu finansējums						
2.1.4. cits privātā finansējuma avots						
3. PVN Nodoklis reversā kārtībā (maksā publiskais partneris)						

*Informācijai ir jābūt salāgotai ar 7.un 8.tabulā minēto, kā arī izstrādātajā Excel minēto informāciju.

Svarīgi! - 1. pielikumam "PPP Projekta īstenošanas laika grafiks" un 2. pielikumam "Finansēšanas plāns" ir jābūt savstarpēji salāgotiem. Gadu uzskaitē abās tabulās jābūt vienādi, ievērojot to, ka sākotnēji ir paredzēts projekta sagatavošanas periods, kur kapitālieguldījumi no publiskā partnera netiek paredzēti, attiecīgi maksājumi finansēšanas plānā projekta sagatavošanas periodā nav jānor

12. PIELIKUMS. CFLA RISKU RĪKS

Lūdzu skat. pielikumu atsevišķā dokumentā Excel formātā.